

Aflevering 1: Het prille begin

Op 8 september 1947 opende de Middelbare Meisjes School Regina Mundi haar deuren: 16 leerlingen, in de studiezaal van het zusterklooster aan de Arendsvlucht in Oss, onder leiding van zuster Angeline van Vught. Een half jaar later (14 januari 1948) werd een noodschool achter de tuin van het klooster geplaatst (vier leslokalen, een personeelskamer en een directiekamertje) met een ingang aan de Driek van Erpstraat.

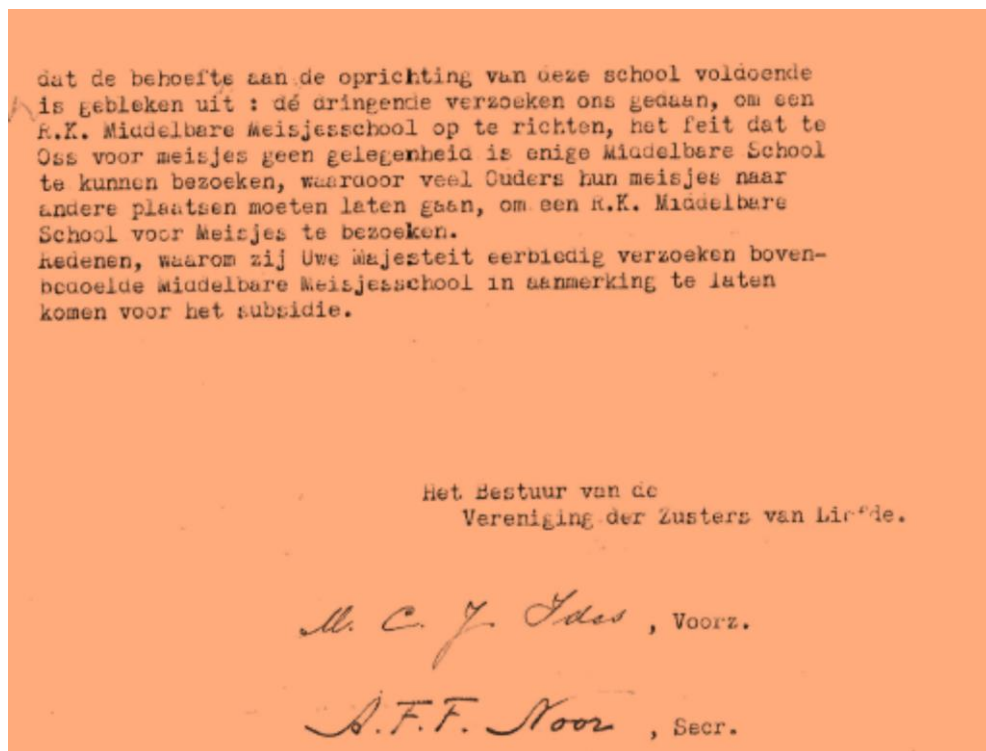

Klooster Arendsvlucht

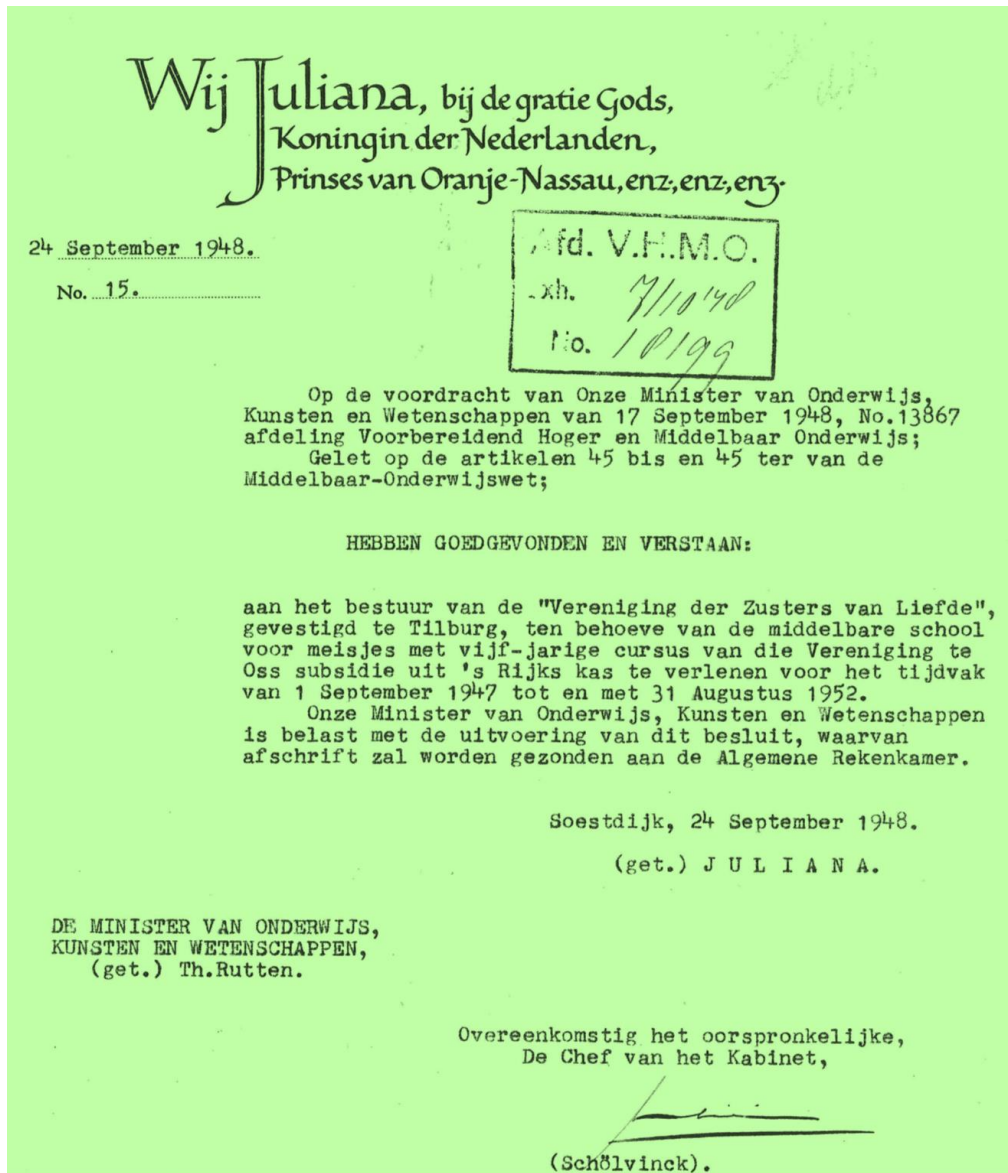

Dat de school bestaansrecht kreeg blijkt uit onderstaande documenten. Deze heb ik 2008 tijdens een bezoek aan het Algemeen Rijksarchief in Den Haag (met een groep leerlingen van 6 vwo) mogen ontvangen van de archivaris aldaar.

Mariabeeld, ontvangen door Zuster Angelina van haar heerbroer, januari 1948

Uit de aanvraag voor rijkssubsidie Algemeen Rijksarchief

Toekenning rijkssubsidie, Algemeen Rijksarchief

In juni 1952 deden de eerste vijf leerlingen eindexamen. En dan kun je pas stellen: de MMS is een échte school voor (vrouwelijke) leerlingen in Oss e.o.!!!

De noodgebouwen voldeden niet echt: geluidsoverlast, kou in de winter, verzengende hitte in de zomer. Dus ging de school op zoek naar een meer permanente huisvesting. Daarover een volgende keer meer.

In september 1952 ging het bestuur van de school over van de congregatie van de Zusters van Liefde naar de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO), het bestuur waar de school ook nu nog onder ressorteert.

De eerstvolgende aflevering geeft jullie onder andere een inkijkje in het eerste schoolreglement en de "eisen van toelating" die in de eerste jaren van de school gesteld werden.

Geert Arts

Aflevering 2:

Wie mag op deze school komen en wat zijn de regels?

Toen de MMS in 1947 haar deuren opende bleek er behoefte te zijn aan een school in Oss voor deze vorm van onderwijs. In de beginjaren had Regina Mundi een uitgesproken elitair karakter, voor een geselecteerd groepje leerlingen. Voor meisjes in Oss was de MMS (op het gymnasium na) het hoogst haalbare. Maar met welk doel werd de opleiding ingericht?

In mei 1950 schrijft zuster Angeline:

“Het doel van de opvoeding van het meisje moet zijn: haar een afgeronde geestelijk gezonde opvoeding en scholing te geven in harmonie met haar aanleg en haar toekomsttaak. Daarom moet voorop staan haar persoonlijke vervolmaking, het cultiveren van die eigenschappen, die het jonge meisje tot een begerenswaardige echtgenote vormen. (...) De tegenwoordige jonge vrouw zal door haar intellectuele vorming het werk van haar man beter begrijpen en waarderen, waardoor tussen beiden een gemeenschap van de geest ontstaat, die hun huwelijksgeluk verhoogt”

En verder in de krant een stukje pr voor de MMS:

‘Het genieten van het onderwijs, zoals de Middelbare school aan de meisjes geven kan, is op zichzelf een zegen en een voorrecht. Voor “begaafde” leerlingen, wier ouders geen universitaire studie voor hun dochter wensen, omdat zij deze of niet nodig, of te zwaar, of te onvrouwelijk vinden is de M.M.S. de school. Een opleiding die harmonieert met de aanleg van het meisje, geeft haar een blijde, gelukkige schooltijd.’

‘Voor het toelatingsexamen der Middelbare meisjesschool kunnen alle leerlingen in aanmerking komen, die de zesde klas der lagere school met succes hebben doorlopen (...) Bovendien wordt geëist, dat ze komen uit een godsdienstig en beschaafd gezin.’

‘De M.M.S. is een school van algemeen vormend Middelbaar onderwijs, die een geschikte ondergrond vormt voor voortgezette studie in de richting van allerlei vrouwelijke maatschappelijke functies als: school voor maatschappelijk werk, kweekschool, ziekenverpleegster, leeszaal-assistente en directrice, lerares M.O. in talen, geschiedenis, paedagogiek, nijverheidsonderwijs, tekenen, lichamelijke opvoeding, leidster bij Montessori onderwijs, privé secretaresse, stewardess, analyste enz.’

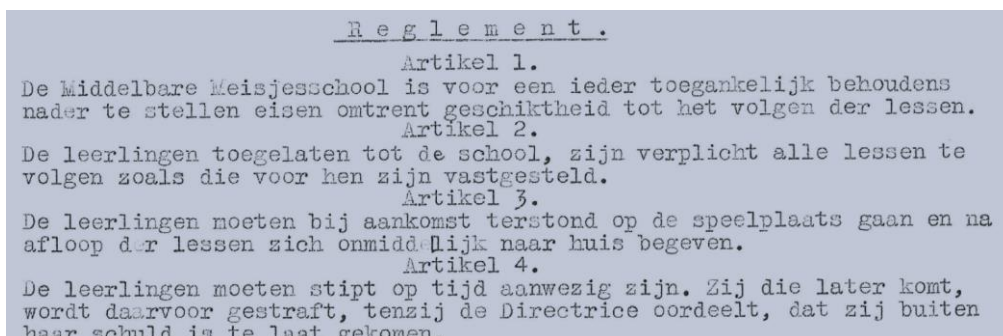
Geschiedenis van de school in fragmenten.

En zo maken we anno 2019 reclame voor de school. Een kleurige folder, met een totaal andere inhoud. Populair geschreven, gericht op onze aanstaande klanten (de leerlingen!!). En voorzien van diverse andere redenen om voor onze school te kiezen...

Ook de inhoud van de reglementen van een school zijn onderhevig aan de tijdgeest. In het Algemeen Rijksarchief kreeg ik het volgende document mee. Bij de subsidieaanvraag was het noodzakelijk om aan te geven waarom de school van toegevoegde waarde was voor Oss en omgeving. Tevens werd onder andere gevraagd om het schoolreglement bij te voegen. Ook hier is een vergelijking met de moderne tijd (2019) buitengewoon interessant te noemen.

De eerste artikelen zijn nog niet zó vreemd te noemen:

Geschiedenis van de school in fragmenten.

De wijze waarop de leerlingen sinds februari 2019 hun te late aanwezigheid moeten afhandelen is beduidend minder persoonlijk. Niet meer melden bij de directrice, maar je leerlingenpas scannen! Vervolgens krijg je een ticket waarmee je de arena van het onderwijs weer mag betreden. Volgende stap is waarschijnlijk een geïmplanteerde chip die registreert waar je op welk tijdstip bent...

Wat betreft het gebruik van schoolboeken en de regels hieromtrent:

Artikel 11.

Ieder leerling moet in het bezit zijn van de benodigde boeken en van een agenda, waarin na elke les het schriftelijk en mondeling huiswerk wordt opgetekend. De boeken moeten gekaft zijn en zindelijk worden gehouden. In de boeken mogen de leerlingen geen aantekeningen maken, tenzij op last of met goedkeuring van de betrokken lerare(sse)n. Alvorens in gebruik te worden genomen, moeten de boeken door de betrokken lerare(sse) worden gekeurd. Aanbevolen wordt na afloop van de schooldag geen boeken op school te laten; de leerlingen blijven zelf verantwoordelijk voor de boeken en leermiddelen.

De toon is tegenwoordig ietwat anders. Er is een heus leerlingenstatuut, met daarin opgenomen de rechten (en plichten...) van de leerling. Een voorbeeld:

1. De leerlingen hebben er recht op dat de leraren zich inspannen om behoorlijk onderwijs te geven. Het gaat hierbij om zaken als:
 - redelijke verdeling van de lesstof over de lessen;
 - goede presentatie en duidelijke uitleg van de stof;
 - kiezen van geschikte schoolboeken; aansluiting van het opgegeven huiswerk bij de behandelde lesstof.
2. Als een leraar naar het oordeel van een leerling of een groep leerlingen zijn taak niet op een behoorlijke wijze vervult, dan kan dat door de leerling(en) aan de orde worden gesteld bij de schoolleiding.
3. De schoolleiding geeft binnen redelijke tijd (veertien dagen) de leerlingen een reactie op de klacht.
4. Is deze reactie naar het oordeel van de leerling(en) niet afdoende, dan kan hij/zij zich wenden tot de MR.

En tenslotte de toelating tot de school: in het verleden werden er nogal wat eisen gesteld aan de kennis die leerlingen minimaal moesten bezitten. Anders kreeg je niet de kans om de school te mogen bezoeken. Uit de beginjaren van de school is deze lijst van Eisen van Toelating. Niet misselijk te noemen.... Op de volgende pagina te lezen.

EISEN VAN TOELATING

Godsdienst :

Behoorlijke kennis van de Godsdienst (Catechismus).

Rekenen :

- a. de vier hoofdbewerkingen met gehele getallen, tiendelige (geen repeterende) en gewone breuken, en het uitwerken van niet te ingewikkelde vormen ;
- b. bekendheid met de eenvoudigste kenmerken van deelbaarheid en het zoeken van het kleinste gemene veelvoud en de grootste gemene deler door ontbinding in factoren;
- c. kennis van het metrieke stelsel ;
- d. het oplossen van eenvoudige vraagstukken ;
- e. geoefendheid in het rekenen uit het hoofd met niet te grote getallen.

Nederlandse taal :

- a. nauwkeurig en natuurlijk lezen en goed verstaan van eenvoudig proza en zeer eenvoudige poëzie ;
- b. enige bedrevenheid in het schriftelijk weergeven van een eerst verteld en daarna voorgelezen opstelverhaaltje ; het zonder grove fouten maken van een dictee of invuloefening, in hoofdzaak lopende over de werkwoordsvormen ;
- d. enige bekendheid met de delen van de zin [gezegde, onderwerp belanghebbend (meewerkend) en lijdend voorwerp, bijvoeglijke en bijwoordelijke bepaling] en de woordsoorten.

Aardrijkskunde :

Kennis der hoofdzaken van de aardrijkskunde van Nederland, Suriname en Curaçao.

Enige kennis van de aardrijkskunde van Europa; onderlinge ligging der staten. De namen en ligging van enkele der belangrijkste gebergten, wateren en steden van Europa.

De namen en ligging der voornaamste staten in overige werelddelen en de namen en ligging van de voor Nederland het meest van belang zijnde steden in die staten. De namen en ligging der wereldzeeën.

Geschiedenis :

Bekendheid met de voornaamste personen en gebeurtenissen en kennis der voornaamste jaartallen uit de Vaderlandse Geschiedenis.

Dan is het nu toch een stukje eenvoudiger:

Toelating

Ons uitgangspunt is dat jij start op de school en in de leeromgeving waarin je het beste tot je recht komt. Voor een start op onze school stellen wij als minimale voorwaarde dat je een mavo-advies van je basisschool hebt.

Geert Arts

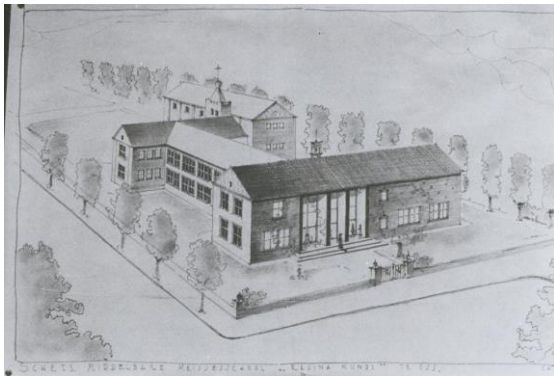
Aflevering 3: Een pareltje aan de Vianenstraat

In september 1955 verhuisde MMS Regina Mundi (“Koningin van de Wereld”) vanuit noodlokalen aan de Driek van Erpstraat, aan de andere kant van de spoorlijn, naar een gloednieuw gebouw aan de Vianenstraat. De bouwstijl wordt ook wel genoemd “traditionalistische wederopbouwstijl”. Centraal in het gebouw een grote hal. De ingang, lokalen en gangen komen hier uit.

Maaslandcollege 2019

Aan de noordzijde, richting de spoorlijn, grote vensters. Het daglicht valt vrijwel ongestoord binnen en de opvallende zwartwit geblokte vloer geeft de grote hal een schitterende ruimtelijke blik.

De plannen voor de bouw van de school werden al in het voorjaar van 1951 ingediend. Architect J. de Reus uit Oss had schetsplannen ingediend en deze werden in juli 1952 goedgekeurd. De schets is links te bewonderen. Let vooral op de kolossale entree die in zijn plan stond opgenomen.

Het plan werd in de maanden daarna nog flink aangepast. Het vooraanzicht van de

school is daardoor enigszins soberder te noemen.

Eindelijk werd op 3 november de bouw na de aanbesteding gegund aan de aannemers Berghege en De Bont.

Op 8 september 1955, het feest van Maria Geboorte, werd het gebouw in gebruik genomen. Plechtig ingezegend door de bisschop van 's-Hertogenbosch, mgr. Mutsaers. In het Dagblad voor Oss en omstreken werd op vrijdag 9 september uitgebreid verslag gedaan van de opening.

De hal als gebedsruimte...

Geschiedenis van de school in fragmenten.

De hal als karakteristiek centrum is bekend. Maar is jullie ook bekend dat de personeelskamer tot eind van de 20^e eeuw gehuisvest was in het huidige lokalen 1.13. en 1.14? En dat de huidige personeelskamer tot die tijd piepkleine leslokalen waren?

Personeelskamer jaren zeventig 20e eeuw

Loge conciërge. Let op de asbakrechts in de hoek!

Van recente datum is de verbouwing van de hoek waar we nu de receptie en de administratie vinden. Jarenlang hét domein van onze hoofdconciërge. Op de foto links een piepjong Frans Govers en zijn voorganger Piet van der Heijden. Piet woonde overigens tegenover de school. Voor de trainers: Vianenstraat 56.

In de jaren zeventig is het gebouw uitgebreid. De “30-gang” werd vanaf dat moment de nieuwbouw genoemd. Inmiddels weten we wel beter: er zijn nieuwere delen van het gebouw aan te wijzen!

Geert Arts

Aflevering 4:

Kunst aan de Vianenstraat

Bij de opening van het gebouw aan de Vianenstraat werd ook een aantal kunstwerken aan het gebouw toegevoegd. Het Brabants Dagblad schrijft op 9 september 1955 het volgende hierover:

“Op de binnenplaats van het gebouw heeft beeldhouwer Van de Burgt een beeldengroep geplaatst van twee meisjes die elkaar wat in het oor fluisteren. (.....) Beeldhouwer Geurtjens heeft een ontwerp van vier taferelen, in de voormuur te plaatsen, ter bezichtiging gesteld.”

Frans van de Burgt ((1915 – 1985) heeft veel beelden gemaakt (van hout, steen en brons). Veel van zijn in opdracht gemaakte beelden staan in Noord-Brabant bij scholen, verzorgingshuizen, kerken etc. Van de Burgt heeft ook het oorlogsmonument aan de Nieuwe Hescheweg gemaakt (onthuld op 4 mei 1960).

Opvallend is dat Frans van de Burgt meerdere beelden heeft gemaakt die enigszins op elkaar lijken. Zo staat in Boxtel de beeldengroep *Fluisterende kinderen* (1975) op het schoolplein van basisschool De Vorsenpoel. En in Ravenstein staat het beeld *Meisje met boek* van Frans.

Fluisterende kinderen, Basisschool De Vorsenpoel in Boxtel

Fluisterende kinderen, Maaslandcollege Oss 2019

Het beeld van de twee kinderen stond op de binnenplaats van de school en is later verhuisd naar de ruimte voor de hoofdingang van de school. Voor de eerste wervingsfolder van het Maaslandcollege heeft

Het beeld op de oorspronkelijke plek: de binnenplaats tussen de hal en de spoorlijn.

docent Nederlands Jan Lemmens zich in 1987 laten inspireren door het beeld. Met een spannend “Pssst, ik heb je iets te vertellen...” vormde het beeld de start van een verhaal over de school, haar bewoners en haar bijzondere cultuur. Sinds jaar en dag is het beeld gezichtsbepalend en heeft vele malen op publicaties van de school (onder andere het jubileumboek in 1997 en diverse schoolgidsen) mogen staan.

De taferelen (tableaus) op de gevel aan de rechterzijde van de hoofdingang zijn van de hand van beeldhouwer Leo Geurtjens (geboren in 1924). Geurtjens heeft in Noord-Brabant en Limburg diverse beelden en (gevel-)reliëfs gemaakt die nog zichtbaar zijn. Zo is het beeld van *Zoete lieve Gerritje* aan de Lepelstraat in 's-Hertogenbosch van de hand van Geurtjens.

Zoete lieve Gerritje

Marcel Bouwman heeft de volgende beschrijving gemaakt van de taferelen:

Wie zijn ogen losscheurt van zijn mobiele telefoontje en omhoogkijkt naar de rechterzijde van de gevel, ziet het menselijk bestaan in vier fases, strak gestileerd uitgebeiteld in steen.

De peuter, die niet kan wachten tot hij van zijn hobbelpaardje af mag, nieuwsgierig als hij is naar de grote wereld, die straks voor hem opengaat. Hij houdt zich ook niet vast, maar wil begerig, met open handen al die verrassingen, die gaan komen, omvatten.

De bewoner van onze school: de leerling. Ziet u de stapel kennis, die op zijn bank op hem ligt te wachten? En ziet u, hoe zijn mondhoeken verveeld naar beneden wijzen? Onderwijs als ondraaglijke last, het hoofd moet ondersteund worden, dat kan al die wetenschap niet dragen...! Hij is als de ficus elastica robusta, de rubberboom, naast hem: hij groeit wel, maar het duurt zo lang...

Betere tijden wachten de arme, gekwelde puber, als-ie groter is. Als hij een partner gevonden heeft, met wie hij een gezin gaat stichten en de school, waar hij toen zo'n zwaar hoofd in had, van nieuwe leerlingen gaat voorzien. Met zijn handje reikt de kleine naar zijn vader; nu heeft hij die nog nodig, die is nog de held van zijn kleine heelal. Dat gaat voorbij, heeft Annie M.G. Schmidt ons geleerd...

De winter van het bestaan. Wat rest, is de schommelstoel. En de kat om te aaien, want wie moet je anders knuffelen? De kinderen zijn het huis uit, druk bezig met hun carrière en de echtgenoot is, zoals het goede echtgenoten betaamt, eerder gegaan. Op het tafeltje bloemen, zelf gekocht. Zonnebloemen, dat wel, want in zo'n schommelstoel kun je heerlijk dromen van zonniger tijden...

Zo'n middelbare school, da's toch eigenlijk net het leven...

De gevel van de school mag niet worden veranderd. Zodoende kunnen de wijk en Oss de komende decennia blijven genieten van deze kunstwerken.

Geert Arts

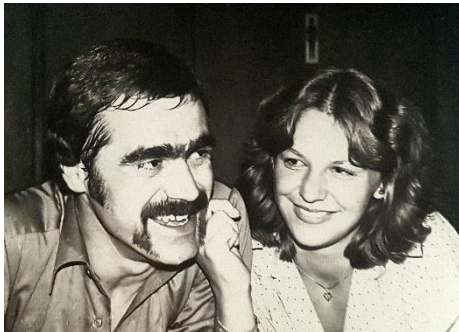
Aflevering 5: Marcel Bouwman, na 43 jaren ready to go...

Toen ik de hoorn had neergelegd, drong het pas goed tot me door, dat ik het zojuist echt gedaan had. Dat ik vanaf 1 augustus 1976 niet langer alleen student Algemeen Literatuurwetenschap aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen zou zijn, maar ook docent Nederlandse taal- en letterkunde aan het Maaslandcollege in Oss. Dat ik zojuist dus een grotemensenbaan geaccepteerd had, met een grotemensensalaris...

Het sollicitatiegesprek de zaterdag ervoor was plezierig verlopen. Er werd niet geïnformeerd naar mijn pedagogische kwaliteiten of communicatieve vaardigheden, niet naar mijn teamgerichte attitude of ontwikkelingsgerichte competenties, laat staan naar mijn vermogen tot reflectie. Niets van dat alles... Met toenmalig rector Van Esch had ik uiterst genoeglijk gesproken over 's-Hertogenbosch, zijn geboorte- en, sinds mijn vierde, mijn woonplaats, en met sectievoorzitter Van Dijk over de klassen, die hij mij wilde toebedelen en de gebruikte methodes. Na een half uur vroeg rector Van Esch mij of ik hem uiterlijk dinsdag kon laten weten, of ik op het Maaslandcollege wilde komen werken. En dat had ik zojuist dus gedaan... Op mijn 23e had ik een grotemensenbaan.

Toen ik na de snikhete zomer van 1976 voor het eerst de docentenkamer -*het huidige lokaal 114 én de werkruimte van de ict-boys*- instapte, zag ik rechts oudere mannen -kort geknipt of kalend, slordig gestrikte stropdassen, colberts en grijze pantalons- en links jongere mannen -lang haar, vale T-shirts in volwassen jeans, spijkerjasjes. Twee totaal verschillende werelden. Wat die twee groepen mannen -slechts twee verdwaalde vrouwen zag ik in de gauwigheid- verbond, was tabak: rechts pijp en sigaar, links shag. De docentenkamer zag blauw van de rook. Om mezelf een houding te geven stak ik ook maar achteloos een Gauloise op.

East is East, and West is West, and never the twain shall meet. Die uitspraak van Rudyard Kipling zou de eerste jaren van mijn verblijf op het Maaslandcollege opgeld blijven doen. Plenaire vergaderingen waren verbaal vuurwerk, een permanente strijd tussen politiek links en rechts. Rechts wilde orde en discipline, onderwijs als gesloten wereld, zoals onderwijs al sinds mensenheugenis was, links wilde de deuren opengooien en maatschappelijk relevant naar buiten stappen. “*Rector, wij zijn hier toch geen kindercrèche,*” snerpte de nasale stem van een economiedocent door de aula -*de huidige lokalen 1.50 t/m 1.53*-, terwijl hij met twinkeloogjes vervaarlijk met zijn smuigerdje zwaaide. “*Rector, zullen we die burgerlijke bekrompenheid eindelijk eens achter ons laten,*” bromde een collega Engels hem vanonder zijn borstelige wenkbrauw cynisch van repliek. De inhoud en richting van het onderwijs stonden centraal, over leerlingen ging het hoogstzelden, die waren, net als de scheidsrechter bij voetbal, een dood element in het veld.

Na twee van die bijeenkomsten begreep ik beter, wat professor W. Ornée, hoogleraar 17e-eeuwse Nederlandse letterkunde aan de KUN, bedoelde, toen hij mij in de gangen van het foeilelijke Erasmusgebouw staande hield: “*Marcel, je weet toch, dat je daar terecht komt*

in een links bolwerk, waar Kritiese Leraren en het SOF, het Socialisties OnderwijsFront, de dienst uitmaken. Da's toch niks voor jou, wil je daar echt gaan werken?" Hij had gelijk, hoe moest ik, ijverig studentje met een liefde voor literatuur, maar niet vreselijk politiek bevlogen, me staande houden tegenover deze zwaargewichten, die bezettingen van universiteitsgebouwen hadden georganiseerd en nota bene het eerbiedwaardige College van Bestuur onder rector magnificus prof. mr. Duynstee tartten...?

Toch kon ik wel met die 'linksen' opschieten: ze waren actiever, creatiever, ondernemender, minder braaf, cynischer soms, maar socialer en vooral vrolijker. En al liep ik dan door de gangen met m'n trui VVD-achtig over mijn schouders, ik werd door hen geaccepteerd.

Lesgeven, mijn core business, ging me intussen prima af: in de sectie, de basis van de schoolorganisatie, maakten we basale afspraken over het eindpunt en zeilde ieder zijn eigen schip om uiteindelijk in dezelfde haven uit te komen. Wij waren professionals, die wisten wat ze deden, daar had geen schoolleiding iets mee te maken, laat staan een '*direct leidinggevende*'. De docent was eigenaar van zijn docentschap. Lastige klassen gaf ik meer, soms wekelijks overhoringen, coöperatieve klassen hadden het op dat gebied gemakkelijker. Leerlingen wisten én accepteerden, dat er nu eenmaal docenten waren bij wie je de nieren geproefd werden en docenten, bij wie je makkelijker wegkwam. Zoals er strengere en minder strenge filiaalchefs waren bij Spar en Albert Heijn, of strengere en minder strenge trainers bij hockey en voetbal. Onderwijs was net het leven zelf, mensenwerk.

Halverwege mijn carrière, medio negentiger jaren van de vorige eeuw, kwam de kentering, toen de overheid zich actief ging bemoeien met het onderwijs. De aandacht werd verlegd van controle op de dagelijkse gang van zaken in de school naar bemoeienis met onderwijsinhoud, -niveau en de individuele leerstijl van de leerling. De Tweede Fase werd de scholen opgedrongen, waarin die leerling, intrinsiek gemotiveerd door het beroep op zijn eigen zucht naar kennis, begeleid zou worden door begripvolle coaches.... De docent werd geacht een descente te maken, een nederdaling naar puistige pubers en giechelende bakvissen, die alles, maar dan ook echt álles leuker vonden dan bezig zijn met leerstof. Wat een sneu debacle, zo'n hal met 80 leerlingen, die allemaal met hun eigen leertraject bezig zouden moeten zijn, en één leraar, die wanhopig trachtte de orde enigszins te bewaren. 'n Bruine kroeg was er niks bij...

"Ik ben neerlandicus, ik ben aangenomen om leerlingen behoorlijk Nederlands te leren schrijven en spreken. Als ik jongeren wilde begeleiden, had ik wel gekozen voor de sociale academie," mopperde ik tegen mijn collegae, en voor de tweede keer in mijn loopbaan ging ik solliciteren: naar de functie van locatie-directeur aan de nieuwe vestiging van Luzac in 's-Hertogenbosch. Dat bleek zo mogelijk nog treuriger. Dat was geen onderwijs, dat was Albert Heijn voor diploma's, waar welgestelde papa's voor hun verwende en daardoor lethargische koters een diploma kochten, zoals de mama's steurkaviaar en een frisse Chardonnay, milddroog met een licht zoetje, bij de lokale traiteur.

Dank u, die kelk liet ik liever aan mij voorbijgaan.

Na enkele jaren aanmodderen met het vermaledijde studiehuis keerde het Maaslandcollege terug op bekende paden. Het probeerde met kw-uren nog wel wat invulling te geven aan de ideologie van de Tweede Fase, maar toen ook die pogingen uitliepen op niet meer dan huiswerk maken onder surveillance, gooide men de handdoek in de ring. Rust, reinheid en regelmaat leken teruggekeerd op mijn school, ik liep weer fluitend, trui over de schouders, door de gangen.

Maar de overheid bleef zich, ondanks alle kritiek hardnekkig, met het onderwijs bemoeien. Adviescommissies, resonansgroepen en ontwikkelteams, bevolkt door onderwijsexperts, niet door experts in onderwijs, bestookten top down de docent in de klas met leerdomeinen, probleemgestuurd leren, 21th century skills, Curriculum.nu. En *horribile dictu* wij waren opeens geen deskundigen meer. Neen, onze deskundigheid moest bevorderd worden, daar kregen we zelfs uren voor.

Ook onze school ontkwam niet aan de modieuze hypes, waarvan al na korte tijd bleek, dat ze geen enkel effect sorteerden. “*Dacht u nou echt, dat we met onze iPad alleen met de stof bezig waren?*” vertelden leerlingen mij grinnikend. “*Wij hebben ons spelletje gewist, zodra de docent in onze richting begint te lopen, en als hij ons heeft bereikt, ziet hij alleen serieuze stof op het scherm.*” En hoewel uit talloze onderzoeken bleek, dat iPad-onderwijs eerder contraproductief dan productief werkte, zijn we ermee doorgedaan. Waarom? Zijn we zo bevlogen, zo overtuigd? Willen we basisschoolleerlingen paaien met zo’n speeltje? Willen we de ouders laten zien dat wij een moderne school zijn?

En helemaal op het eind van mijn carrière viste de directie met een groep enthousiaste jonge collegae uit al die onderwijsnoviteiten GO, Gepersonaliseerd Onderwijs, waarbij de docent geen docent meer was, maar een coach, op zijn hurken naast de leerling. Had ik dat al niet eerder gehoord? Waren aanvankelijk enthousiaste scholen daar al niet van teruggekomen? Ouders zullen ongetwijfeld verguld zijn met zoveel aandacht voor hun kroost. Elk meent zijn uil immers een valk te zijn. In september 2019 opent dat Paradijs zijn poorten, jubelend, smachtend naar kennis zullen de nieuwe brugklassers dit lustoord der wetenschap betreden. Tenminste, dat begreep ik uit de titel boven een ronkend bericht over gepersonaliseerd onderwijs in de Aansluiting: Ready, steady ...GO

Onderwijs is verandering, maar wat blijft, is gesputter en gemopper. De personeelskamer is de plek bij uitstek om te jeremiëren over leerlingen, ouders, team- en schoolleiders. Maar wie geen plezier in zijn werk heeft, blijft niet 43 jaar op dezelfde werkplek. Ik heb altijd veel plezier in mijn werk gehad; vond het als neerlandicus een uitdaging te strijden tegen taalverloedering en ontlezing en als decaan een uitdaging leerlingen te brengen naar die vervolgopleiding, waar ze zich senang voelden en aan hun maatschappelijke carrière konden werken.

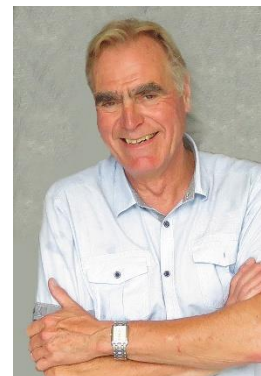
Maar vooral vond -en vind- ik het Maaslandcollege een school van de menselijke maat, een school waar we de leerlingen zien staan en hen helpen, waar dat nodig is. Dat de een dat wat coulanter en vriendelijker, de ander wat strenger of botter doet, soit. Maar we laten hen niet aanmodderen.

Die menselijke maat heb ik ook altijd ervaren onder collegae. Dat er nieuwe systemen worden uitgeprobeerd, dat er felle discussies waren en zijn, dat meningsverschillen soms hoog opliepen, is gezond. Zonder wrijving immers geen glans... Op vrijdagmiddag, met een biertje aan de lange tafel in de personeelskamer, realiseerde ik me vaak, hoezeer ik het op deze school met mijn collega’s getroffen heb. Ik ken legio scholen, waar dat wel anders is...

Ready, steady ...GO...???

“*Dacht ’t toch niet,*” bromde ik, “*time to GO...*”

Oss, juni 2019
Marcel Bouwman

Aflevering 6:

Een kelder onder het schoolgebouw (deel 1)

De geschiedenis van deze ruimte staat centraal in deze aflevering. Bij de bouw van de school in 1954 (zie aflevering 3) is het gebouw deels voorzien van een kelder. Onder lokaal 0.10 en kamer 0.11 (voor de ouderen onder ons: het voormalige biologielokaal en de oude rectoriskamer) is deze kelder gelegen. Verder loopt de ruimte aan de rechterkant van de hal door (in het verlengde van kamer 0.11). Rechtsachter in de hal is een trap die toegang verschaft tot deze kelder. Tenslotte loopt de kelder door onder het vroegere toneel / de oude administratie (de huidige docentenwerkplek 0.25). In dat laatste gedeelte bevindt zich de verwarmingsinstallatie voor de gebouwen A en B.

Het eerste stukje (onder 0.10 en 0.11) is het meest memorabel. Diverse functies heeft deze ruimte gehad.

Het begin: landsbelang!

Aandacht voor de bouw van de kelder in de pers.

Allereerst werd de ruimte gebouwd en ingericht voor de Bescherming Bevolking (B.B.). De Bescherming Bevolking is ontstaan ten gevolge van de Koude Oorlog. Op 20 oktober 1950 richtte de minister van Binnenlandse Zaken een "Nota inzake de burgerlijke verdediging" aan de Tweede Kamer. Immers, "de oorlogsvoering heeft een totaal karakter gekregen en eist alle krachten tot het uiterste op". Het gevolg van deze nota was de totstandkoming van de Wet Bescherming Bevolking in 1952. De wet verstond onder Bescherming Bevolking "het geheel van niet-militaire maatregelen ter bescherming van de bevolking en haar bezittingen, zomede de bezittingen van openbare lichamen tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld". De organisatie van de B.B. was een landelijke. De B.B. viel onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. In de provincies werden de Commissarissen van de Koningin, in de gemeenten de burgemeesters en in de kringen (meerdere gemeenten waren verenigd tot een kring) de Kringraad verantwoordelijk

gesteld voor de opbouw van de organisatie. Nederland was verdeeld in 40 A-gemeenten of A-kringen en 72 B-kringen.

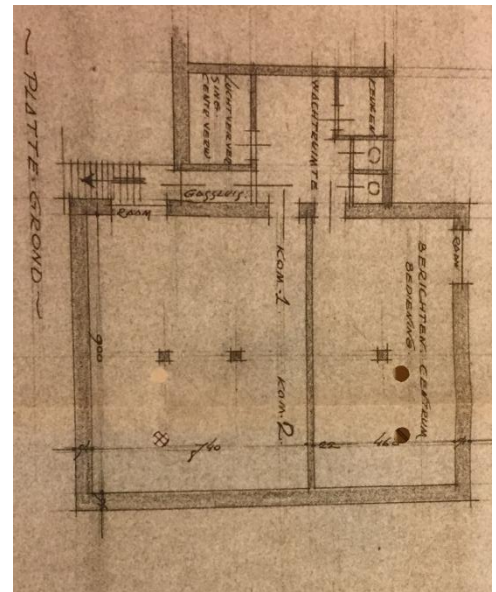
De kring BR 6 (Oss) wordt onderverdeeld in 4 rayons namelijk: Oss, Schaijk, Mill en Cuijk.

De commandopost van de Kring BR 6 was vanaf 1955 ondergebracht in de kelder onder onze Middelbare Meisjes School aan de Vianenstraat. Deze bezat ook een telefoon- en radiocentrale.

In 1961 werd de B.B. gereorganiseerd. Het betekende het einde van Kring BR 6.

De functie van de kelder verklaart daarom de bijzondere toegangsdeur.

Het wel en wee van de kelder B.B. komt in een volgende aflevering nog nader aan bod!

Definitieve indeling van de B.B. ruimte

De tweede functie: kort leslokalen, daarna vooral de T-Tuin

Nadat de B.B. de ruimte had overgedragen aan de school (in 1967) werd er na enige tijd in het kader van het ruimtetekort op school een bijzondere bestemming aan de kelder gegeven: er werden 2 leslokalen gevestigd in deze donkere ruimte. Anno nu niet meer voor te stellen. Wet- en regelgeving zijn dermate veranderd dat hiervan geen sprake meer kan zijn. Daarna werden er in de kelder, om de woorden van Piet Offermans te gebruiken, “vage en vredelievende activiteiten” georganiseerd. Het werd een soort “trefcentrum” voor dichters, schilders en muzikanten. Totdat de

Schooldriedaagse van 1976 een groep leerlingen aanspoorde om de ruimte te gaan claimen als leerlingenruimte. In 1979 werd dat doel bereikt. Met eigen commissies, sub-commissies, contactpersonen, reglementen en statuten. Voor velen was dit de enige echte ontmoetingsruimte op school. Verboden terrein voor leraren (in principe). De enige die met regelmaat de T-Tuin betrad was de conciërge: om de muziek zachter te laten zetten. Door de muur van rook (er werd in de T-Tuin gerookt!!) werd er een weg gebaad naar de geluidsinstallatie achter in de ruimte. Als strafmaatregel werd de installatie ook wel eens buiten gebruik gesteld. Stel je voor: de rector die

boven de ruimte lokaal hield, werd regelmatig van zijn stoel geblazen door de

Piet en Frans!

bonkende muziekgeluiden uit de kelder. Conciërge Piet van der Heijden had een haat-liefde verhouding met de T-Tuin. Regelmatig sprak hij over “die verrekte T-Tuin”. Hij had ook een knop in zijn loge om de schoolbel te laten klinken in de kelder. Anders kwamen de bezoekers waarschijnlijk nooit meer boven de grond...

Oud-leerlingen kennen de ruimte vooral als de T-Tuin. Op Open Dagen die zij bezoeken met eigen kroost wordt vaak de vraag gesteld of de ruimte nog in gebruik is. Vaak met weemoed denken ze dan terug aan die goede oude tijd. Waarin leerlingen de zeggenschap hadden over een eigen ruimte en waar vriendschappen ontstonden voor het leven.

In latere afleveringen zal uitgebreid stil worden gestaan bij de T-Tuin. Dan komen de leerlingen aan het woord!

De derde functie: rook- en ontmoetingsruimte voor een select gezelschap...

Nadat de functie als leerlingenruimte van de kelder werd gehaald, is de ruimte een tijdje ongebruikt gebleven. Totdat... de overheid het roken binnen gebouwen steeds verder aan banden legde. In vroeger tijden werd er gerookt tot in het klaslokaal, iets dat je tegenwoordig niet meer kunt voorstellen. In een later stadium werd het roken beperkt tot kantoren en personeelsruimten. Daarna werden er speciale rookplekken ingericht. In Nederland geldt sinds 1 januari 2004 het recht op een rookvrije werkplek. Werkgevers zijn verplicht om ervoor te zorgen dat werknemers kunnen werken zonder hinder of overlast te ondervinden van tabaksrook. Daarom werd eerst 1.11 rookhok, later wordt een deel van de huidige personeelskamer daarvoor gebruikt.

De totale verbanning van de roker uit het schoolgebouw leidde tot een nieuwe functie voor de kelder onder school. Voor een select groepje rokers werd het een veilige en intieme thuishaven die intensief tijdens pauzes werd gebruikt. Toen er een totaalverbod kwam op roken binnen het schoolgebouw (in 2017) werd ook deze functie aan de kelder ontnomen.

En nu?

De ruimte onder 0.10 en 0.11 staat leeg. En is werkloos geworden. Geschiedenis en nostalgie zullen voor altijd aan de ruimte blijven kleven. Het is echter zonde om er niets meer mee te doen. Snode plannen van enkelen (ook ondergetekende) om er via een ingrijpende verbouwing een mooie leerlingenruimte van te maken met verbinding naar de binnentuin, hebben de fase van brainstorm nog niet overschreden. Wellicht leidt voortschrijdend inzicht tot instemming en nadere concretisering. Zou het 75 jarig bestaan van de school een mooi moment zijn?

*Geert Arts
juli 2019*

Aflevering 7: Een school in een sterk veranderde omgeving

Toen Regina Mundi in september 1955 haar deuren opende was dat in een omgeving die leeg genoemd mag worden. Aan de andere kant van de spoorlijn was het hart van de stad te vinden. Aan de zuidkant was bewoning en behuizing nog beperkt. Een foto van de school genomen bij de inzegening in 1955 maakt duidelijk in welk een landelijke omgeving de school was gelegen.

Links de oude gymzaal, tegenwoordig OLC. Rechts het hoofdgebouw.

Voor de beeldvorming: wanneer een bezoeker anno nu de school te voet benadert vanaf het centraal station loopt hij of zij parallel aan de spoorlijn. In 1955 was aan de

zuidkant enkel de Ridderstraat bebouwd met woningen (bouwjaar 1930). Verderop was later in de jaren dertig de Floraliastraat voorzien van woningen. Met links en rechts nog enkele plukjes woningen. Maar vooral: veel open ruimte. Bijgaande foto van het voormalige ziekenhuis Bernhove uit 1960 illustreert dat perfect. De foto is genomen in de richting van de spoorlijn.

Rechts op de foto loopt de Kortfoortstraat. Wanneer de foto nog meer de ruimte rechts zou laten zien dan kwamen we terecht op een uitgebreid sportveld aan de westzijde van de school.

Al vele jaren hebben we een goede buur aan de Vianenstraat: basisschool Oranje Naussau. Eind jaren 50 van de vorige eeuw werd het gebouw (een “zevenklassig schoolgebouw”) geplaatst. Gevolgd door het beroemde kleuterschooltje. Een lieflijk gebouw met 3 lokalen. Dit laatste gebouw heeft het Maaslandcollege nog een tijd in gebruik gehad (vanaf 1996). Daarna moest het wijken voor de nieuwbouw die haaks op het bestaande gebouw werd geplaatst (aanvang bouw 2003, gereed in juni 2004).

Oorspronkelijke gebouw Oranje Nassau School

Aan de voorzijde van het gebouw van Regina Mundi is in 1966 de Paaskerk ingewijd voor de Hervormde Gemeente. Sinds 1988 is er sprake van één kerk voor Hervormden en Gereformeerden, met één kerkenraad.

Van veraf is de toren te zien, als 12 smalle buizen: zij verbeelden orgelpijpen. In de bijbels staat dat God op de lofzang van zijn volk troont (psalm 22: 4). Dus ook een beetje op deze kerk.

Het aantal van de pijpen, 12, is een bijbels getal. Het doet denken aan het begin van Gods volk en van de kerk:

evenzeer aan de 12 stammen van Israël als aan de 12 apostelen, die de beweging van Jezus voortgezet hebben. Van boven af gezien, doet de vorm van de Paaskerk denken aan een labyrint. In oude kathedralen is vaak een labyrint op de vloer te vinden, zoals het indrukwekkende labyrint van Chartres. Het labyrint is een oud beeld voor de levensweg of de pelgrimage. Het labyrint nodigt uit om een weg te volgen, maar het remt diegene af die

Paaskerk 1968

rechtstreeks op het doel af wil gaan. Kennelijk kan dat niet, past dat niet bij een kerk, bij geloof. De weg van geloof en verwachting, het pad naar de ziel is geen rechte weg. De buitenmuren van de Paaskerk draaien vanaf de ingang in een beweging tegen de klok in en leiden de bezoeker naar het centrum en weer naar buiten. Daarin herkennen we de grondvorm van een labyrint.

Gaan we verder naar het oosten dan komen we terecht bij het terrein van het zwembad. Al in 1967 werd het buitenbad Kortfoort geopend. Een jaar later was het zogenaamde Combibad een feit: er was nu ook een binnenbad. In 1982 werd het golfbad gebouwd, als aanvulling op het bestaande zwembad. Het bleek een gouden greep te zijn. In 1988 werd gevierd dat er al

Bouw Golfbad

2,5 miljoen bezoekers de weg naar het bad hadden weten te vinden. In de jaren, in 2007 waren er al 10 miljoen bezoekers geregistreerd. En in 2010 werd een wedstrijdbad (50 meter bad) geopend.

We zijn dan nog niet klaar aan de zuidzijde van de spoorlijn. Begin jaren tachtig van de vorige eeuw werden de woningen en appartementen tegenover de hoofdingang opgeleverd.

Ook aan de noordzijde van de spoorlijn is er in de loop van de geschiedenis van onze school een totale metamorfose gekomen. Zo werd in 1967 theater De Lievekamp geopend, precies aan de andere zijde van de spoorlijn tegenover het gebouw van het Maaslandcollege. Het theater kreeg landelijke bekendheid onder andere door opnames van de Ted de Braakshow. In 1983 werd de Openbare Bibliotheek in het gebouw gehuisvest. In 1997 werd De Lievekamp ingrijpend verbouwd.

Theater De Lievekamp

En als laatste mag niet ontbreken het gemeentehuis. In 1972 werd een nieuw gemeentehuis gebouwd. In 2010 werd het gebouw uitgebreid en ingrijpend gerenoveerd. Voor de steeds groter wordende gemeente Oss was meer ruimte nodig voor bestuur en ambtenaren.

Midden rechts het gemeentehuis anno 1978

Zo is na 1955 Regina Mundi en later het Maaslandcollege het centrum geworden van een levendige buurt rondom de spoorlijn. Wat de toekomst ons verder gaat brengen? Er zijn plannen om het Golfbad te verplaatsen. Er gaan stemmen op om de Lievekamp met alle bewoners en gebruikers naar het centrum van de stad te verhuizen. Wellicht dat we over 50 jaar een totaal andere omgeving zien. Met het Maaslandcollege als middelpunt?

Blik op Oss zuid 1998

*Geert Arts
juli 2019*

Aflevering 8: Tussen spoorlijn en Wethouder van Eschstraat: de groei van een school

Na 8 september 1955, de feestelijke inzegening van het stenen schoolgebouw voor Regina Mundi, hebben er met grote regelmaat bouwactiviteiten plaats gevonden. Met het karakteristieke gebouw als hoofdzetel werd er langzaam uitgebreid. Eerst in de richting van de Kortfoortstraat, later in de richting van de Wethouder van Eschstraat. Zo

ontstond een lint van gebouwen dat zich als een steeds groter wordende slang een weg baande door dit gedeelte van Oss zuid.

De eerste uitbreiding: noodlokalen

Wanneer na 1 september naast meisjes ook jongens worden toegelaten tot Regina Mundi, blijkt het oorspronkelijke gebouw (geschikt voor 350 leerlingen) ontoereikend voor de toestroom aan eerstejaars leerlingen. De brugklas is een feit, het Maaslandcollege wordt aangewezen als experimenteerschool voor de Mammoetwet die een jaar later in werking treedt. Met 200 nieuwe leerlingen (totaal 500 leerlingen) is uitbreiding noodzakelijk. Tegenover de school worden 12 noodlokalen in gebruik genomen, die deels ook worden gebruikt door het Titus Brandsmalyceum.

Rechtsboven het Maaslandcollege met links van het hoofdgebouw de noodlokalen.

De schoolleiding is druk doende om een permanente oplossing te creëren maar slaagt daar op korte termijn niet in. In een eerdere aflevering werd al genoemd dat in

de kelder van de school (de voormalige ruimte van de Bescherming Bevolking) 2 klaslokalen werden gevormd.

De “nieuwbouw”

De school blijft verder groeien. In 1970 bijna 700 leerlingen (400 meisjes). In april van dat jaar vindt de aanbesteding van de zogenaamde Nieuwbouw plaats, 2 jaar later wordt het nieuwe gedeelte ingenomen. Er is dan ruimte voor 950 leerlingen in de stenen gebouwen. Inclusief een aula met ruimte voor 300 leerlingen.

In 1974 wordt het aantal van 1000 leerlingen bereikt. Dat betekent dat er wederom gezocht moet worden naar extra lesruimte.

Deze wordt creatief gevonden bij de ingangruimte van het nieuwe gebouw. De ingang wordt verplaatst naar de garderobe (aan de zijde van de spoorlijn, de ruimte bij de ingang wordt ingericht tot leslokaal. Maar dat is onvoldoende. In 1975 wordt begonnen met de bouw van een dependance aan de Titus Brandsmalaan (de huidige Mondriaanlaan): 8 klaslokalen. Omdat deze aan het begin van het schooljaar nog niet beschikbaar zijn worden van de gemeente vier lokalen gehuurd in Barakken aan de Boterstraat. In 1976 heeft de school 1207 leerlingen. De dependance wordt uitgebreid met 3 lokalen. En negen brugklassen en drie derde klassen vinden daar onderdak. Besprekingen tussen het stadsgewest Oss en het bestuur van het Maaslandcollege leiden tot de stichting van een derde school voor havo in Oss

(naast het Titus Brandsmalyceum en het Maaslandcollege): de Vincent van Gogh havo. Een van de argumenten is dat hiermee de keuzemogelijkheid voor ouders en leerlingen wordt vergroot. Op 1 augustus 1977 start deze school in de dependance van het Maaslandcollege, waarbij overigens 17 medewerkers van het Maaslandcollege aan verbonden gaan worden.

In 1979 wordt op grond van onderwijskundige plannen de overdekte fietsenstalling van de school (onder de aula op de eerste verdieping van de nieuwbouw) dichtgemaakt en ingericht met 3 leslokalen en 5 werkkamers (“voor projectonderwijs,

gedifferentieerd onderwijs en begeleiding van leerlingen”, aldus Klaas Creyghton in het boek *Koningin van het Maasland*, 1997).

Van dislocatie....

De fusie met mavo De Pelgrim in augustus 1990 (na jaren van wel/niet werd het toch...) zorgde voor de eerste stenen dislocatie van de school. Het gebouw aan de Staringstraat werd voor enkele jaren (tot augustus 1993) nog door het

Maaslandcollege gebruikt. Daarna werd de school verkocht aan vso/lom-school Den Bongerd. Om het tijdelijke ruimteknort op te vangen maken onze derde klassers een jaar lang gebruik van het oude gebouw van Den Bongerd aan de Kuipers Rietbergstraat. Ondertussen werd driftig getimmerd en gebouwd aan de Vianenstraat. Een grootschalige interne verbouwing vond plaats. Aan het uiteinde van het gebouw worden zes nieuwe lokalen geplaatst. En er

wordt een nieuwe aula in gebruik genomen, volgens Marcel Bouwman “een soort acné aan de straatzijde, een ontsierende pukkel. De oude aula werd “getransformeerd tot artistiek ghetto” (citaat: Marcel Bouwman).

..... naar unilocatie

Er staan nog drie grote bouwprojecten te wachten. In augustus 2004 wordt de nieuwbouw (tegenwoordig genoemd Gebouw D) in gebruik genomen. De voormalige kleuterschool, door het Maaslandcollege enkele jaren gebruikt (met achter het gebouw ook nog enkele noodlokalen), werd na ruim 40 jaren trouwe dienst afgebroken. De nieuwe loot, haaks op de bestaande bouw en in de vorm van een schip, met 15 theorielokalen en 2 computerruimten. En tevens 11 kantoorruimten / werkplekken, de drukkerij van de school en een gloednieuwe ruimte voor onze administratie. Er verandert verder logistiek het een en ander: de rector verhuist naar het puntje van het nieuwe gebouw, bijna op het trottoir van de Wethouder van Eschstraat.

Tot die tijd is overigens een groot gedeelte van het sportterrein van de school gebruikt voor de plaatsing van noodlokalen. Hét teken dat nieuwbouw wel móest gebeuren!

In oktober 2005 werd het langgerekte lint gecompleteerd met de oplevering van 4 leslokalen en 2 hypermoderne gymzalen. Dat daarbij een groot gedeelte van het buitenterrein van de school opgeofferd werd voor stenen werd op de koop toe genomen! De annexatie van de Vianenstraat tot aan de Kortfoortstraat en van de spoorlijn tot aan de Wethouder van Eschstraat was afgerond!

Geert Arts
juli 2019

Aflevering 9:

Go Maasland girls!! Deel 1

Een citaat uit een schrijven van conrector Bas van Rooijen, juli 2019: "Niet zo vreemd, want het Maaslandcollege is al sinds haar oprichting een school die het onderwijs innoveert en daarnaast goede kwaliteit biedt. Zo waren we het eerste met onderwijs voor meisjes (de MMS), één school voor mavo/havo/vwo, het tweetalige onderwijs (tto) en ICT in de les (IPad)." Met name het stukje over het onderwijs aan meisjes en het belang ervan staat in deze aflevering centraal. Hoe zat dat aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in Nederland? En hoe was het in Oss? Was het baanbrekend? Diverse bronnen laten het licht over deze laatste vragen schijnen.

Een stukje onderwijshistorie

Na de Tweede Wereldoorlog was er sprake van een ware onderwijsexplosie in het onderwijs ná de lagere school. Er vond een zeer snelle daling plaats van het aantal kinderen, dat de school verliet met alleen maar lager onderwijs. Genoten in 1936 nog 74% van de jongens alleen maar lager onderwijs, in 1968 bedroeg dit percentage nog maar 27, een tendens die zich daarna nog verder voortzette.

Er heerste nog lang in de 20ste eeuw de opvatting, dat man en vrouw op grond van hun verschillend zijn elk een andere bestemming in de maatschappij hadden en dat dus ook na het lager onderwijs ander onderwijs voor meisjes vereist was. Tegen co-educatie bestonden eveneens bezwaren. Meisjes gingen daarom naar eigen scholen, zoals naar diverse vormen van beroepsonderwijs en de MMS en, als ze naar gemengd middelbare scholen gingen werd het lesprogramma voor hen enigszins aangepast.

Aan het voortgezet algemeen onderwijs werd door steeds meer door meisjes deelgenomen; 40% van alle leerlingen waren in 1955 meisjes, een percentage, waarvan men in de 19de eeuw niet had kunnen dromen.

Middelbare school voor meisjes (MMS)

Toen in alle andere vormen van voortgezet onderwijs steeds meer jongens en meisjes probleemloos gezamenlijk de lessen volgden, bleef een deel van de bevolking vasthouden aan de gedachte, dat er voor apart meisjesonderwijs plaats leef bestaan. Dat had in 1863 al geresulteerd in de Middelbare Meisjesschool, M.M.S., naar Frans voorbeeld. Aan het vrouwelijke element in het onderwijs zou recht moeten worden gedaan. Bijvoorbeeld via keuzevakken, het zogenaamde

meisjespakket. Meisjes, die een algemene voortgezette opleiding verlangden gingen na 1920 weliswaar in grotere aantallen naar HBS en gymnasium, anderzijds bleven zij de MMS trouw. Zozeer zelfs, dat deze haar positie in het veld van het voortgezet onderwijs aanzienlijk versterkte.

Op basis van vrijwilligheid stelden in 1923-1924 de MMS - scholen een algemeen leerplan op en een eindexamenreglement vast. Maar bij de eerste gelegenheid namen niet alle scholen volgens dit reglement examen af. Pas in het midden van de jaren dertig bemoeide de minister zich met het leerplan, stelde dat vast en beschikte welke rechten van verder studeren aan het eindexamen verbonden waren. Zie hieronder:

R. K. MIDDELBARE MEISJESSCHOOL
REGINA MUNDI

(Vervolg en slot)

Welke rechten?

Thans laten wij nog volgen een afdruk van de Ministeriële Beschikking (Staatscourant No. 51, Ao 1936).

Aan het eindexamen der Middeldbare Meisjesscholen zijn de navolgende rechten verbonden:

1. Het recht op toelating tot examens voor een akte van bekwaamheid voor middelbaar onderwijs, bevoegdheid verlenende om onderwijs te geven aan een hogere burgerschool met vijfjarige cursus;
2. Vrijstelling van een onderzoek in de vakken Nederlandse taal, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal en geschiedenis bij het afleggen van het staatsexamen, bedoeld in artikel 12 der hoger-onderwijswet;
3. Vrijstelling van een onderzoek in de vakken Nederlandse taal, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal, geschiedenis en aardrijkskunde bij het afleggen van het staatsexamen, bedoeld in art. 55, 2de lid, der middelbaar-onderwijs-wet;
4. Vrijstelling van een examen in het lezen, schrijven, rekenen, Nederlandse taal, geschiedenis, aardrijkskunde, kennis der natuur, Franse taal, Duitse taal en Engelse taal bij het afleggen van het examen voor apothekers-assistent;
5. Vrijstelling van het examen in de vakken Nederlandse taal, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal, geschiedenis en aardrijkskunde bij het afleggen van het Examen Algemene Ontwikkeling, deel uitmakende van het examen voor het „Nederlands Instituut van Accountants“;
6. Vrijstelling van het „Voorexamen“ bij het afleggen van het door de „Nederlandse Chemische Vereniging“ ingestelde examen ter verkrijging van het diploma voor analyst;
7. Toelating tot het tweede leerjaar ener driejarige of tot het derde leerjaar ener vierjarige Rijkskweekschool voor onderwijzessen;
8. Toelating tot de Rooms-Katholieke Leergangen te Tilburg;
9. Toelating tot het Hoger Instituut „Maria Immaculata“, verbonden aan de Rooms Katholieke Universiteit te Nijmegen;
10. Toelating tot de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam;
11. Toelating tot de School v. Maatschappelijk Werk te Amsterdam;
12. Toelating tot het Centraal Instituut voor Christelijk Sociale Arbeid te Amsterdam;
13. Toelating van de Rooms-Katholieke Scholen voor Maatschappelijk Werk te Amsterdam en te Sittard;
14. Toelating tot de „Opleiding voor Bibliothecaresse aan een openbare leeszaal“;
15. Toelating tot de „Opleidingscursus voor Montessori-leerkrachten“ te Amsterdam, 's-Gravenhage en Utrecht;
16. Toelating tot de R. K. Opleidings-

cursus voor Montessori-leerkrachten te Nijmegen;

17. Benoembaarheid tot klerk ter Secretarie van de gemeente Amsterdam;
18. Benoembaarheid tot telefoniste op arbeidsovereenkomst, hulp-telefoniste op arbeidsovereenkomst en lokale kracht, o.a. bij de telefoondienst, tot leerling-kantoorbediende en leerling-telegrafist;
19. Benoembaarheid tot machineschrijver, schrijver 2de klasse, schrijver 1ste klasse en bureelambtenaar aan Departementen van Algemeen Bestuur en daaronder ressorterende instellingen en diensten;
20. Benoembaarheid tot administratief ambtenaar bij het Departement van Waterstaat of onder dat Departement ressorterende instellingen en naar betrekkingen van Raden van Arbeid;
21. Een bewijs van toelating tot de 5de klasse ener erkende middelbare school voor meisjes geeft:
 - a. bevoegdheid examen af te leggen voor de nijverheids-akten N I tot en met N V, N VII, N VIII, NX, N XI, N XIX, N XX en voor de aantekeningen op akten N VII, N VIII en N XIX.Van deze akten moeten met name genoemd worden die van onderwijs in:
 - N VII: huishoudelijk werk en wasbehandeling;
 - N VIII: koken;
 - N XI: lijntekenen, handtekenen en technisch tekenen aan meisjesscholen;
 - N XIX: landbouwhuishouden;
 - N XX: kinderverzorging en opvoeding.Aantekening op N VII en N XIX: de theorie van huishoudelijk werk en wasbehandeling;
- Aantekening op N VIII en N XIX: de theorie van het koken;
- b. Toelating tot enige afdeling van de Academie van Beeldende Kunsten te s-Gravenhage;

- 22. Een bewijs van toelating tot de 4de klasse ener erkende middelbare school voor meisjes geeft:
- a. Bevoegdheid examen af te leggen voor de nijverheids-akten Na tot en met Nz en voor de aantekening op Na.Van deze akten moeten met name genoemd worden die, welke bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in:
- Na: vervaardigen van eenvoudige onder- en bovenkieren en van huishoudgoed aan meisjesscholen;
- Ns: fraaie handwerken en kunstnaaldwerk;
- Nt: boetseren.Aantekening op Na: dameskleermaken;
- b. toelating tot het eerste leerjaar ener driejarige of tot het tweede leerjaar ener vierjarige kweekschool voor onderwijzers en/of onderwijzessen.

Verdere studie van oud-leerlingen der MMS.

School voor Maatschappelijk Werk: Lerares K. en O.; Sociale Werkster; As-

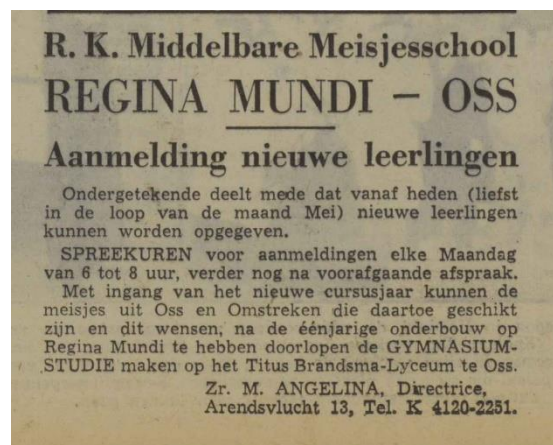
In 1946 zaten er 4106 leerlingen op de zelfstandige MMS-en 895 op de MMS-afdelingen van de lycea. Ook aan HBS-en en zelfs aan een aantal r.-k.-gymnasia werden wel MMS-afdelingen verbonden. Daardoor groeide het aantal MMS-en minder in aantal stegen dan men zou kunnen verwachten, terwijl het aantal afdelingen aan andere scholen verbonden met sprongen vooruitging. In 1952 waren

van de 93 MMS-en 32 zelfstandig, in 1962 waren het er 41 van de 177. Het aantal bijzondere zelfstandige MMS-en steeg met name bij de rooms-katholieken, waar niet zelden kloosterzusters-leraressen daartoe mogelijkheden boden. Van de 32 zelfstandige MMS-en waren er in 1952 20 rooms-katholiek.

De MMS, bedoeld voor kinderen uit de hoogste kringen, bleef ook in de eerste helft van de 20e eeuw min of meer de eliteschool. 80% van de leerlingen kwam uit de hogere en middelste sociale milieus. Verschuivingen traden wel enigszins op: het aantal meisjes uit de hogere kringen daalde langzamerhand en dat uit de middelste sociale milieus nam toe. Dit minder aantrekkelijk zijn van de MMS voor de hoogste milieus kan verklaard worden doordat juist meisjes uit die kringen naar een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs gestuurd werden. Dan kregen ze toegang tot de universiteit. De MMS leidde tot veel vervolgoopleidingen, tot zeer uiteenlopende maatschappelijke betrekkingen, maar de universiteit werd er nooit door bereikbaar. Toen het als een probleem gezien werd, dat jongens beter van hun kansen gebruik maakten dan meisjes, moest, bij de pogingen aan die ongelijkheid een einde te maken, de MMS als algemeen vormende school voor meisjes wel verdwijnen. Dat gebeurde dan ook bij het in werking treden van de Mammoetwet in 1968.

MMS: enkele getallen

	<i>aantal scholen</i>	<i>aantal leerlingen</i>
1920	18	2.137
1930	20	1.595
1950	80	6.421
1960	159	22.340
1965	187	30.900

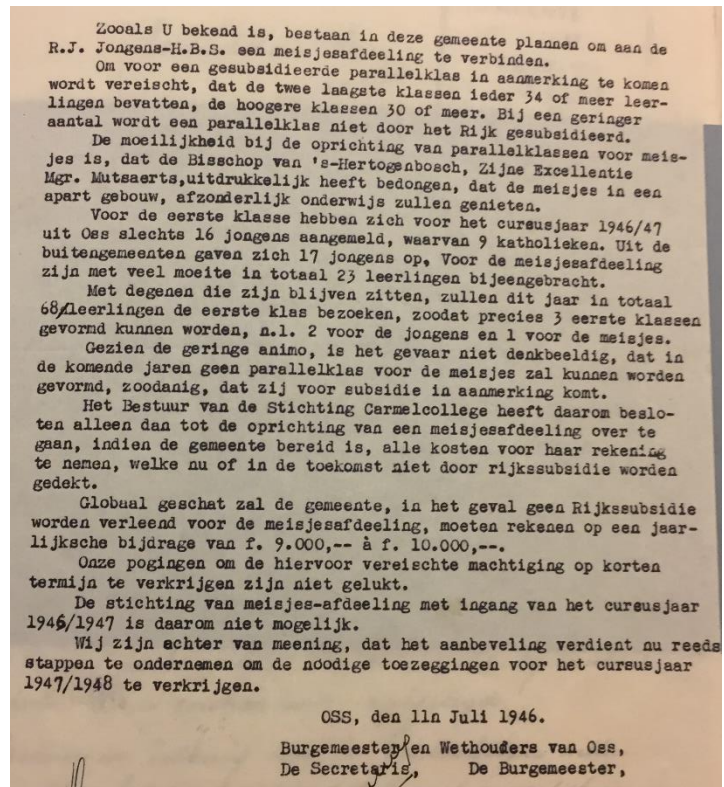
Jongens in Oss....en de meisjes dan??

Onze collega-school TBL is in 1923 gestart als jongensschool door de paters Carmelieten, met als drijvende kracht pater Titus Brandsma. Zij konden daartoe beschikken over de villa die margarinefabrikant Jan Jurgens (18350-1913) als erfenis naliet. Het was aanvankelijk alleen een HBS-B. In 1940 werd een HBS-A-afdeling toegevoegd, en in 1947 een Gymnasiumafdeling. In 1948 werd de oorspronkelijke naam "Carmelcollege" gewijzigd in "Titus Brandsmalyceum", naar de oprichter van de school.

De school was lange tijd een jongensschool. Meisjes werden pas toegelaten sinds 1952 (op het Gymnasium) en 1963 (op de HBS).

Meisjes konden in Oss tot 1947 alleen Mulo-onderwijs volgen; voor Gymnasium (of HBS) moesten ze naar Nijmegen of Den Bosch. De Zusters van Liefde vroegen in 1946 de Stichting Carmelcollege, een afdeling HBS voor meisjes op te richten. Dat leidde tot uitgebreid overleg; immers, de meisjes moesten dan wél in een aparte klas geplaatst worden (daar stond de bisschop op). De gemeente kon de kosten van extra klassen niet betalen. Daarom stichtten de zusters in 1947 als eerste stap een Middelbare Meisjesschool (MMS), waaruit het Maaslandcollege is ontstaan. Daarvoor in de volgende aflevering meer!

Geert Arts
augustus 2019

Aflevering 10:

Go Maasland girls!! Deel 2

Nogmaals het citaat uit een schrijven van corrector Bas van Rooijen, juli 2019: “Niet zo vreemd, want het Maaslandcollege is al sinds haar oprichting een school die het onderwijs innoveert en daarnaast goede kwaliteit biedt. Zo waren we het eerste met onderwijs voor meisjes (de MMS), één school voor mavo/havo/vwo, het tweetalige onderwijs (tto) en ICT in de les (IPad).” In deze aflevering een aantal bijzondere bronnen die duidelijk maken wat de betekenis was van de stichting van de Middelbare Meisjesschool Regina Mundi voor Oss en omgeving. Het is vooral een stukje met als opdracht: “read carefully”. Deel 2 gaat dus over Oss!

Een korte herhaling

Hoe zat het ook al weer? Op het Titus Brandsma College genoten de jongemannen van voortgezet onderwijs in de vorm van HBS en Gymnasium. De school wilde wel starten met een meisjesklas (door de bisschop uitdrukkelijk bedongen dat er een aparte meisjesklas zou worden gevormd), maar een eerste aanmelding leverde slechts 23 belangstellende aanstaande leerlingen van het vrouwelijke geslacht op. Om voor subsidie in aanmerking te komen moeten er minimaal 34 leerlingen in een klas komen. Het TBL verzoekt de gemeente om bij te dragen in de kosten die deze klas wel met zich meebrengt, maar welke niet vergoed worden. Omdat het gemeentebestuur niet in staat is om de 9000 of 10000 gulden bij te passen, wordt voor het schooljaar 1946/1947 afgezien om er mee te starten.

De burgemeester van Oss, Delen (van 1946 tot 1963 burgervader), had een warm hart voor het onderwijs in zijn stad. Mede door zijn inspanningen zijn er grote stappen gezet op dit gebied. Delen heeft een groot aandeel gehad in het tot stand komen van de MMS in Oss. De Gelderlander schreef over bovenstaande mislukking en de rol van de burgemeester nadien: “Gelukkig is men hierna niet bij de pakken gaan neerzitten en mede dankzij de activiteit van burgemeester Delen – een specialist op onderwijsgebied – zal het er in September van komen, zal Oss en omgeving een

M.M.S. – een afkorting welke hier even goed burgerrecht zal krijgen als die van de H.B.S. – bezitten.” En verderop in hetzelfde artikel: “....dat de overheid, hierbij haar onmisbare steun verlenend, naast kijk op het heden, eveneens inzicht in de toekomst demonstreert, dat zij hierdoor van wijs beleid blijk geeft. Doch moet hieraan tevens worden toegevoegd, dat de overheid met betrekking tot deze op zichzelf zo belangrijke aangelegenheid zelfs de in Oss en omstreken bestaande publieke opinie een niet te schatten stuk vooruit is.” Want hoe is het anders te verklaren dat er zich voor het eerste jaar slechts ongeveer 18 aanmeldingen binnenkwamen? Terwijl er volgens de krant zeker qua capaciteiten en aanleg veel meer meisjes in aanmerking komen. Dit aantal had “....ongetwijfeld sprekender vorm moeten aannemen” aldus de krant. De kop boven het artikel spreekt boekdelen:

Vooraf door de oprichting van een M.M.S.
wordt in een grote behoefte voorzien
Ook de meisjes krijgen thans volop haar kans nog geldende voor de mannelijke jeugd
doch tevens van kracht voor de vrou-
welijke — dat men in de zieh sterk

Er wordt gesproken over het vormen van een Centrum van onderwijs in Oss. Waarbij de emancipatiegedachte ten volle tot uiting komt wanneer er geschreven wordt. Er moet ".....gesproken kunnen worden van een Centrum van onderwijs, wanneer zowel mannelijke als vrouwelijke leerlingen in staat worden gesteld een meer dan gewone keuze te maken voor bezoek aan met hun aanleg strokende scholen. Aan al deze voorwaarden gaat de stad Oss, ook met betrekking tot het onderricht aan de vrouwelijke jeugd, in de toekomst ten volle voldoen."

Tot zover het moderne in het artikel. De tijdsgeest komt wellicht het mooist tot uiting in het volgende stukje:

genbosch te reizen. Evenwel: De tijden veranderen en met hen werd de behoefte aan een middelbare meisjesschool steeds dringender gevoeld. Immers steeds meer kwam men tot het inzicht dat de ontwikkeling van het meisje gelijke tred moest houden met die van de jongen, omdat het meisje van toen de vrouw van de man, de bestudeerde man, van later zou worden, met wie zij in harmonisch samengaan en steunend op onderling begrijpen, mede ontstaan door een zelfde dosis verworven en soortgelijke kennis, het ideale echtpaar zou vormen. De bestudeerde echtgenote zou haar eveneens bestudeerde man beter begrijpen, hem mogelijk zelfs tot steun kunnen zijn bij zijn werkzaamheden. Ook zou zij, als moeder van haar kinderen, gestudeerd hebbend, meer belang kunnen gaan stellen in hun onderwijs, hen hierdoor stuwend bij het bereiken van de grootste studieprestaties.

Een benadering die in de 21^e eeuw niet meer wordt uitgesproken. De gestudeerde vrouw als moeder en ondersteuner van de man als alwetende kostwinner.

In Oss was het middelbaar onderwijs aan meisjes een nieuwe loot aan de onderwijsboom. Die moest zich bewijzen. En daar moest duidelijkheid, ook onder de plaatselijke bevolking, over komen. Waarom geen gymnasium onderwijs aan meisjes. En wat was het wezen van het MMS – onderwijs? De plaatselijke pers kwam in het schooljaar 1948 – 1949 bij de school op bezoek en ging een en ander in beeld brengen. In een ruim artikel werd zelfs de indruk gewekt dat de MMS zou uitgroeien tot een Lyceum met een gymnasium - afdeling. Wat je met het diploma kon doen? Dat was een opsomming vanuit het ministerie. Interessanter was de verdere onderbouw van het onderwijs aan meisjes in Oss. Hieronder staat eerst het gehele artikel. Daarna worden de kolommen vanaf "Het wezen der Middelbare Meisjesschool" groter afgedrukt. Nauwkeurig lezen is gewenst: duik in de tekst en probeer je in de tijdsgeest van eind jaren veertig van de vorige eeuw in het Maasland te verplaatsen!

Geert Arts
November 2019

R. K. Middelbare Meisjesschool Regina Mundi

Van de drie instellingen van „Voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs”: volgens ouderdom de R.K. Middelbare Handelsavondschool, die nog dit jaar haar 40-jarig bestaan zal vieren, het „Titus Brandsma Lyceum”, waarvan de afdeling HBS haar 25-jarig bestaan reeds gevierd heeft en de R.K. M.M.S. „Regina Mundi” is laatstgenoemde de jongste en misschien het minst bekend. Burgemeester Delen, ook op 't gebied van Onderwijs 'n zeer vooruitstrevend man, heeft herhaaldelijk in het openbaar de ouders in Oss aangemaand hun kinderen verder te laten leren en hen daarbij naast de instellingen voor vakonderwijs, ook bijzonder gewezen op bovengenoemde instituten.

IN GROTE BEHOEFTE VOORZIEN

Middelbaar en voorbereidend Hoger Onderwijs voor meisjes werd tot 1947 niet in Oss gegeven en menigeen herinnert zich wel, dat er een en ander te doen geweest is om in onze gemeente dit onderwijs te krijgen, zodat de meisjes niet langer naar Den Bosch of Nijmegen behoeven te reizen. In 1947 kregen deze plannen nu hun beslag en in Sept. van dat jaar opende de MMS „Regina Mundi” opgericht door de Zusters van Liefde uit Tilburg, haar poorten. Men zal zich afvragen waarom een Middelbare Meisjesschool? Komt er dan geen Gymnasium Onderwijs? Waarom geen meisjes HBS? Er zijn misschien ook nog wel heel wat ouders, die niet weten, dat de MMS bestaat of waar deze gevestigd is. Zo zijn wij er op uit getrokken, om te trachten op al deze vragen antwoord te krijgen.

Wij lopen langs de Grote kerk door de Begijnenstraat, slaan de hoek om van de Driek van Erpstraat en zien weldra aan onze linker kant een houten gebouwtje met het opschrift: „Regina Mundi”. Wel, erg klein en onopvallend onze eerste reactie, maar het is duidelijk, dat dit noodgebouw op de duur niet de MMS zal kunnen herbergen. Wij lopen even achterom, waar zich de ingang bevindt en worden daar ontvangen door de Directrice, Zuster Angelina. Wij vertellen haar, dat wij eens graag een en ander zouden willen weten over wezen en doel van de MMS en over de rechten, die aan het eindexamen verbonden zijn. Op de eerste twee vragen zal de zuster proberen een zo duidelijk mogelijk overzicht te geven, de laatste vraag zou als antwoord een opsomming van beroepen en instituten zijn, zodat kan worden volstaan met een afdruk van de Ministeriële beschikking, die zij ons ter hand stelt.

Er schiet ons echter nog een vraag te binnen, waarop wij voor de andere 'n antwoord zouden willen hebben. Hoe werkt op het ogenblik in dit studiejaar de MMS in Oss? De Directrice vertelt ons dan, dat de eerste twee klassen ingericht zijn als grondklassen, die aan-

sluiting geven op een Gymnasium in Lyceumverband, tot het aantal Gymnasiumleerlingen groot genoeg zal zijn om de MMS te doen uitgroeien in een Lyceum. En wel in een zodanige vorm, dat na een tweejarige onderbouw een splitsing in MMS en Gymnasium zal plaats vinden. Daar de school met haar twee klassen nog niet aan deze splitsing toe is, informeren wij naar het wezen en het doel van de MMS.

Het wezen der Middelbare Meisjesschool

Verdiend de afdeling MMS dan de voorkeur boven een afdeling HBS op een Lyceum? Zeer zeker, want de stof die door de leerlingen op de HBS verwerkt moet worden, kost de meisjes te veel inspanning, omdat de HBS te weinig rekening houdt met de vrouwelijke aanleg der leerlingen. De MMS wil aan de meisjes gelegenheid bieden onderwijs te volgen, dat meer aan de vrouwelijke psyche aangepast is. Sommige vakken of de wijze van lesgeven zijn veel meer

len. Voorts Nederlands, de vreemde talen met in de hogere klassen speciaal hun letterkunde en de kunstuitingen der betreffende volkeren. Wiskunde, Profane Geschiedenis en Aardrijkskunde en de Natuurkundige vakken nemen eveneens een belangrijke plaats in, waarbij echter Natuur- en Scheikunde meer dan op de HBS op de practijk gericht zijn. Last not least de Gymnastiek opdat „mens sana in corpore sano sit”, de gezonde geest in 't gezonde lichaam, waarmee de sluitsteen gezet is op het streven: het meisje geestelijk en lichamenlijk in overeenstemming met haar vrouwelijke aard voor te bereiden op haar toekomstige taak: Een harmonisch mens te zijn.

De Directrice heeft hiermede voldoende op onze vragen geantwoord en gaarne volgen wij haar vriendelijke uitnodiging op, om even een rondgang te maken. De lokalen maken een keurig verzorgde indruk, al zijn wij het met Zuster Angelina eens, dat hier onmogelijk op de duur les kan worden gegeven ondanks de gezellige sfeer, die er heerst. De ruimte is te beperkt. Er is geen gelegenheid tot het vormen van meer dan twee, hoogstens drie klassen. Het bestuur is echter op zoek naar een groter permanent gebouw en hoopt het volgende schooljaar te zullen slagen. Daar wij de ruimtenood in Oss maar al te goed kennen, menen wij de opmerking te moeten maken, dat dit toch wel enige moeilijkheden met zich mee zal brengen. De Zuster blijft echter optimistisch. Wij wensen haar en de MMS dat dit optimisme beloofd moge worden en dat wij in een volgend studiejaar eens van haar mogen vernemen, hoe de MMS verder uitgegroeid is. Tevens geven wij aan de verwachting uitdrukking, dat vele ouders gebruik mogen maken van deze unieke gelegenheid, om hun dochters te laten profiteren van deze middelbare en binnen afdienbare tijd ook hogere, gymnasiale studierichting.

(Wordt vervolgd).

Doel en leerplan

Het doel dezer instelling is: te komen tot een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van „persoonlijkheden” en op te leiden voor gezin en maatschappij. Hierop is nu het zeer gevarieerde leerplan gebaseerd. Voorop staat de Godsdienstleer, die geloofsleer en apologetica omvat, verder de liturgie leert begrijpen en de Bijbelse en Kerkelijke geschiedenis op wetenschappelijke wijze behandelt. Daaraan sluit als vanzelf aan een inleiding tot de Wijsbegeerte, waarbij aangetoond wordt, hoe de verschillende filosofische stromingen en scholen op het maatschappelijk leven, de kunsten en wetenschappen hun stempel gedrukt hebben of uitgingen op deze gebieden veroorzaakt hebben. Verder zijn nog als vakken, die op de HBS niet voorkomen of niet in deze vorm gedoceerd worden, te noemen de vakken: Paedagogie Psychologie, Kunstgeschiedenis, Musiek en Zang. Evenals bij een Lyceum met HBS en Gymnasium wordt les gegeven in Latijn, dat met Grammatica en Syntaxis het verstand scherpt en een hulpmiddel vormt bij de studie der meeste moderne ta-

Het wezen der Middelbare Meisjesschool

Verdient de afdeling MMS dan de voorkeur boven een afdeling HBS op een Lyceum? Zeer zeker, want de stof die door de leerlingen op de HBS verwerkt moet worden, kost de meisjes te veel inspanning, omdat de HBS te weinig rekening houdt met de vrouwelijke aanleg der leerlingen. De MMS wil aan de meisjes gelegenheid bieden onderwijs te volgen, dat meer aan de vrouwelijke psyche aangepast is. Sommige vakken of de wijze van lesgeven zijn veel meer

op de opvoeding van het meisje tot haar toekomstige taak in het gezin of in het maatschappelijk leven ingesteld. Er studeren naar verhouding maar weinig meisjes aan de Universiteit. Het schoolbestuur verliest de belangen van deze toekomstige Hoge School studenten niet uit het oog. Dit moge blijken uit het feit, dat men van die zijde van plan is, aan de school een Gymnasiumafdeling te verbinden. Om weer terug te komen tot de MMS, deze wil de meisjesziel niet geestelijk overladen en legt meer de nadruk op de ontwikkeling en cultivering van de specifiek vrouwelijke eigenschappen.

Doel en leerplan

Het doel dezer instelling is: te komen tot een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van „persoonlijkheden” en op te leiden voor gezin en maatschappij. Hierop is nu het zeer gevarieerde leerplan gebaseerd. Voorop staat de *Godsdienstleer*, die geloofsleer en apologie omvat, verder de liturgie leert begrijpen en de Bijbelse en Kerkelijke geschiedenis op wetenschappelijke wijze behandelt. Daaraan sluit als vanzelf aan een inleiding tot de *Wijsbegeerte*, waarbij aangetoond wordt, hoe de verschillende filosofische stromingen en scholen op het maatschappelijk leven, de kunsten en wetenschappen hun stempel gedrukt hebben of uitingen op deze gebieden veroorzaakt hebben. Verder zijn nog als vakken, die op de HBS niet voorkomen of niet in deze vorm gedoceerd worden, te noemen de vakken: *Paedagogie Psychologie, Kunstgeschiedenis, Muziek en Zang*. Evenals bij een Lyceum met HBS en Gymnasium wordt les gegeven in *Latijn*, dat met *Grammatica* en *Syntaxis* het verstand scherpt en een hulpmiddel vormt bij de studie der vreemde moderne ta-

len. Voorts *Nederlands*, de *vreemde talen* met in de hogere klassen speciaal hun letterkunde en de kunstuitingen der betreffende volkeren. *Wiskunde, Profane Geschiedenis* en *Aardrijkskunde* en de *Natuurkundige vakken* nemen eveneens een belangrijke plaats in, waarbij echter *Natuur-* en *Scheikunde* meer dan op de HBS op de praktijk gericht zijn. Last not least de *Gymnastiek* opdat „mens sana in corpore sano sit”, de gezonde geest in 't gezonde lichaam, waarmee de sluitsteen gezet is op het streven: het meisje geestelijk en lichamelijk in overeenstemming met haar vrouwelijke aard voor te bereiden op haar toekomstige taak: Een harmonisch mens te zijn.

De Directrice heeft hiermede voldoende op onze vragen geantwoord en gaarne volgen wij haar vriendelijke uitnodiging op, om even een rondgang te maken. De lokalen maken een keurig verzorgde indruk, al zijn wij het met Zuster Angelina eens, dat hier onmogelijk op de duur les kan worden gegeven ondanks de gezellige sfeer, die er heerst. De ruimte is te beperkt. Er is geen gelegenheid tot het vormen van meer dan twee, hoogstens drie klassen. Het bestuur is echter op zoek naar een groter permanent gebouw en hoopt het volgend schooljaar te zullen slagen. Daar wij de ruimtenood in Oss maar al te goed kennen, menen wij de opmerking te moeten maken, dat dit toch wel enige moeilijkheden met zich mee zal brengen. De Zuster blijft echter optimist. Wij wensen haar en de MMS dat dit optimisme beloofd moge worden en dat wij in een volgend studiejaar eens van haar mogen vernemen, hoe de MMS verder uitgegroeid is. Tevens geven wij aan de verwachting uitdrukking, dat vele ouders gebruik mogen maken van deze unieke gelegenheid, om hun dochters te laten profiteren van deze middelbare en binnen afzienbare tijd ook hogere, gymnasiale studierichting.

Aflevering 11:

Tocht door een gebouw (deel 1): rond 1980

Terwijl de buitenkant van een gebouw het meest beeldbepalend is voor de buitenwereld, is voor de bewoners de binnenkant van de school veel belangrijker. Daar wordt dagelijks gewerkt en geleefd, gezwoegd en ontspannen, gelachen en gehuild. Kortom: dat is de school.

In deze aflevering wordt een tocht door de school rond 1980 beschreven. In een latere aflevering gevolgd door een rondgang anno 2020. Op zoek naar overeenkomsten maar vooral naar verschillen...

Door de zware en stugge ijzeren voordeur aan de Vianenstraat nummer 1 loop ik het gebouw binnen. Links vind ik de loge van de conciërge: Piet van der Heijden. Er mag blijkbaar nog gerookt worden in de school, ook in zijn loge...

In de kleine ruimte is de geluidsinstallatie van de school geplaatst. Wanneer Van der Heijden gebruik maakt van de intercom blaast hij steevast één keer hard in de microfoon om te controleren of de techniek hem niet in de steek laat. Wanneer je vervolgens door de klapdeuren de hal binnenloopt word je overweldigd door de imposante ruimte. Links voor en rechts achter een trap die leidt naar de eerste verdieping. IJzeren hekjes rondom het bordes. En aan het plafond mooie kroonluchters die het geheel voorzien van sfeervol licht. Rechts een grote raampartij die gericht is op de spoorlijn achter de school. Achter die raampartij een binnenplaats die sinds 1980 ingericht is als biologietuin. "Een vijver, een stukje moeras, diverse kweekplaatsen en een assortiment van planten en heesters", aldus Klaas Creyghton in *Koningin van het Maasland*. Het beeld van de twee giechelende meisjes (gemaakt door Frans van de Burgt, zie aflevering 4) zijn verplaatst naar het plantsoen links van de hoofdingang van de school.

Hal in de jaren 50

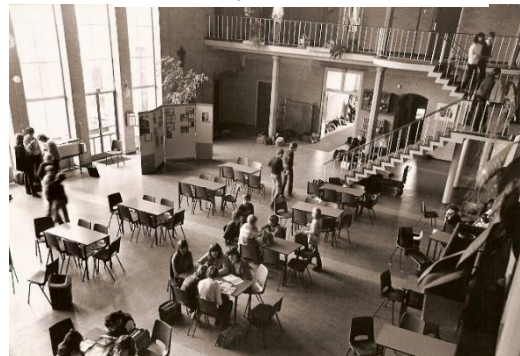
Terug naar de hal. Aan het einde van de hal was eerst, op de verhoging, het toneel te vinden. Bijgaande foto uit 1965 illustreert dat. Vanaf 1974 is de administratie van de school (die eerst gehuisvest was op de verdieping, naast de personeelskamer – het huidige lokaal 1.13) op dit podium te vinden, vanaf die tijd door een permanente wand gescheiden van de hal. Hoofdpersonen zijn Dorrie de Vet en Cis Janssen die hier de scepter zwaaien.

Sinterklaas op het toneel in de hal

Begin van de jaren 80 is de hal voorzien van een andere vloer. De verlichting is hetzelfde gebleven. De stalen kozijnen ook.

De imposante ruimte stond vol met tafels welke voorzien waren van formica tafelbladen. Om de tafel heen stonden stoelen met een ijzeren onderstel en een groen plastic kuipje.

Hal in de jaren 80

Wanneer de hal wordt betreden is aan de rechterkant de kamer van de rector te vinden, Klaas Creyghton. Het donkere, zwaar eiken meubilair ademt een bijzondere sfeer uit. De kamer heeft vooraan een zithoekje met vier fauteuils. Diep in de kamer bevindt zich het statige bureau, voorzien van een bijzondere bureaulamp (na het vertrek van Creyghton in gebruik genomen door conrector Wilfried de Waele).

Naast de kamer van de rector is het biologielokaal te vinden. Nico Kok en Anton van Grinsven zijn de bewoners van dit lokaal. Terug in de hal vinden we in de linkerhoek nog een binaslokaal. Aan de lange zijde zijn 4 theorielokalen. Roemruchte leraren als Huub Heinen, Henk Jorritsma, Joop de Visser hielden hier domicilie. Aan het einde nog een natuurkundelokaal (waar we tegenwoordig de garderobe voor het personeel vinden en een deel van de keuken). André Snellen en Frans van Ginneken gaven hier onder andere hun lessen.

De eerste trap op naar boven. In de hoek (nu 1.10) was het tekenlokaal, onder andere gebruikt door Van Roestel en Broeders. In het midden van de korte kant de garderobe voor personeel. Aan de andere kant vinden we de personeelskamer. In 1974 uitgebreid omdat er voor de 60 docenten te weinig plek was. Evert van Dijk heeft in Koningin van het Maasland een treurig beeld geschetst van de situatie aldaar. Citaat: "De vloer is bedekt met een donkerbruin nylon tapijt. De wanden zijn voorzien van een beigekleurige stof die ook vaak wordt aangetroffen op krabpalen voor katten

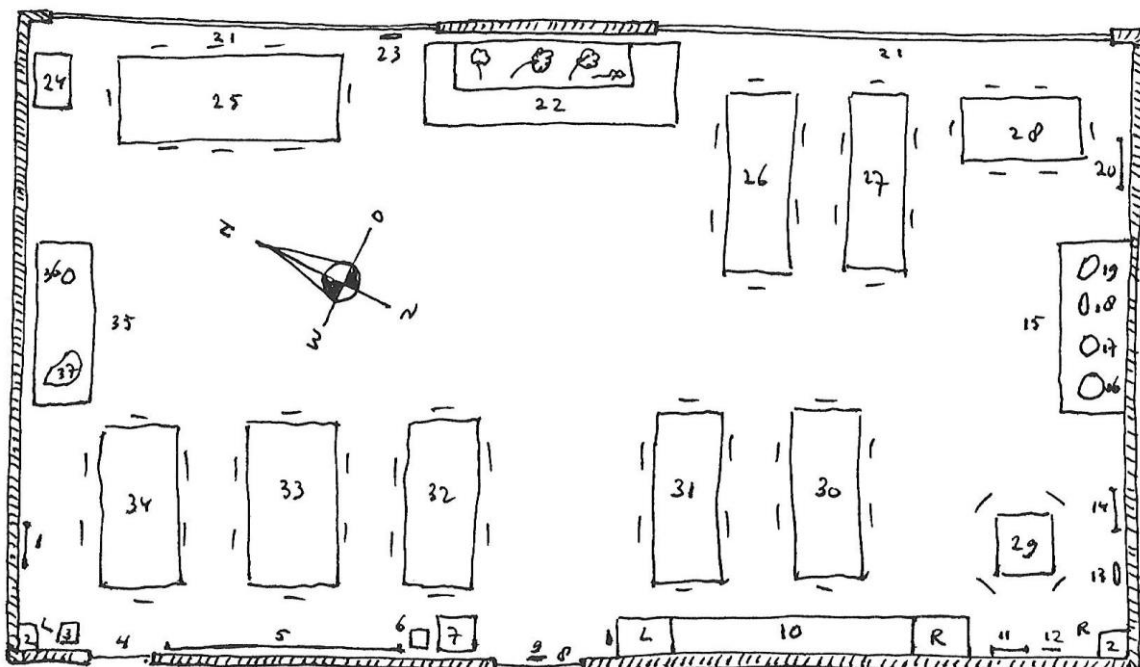
Personeelskamer jaren 80. Nu lokalen 1.13 en 1.14

voor katten

De tafels zijn van eenvoudig staal en voorzien van een onverwoestbaar kunststof blad. De stoelen hebben een tijdloos buizen frame en nogal kunstlederen zittingen Voor de pauze worden bestek en borden klaargezet. Na de lunch wordt alles opgeruimd. De docenten brengen zelf etenswaren mee

De planten lijden een meer dan kwijnend bestaan vanwege het doordringende koffiearoma".

Vervolgens geeft Van Dijk een beschrijving op basis van een onderstaande, door hemzelf gemaakte, schets:

Een aantal beschrijvingen aan de hand van bovenstaande tekening (citatens uit het werk van Van Dijk):

- “2. Luidsprekers, rechts functioneert niet, links dubbel*
6. Plastic vuilnisemmer
15. Een fraai omtimmerde gaskachel
21. Grote ramen, stalen kozijnen
22. Koffietafel annex plantenbak
25. Tafel, A-vakken, solitair, jeugdige types, kleding slordig tot modern. Lichte gespreksonderwerpen. De tafel doet bij feestelijke gelegenheden dienst als bar
26. Tafel, wiskunde, degelijke kleding, basic gesprekken
27. Tafel, B-vakken, sociaal, tweedehands kleding, onverstaanbare gesprekken, kalend
28. Tafel, B-vakken, solitair, geen gesprekken, men leest de krant
29. Lage tafel, gezellig zitje, ongebruikt
30. Tafel, A-vakken, sociaal, kleurige kleding, trui met stropdas, parfum, lichtvoetige gesprekken, zwaar gelach
31. Tafel, economie, financieel dagblad, tijdloze kleding
32. Tafel, A-vakken, sociaal, keurige, modieuze kleding, trui zonder stropdas, after-shave, lichtvoetige gesprekken, zwaar gelach, af en toe een ernstige noot
33. Tafel, A-vakken, sociaal, kleding slordig tot verzorgd, zware gesprekken, zwart gelach
34. Tafel, stagiaires, kleding zelfgebreid (Nijmegen) of flashy (Tilburg), gesprekken over pedagogiek
37. Een oude teddy-jas, van docent wiens rug te versleten is om het kledingstuk in de garderobe te hangen. Hij heeft namelijk eigenhandig het Reichswald omgehakt. Wat er nog van zijn rug over was is te gronde gegaan bij het kruien van een kuub beton ten behoeve van een sauna met dompelbad. Tot overmaat van ramp stortte, bij sloopwerkzaamheden, het dompelbad, compleet met armatuur, op zijn voet.”

Tot zover de beschrijving van oud-collega Evert van Dijk.

Terug naar de balustrade. Aan de lange zijde ook hier weer 4 theorielokalen. Aan het einde nog een vaklokaal scheikunde (huidige 1.20), onder andere gebruikt door Jan van Enkevort.

In de hoek het lokaal voor het vak Frans, onder andere gegeven door Tineke Lemmens, Aad van den Ende en Remi Claassens. Vanaf 2019 rectorkamer trouwens.

Benedengymzaal, nu OLC

Onderdeel van dit gebouw is ook de gymzaal aan de spoorzijde. Via een glazen gang op de begane grond (rechts van de administratie) kom je in een halletje dat leidt naar het kleedlokaal en de doucheruimte. Slechts één kleedlokaal is nodig, want er wordt nog gescheiden les gegeven aan jongens en meisjes bij gymnastiek.

Na dit gedeelte, dat we toen de oudbouw noemden, gaan we via een gang naar de toenmalige nieuwbouw. In 1972 in gebruik genomen. Drie gangen met lokalen. Op de begane grond onder andere Harrie de Vocht en Jan Lemmens. Op de plek waar nu de brugklaskast is was er nog een vaklokaal. Eerst nog een talenpracticumlokaal (mèt hoofdtelefoons), later het eerste computerlokaal van de school!

In de brugklasaula van nu waren de lokalen Nederlands te vinden, met docenten als Ger Verlaan, Piet Offermans, Marcel Bouwman, Gerard van Dijk en Anke Fabels.

Aula jaren 80. Nu lokalen 1.50 t/m 1.54

Wanneer we via de trap naar de eerste verdieping verhuizen vinden we daar de aula. Een vreemd bouwwerk voorzien van afstapjes. Met aan het einde een waar toneel, maar daaronder een ruimte voor opslag én souffleur (nu lokaal 154). Voorstellingen als Hemel, hel, vagevuur (regie Jan Lemmens) en Josefien bevordert (regie Piet Offermans) zijn hier opgevoerd.

In de pauzes krioelde het hier van leerlingen. Die konden aan de balie van het keukentje een beker thee kopen. Besef ook dat koffie en thee voor het personeel vanuit deze keuken een lange weg door het gebouw moest afleggen om uiteindelijk terecht te komen in de personeelskamer.

Leerlingen konden verder gebruik maken van de bibliotheek die naast de keuken was gevestigd. Diverse docenten waren actief betrokken bij het wel en wee van de bibliotheek. Zo werden artikelen uit tijdschriften bijvoorbeeld keurig gecatalogiseerd. Voor de B2 opdrachten die voor het vak Nederlands uitgevoerd moesten worden was de bieb een onmisbare informatiebron.

Bibliotheek jaren 80. Nu lokaal 1.57

Met de trap naar de tweede verdieping komen we terecht bij de muziek (Wim Janssen, later Hans van der Kraats), geschiedenis (Ton van Erp, Frans van der Broek, Jan Sillekens) en aardrijkskunde (Piet Manders, Henk van Maarschalkerweerd, Rinus van der Veerdonk). Ook de sectie wiskunde was hier te vinden (Frans van der Velden, Jac. Willemen, Henk van Tilburg).

Met een vreemd trappetje van 4 treden kom je terecht bij de beroemde bovengymzaal (waarvan het balgeluid tot in de aula goed hoorbaar was) met docenten als Theo van den Heuvel, Jacques van den Hoogen en Mirjam van Hoef.

Geschiedenis van de school in fragmenten

En het allerhoogste was de afdeling handvaardigheid en textiele werkvormen met onder andere Bart van Hoek en Annemarie van Besouw.

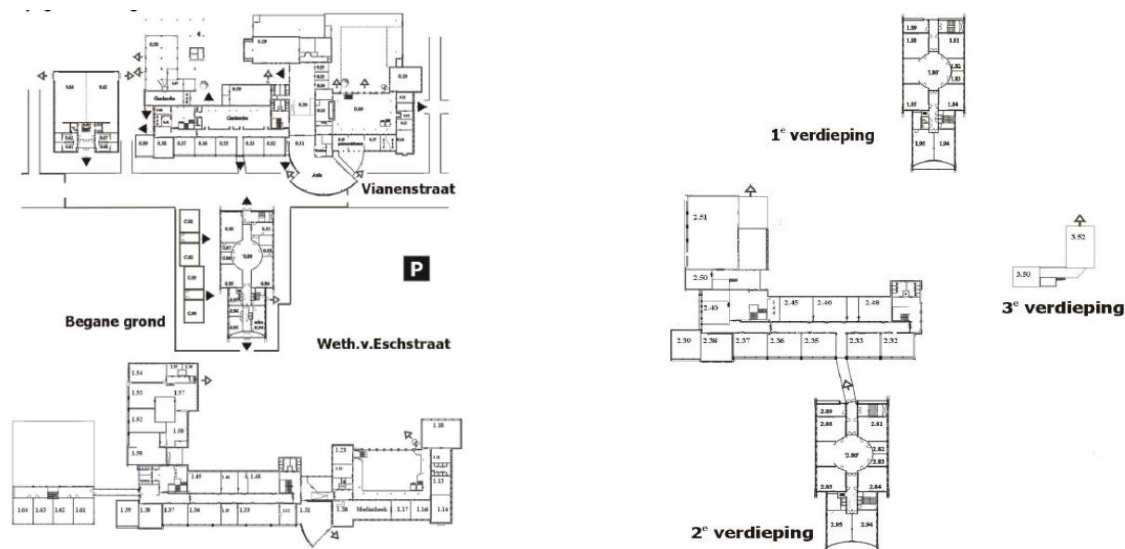
En zo komt een einde aan tocht door het Maaslandcollege rond het jaar 1980...

Geert Arts
november 2019

Aflevering 12: Tocht door een gebouw (deel 2): rond 2020

Terwijl de buitenkant van een gebouw het meest beeldbepalend is voor de buitenwereld, is voor de bewoners de binnenkant van de school veel belangrijker. Daar wordt dagelijks gewerkt en geleefd, gezwoegd en ontspannen, gelachen en gehuild. Kortom: dat is de school.

In deze aflevering wordt een tocht door de school rond 2020 beschreven. Het is een vervolg op aflevering 11 die een beschrijving gaf van de school in 1980. Op zoek naar overeenkomsten maar vooral naar verschillen...

Plattegrond Maaslandcollege 2020

De buitenkant van de school anno 2020 is voorzien van kleurige vlaggen. De kleuren verwijzen naar de vier stenen gebouwen, aangeduid met de letters A tot en met D. Opvallend is al dat er aan de buitenkant van de school sprake is van bewegwijzering. Waarschijnlijk noodzakelijk om in het doolhof van gebouwen en lokalen de juist eindbestemming te vinden.

Via een aluminium voordeur ga ik naar binnen. Het halletje is kleiner geworden: de scheidingsdeuren richting hal zijn naar voren verplaatst. Links is het kleine raampje van de conciërgeloge behouden gebleven. Voor de rest is niets hetzelfde gebleven. Ik zie aan mijn linkerhand een raam dat uitzicht verschaft over een grote ruimte met diverse bureaus voorzien van computers. Hier is anno 2020 de administratie van de school gevestigd. Nadat in 2004 de sprong naar de overkant werd gewaagd is de administratie teruggekeerd op de enige plek die het verdient: het hoofdgebouw, dicht bij de hoofdingang.

Nadat ik me toegang heb verschaft tot de hal zie ik aan mijn linkerhand de receptie. Bemenst door een receptioniste / telefoniste (Corine Veld en Angelique Theunissen)

word ik welkom geheten in het Maaslandcollege 2020. De gehele linkerzijde van de entree is in een modern jasje gehesen. In plaats van lokalen vinden we er nu kantoren. Voor afdelingsleiders (vroeger conrectoren). Rechts van de hoofdingang woont niet meer de rector van de school (Ivo Vis heeft een kamer op de eerste verdieping in de hal) maar de enige conrector die de school nog in huis heeft: Bas van Rooijen. Ook het biologielokaal is niet meer. Tegenwoordig is 0.10 een lokaal voor algemeen gebruik.

Hal Maaslandcollege 2020

De grote raampartij aan de rechterzijde is gebleven, alleen voorzien van degelijke aluminium deuren en raamkozijnen. De biologietuin bestaat niet meer. In de binnentuin staan bankjes en is het tegenwoordig mogelijk om in alle (betrekkelijke) rust te verpozen. Waar in de hal voorheen toneel en administratie waren te vinden is nu een groot doek opgehangen van een van de loopbruggen van de school. Achter dit doek zijn werkplekken voor docenten, welke ruim zijn voorzien van computers.

Tegenover de grote raampartij in de hal vind ik nu de personeelskamer. Een trendy, kleurrijke ruimte ter grote van 3 voormalige klaslokalen. Waarbij een deel ook nog is uitgebouwd om extra zitplaatsen te creëren. Dat is ook wel nodig om de 150 personeelsleden te huisvesten. Gebruiken we de ingang links dan treffen we er het volgende aan (de nummers verwijzen naar de nummers op bijgaande afbeelding, getekend door Peter Sansom):

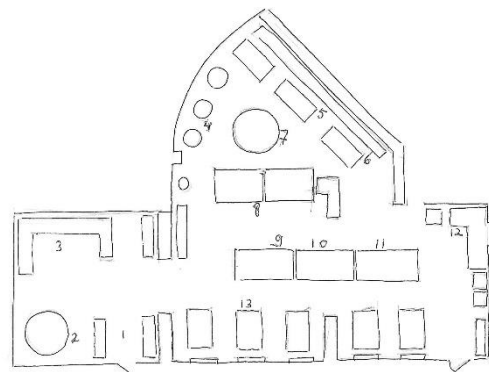
1. In de eerste ruimte (lang nog in gebruik geweest als rokersruimte) zijn aan beide zijden postvakjes voor alle personeelsleden geplaatst.

2. Achter een wand van deze vakjes vinden we een gezelschap penseurs. Denkers die actualiteit en andere wetenswaardigheden met elkaar delen.

3. Tegenover hen, aan de raamzijde, houden de Engellsprekenden of tto-ers hun pauze. Voertaal veelal, inderdaad, Engels. Oudere jongeren, ouderen en jongeren die elkaar vinden in de afdeling waar hun corebusiness ligt.

4. Gaan we naar rechts en meteen linksaf dan komen we bij enkele minder gedefinieerde en minder honkvaste tafelgebruikers. Veelal vrouwen die in de zorg actief zijn. Het hoektafeltje kent wisselende contacten. Ik kan het best de midlife crisis tafel noemen.

5. De meest honkvaste groep is de groep "bankzitters". Nog wel tenminste. Want de door sommigen gebruikte (hier niet genoemde) benaming voor deze plek geeft aan

Plattegrond personeelskamer 2020

dat de meeste mensen die hier lunchen binnen afzienbare tijd de school zullen verlaten om te gaan genieten van hun (wilverdiende?) pensioen. Naar schatting zal in 2025 de gemiddelde leeftijd van de gebruikers van deze zitplaatsen gehalveerd zijn.

6. Het laatste stukje van de zitbank wordt, ocharm, vaak bevolkt door stagiaires. Dikwijls vraag ik mij af wat zij denken wanneer ze hun burens horen beter weten, tieren, klagen, zeuren of lachen. De jongerensoos naast het bejaardenhuis.

7. In het midden van de kwartronde ruimte is een ronde tafel geplaatst. Dé place to be voor het onderwijs ondersteunende personeel. Vooral op momenten dat er geen officiële pauze is (zij hebben vaak afwijkende lunchtijden) zitten hier onze administrateurs, conciërges en systeembeheerders.

8. De hoge verbindingstafel is biologenterrein, vaak de docenten in gezelschap van hun toa's. Niks mis mee.

De lange tafel die vanaf de postvakjes reikt tot de koffieautomaat is opgedeeld in 3 delen.

9. Het eerste stukje enkel en alleen natuur- en scheikunde. De heavy metal boys en soms girls. Serieus, brood in bakje, rustig over vak en voetbal pratend.

10. Het tweede deel is niemandsland, bevolkt door...ja door wie eigenlijk? Ik zou zeggen dat hier wisselende contacten zijn.

11. Deel drie is vooral vrouwvolk met veel sla. Leeftijd 50+, bewust levend, zeker van de zaak. Geen ruzie mee maken zou ik zeggen, want dat overleef je waarschijnlijk niet. Marcel Bouwman zat er nog wel eens tussen...inmiddels met pensioen.

12. Dan bij de koffieautomaat. Inmiddels de vaste hangplek voor die andere Marcel Bouman, de roostermaker. Op afstand observerend. Regelmatig wordt hij aangesproken of aangevlogen. Een man van weinig woorden en veel daden.

13. De tafeltjes langs de halzijde zijn in het middendeel vooral bevolkt door jongeren en oudere jongeren. Twintigers, dertigers en verdwaalde veertigers. Eens per week, op dinsdag, is er zelfs een eetclubje actief. Een van hen, op toerbeurt, zorgt voor een lekkere (koude of warme) hap. De rest van de collega's vaak watertandend en met jaloerse blik achterlatend.

Terug naar de hal. Op de eerste verdieping is vanaf 2018 de leerlingenzorg gehuisvest. In prima eigentijdse ruimten. En verder woont de rector op deze verdieping, in het voormalige lokaal Frans, later een tijd decanenruimte geweest.

Aula 2020

Terug op de begane grond lopen we via de doorgang (met links de garderobe voor personeel – wat een puinhoop- en de toegang tot de keuken) naar wat voorheen de nieuwbouw werd genoemd. Nu gebouw B. Links de aula, de puist. Een mooie, niet altijd optimaal te benutten, ruimte. Rechts het Atrium: een extra ruimte tussen deze doorgang en de oude gymzaal. Hier kunnen leerlingen overblijven. Aan de rechterkant van het Atrium woont de huidige Frans Govers, Gijsje van der Aa.

En de gymzaal ... is de gymzaal niet meer maar een hypermodern Open Leercentrum. Een plaatje, wellicht de meest geslaagde verbouwing van de gehele school.

Benedengymzaal, nu Open Leercentrum

Gebouw B, zoals de toenmalige nieuwbouw nu heet, bestaat nog steeds uit drie verdiepingen. Op de begane grond links de leslokalen, in het midden de garderobe (mét kluisjes) en daarnaast het technieklokaal. Een vak dat met de invoering van de basisvorming hot was en nu een stil bestaan leidt. In de voormalige Nederlandse vleugel hebben we tegenwoordig de brugklasaula. Om de meute leerlingen tijdens pauzes een geschikt onderkomen te verschaffen zijn deze aula en het atrium geschikt gemaakt om over te blijven.

Op de eerste verdieping de binasvakken. Met het in 2006 geopende Eureklab waar leerlingen individueel practica kunnen doen.

En de belangrijkste wijziging hier: de verbouwing van de aula/keuken/bibliotheek tot creahoek. Vier vaklokalen voor beeldende vorming. En een vaklokaal voor een tweede achterhaald vak uit de basisvorming: het vak verzorging (mét keuken).

Op de verdieping daarboven is niet veel veranderd. De plaatsing van de loopbrug is wellicht het belangrijkste wapenfeit. Voor de rest bevolken dezelfde vakken deze verdieping.

Gebouw C (het zogenaamde Gymnasion in de terminologie van voormalig conrector Jos Janssen) is onder andere te bereiken via een loopbrug op de eerste etage. Je komt dan in de nieuwe Nederlandse vleugel van de school. Grenzend aan twee mooie gymzalen. Een bijzonder fris gebouw, geheel in eigen stijl opgetrokken.

Zicht op Maaslandcollege: nieuwe gymzalen. "Gymnasion".

Via een loopbrug op de tweede verdieping is

Loopbrug tussen gebouwen B en D

gebouw D te bereiken. Met 15 vaklokalen, 2 computerpleinen en veel kantoor- en werkruimten. Oorspronkelijk als multifunctioneel gebouw gepland, in de huidige tijd en staat enkel voor onderwijsdoeleinden geschikt. Een tijdlang het kloppende hart van de school (rector en administratie waren er woonachtig). Maar ook nu heeft het verstand overwonnen: beiden zijn terug naar de plaats waar het allemaal in 1955 begon en waar het hart van de school ook moet kloppen!

*Geert Arts
januari 2020*

Aflevering 13: De kleine middenstand en leerlingen: het Snoepwinkeltje

Ridderstraat 67. Voorheen de groentewinkel van Sjaak en Wim van Berkom. Maar sinds jaar en dag bij leerlingen van het Maaslandcollege bekend als 't Snoepwinkeltje. Met de uitbaters Kristien en Tom van Och. Laatstgenoemde herinnert ondergetekende zich door zijn bijzondere verschijning in de straat (een rijzige gestalte), wandelend met zijn hondje.

Het winkeltje was een plek waar de leerlingen verpoosden. En

waar menig docent (zeker in de periode dat roken in het gebouw nog was toegestaan) zijn (denk aan Jan Lemmens) of haar rookwaar kocht. Om vervolgens vrolijk paffend in het lokaal, later op de gang en nog later enkel nog in een aparte rookruimte, de ruimte te vullen met rook.

Op een mooie dag in 1979 schiet de bekende fotograaf Paul van der Werff dit zonnige plaatje. Een grote groep scholieren staat voor het winkelpand. We zien veel spijkerbroeken, halflang los haar en leren jacks. Hier is ijs te koop, staat er. Naast de grote ramen hangen twee reclameborden. De ene met reclame voor Fanta Orange, de andere voor halfzwarte Drum. De foto is gemaakt voor het

snoepwinkeltje bij het. Voor heel wat scholieren vaste prik tijdens pauzes en tussenuren. Hét adres voor roze koek, kersenslollies en ander zoets.

Vanaf september 1991 huren John en José Hartogs het pand aan de Ridderstraat 67 van de gemeente Oss. Zij zien hele generaties jonge scholieren aan zich voorbij trekken.

In 1999 wordt het pand verbouwd. Aan de achterzijde ontstaat een ontmoetingsruimte. Met een flipperkast én een voetbalspel. Daar worden spannende, heftige onderlinge wedstrijden op gespeeld. En het was altijd een race: wie is er als eerste in het Winkeltje om het voetbalspel te claimen?

De wanden van de ruimte worden door leerlingen voorzien van karakteristieke en artistieke tekeningen. Tot op de dag van vandaag te bewonderen!

In 2015 kopen John en José de winkel en de bovenwoning. Zoon Danny heeft op het Maaslandcollege de opleiding vwo gevolgd. En gezien de hoeveelheid leerlingen bij en in hun winkel mag je stellen dat zij een onderdeel van de school zijn gaan vormen. Dat bleek zelfs nog bij de Open Dag op 24 januari 2020. De fotopresentatie die in de hal van de school de bezoekers begroette, bevatte ook een prachtige foto van John in zijn winkel met enkele koopgrage leerlingen!

Drommen leerlingen hebben, zeker in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw, de weg gevonden naar dit winkeltje. Wanneer de bel voor een pauze klonk zochten zij de kortste route naar hun pauzeplek. Dat was via de hoofdingang naar buiten gaan en dwars oversteken via het “geitenpad” over het grasveld. Dan was je verzekerd van én iets lekkers én een (zit-)plaats in het winkeltje.

De zaken gingen goed. Groei van het aantal leerlingen leidde tot een mooie omzet in de winkel. Om de klanten te bedienen moesten er in de pauze zelfs drie personen achter de toonbank staan. Om een indruk te geven de volgende cijfers:

Rond 1995 werden er per week 80 gehaktballen verkocht, 600 roze koeken en honderden worstenbroodjes. In de zomerperiode waren de Speedy ijsjes (smaak: framboos) niet aan te slepen. Later werden de saucijzenbroodjes en de appelflappen mede favoriet.

John en José kregen steeds beter contact met de jongelui. Gingen mee uit (naar 't Kaatje) en organiseerden een barbecue voor eindexamenleerlingen.

De laatste jaren is de omzet duidelijk gedaald. Het aantal leerlingen dat de dagelijkse gang naar hun winkel maakt is duidelijk minder geworden. Dat heeft verder niets te maken met hun besluit: op 18 december 2020 sluiten zij de deuren van hun bijzondere Winkeltje. En gaan ze genieten van hun welverdiende pensioen.

Aan het einde van deze aflevering komen de leerlingen aan het woord.

Inge van Schipstal heeft de volgende beschrijving gestuurd:

Ik proef nog de pittig-weeiige smaak van de kleffe worstenbroodjes die in grote getalen lagen te wachten op hordes hongerigen. Hoe het vechten was om een plekje op de vensterbank boven de verwarming te bemachtigen. Hoe John en José altijd een veilig plekkie boden. Menig spijbeluur daar schuilend doorgebracht, altijd royaal voorzien van relatieadviezen en zure matten. Warme begroetingen als pauze van het puberbestaan.

Een bijdrage van een oud-leerling tot slot:

Ik schrijf namens 6VWO uit het jaar 2001-2002. In dat jaar hadden wij de afterparty van ons gala in het Snoepwinkeltje van John en Jose. Wat waren we nog jong!

6VWO van dat jaar bestond voor een groot gedeelte uit de eerste lichting TVWO van het Maasland. In 1996 kwamen wij op school; als eerste TVWO, als eerste Tweede Fase en als eerste het Studiehuis (later ook de eerste lichting Bachelor/ Master studenten). Leraren moest soms nog Engels leren, net als wij. 'I have To speak English during the lesson' was de strafregel die we moesten schrijven als we Nederlands spraken tijdens de les. Wat hebben we die zin vaak moeten schrijven.... Maar het werkt wel! De rest van de school, zelfs onze 'VWO-collega's', zag ons als stuuftjes, dus we trokken vooral op met elkaar.

Met twee kleine klassen van 18 en 20 leerlingen, maakte dat een hechte groep waarmee we veel mooie tripjes maakten, o.a. Naar Culford, Londen, Sheffield en Duitsland. Na ons Engelse examen in 4 VWO, stroomden we weer terug in bij de reguliere leerlingen en hebben we met hen ook een hele mooie tijd gehad, waar het snoepwinkeltje absoluut niet mocht ontbreken. Sommigen van ons gaven op Facebook toe dat ze meer tijd daar dan op school doorbrachten.... John en Jose waren een soort coole ouders waar we lekker konden hangen, ongegeneerd magnetron worstenbroodjes konden eten, tafelvoetballen en veel, vooral heel veel sigaretten konden roken in alle tussenuren en pauzes. En tussenuren die hadden we in 6VWO genoeg: met het invoeren van het studiehuis hadden wij in ons laatste jaar op school geloof ik 12 tussenuren per week. Na veel gemopper dat we het toch echt stom vonden dat we onze studie uren op het achtste en negende uur hadden en daardoor zoveel tussenuren kregen, bond de school toch wat in en mochten we op tijden dat andere groepen in de aula en hal zaten toch ook aanschuiven. In de tussentijd brachten wij toch maar al die heerlijke uren door bij Jose en John. Het was een beetje de Tuin vs het Snoepwinkeltje. Volgens ons voelde het toen als de alto's vs de coole mensen..... Tsja, pubers zullen we maar zeggen.

Geschiedenis van de school in fragmenten

Wij hebben er in ieder geval heel veel mooie momenten beleefd en het hoorde voor ons bij de school. Zonder het snoepwinkeltje zou het een stuk minder leuk zijn geweest. Het sprak dan ook voor zich dat we onze tijd op school zouden afsluiten in het Snoepwinkeltje! De avond van ons gala vond een mooi afterparty plaats bij John en Jose. De foto's laten zien dat het erg gezellig was..... (Gelukkig ;) is er niet meer beeldmateriaal van die avond.

Linda van den Berg

Geert Arts, januari 2020

BIJLAGE BIJ AFLEVERING 13:

Uit: Brabants Dagblad, 9 januari 2020

Snoepwinkeltje in Oss - om de hoek bij Maaslandcollege - gaat eind dit jaar dicht

OSS - Het was dé ontmoetingsplek voor hele generaties Osse scholieren. Maar eind 2020 gaat 't Snoepwinkeltje, om de hoek bij het Maaslandcollege, definitief op slot. John en José Hartogs bouwen de geliefde zaak om tot een woning en gaan van hun pensioen genieten.

Op papier is de kleine zaak aan de Ridderstraat misschien geen onderdeel van het Maaslandcollege. Maar in de praktijk zal 't Snoepwinkeltje voor veel leerlingen een belangrijker onderdeel zijn geweest van hun schooltijd dan menig docent of lesuur. Al tientallen jaren lopen scholieren er ieder tussenuur en elke pauze de deur plat voor spotgoedkope snacks en drankjes. Maar misschien nog wel meer voor een praatje met elkaar én de uitbaters.

„Trammelant met de ouders, met de leraar, met het vriendje; ze komen het hier allemaal vertellen”, zegt John Hartogs. „Soms zijn we net twee maatschappelijk werkers. Misschien heb ik mijn roeping als docent ook wel gemist. Ik kan dan wel geen lesgeven, maar ik kan beter met die jongelui opschieten dan veel leraren. Als je niet te streng bent, zijn jonge mensen de makkelijkste mensen van de wereld.”

Ook op school zijn ze blij met het echtpaar. Als er een leerling of zelfs een hele klas wordt gemist, hoeven ze op het Maasland maar op één plek te zoeken. Het zegt genoeg dat het olifantenpaadje op het grasveld voor de school schuin afbuigt richting 't Snoepwinkeltje.

„Het is voor veel leerlingen een veilige haven”, ziet Geert Arts van het Maaslandcollege. „Uit het zicht van ouders en leraren, maar toch nog op een plek waar iemand een oogje in het zeil houdt.”

De ruimte achter het winkeltje diende vroeger als een heus jeugdthunk. Op de muur is John Hartogs vereeuwigd met graffiti. © Roy van der Lee/BD

Hoe populair het echtpaar is, bleek wel rond de eeuwwisseling. Toen de winkel vanwege een huurverhoging dreigde te sluiten, haalden leerlingen in no-time honderden handtekeningen op om dat te voorkomen. Een actie die zelfs de nationale tv haalde. In die hoogtijdagen gingen er elke week 600 roze koeken over de toonbank. Later was het frikandelbroodje met 130 stuks per dag populair. In een goed jaar werden er 700 treetjes energydrank verkocht. Door groot en slim in te kopen, bleven de prijzen laag.

In die jaren stonden in de ruimte achter de winkel nog een voetbaltafel en flipperkast. Alles kon bij het verkapte jeugdhonk. Van barbecues tot kaartwedstrijden. Het enige dat Hartogs ooit weigerde was het ophangen van een tv tijdens het WK. Dan zou de jeugd helemaal nooit meer naar de les gaan.

Van de bloemen naar de snoep

De bescheiden zaak aan de Ridderstraat was al jaren een succesvolle snoepwinkel toen John en José in 1991 het stokje overnamen. Ze verruilden toen de bloemenafdeling van de Basismarkt aan de overkant van de weg voor 't Snoepwinkeltje. De beste keuze die ze ooit gemaakt hebben. De winkel is eenvoudig. Met een overzichtelijk aanbod, een doodsimpele naam en tl-licht aan het plafond. Aan de wand hangt het rooster van het Maaslandcollege, met de tijden van de pauzes dikgedrukt.

Nog altijd loopt het in die pauzes storm, maar het animo is lager dan vroeger. Door het mobieltje, vermoedt Hartogs. Maar ook omdat leerlingen bewuster bezig zijn met hun geld en met gezond eten. „De leerlingen die echt even gaan zitten voor een praatje, zijn nu op één hand te tellen”, zegt vaste gast Bob van de Camp. Hij verliet het Maaslandcollege dertien jaar geleden al, maar komt nog wekelijks bij 't Snoepwinkeltje.

Het enige dat verdween is de peuk

„Hier binnen lijkt het alsof de tijd heeft stilgestaan. Je kan er nog steeds niet pinnen en ze hebben nog steeds die bordeauxrode toonbank. Het hele meubilair bestaat uit één plastic tuintafeltje dat ze volgens mij nog van de vorige eigenaren hebben gekregen. Maar dat is juist de charme, dat het zó vertrouwd is. Het enige dat is verdwenen, is de sigaret. Toen ik nog naar school ging werd er volop gerookt en hing er een echte kroegsfeer.”

Vooraf het lullen missen

John (63) en José (60) wonen al jaren boven de zaak, die ze sinds 2015 in bezit hebben. Eind dit jaar wordt ook het huidige winkeltje omgebouwd tot woning. Tot en met 18 december is de zaak open. „Ik ga vooral het contact missen”, zegt John. „Het lullen, het opnaaien van die jongens. Het verkopen geloof ik na al die jaren wel.”

De sluiting van de zaak zal niet onopgemerkt voorbij gaan, al voelt het stel er weinig voor om zelf een reünie te organiseren. Maar als een ander zich geroepen voelt, willen ze best meewerken. José: „Dan moet er wel een grote plek geregeld worden, de Lievekamp bijvoorbeeld.”

Aflevering 14: Hans van de Kraats: ‘Waar is mijn tijd gebleven?’, oftewel; ‘de zwembroek die bij wet is verboden.’

Toen mijn dochter solliciteerde naar een baan als advocaat bij een gerenommeerd internationaal opererend advocatenkantoor in Den Haag, bleken er nog 512 andere kandidaten te zijn. Er volgden vier sollicitatierondes, waaronder een intelligentietest en twee eindgesprekken, verdeeld over evenzovele zaterdagen.

Hoe anders verliep mijn sollicitatie: mijn vriendin (na 45 jaar heb ik nog steeds dezelfde: ik houd niet van veranderingen) studeerde in Nijmegen en ze vond dat ik maar in die omgeving een baan moest zoeken. Aldus doende keek ik op een zaterdag in de Volkskrant bij de personeelsadvertenties (afdeling onderwijs) en zag ik er een staan in Oss. Mijn moeder, die wel altijd had opgelet op school, beweerde dat dat helemaal niet zo ver van Nijmegen was. “Ze zijn er alleen wel agressief”. Een beetje vent laat zich door dat laatste niet afschrikken, dus schreef ik een mooie brief en werd per omgaande uitgenodigd voor een gesprek. Dat viel al niet tegen.

In die tijd trad ik veel op. Ik verdiende goed en zo kon het gebeuren dat ik mijn

Triumph Spitfire tussen de Renaultjes 4, Datsun Cherry's, Opel Kadetten, een Lada Station (van Piet Offermans, zo bleek later) en een Peugeot 404 (van de rector) parkeerde.

Het was alsof ik een afspraak had met Beyoncé: ik kwam binnen en het voelde gelijk goed. Een mooie hoge en statige hal met een indrukwekkende nagalmtijd en een loket waarachter een conciërge in een stofjas zat (zoals dat hoort Gijsje!). De conciërge heette Piet en ik werd door hem naar de kamer begeleid van een deftige mijnheer in een onberispelijk stemmig grijs kostuum (zoals dat hoort voor een rector). In de kamer bevond zich nog een heer in pak. Dat

bleek Wim Jansen: kerkorganist, koordirigent, muziekdocent en degene die opgevolgd moest worden. Over een intelligentietest werd godzijdank niet gerept. Die had nog voor een flinke kink in de kabel kunnen zorgen. Ik speelde mijn rol van ideale schoonzoon die bevlogen was van muziek, onderwijs en kinderen en werd blijkbaar geloofd: na een half uurtje werd ik verzocht even in diezelfde mooie hal plaats te nemen. Blijkbaar had ik een verpletterende indruk achtergelaten, want men was er na vijf minuten al uit: ik leek geknipt als opvolger voor de vriendelijke heer in pak (de muziekleraar).

Zelfs mijn eerlijke antwoord op de vraag of ik katholiek was (“neen”) bleek geen belemmering. Waarschijnlijk gaf de doorslag dat ik vertelde dat ik elke kerst de

eredienst in de Grote Kerk op de Markt in Enschede opluisterde met mijn prachtig trompetspel, (al had dit voor mij vooral een economische reden).

Hoewel ik altijd iedereen heb verteld dat er nog een lange stoet van medekandidaten in diezelfde hal wachtte om stevig aan de tand te worden gevoeld aangaande hun vakinhoudelijke en pedagogische inzichten, zag ik verder alleen een paar leerlingen huiswerk maken. Dat deden leerlingen toen nog. De waarheid gebiedt dus te zeggen dat ik op dat moment waarschijnlijk de enige muziekleraar was die een baan in het altijd gevaarlijke Oss ambieerde. (Maar ik had natuurlijk niet voor niks zeven maanden op judo gezeten).

Na de felicitaties in ontvangst te hebben genomen, liet (inmiddels collega) Janssen mij het muzieklokaal zien: lokaal 2.40. Behalve dat er een piano stond en in de kast een pickup met een rijtje zwaarklassieke platen, was er aan niets te zien dat het hier een muzieklokaal betrof. Niet het bolwerk van cultuur waarin de sectie muziek tegenwoordig haar dagen slijt. Het uitzicht was er wel prachtig: een groot sportveld, het Golfslagbad en ieder

kwartier een trein. Ik was al lange tijd fan van mensen in korte broek en van treinen, dus dat trof, al heb ik wel altijd een bloedhekel gehad aan zwemmen. Alhoewel: al snel hadden we met een paar collegae en hun partners die allemaal aan een nog fraaier lichaam wilden werken (o.a. diezelfde Marcel Bouman en Frans Arts) een zwemclubje opgericht. Het trainingsschema was overzichtelijk: iedere donderdagavond enkele baantjes trekken in het Golfbad en daarna tot middernacht borrelen bij iemand thuis. De effecten waren helaas minimaal en zeker niet zoals gehoopt. Alleen mijn Swanny werd steeds atletischer, maar die zwom dan ook echt en liet de borrels aan zich voorbij gaan. Marcel, Frans en ik hingen veelal met een arm op de kant en bespraken de wereld.

De heer Janssen deed mij aan mijn opa denken – hij was overigens toen zo oud als ik nu ben – en hij gaf mij meteen wat vaderlijke tips: “Af en toe laat je ze een keertje zingen en voor de rest draai je platen. Maak de afspraak met ze: “de ene week luisteren jullie naar mijn muziek en de week daarna mogen jullie platen of bandjes meenemen en die draaien we dan. Ondertussen mag je huiswerk maken en als je dat rustig doet krijg je een 8, en anders een 7.” Als je het zo deed was iedereen tevreden volgens Wim. Dat leek mij wel te doen. Daar kwam geen leerplan of KPC-cursus aan te pas. Nu waren mijn ambities helemaal niet hooggespannen, maar dat het zo eenvoudig was had ik niet verwacht. Ik kreeg meteen een volledige betrekking (1 fte voor degenen die na het wonder van Enschede zijn geboren: FC Twente versloeg Ajax toen met 5-0) en als je in die tijd maar geen strafbare feiten pleegde volgde na een jaar automatisch de vaste aanstelling. Aldus geschiedde, hoewel ik toch al snel daarna werd veroordeeld tot 10 dagen gevangenisstraf wegens het plegen van een verkeersovertreding – je hebt een Triumph Spitfire of je hebt er geen-, maar dat was in België en dat telde niet.

De omschrijving die mijn inmiddels gepensioneerde vriend Marcel Bouman (waar blijft de tijd, ik ken hem nog als jonge god in een type zwembroek dat heden ten dage bij wet verboden is) in aflevering 5 gaf van de situatie die je als beginnend docent in de personeelskamer van het toenmalige Maaslandcollege aantrof, is voor mij volledig herkenbaar. De rechtse conservatieve economiedocent met de kraakstem was natuurlijk Joop de Visser en de linkse kritische leraar met de borstelwenkbrouwen Huub Heinen (thans de schoonvader van Peter Roozeboom). Dan was er nog het, het onderwijs totaal toegewijde, Geffense echtpaar Jan en Tineke Lemmens en de creatieve cultuurtijger in tuinbroek Piet Offermans. Zij hoorden tot de linkse vereniging. Vergeleken bij de verhouding tussen het linkse en rechtse kamp op onze school in die dagen is de sfeer tussen de Amerikaanse Republikeinen en Democraten bepaald warm te noemen, en die arme oerfatsoenlijke en beminnelijke rector Klaas Creijghton moest bij de beruchte debatten tijdens de plenaire vergaderingen in de Maaslandaula de vrede zien te bewaren. Alles werd daar bediscussieerd en zelfs een beslissing over de kleur van het nieuwe toiletpapier werd zwaar bevochten. Je haalde het overigens niet in je hoofd als beginnend docent om tijdens zo'n plenaire vergadering iets te zeggen. Aan de andere kant moest je wel over alles wat je deed verantwoording afleggen in het 'kamp' waar je geacht werd deel van uit te maken. Toen ik een keer op 5 december de domme fout maakte te melden dat ik naar huis ging om Sinterklaas te vieren met mijn familie, werd ik door de heer Heinen, die qua uiterlijk met eerder genoemde borstelwenkbrouwen leek op de goedheiligman net nadat hij had gehoord dat zijn lievelings-Zwarte Piet hem had verlaten, gevraagd goed onderbouwd uit te leggen waarom ik wenste deel te nemen aan een dergelijke katholieke manifestatie, aangejaagd door op puur winstbejag uit zijnde kapitalistische pedofielen, onder het motto van 'kinderfeest' !" Oeps.

Ook in de lesinhoud vond je dergelijke 'heldere standpunten' terug. Leerlingen klaagden steen en been over het feit dat ze voor het vak Nederlands voor het eindexamen een B2-scriptie moesten maken, ik geloof tenminste dat het zo heette, en dat je alleen kans maakte op een behoorlijk cijfer als je de 'juiste opvattingen' (o.a. zeer pro feminisme) hierin naar voren bracht.

Maar.....wat je er ook van vond: het waren allemaal overtuigde Maaslanders met een groot hart voor de school en ze gaven het Maaslandcollege karakter. Cultuur werd belangrijk gevonden. Om de leerlingen mee te geven, maar ook omdat ze er zelf zo van hielden. Zo ongeveer ieder jaar werd er een avondvullend, door docenten zelfgeschreven toneelstuk opgevoerd, compleet met door 'me myself' gearrangeerde en/of geschreven muziek, live gespeeld door een orkest van leerlingen en collegae. Dan was er een prachtig ballet van bovenbouwleerlingen, (of was het nu een ballet van prachtige bovenbouwleerlingen?: zij werden namelijk over het algemeen onbeschaamd geselecteerd op uiterlijke kenmerken), geleid door de gg - vakjargon voor 'goddelijke gymjuffrouw' - Miriam van Hoef. Bij haar had het zwemmen op donderdagavond wel degelijk iets uitgehaald.

De hoofdrollen bij deze producties waren voor docenten en enkele leerlingen. Glansrollen waren er voor bijvoorbeeld de podiumvullende flamboyante geschiedenisdocent wijlen Ton van Erp, Ger Verlaan, Anke Fabels, Tineke Lemmens (immer scherp en akelig intelligent, muze van man Jan, maar helaas geen groot actrice) en de inmiddels naar de 70 sukkelende en over zijn aantal by-passes opscheppende, maar toen woestaantrekkelijke Geert Arts.

Het intellectueel niveau van deze producties was zo hoog dat over het algemeen niemand begreep waar het nu precies over ging, ook de acteurs zelf niet, maar dat gaf niks: we deden het toch maar mooi samen en het 'wij Maaslandersgevoel' was groot! Wij, leerlingen en docenten van het Maaslandcollege.

De regie was min of meer bij toerbeurt in handen van wijlen Jan Lemmens en Piet Offermans. Onder leiding van de laatste werd er zelfs in de Ooijpolder een hele speelfilm opgenomen. Voor al deze kunstuitingen gold: iedere week, en dat maandenlang, 's avonds repeteren en als de voorstellingsdatum in zicht kwam diverse keren een gehele zaterdag. Dat had je gewoon over voor het Maasland. We maakten immers Cultuur voor onze leerlingen (en ook voor onszelf, maar dat is ok). Een enkele keer werd zelfs de hele schouwburg afgehuurd en zat ik een heel orkest te dirigeren in de orkestbak.

Nog wat later had ik een hele, minstens 20 muzikanten tellende, bigband op school, compleet met backing vocals (leerlingen), saxofonisten (o.a. wijlen Harrie Hoeben, Peter van Esch, Ab Vermeulen), klarinettisten (o.a. Leo Zelissen), gitaristen (o.a. Marcel Bouman), basgitaristen (o.a. Evert van Dijk). Hoe dan ook: volledig bestaand uit docenten en leerlingen, de laatste van brugklassers tot 6vwo'ers, waarvan er diversen later professioneel musicus en zelfs beroemd zijn geworden: Dick van Casteren (dirigent), Maaïke Widdershoven (musicalster), Coen Janssen (toert de hele wereld over met Epica), Kevin van den Elzen (tot in Amerika bekende jazzdrummer), enz. Weekendenlang en vele vakantiedagen zat ik orkestarrangementen te schrijven en iedere vrijdagmiddag werd er tot half vijf gerepeteerd.

Wat is er dan misgegaan zou je denken? De tijden. De tijden zijn veranderd. Een of andere slimmerik moest zo nodig internet uitvinden, waardoor leerlingen nu liever met hun iPad en telefoon spelen dan met elkaar.

Wat mobiele telefoons betreft: vanwege o.a. de weekenddiensten die mijn slimme Swanny (die wel met vlag en wimpel door de intelligentietest zou komen) met haar inmiddels opgebouwde tandartspraktijk had, was er in ons gezin al betrekkelijk vroeg een 'mobiele telefoon' aanwezig. Toen ik weer eens mee moest als mentor naar het jaarlijkse brugklaskamp in St. Michelsgestel, met als startactiviteit de levensgevaarlijke fietsmarathon er naartoe (we zijn de enige school in Nederland die dit nog aandurft, allemaal vanwege de voorliefde van 'ons Anita's voor spartaanse fietstochten), leek het mij een goed idee om deze telefoon mee te nemen. Er waren immers ieder jaar weer calamiteiten: fietspech onderweg, ongevallen onder de doorweekte of juist door de hitte bevangen brugklassers in het uit honderden

kinderen tellend peloton, enz. Zij reden over een zandpad van ongeveer 27 cm. breed dicht op en achter elkaar en zagen soms een daar door kinderhaters middenin geplaatst paaltje niet op tijd, of deelnemers (waaronder ikzelf) die al ter hoogte van de Geffense Bosjes werden verteerd door heimwee, kortom: een telefoon meenemen leek mij een goed idee.

Daar was echter niet iedereen zomaar van overtuigd: het moest eerst in de schoolleiding worden besproken. Anita KleinTuinte (die volgens betrouwbare bron KleinTuinte heet, en met wier permanent opgeladen moreel kompas als leidraad duizenden jeugdigen zijn grootgebracht), vond het een slecht voorbeeld voor de kinderen. Hoe gelijk had ze achteraf....

Anderen twijfelden, want handig is het natuurlijk wel, die telefonische bereikbaarheid, als je met honderden jonge kinderen meerdere dagen en nachten op stap bent en daar de verantwoordelijkheid voor hebt. Het compromis werd: het apparaat mocht wel mee, maar goed verstopt in mijn koffer en het gebruik ervan mocht alleen door de leiding geschieden in goed afgescheiden en aan het oog onttrokken ruimten.

Een andere reden van het verdwijnen van alle hierboven genoemde culturele activiteiten was de langzamerhand ontstane sportgekte. Iedereen die tegenwoordig twee keer een bal goed raakt (bij balsporten althans) komt in een selectie. Daarin spelen, zo wordt hen wijsgemaakt, kan het verschil betekenen tussen latere rijkdom en de bedelstaf.

Er moet dus minstens drie avonden per week worden getraind, zaterdag een wedstrijd worden gespeeld en zondag een toernooi. En om daar, in per seizoen wisselende sportieve outfits, te kunnen verschijnen, samen met het nieuwste type iPhone, dient eenieder die oud genoeg is om zonder zijwieltes te kunnen fietsen

binnen 15 minuten na het stoppen van de laatste les achter de kassa bij een supermarkt naar keuze plaats te nemen of te beginnen met de vakken weer netjes te vullen (alle etiketten naar voren en de goedkope merken onderin). Huiswerk maken of deelnemen aan culturele activiteiten is slechts een optie voor kinderen van rijke ouders en/of voor de motorisch gestoorde sukkel die buiten de selectie vallen.

Tot overmaat van ramp gingen Jan Lemmens, Piet Offermans en enkele andere coryfeeën met pensioen en daarmee was de ineenstorting van het Culturele Maaslandrijk ingezet. Danseressen selecteren op grond van uiterlijk werd in het nieuwe tijdsbeeld ook niet meer getolereerd en een muziekdocent buitenschools leerlingen laten begeleiden was op andere scholen in de regio slecht bevallen.

Kwam daar dan allemaal niets voor in de plaats? Jazeker wel: kernteamvergaderingen, KPC- en andere bijscholingscursussen, veelal verzorgd door cursusleiders die zelf nooit voor de klas hadden gestaan of de strijd met klassen van 30 niet hadden overleefd, protocollen, functioneringsgesprekken, nog meer protocollen, een vierde rapport, naast de cijfer rapporten ook woordrapporten ("ja, maar ik weet niks te melden over deze leerling!". "Maakt niet uit, je moet toch wat invullen, want daar hebben de ouders recht op!"), de iPad, die inmiddels zijn doel zodanig voorbij is geschoten – leerlingen raken er verslaafd aan en komen

daardoor te laat bij Albert Heijn en op de training), dat hij op veel scholen alweer is afgeschaft, enz. enz.

“Gaaf het dan nu helemaal fout met alle Maaslandleerlingen mijnheer Van de Kraats?”

Nou, met degenen die buiten de selectie vallen misschien wel, maar bij de meesten is er toch wel, zoals onze rector het noemt, een soort Maasland-DNA aanwezig. Tot die conclusie kwam ik bijvoorbeeld tijdens de laatste kerstviering, die bij gebrek aan beter zo bekwaam door mijzelf werd georganiseerd: alle klassen deden mee, hadden veelal leuke en creatieve activiteiten verzonnen, zich ingespannen, kwamen

en bleven tot ver na het verstrijken van de reguliere schooltijd en zorgden voor een onvergetelijke Maaslandsfeer. Die ik herkende van vroeger. Toen iedereen nog trots was Maaslander te zijn. In de tijd dat NAP nog te maken had met de waterstanden en niet stond voor Nieuwe Achterlijke Preutsheid. Toen je nog slechts hoefde te kiezen of je naar het heren- of damestoilet wilde, in plaats van je af te moeten vragen wat die rare tekeningen op al die verschillende

wc-deuren nu precies betekenen. Of toen je bij de Hema nog gewoon jongens- of meisjeskleding kon halen als je op kraamvisite moest in plaats van genderneutrale (de spellingscontrole snapt het woord niet eens) zandkleurige rompertjes. Toen je alleen nog maar iemand kende die homo was, in plaats van LHBTZZP'er. En toen je je nog niet hoefde af te vragen wanneer je in de klas een meisje vroeg haar tafel op te ruimen, of dat wel politiek correct was. En niemand nog dyslectisch was, discalculisch of autistisch was, maar gewoon niet goed in lezen, rekenen of een beetje raar. Toen kinderen nog gewoon een keertje konden blijven zitten, in plaats van onmiddellijk te worden onderworpen aan veertien psychologische en andere testen, alvorens 'af te moeten stromen naar een schooltype dat beter aansluit bij zijn/haar competenties.'

Maar nog niet alles is dus verloren. Als we maar gaan snappen waar het echt om gaat en niet meer nadenken met de waan van de dag, of veel werk maken van het checken van details en het exact naleven van de talloze regels en protocollen, zoals veel schoolleiders nieuwe stijl doen, terwijl we allang de hoofdzaken uit het oog zijn verloren. En vooral niet blindelings de dadendrang van de zoveelste minister of staatssecretaris opvolgen. Zelf visie tonen! Zoals ik, die vroeger leerlingen met gedragsproblemen weer op het rechte pad kon brengen door ze elke vrijdag mijn auto te laten wassen. En kijk nu eens: een ervan heeft zelfs een autowasbedrijf en 17 mensen in dienst en een blonde vrouw met een gebruid hoofd die heel veel van haar tijd in de sportschool doorbrengt. Dan wordt het waarschijnlijk niet meer zoals het was, maar misschien toch ook best goed.....

*Hans van de Kraats
februari 2020*

Aflevering 15:

Een kelder onder het schoolgebouw (deel 2)

De geschiedenis van deze ruimte stond centraal in aflevering 6. In deze aflevering de ruimte in gebruik voor de Bescherming Bevolking.

Hoe was het ook al weer

De Bescherming Bevolking is ontstaan ten gevolge van de Koude Oorlog. Op 20 oktober 1950 richtte de minister van Binnenlandse Zaken een "Nota inzake de burgerlijke verdediging" aan de Tweede Kamer. Immers, "de oorlogsvoering heeft een totaal karakter gekregen en eist alle krachten tot het uiterste op". Het gevolg van deze nota was de totstandkoming van de Wet Bescherming Bevolking in 1952. De wet verstond onder Bescherming Bevolking "het geheel van niet-militaire maatregelen ter bescherming van de bevolking en haar bezittingen, zomede de bezittingen van openbare lichamen tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld".

Bescherming Bevolking in Oss en Regina Mundi

De kring BR 6 (Oss) wordt onderverdeeld in 4 rayons namelijk: Oss, Schaijk, Mill en Cuijk. In Oss groeit de B.B. hard. De groei van de industriestad vraagt ook om een volwaardige B.B. Eind 1954 wordt aangekondigd dat de Kring 275 leden heeft. Deze worden onverdeeld in blokken. Er wordt een onderverdeling gemaakt in wijk- en blokhoofden. De woningen van die personen en die van hun plaatsvervangers worden voorzien van aanduidingen zoals hiernaast getoond.

Ondanks het hoge aantal leden is de Kring nog op zoek naar "goedwillende en geschikte" vrijwilligers. In De Gelderlander van 25 november 1954 staat:

"Er is nog gelegenheid zich aan te sluiten. Dat is een gemeenschapsbelang dienen, maar toch ook het pure eigen- en gezinsbelang, want als onverhoopt een ramp mocht uitbreken dan zal men dankbaar zijn in rustiger omstandigheden zich te hebben voorbereid op deskundige hulpverlening in tijden van rampen en nood. ... De een moet kunnen rekenen op de ander, want niemand weet wie het ongeluk kan treffen."

De Kring was in Oss op zoek naar een eigen commandopost. In januari 1954 wordt het besluit genomen om "het plan te doen uitwerken voor onderbrenging van de gecombineerde commandopost onder de in aanbouw zijnde Middelbare Meisjesschool in het plan Lievekamp Zuid". Dat besluit is noodzakelijk omdat de optie van een commandopost in het souterrain van het Gemeentehuis niet haalbaar blijkt: de ruimte aldaar is te gering en de technische inrichting is niet mogelijk naar de wensen van de organisatie.

Architectenbureau De Reus, die ook de bouw van de school op papier heeft gezet, tekent en rekent. De eerste begroting voor de bouwkosten komt uit op 35000 gulden.

Dit terwijl Publieke Werken van de Gemeente Oss slechts 25000 gulden in haar begroting had opgenomen. Uiteindelijk komt het bedrag, na enkele aanpassingen, uit op 29095 gulden, aanvaardbaar voor de Gemeente. Voor de B.B. is de keuze voor een kelder onder het nieuwe schoolgebouw perfect, ook omdat de organisatie uitbreidingsmogelijkheden ziet in de naastgelegen stoelenkelder van de school.

En zo wordt in het voorjaar van 1954 bij de bouw van de school, onder het tekenlokaal, een bunker gebouwd. Volgens De Gelderlander van 19 maart van dat jaar "...voor het oog van de voorbijganger volkomen onzichtbaar, maar veiliger dan welk gebouw bovengronds". De muren van de kelder worden 45 centimeter dik: er worden twee steenwanden gemetseld die volgestort worden met beton. Oerdegelijk en beresterk dus.

De verslaggever van de krant is lyrisch:

"Overigens zal de installatie van de centrale (van de B.B.) veel huisvrouwen doen watertanden, want het wordt een complete woning ondergronds. Een eigen centrale verwarming, goed uitgeruste keuken, airconditioning (luchtverversing), moderne verlichting en toiletten

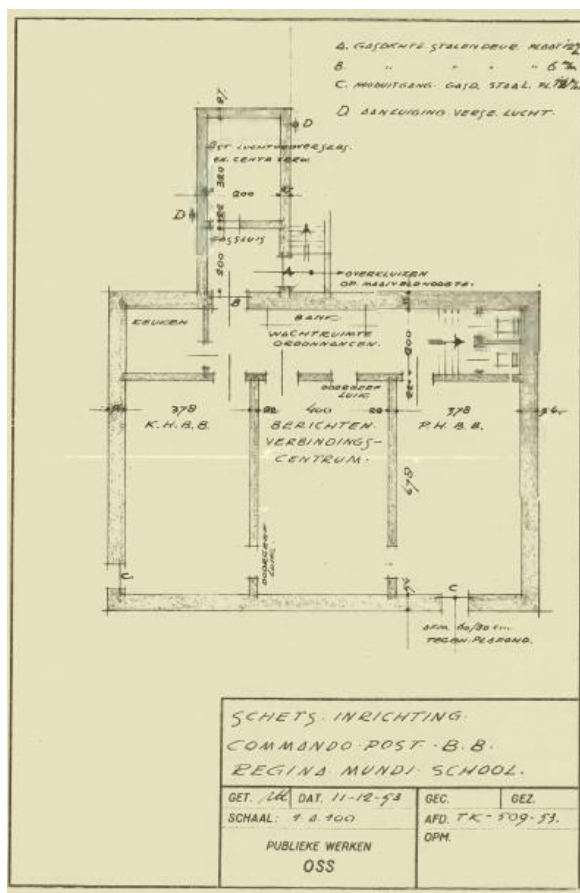
De laag van 30 centimeter beton biedt volgens de krant voldoende veiligheid:

"Dit wordt begrijpelijk, als men zich indenk't, wat er gebeurt, wanneer de M.M.S. door een bom zou worden getroffen. (Het is misschien niet prettig dit op te merken terwijl alleen nog maar de funderingen goed en wel gelegd zijn. De architect heeft echter met de mogelijkheden rekening te houden). Het puin van de bovenbouw zou al spoedig een bedreiging vormen voor de B.B.-ers als de dakbedekking van hun commandopost niet een extra-tje verdragen kon."

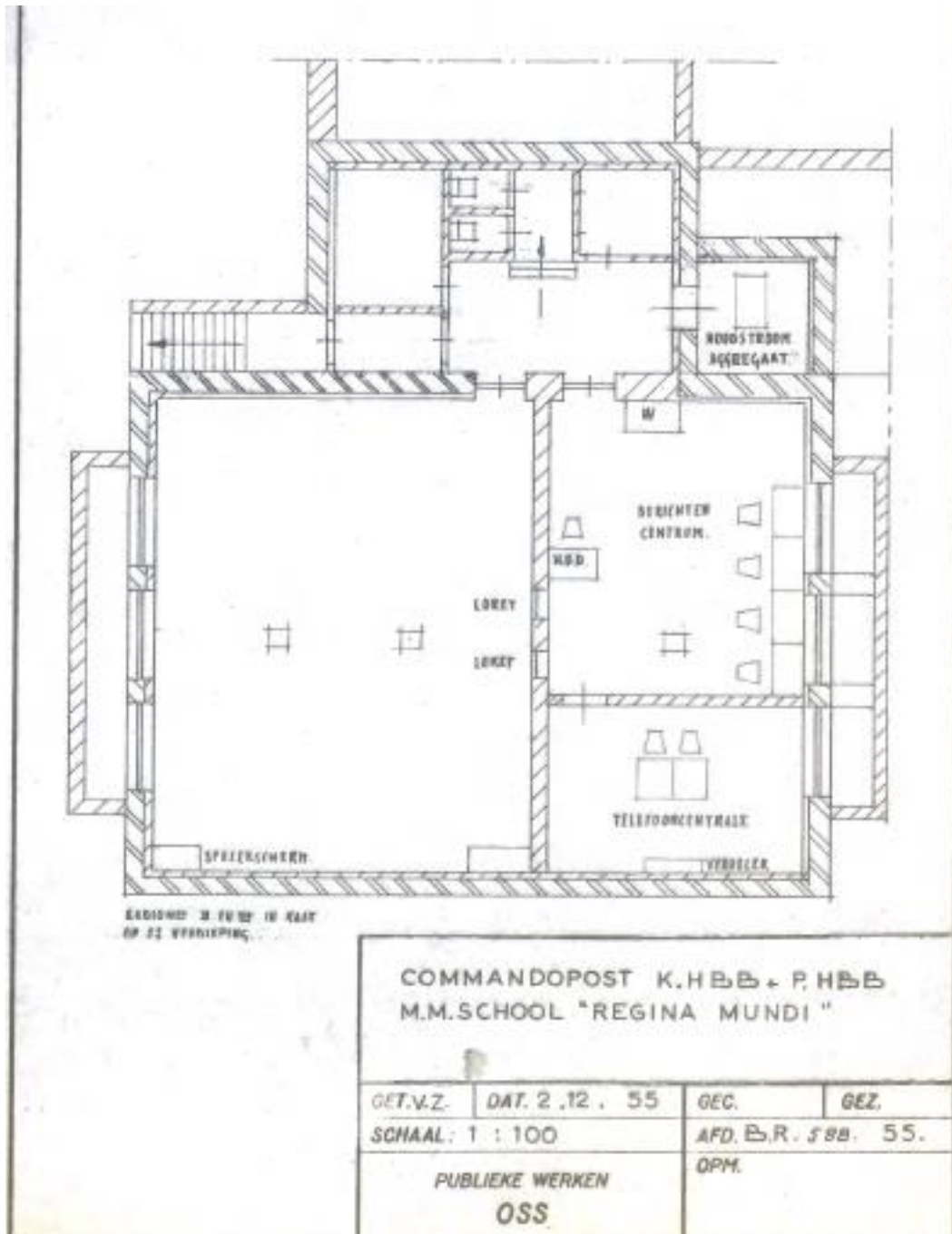
Bij de bouw moest rekening gehouden worden met het waterniveau van het bouwterrein. In de beleiving van de schrijver dezès is daar wel een foutje in gemaakt: ik weet dat er regelmatig sprake was van een laagje water in de kelder. De belofte dat inundatie uitgesloten was is toch niet waarheid geworden.

Zoals in aflevering 6 te lezen was: de school is in september 1955 in gebruik genomen. De inrichting van de kelder en het operationeel worden van de apparatuur was nog niet in orde op dat moment.

In de loop van het bouwproces zijn er diverse opties geweest om de binnenkant in te delen. De eerste schets dateert van december 1953. Met een compleet andere indeling, een andere ingang en een andere situering vergeleken met het eindelijke resultaat.

Het uiteindelijke resultaat is in onderstaande tekening te zien.

Na de bouw was het de beurt aan de inrichting. Verlichting, luchtverversing en verwarming onder andere.

De linkerkant van de ruimte (die in totaliteit 17 meter lang is en 9 meter breed) werd het bureau van de kring genoemd. In vredetijd ook te gebruiken voor bijvoorbeeld jeugdbewegingen volgens de notulen van de Kring. Rechts het berichtencentrum. Deze bezat ook een telefoon- en radiocentrale. Er zijn helaas geen foto's beschikbaar van de ruimte zoals deze was ingericht. Een voorbeeld van de inrichting zoals deze in Den

Geschiedenis van de school in fragmenten

Ten einde volledig rekening te kunnen houden met de wensen van de Directeur heb ik mij overeenkomstig artikel 4 lid d van de huurovereenkomst telefonisch gewend tot de Heer van Esch. Helaas was deze zelf niet aanwezig, maar volgens artikel 4 lid d was het voldoende voor deze aangelegenheid contact op te nemen met de Conciërge.

Aanvankelijk had deze bezwaar om een beslissing te nemen bij afwezigheid van de Directeur, maar tenslotte gaf hij toestemming.

Ik heb mij dus bij de behandeling van deze zaak volkomen aan de regels van dit spel gehouden.

Volgens afspraak met de conciërge heeft de Heer Parlevliet, vergezeld door twee dames-telefonisten, zich te ongeveer vijf minuten voor twintig uur toegang verkregen tot de MMS. Hij ontving nog enkele instructies betreffende de te gebruiken lichtpunten in het gebouw. Persoonlijk had ik mij met de Heer Parlevliet nauwkeurig vergewist, waar brandblusmiddelen aanwezig waren.

Uiteraard heb ik de Heer Parlevliet opgedragen streng de hand te doen houden aan het rookverbod op de zolderruimte onder het van rieten dekplaten voorziene dak.

Enige minuten over twintig uur werd zowel de vaste post als door de draagbare post het onderlinge verkeer geopend en werd dus een eerste begin gemaakt met de praktijk van het mobilfoonverkeer.

Helaas meldde de Heer Parlevliet na een tiental minuten, dat de Directeur boven op de zolder was verschenen en op onaangename wijze zijn wens kenbaar maakte om onmiddellijk het bedrijf te staken en de school te verlaten.

Het leek mij beter in de gegeven omstandigheden geen verdere discussie met de Directeur te voeren, gesteld, dat dit praktisch uitvoerbaar was met een leek aan de microfoon, terwijl de telefoon in de conciërge-kamer is opgesteld. Daarom gaf ik opdracht aan de Heer Parlevliet de bediening te staken en met de telefonisten in de Kromstraat 45 te komen.

Daar hoorde ik, dat de Directeur nog met hem besproken had, de ~~toestemming~~ toepassing van artikel 4 lid a van de huurovereenkomst, ook dat de Directeur heeft gesproken over de "eerste de beste keer" van "contractbreuk".

Het wil mij voorkomen, dat de Directeur geheel ten onrechte dit artikel 4 lid a gebruikt heeft als motivering van de contractbreuk.

Er kwam niets aan het geheel te pas, dat aanleiding kon geven tot ordeverstoring, onrust in het gebouw, om maar niet te spreken over beschadiging aan het gebouw of op een andere wijze door water, brandslangen of ladders, groepen van rondkrioelende noodwachters, bevuling van trappen of gangen of localiteiten.

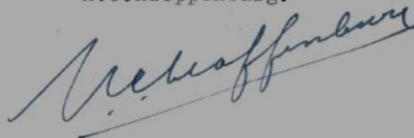
Blijkbaar was directeur Van Esch het niet eens met de wijze waarop de personen zich toegang hadden verschaft in de school. Geen toestemming van de directeur (maar wel van de conciërge overigens) betekende volgens Van Esch een onrechtmatigheid. Daar was het Kringbestuur niet over te spreken. Zeker niet over de "onaangename" wijze waarop de directeur zijn ongenoegen uitte. De blijkt zeker aan het einde van de brief, waarin het Kringhoofd meldt dat zij niet gezien willen worden als een stelletje kwajongens. Zij willen slechts hun werkzaamheden kunnen uitvoeren:

In geen geval heb ik het voornemen om deze zaak op de spits te drijven, maar ik mag dan toch wel verwachten, dat de Directeur ter zake een redelijke houding zal aannemen en niet zal optreden alsof hij te maken heeft met een stel kwajongens.

In dit verband verzoek ik wel Uw bemiddeling om het daarheen te willen leiden, dat deze Directeur zijn houding zal herzien en zich aanpast aan een loyale en eerlijke medewerking voor de uitvoering van de huurovereenkomst, zodat ook voor de naaste toekomst, zij het dan tijdelijk nodig, voor mijn opvolger en de Heer Parlevliet geen moeilijkheden meer zullen voordoen.

Ik moge U wel verzoeken mij zo spoedig mogelijk, in verband met de datum van 18 juni a.s., Uw zienswijze te willen doen kennen.

Het Kringhoofd B.B.-Br.6,
H.C.Kloppenburg.

Van Esch reageert op 18 juni met de volgende brief, waarin hij toestemming geeft het schoolgebouw te betreden, maar dan moet er wel betaald worden voor de loonkosten van een aanwezige conciërge (1 gulden 50 per uur):

OSS, 18 Juni 1956

Aan het Bestuur van Kringcommando
B-kring Brabant 6
p/a. Kromstraat 25
O S S.

D/H.556/518

Betreft: toegang tot het
schoolgebouw voor oefeningen
op zolder.

In antwoord op het schrijven van het
kringhoofd B.B.-Br.6, de heer H.C. Kloppenburg, d.d. 13-6-'56
deel ik U mede, dat er van de zijde van het Dagelijks Bestuur
van de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs in N.Brabant geen
bezwaren worden gemaakt om voor de oefening op Maandag 18 Juni
en op Donderdag 28 Juni a.s. telkens van 20-22 uur toegang te
verlenen tot de zolder van het schoolgebouw van de Middelbare
Meisjesschool "Regina Mundi", mits daarvoor Uwerzijds een vergoeding
wordt verstrekt van F.1,50 per uur aan de concie
die gedurende deze oefening in het gebouw aanwezig moet
en dus daarvoor overwerk verricht, alsmede een vergoeding
het gebruik van electriciteit voor verlichting van de zold
en/of andere doeleinden tijdens de oefeningen.

In de kantlijn van de brief staat verder een met pen gemaakte berekening door het Kringhoofd. Hij rekent uit dat er op 11, 18 en 28 juni gebruik zal worden gemaakt van de zolderruimte, waardoor er een bedrag van 13 gulden en 50 centen verschuldigd is aan de school.

In het archief zijn verder allerlei

inventarislijsten te vinden van de inventaris van de ruimte: keukeninventaris, bureaus en stoelen, asbakken. Alles wordt benoemd. De stoelen, tafeltjes en bureaus zijn van het gerenommeerde merk Gispen. Tot diep in de jaren negentig van de vorige eeuw hebben er nog stoelen en tafels van Gispen in de school gecirculeerd. Onder andere op de kamer van Jan Sillekens (conrector / docent geschiedenis) en op de kamer van ondergetekende hebben deze vintage spullen nog gestaan. Niet zeker is of dit materiaal uit de B.B. kelder afkomstig is, uitgesloten is het geenszins.

In 1961 wordt de kelder door de B.B. verlaten. Aanleiding hiervoor is te vinden in onderstaand schrijven van de leiding van Kring 6 aan de minister:

Onderwerp: Commandopost Br 6.

Bijlage:

Aan
Z.E.de Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-Gravenhage.

(door tussenkomst van de Commissaris
der Koningin in de provincie Noord-
Brabant).

Gelet op uw brief dd. 30 september 1958, nr U 4548, afd.
Operatien, betreffende voorlopige richtlijnen t.a.v. inrichting
Commandoposten BB, hebben wij de eer Uwe Excellentie het volgen-
de te berichten.

In nauw overleg met het hoofd van de sectie bouwkundige
aangelegenheden van de afdeling M.F.A. werd in details bezien
in hoeverre de huidige gecombineerde KHBB/PHBB-commandopost
voorzieningen behoeft met het oog op de "nucleaire oorlogvoe-
ring".

Voor het treffen van deze voorzieningen en de noodza-
kelijke verbeteringen, waardoor geenszins de onvolkomenheden
van het huidige onderkomen, geheel kunnen worden opgeheven, zou
rekening moeten worden gehouden met een bedrag van ±
f 200.000,--.

Wij zijn aanvankelijk van oordeel, dat, gelet op dit bedrag
en mede gezien de blijvende gebreken/de bestaande ruimten, daar-
gelaten nog de wellicht praktische (weliswaar niet technische)
bezwaren, die een uitbouw van de huidige aan de stichting "Ons
Middelbaar Onderwijs" toebehorende ruimte met zich zal kunnen
brengen, het de voorkeur verdient eventueel elders een gecom-
bineerde KHBB/PHBB-commandopost te betrekken.

Hierbij is gedacht o.m. aan de nieuwbouw brandweerkaserna-
te Oss, waarvan de plannen in een gevorderd stadium van voorbe-
reiding zijn.

Wij meenden goed te doen Uwe Excellentie met het boven-
staande in kennis te stellen waarbij wij u de verzekering geven,
dat met ernst getracht wordt zo spoedig mogelijk te geraken tot
een verantwoorde voorziening.

De secr.-penningmeester, De Voorzitter van de Kringraad Br 6

Om de ruimte enigszins geschikt te maken in geval van nucleaire oorlogvoering was een bedrag van 200.000 gulden nodig. Gezien de bouwkosten van nog geen 30.000 gulden een gigantische investering. Het betekende het einde van het huwelijk tussen de B.B. en Regina Mundi.

Geert Arts

Bronvermelding:

*Voor deze aflevering is het archief van de Bescherming Bevolking, gelegen in het Brabants Historisch Informatiecentrum geraadpleegd. Te vinden onder inventarisnummer 7576 met als titel **Bescherming Bevolking Kring Oss, 1948 - 1979***

Aflevering 16:

Een kelder onder het schoolgebouw (deel 3)

▲ Tafelvoetballen in de T-Tuin, het eigen honk dat leerlingen jarenlang hadden in de kelder van het Maaslandcollege. © archief Maaslandcollege

Maaslandcollege hoopt op herinneringen oud- leerlingen aan T-Tuin: 'Daar waren de leerlingen de baas'

OSS - Geschiedenisdocent Geert Arts van het Maasland-college, werkt aan een serie artikelen over de historie van de school die in 2022 75 jaar bestaat.

Lieke Mulder 08-08-19, 08:32 Laatste update: 09:33 Bron: BD

„Ik merkte dat het historisch besef weg aan het raken is van school. Jonge docenten weten vaak heel weinig over de geschiedenis van de school.“ Arts wil de afleveringen - het moeten er vijftig worden - bundelen en in het jubileumjaar uitgeven, als boek of als e-book.

Uiteraard moet er minstens één aflevering over de T-Tuin gaan, het eigen honk dat leerlingen in de jaren 80 en 90 hadden in de kelder. Voor die aflevering zoekt Arts nu leerlingen die hem kunnen helpen aan verhalen en foto's. „Gek genoeg heb ik in het archief maar één foto kunnen vinden. Misschien is dat ook wel tekenend. De T-Tuin was bijzonder. In de kelder met dikke stalen toegangsdeur zat van 1956 tot 1966 de Bescherming Bevolking. Het was een plek om naartoe te vluchten als er oorlog uitbrak. In 1979 werd het de leerlingruimte. Hier waren de leerlingen de baas. Ze hadden er vrijheid, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Er werd harde muziek gedraaid, veel geroekt. Ja, vast ook wiet. Zoals zij dat hadden, heb je dat tegenwoordig niet meer. Die vrijheid geven we leerlingen bijna niet meer. Veel oud-leerlingen denken er met weemoed aan terug. Als ik oud-leerlingen spreek, dan vragen ze bijna altijd als eerste: 'Hoe is het nou met die T-Tuin?'

Wie mooie herinneringen heeft: die kunnen gestuurd worden naar g.arts@maaslandcollege.nl.

bonkende muziekgeluiden uit de kelder.

De geschiedenis van deze ruimte stond centraal in aflevering 6 en 15. In deze aflevering de ruimte in gebruik als leerlingruimte. De beroemde T-tuin. Vooral gevuld met herinneringen van oud-leerlingen.

Een oproep via Facebook. En daarna een artikel in het Brabants Dagblad (zie hiernaast). En in mijn mailbox verschenen vrijwel onmiddellijk berichten van mensen die (warme) herinneringen met mij deelden over de hun middelbare schooltijd. Maar vooral over die bijzondere ruimte onder de school: de T-Tuin.

Hoe was het ook al weer

Nadat de B.B. de ruimte had overgedragen aan de school (in 1967) werd er na enige tijd in het kader van het ruimtetekort op school een bijzondere bestemming aan de kelder gegeven: er werden 2 leslokalen gevestigd in deze donkere ruimte. Anno nu niet meer voor te stellen. Wet- en regelgeving zijn dermate veranderd dat hiervan geen sprake meer kan zijn. Daarna werden er in de kelder, om de woorden van Piet Offermans te gebruiken, “vage en vredelievende activiteiten” georganiseerd. Het werd een soort “trefcentrum” voor dichters, schilders en muzikanten. Totdat de Schooldriedaagse van 1976 een groep leerlingen aanspoorde om de ruimte te gaan claimen als leerlingruimte. In 1979 werd dat doel bereikt. Met eigen commissies, sub-commissies, contactpersonen, reglementen en statuten. Voor velen was dit de enige echte ontmoetingsruimte op school. Verboden terrein voor leraren (in principe). De enige die met regelmaat de T-Tuin betrad was de conciërge: om de muziek zachter te laten zetten. Door de muur van rook (er werd in de T-Tuin geroekt!!) werd er een weg gebaad naar de geluidsinstallatie achter in de ruimte. Als strafmaatregel werd de installatie ook wel eens buiten gebruik gesteld. Stel je voor: de rector die boven de ruimte lokaal hield, werd regelmatig van zijn stoel geblazen door de

De teksten die nu volgen (en de foto's) zijn ingestuurd door oud-leerlingen. Hun bijdragen worden ongecensureerd overgenomen.

Oud-leerlingen aan het woord

Jenny Manders:

I bless the rains down in Africa

Gonna take some time to do the things we never had...

De klanken van 'Africa' (Toto), inmiddels een klassieker, komen me tegemoet. Samen met een dikke rookwalm. Altijd weer spannend, dat smalle trappetje afdalen, naar het donkere hol dat 'Theetuin' heet (nooit geweten dat je 'T-tuin' schrijft). Regelmatig vroeg ik me af: zou dit hol ooit gebouwd zijn om thee te drinken? In mijn herinnering werd er niet veel thee gedronken daar in de kelder van het Maasland. Wel gerookt en ik deed daar gezellig aan mee. Heel stiekem, want mijn vader (docent Aardrijkskunde en decaan in die tijd) mocht dat beslist niet weten. Hij was sigarettenhater en ik liet hem graag in de waan dat ik sigaretten ook heel vies vond.

Ik verdenk hem ervan dat hij me niet helemaal geloofde. Want af en toe kwam hij – als enige leraar van de hele school (!) – het trappetje naar de T-tuin afgedaald. "Jullie pap komt eraan", kreeg ik dan door gesmiespeld. Waarop ik snel mijn peuk in de hand van mijn buurman of buurvrouw drukte en vriendelijk zwaaide naar ons pap. Dat laatste bedenk ik nu ter plekke, want volgens mij negeerde ik hem in die tijd zoveel mogelijk.

Decennia later heeft hij van mij alsnog gelijk gekregen: sigaretten zijn inderdaad vies. Al vind ik de geur soms nog heel lekker. Die zweem van gezelligheid vermengd met sensatie en nostalgie. Zou dat door de 'Theetuin' komen?

Wanda Gevers:

Wat vond ik het spannend, die eerste keer dat ik de smalle, betonnen trap naar de schuilkelder afging, de stalen deur door. Na de deur kon ik naar rechts om naar binnen te gaan en ik kwam in een grote ruimte met een barretje. Het was er donker en het stond er blauw van de rook. Door het enige raam aan de zijkant viel wat licht naar binnen. Er stond muziek aan, redelijk hard. Waarschijnlijk Pearl Jam of Nirvana. Wat voelde ik me daar welkom: iedereen zat bij elkaar en kletste met elkaar. Allemaal mensen, die zich, net als ik, niet aan de laatste mode hielden, maar zich kleedden en gedroegen zoals zij zelf wilden. Je kon er jezelf zijn, dus was ik er al gauw elke pauze en elk vrij moment te vinden. Ik ging extra vroeg naar school, zodat ik even naar de T-tuin kon om met iedereen te kletsen en na school ook nog even gauw naar binnen.

Al snel bleek dat als je in de T-tuincommissie zat, je de sleutel mocht ophalen bij Frans Govers en mocht openen en sluiten, bardienst mocht draaien en de muziek mocht bedienen. Helemaal fantastisch, dus meldde ik me bij Frans Govers om lid te worden van de commissie. Zo gezegd, zo gedaan. Het was geweldig! We luisterden samen naar muziek, vluchtten soms stiekem de klas uit voor een sigaret in de T-Tuin. Vooral onder biologie, want het biologielokaal was boven de T-tuin...

Frans was een fijne man. Hij kon met iedereen overweg, iedereen had respect voor hem. Met hem kon je een grapje of praatje maken. Voor ons was hij het gezicht van

de school en het gezicht van de T-tuin. Hij steunde ons altijd als het over de T-tuin ging. Zo ook, toen we de T-tuin wilden schilderen. Hij regelde budget en dergelijke en al gauw schilderden we de T-tuin in allerlei donkere kleuren. Zo was het meer naar onze zin.

Op een gegeven moment kwam de vraag of we mee wilden doen aan het tv-programma "De Uitdaging" van Angela Groothuizen. De bedoeling was om de jongerensoos in Oss "Het Honk" op te knappen, ze vroegen ons daarbij te helpen. We werden gefilmd in de T-tuin en tijdens het opknappen van de soos en 's avonds was het feest, van Dik Hout trad op, het was een prachtige avond. Toen we het programma zagen op tv, viel het wel een beetje tegen, want we werden afgeschilderd als randgroepjongeren.....

De T-tuin was ook de ideale plek om stiekem een biertje te drinken, we hebben eens op een bijzondere dag (misschien was het sponsorloop ofzoiets) een paar kratjes gehaald en ze samen verorberd. En wat hadden we een lol als Frans dan binnen kwam, de biertjes nét op tijd achter de bar stonden en we er weer mee weg kwamen! Voor mij was de T-tuin de plek waar ik mijn vrienden trof, waar ik verliefd werd, huilde van liefdesverdriet, waar we feest vierden of elkaar steunden als iemand het moeilijk had. En waar we aan het einde van de middelbare elkaar moed inspraken voor de examens. Ik heb er warme herinneringen aan. Het is jammer dat de T-tuin niet meer in gebruik is. Op zo'n enorme school is het toch fijn om elkaar te treffen op een kleine, gezellige plek.

Paul Reuvers:

Mijn naam is Paul Reuvers en ik was in die tijd hoofdredacteur van de schoolkrant (Vitamine MC geheten). We zaten in dezelfde schuilkelder, naast de T-Tuin. Sterker nog, we hebben de komst van de T-Tuin helemaal meegemaakt (het was vóór die tijd een gewoon leslokaal). Het was opgezet door de Scholieren-Organisatie onder leiding van (als ik me niet vergis) Pim Stefan. Het was een tijd waarin leerlingen steeds meer inspraak en verantwoordelijkheid kregen. Erg leuk. Als schoolkrant hadden we ook een grote vrijheid. De school bemoeide zich niet met de inhoud, we hadden een eigen drukkerij en een heuse redactie, en zelfs een donkere kamer om foto's te ontwikkelen.

Waar die foto's gebleven zijn weet ik niet. Mogelijk bevinden ze zich nog ergens in een archief, of heeft één van de voormalige redacteuren ze nog thuis. Ik zal eens navraag doen bij de enige mede-leerling die ik nog ken. Er moeten zeker nog foto's in omloop zijn, zoals van de jaarlijks terugkerende school-driedaagse.

Eén correctie als het mag: de T-Tuin is niet in 1979 geopend, maar enkele jaren eerder. Ik denk in 1977. Ik ben namelijk afgestudeerd in 1978 en heb het hele gebeuren nog meegemaakt. Inmiddels woon ik al weer 20 jaar in Eindhoven, maar denk nog steeds met weemoed terug aan de geweldige tijd op het MC.

Als ik mijn best doe, kan ik me vast nog wel één of twee spannende verhalen uit die tijd herinneren. Zoals die keer dat we de telefoonlijn van de school hadden afgetapt en er achter waren gekomen dat de benoeming van Klaas Creyghton tot rector, doorgestoken kaart Aflevering 16, maart 2020

was :-)

Of die keer dat ik samen met collega-redacteur Jos van de Graaf boven op de lift heb gezeten...

Om maar eens wat te noemen.

Lieke Stevens:

ik zag in het BD dat je op zoek was naar foto's van de T-tuin en laat ik die nou een paar hebben voor je. Ze zijn allemaal door mij gemaakt in de periode 1993-1995, net in voor en na een grote schilderbeurt.

1994

Ik kwam zelf vaak in de T-tuin, vooral in de bovenbouw, en heb goede herinneringen daaraan. Wat vooral prettig was, was dat je er gemakkelijker contact legde met mensen uit andere klassen. Het was vooral een plek voor de "alto's". Als je geen alto was werd je dat daar wel uiteindelijk. Het is regelmatig voorgekomen dat Frans Govers ons moest wegsturen omdat de

school toch echt sloot voor die dag.

Jeroen Bakker

Ik heb er hele goede herinneringen aan. Ik weet nog hoe vanuit een klaslokaal waarin ik dacht tijdens een open dag of een ander schoolevenement allerlei soorten thee werden geschonken, het idee van de T-tuin ontstond. In de kelder zaten we met de schoolkrant en als ik het mij goed herinner is de T-tuin op een gegeven moment vergroot (lokaal van de schoolkrant er bij) omdat het altijd veel te vol was. We hebben toen met een groep de plafonds en muren voorzien van allerlei psychedelische afbeeldingen geïnspireerd op de hoes van het album yessongs van Yes. Daarna volgde een schoolperiode waarin de T-Tuin inderdaad een prachtige vrijplaats was waarin we verantwoordelijkheid droegen (bardiensten; verkoop van drank en koeken; feestjes organiseren; enz) en vrijheid namen (van spijbelhok tot, inderdaad, de joints en dat laatste was overigens ook onder de leerlingen omstreden). En dat allemaal volgens mij precies onder de kamer van de rector (de man met het kale hoofd, zijn naam ben ik kwijt).

Jos van der Wielen

Ik heb samen met Roland van Dinten en Dick van Reekum de eerste Theetuin in het Maasland college gebouwd. We hadden daarvoor een budget gekregen van de toenmalige rector Creyghton. Dat moet zijn geweest in 1977 of 1978.

We hebben een eenvoudige bar gebouwd met daarachter een stereo-installatie. Voetbalspel kwam later. We verkochten snoep (mars, snickers, chips e.d.) van de winst kochten we LP's en singles om te draaien.

We waren in de kleine en grote pauze open en soms ook na schooltijd. Er was volgens mij een set sleutels in omloop; samen zorgden we ervoor dat de Theetuin op tijd open ging en weer afgesloten werd. Eindelijk een leuke reden om naar school te gaan!

Pim Stephan

Ik las het artikel in het Brabants Dagblad. Ik vind het heel leuk dat je wil schrijven over het Maaslandcollege. Gelukkig is mijn geheugen nog erg goed, het was ook een intense tijd. Ik was in de tweede helft van de 70-er jaren de initiatiefnemer en doordouwer van de theetuin, Voorzitter van de door mij opgerichte Scholierenorganisatie, beschaafd en radicaal.

De oorsprong van de theetuin vond plaats tijdens een schooldriedaagse, waarbij in lokaal 32 (Van de toenmalige godsdienstleraar Louis de Rooij) een gezelligheidsruimte werd ingericht met o.a. het J.A.C. uit Tilburg, die kwam voorlichting geven over drugs.

Verder was er vooral veel thee. Dardjeeling, Earl Gray enz. Open van ½9 tot 5 uur. Ik wilde zo'n ruimte permanent. Het enige alternatief was in die tijd Café van Buren in de Floraliastraat.

Het heeft nog wel geloof ik 1½ jaar geduurd. Eerst nog overleg met rector van Esch, later vooral met Gerrit Versteijlen enz. Mijn onderhandelingspositie werd versterkt doordat mijn moeder in de ouderraad zat en later in het schoolbestuur en zij mij steunde en van inside informatie voorzag.

Door mijn oudere zus had ik goede contacten met Jan en Ties Lemmens, Piet Offermans, Huub Heinen, Ton van Erp en meer van die gesjeesde generatie.

Aflevering 16, maart 2020

Het klaslokaal in de kelder werd door niemand gewaardeerd. Toen in 1977 de eindexamens voorbij waren kwam dat lokaal vrij, in de school stonden betere lokalen vrij. Ik mocht toen 6-8 weken? een theetuin inrichten maar moest die weer inleveren bij het begin van het nieuwe schooljaar.

Uiteraard was het ook voor de schoolleiding een proef. Pas een jaar later kwam de ruimte definitief vrij.

Toen de theetuin in 1978 gestalte kreeg zat mijn taak erop. Ik heb in 1979 eindexamen gedaan.

Zover als ik me kan herinneren werd er in de kelder maar één ruimte gebruikt als klaslokaal. In de andere ruimte huisde de schoolkrant. Vriendelijke jongens, die je nu nerds zou noemen. Ze hadden de sleutel van de buitendeur laten namaken en tapten de telefoonlijn van de rector af. Buiten schooluren konden ze de telefoon dus zelf gebruiken. Die jongens stencilden voor mij 1200 exemplaren die ik maandagochtend liet uitdelen. Ging niet alleen over de theetuin maar ook over socialistische ideeën.

Aflevering 17:

Een kelder onder het schoolgebouw (deel 4)

Na aflevering 16 een tweede aflevering gevuld door oud-leerlingen van het Maaslandcollege. Met elk hun eigen, ongecensureerde, herinnering aan lang vervlogen maar niet vergeten tijden. Ga mee naar de underground van de school de T-Tuin. En voel de nostalgie.

Marilou Nillesen

Als groentje naar binnen, volwassen naar buiten

De T-Tuin. In de brugklas sprak je daar met de nodige eerbied over. Onbereikbaar nog, want pas vanaf de derde (of vierde?) mocht je de steile trap afgaan en daarmee stijgen in achting van iedereen die dat kon zien. Want de gang naar de T-Tuin betekende het definitieve einde van je periode als kind. Als groentje ging je voor de eerste keer naar beneden, als volwassene trad je de buitenwereld opnieuw tegemoet. Althans, zo registreerde mijn puberbrein dat proces.

Wat was er in die tussentijd gebeurd, in dat donkere onderkomen?

Verbazingwekkend weinig. In mijn herinnering werkt er vrijwel constant Alice Cooper gedraaid (How you gonna see me now), en soms You can call me Al, van Paul Simon. Maar dat laatste nummer was eigenlijk te licht, te luchtig voor deze plek (want jaren tachtig: werkloosheid, de Russen, de bom, zwarte eyeliner en veel gesomber. De T-Tuin was de ideale omgeving om je te wentelen in al deze naargeestigheid).

Het was de eerste plek dat ik in het echt kennismaakte met de geur van wiet, waar ik zo nonchalant mogelijk op reageerde. Dat wil zeggen dat een vriendin verbaasd vroeg waar die rare lucht vandaan kwam, en ik schouderophalend zei: da's vast hash. Enkel gebaseerd op kennis uit het liedje Nederwiet (van Joost Belinfante).

Er werd stevig gerookt, ook gewone sigaretten en shag. Een blauw rookgordijn belemmerde het zicht behoorlijk, ik kan me niet herinneren dat ik van de ene naar de andere kant van de ruimte kon kijken. Een andere vriendin wilde een keertje niet mee naar binnen, want, zo stelde zij, ze had net schone kleren aan en zou anders meteen naar de rook stinken. Voor mij – met twee stevig rokende ouders – was dat een openbaring: dat je kennelijk ook wel eens níet die constante geur van nicotine om je heen kon hebben.

Voor de rest deden we niet veel. Beetje hangen, beetje kletsen. De grondbeginselen voor het hardcore chillen moet in die jaren zijn gelegd. Kennelijk moet er in dat anarchistische vertrek ook een bepaalde ongeschreven hiërarchie hebben geheerst, want ik zie met verbazing een voetbaltafel op die ene oude foto. Met mijn

vriendinnengroep ben ik zelfs niet in de buurt daarvan gekomen. Dat moet een voorrecht zijn geweest voor mannelijke zesdeklassers.

Hoe hoger mijn klas, des te minder kreeg ik behoefte af te dalen naar dit domein. Maar toen onze jongste dit jaar (*even een sprong van dertig jaar in de tijd*) naar de open dagen voor de middelbare school ging, appte mijn zus (ook goed voor zeven jaar Maasland): "Ik ga mee, kijken of we ook in de T-Tuin kunnen komen!" Want er waren dan wel meer middelbare scholen in Oss, er was maar één met een T-Tuin, waarin de onafhankelijke

bewegingsruimte van jongeren werd geaccepteerd, gefaciliteerd zelfs. Onze eigen no future wereld van de jaren tachtig waar je je eigen gang mocht gaan.

Het lukte trouwens om tijdens die open avond de T-Tuin in te komen, hoewel er wel een vriendelijke meneer stond (stond die nou te roken, of verzin ik dit ter plekke?) die zei dat dit deel niet toegankelijk was, maar onze jeugdherinneringen geduldig aanhoorde en toeliet dat we rondkeken in het lege vertrek. Een donkere, vochtige ruimte, met weinig houvast voor onze warme gevoelens van toen. Maar toch: even zijn mijn zus en ik weer van de gebaande paden, niet gevangen in het strakke gareel van de goed georganiseerde open dag: dát T-Tuingevoel vervult ons met veel genoeg.

De twaalfjarige die zich stond dood te schamen voor zijn tante en moeder, negeerden we voor het gemak. Duidelijk een groentje nog, niet rijp genoeg voor de T-Tuin.

Wiljo van Maren

De Theetuin, T-tuin of gewoon De Kelder.

Mijn vroegste herinnering aan de T-tuin is van 1976, het jaar dat ik naar de brugklas ging. Er was aan het begin van het schooljaar een soort van open dag. In één van de lokalen hadden toen leerlingen een klaslokaal tot T-tuin omgedoopt. Er werd wat muziek gespeeld en je kon je er even ontspannen.

De eerste permanente T-tuin kwam in de kelder onder de oudbouw naast de ruimte van de schoolkrant. Voor mij geen onbekende ruimte, omdat we – door plaatsgebrek – hier in 1976/1977 nog Engelse les hebben gekregen. Door datzelfde plaatsgebrek moesten wij ook constant pendelen tussen het Maaslandcollege en de dependance, die later tot Vincent van Gogh Havo werd omgedoopt.

Het exacte jaar dat de T-tuin hier ontstond weet ik me niet meer precies te herinneren, maar het moet rond 1978 geweest zijn. Prachtig vonden wij dat. De bar meteen rechts van de deur. Een paar oude banken en lekker donker. Stoere jongens en meisjes van de bovenbouw die onze muziek draaiden en geen leraren die een

oogje in het zeil hielden. Mark Keijzers als DJ, Jos v.d. Wielen en John van Kraaij. Mannen tegen wie wij opkeken. Voor weinig geld kon je koffie, cola of een roze koek kopen en je kon er roken! Nu is het ondenkbaar geworden dat er op school “gewoon” gerookt kan worden, maar ik denk dat toentertijd heel wat scholieren hun eerst shagje hebben proberen te draaien. Spannend werd het wel altijd aan het einde van de pauze. De T-tuin was zó populair, dat het altijd moeilijk was om op tijd via het smalle trappetje weer naar buiten te gaan. Daar stonden regelmatig Juffrouw Ceelen en de conciërge, Piet van der Heijden, te wachten en iedereen te manen haast te maken.

DE GEBOORTE VAN DE T-TUIN?

Unieke foto van de Tearoom tijdens de schooldriedaagse van 1976. Met onder andere Sandra van Toor, Manon Balk, Ineke Picavet, Marco Ruiken, Sonja Hoefnagels en Pim

Door de grote populariteit moest de T-tuin al snel uitgebreid worden. Tot ons plezier, maar tot leedwezen van de redactie van de schoolkrant werd in 1980 de naastgelegen ruimte erbij getrokken. Muren werden uitgebroken. Een nieuwe bar werd geplaatst. Wie daarbij betrokken waren weet ik helaas niet. Misschien Adriaan van Nistelrooij, die toen ook als conciërge op het Maaslandcollege werkte? Wel weet ik dat er toen een beroep werd gedaan op vrijwilligers om alle muren en pilaren schilderen. Helemaal onder de vlekken van lichtbruine verf, kon ik mijn moeder tuin uitleggen wat ik allemaal had gedaan. In dat jaar kwam ik ook in de organisatie van de T-tuin. Samen met Marco Engelbart vormde ik toen de platencommissie. Wij mochten voor een klein budget – geld wat we op konden halen bij Piet van der

Heijden – regelmatig nieuwe platen kopen en in de pauzes draaien. Soms stond de muziek zo hard dat de boxen ermee ophielden. Geen probleem: knopje indrukken aan de achterkant van de boxen en gewoon weer verder gaan. Ook kreeg de nieuwe T-tuin een nieuwe attractie: Het tafelfoetbalspel. Altijd dringen in de pauze over wie als eerste mocht spelen. De winnaars mochten blijven staan en worden uitgedaagd door nieuwe tegenstanders. Voor één of twee kwartjes kreeg je weer 10 nieuwe ballen. Mocht je je partij verliezen met 10-0 dan mocht je onder de tafel doorkruipen. En weer kon ik dan mijn moeder iets uitleggen over vieze kleren.....

De T-tuin werd ook voor buitenschoolse activiteiten gebruikt. Ik weet nog van een concert van Rob Janssen, die met de band Martin Dairy nog een hitje had die begeleid werd door Ashraf Ramsy (als ik de naam correct heb). Af en toe was er ook een filmavond op het Maasland. Lokaal 13, het lokaal waar Nol van Roessel tekenles gaf, werd tot een heuse bioscoopzaal omgetoverd. Na de film gingen we dan, samen met de aanwezige leraren, nog een biertje drinken in de kelder. Uiteraard was de geschiedenisleraar Ton van Erp daar altijd wel voor te porren.

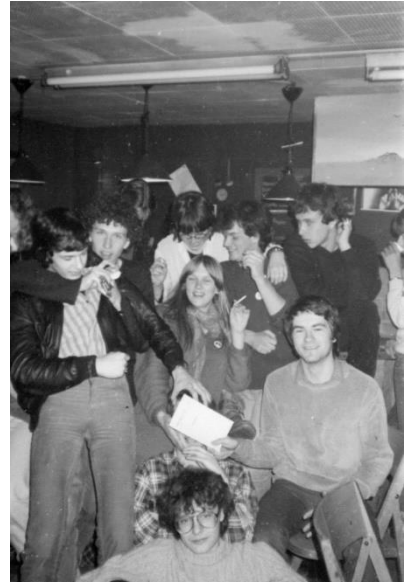
Ik heb geruchten gehoord dat vanwege de T-tuin er ook heel veel leerlingen spijbelden. Of er van die geruchten iets waar is weet ik niet. In onze tijd deden wij natuurlijk niet aan spijbelen, maar misschien hebben enkele fameuze leden van de T-tuin commissie, zoals Wilco Schrijvers en Peter van Gaal, daar een andere mening over.

Na mijn eindexamen ben ik nog één keer terug geweest in de T-tuin. In 1994, 12,5 jaar na het eindexamen, hebben met ons oude vriendenclubje een reünie georganiseerd voor Atheneum A/B van het eindexamenjaar 1982. Twee dingen zijn me daarvan bijgebleven. De opkomst was erg hoog, maar de interesse van de leraren was erg laag. Ik geloof dat er maar twee leraren waren, de gymleraar V.d. Hoogen en ik dacht ook Piet Manders. Zij gaven de T-tuin aan als reden van het wegblijven van vele leraren. Blijkbaar vonden ze het allemaal een “vies, stinkend rookhol”. Een tweede ding wat ik daar van onthouden heb was dat heel veel medescholieren de T-tuin ook nooit leuk gevonden hebben. Ook hier kwamen de opmerkingen van de rook, maar tevens gaven ze aan dat, als je niet bij een clubje hoorde, je er ook niets te zoeken had. Sterker nog, ze hadden het gevoel dat ze vaak gewoonweg genegeerd werden. Dit heeft mij toen wel even aan het denken gezet.

Mede door de T-tuin, of misschien wel vooral door de T-tuin, heb ik alleen maar positieve herinneringen aan mijn tijd op het Maaslandcollege. De basis voor mijn latere opleiding is in de klaslokalen gelegd; de sociale vaardigheden heb ik in de T-tuin geleerd. Vele vriendschappen zijn er ontstaan en ik heb in de T-tuin mijn vrouw leren kennen. Nu, 38 jaar later, zijn wij nog steeds gelukkig met elkaar en mogen elkaar met recht “high school Sweethearts” noemen.

Ik heb nog twee foto's kunnen vinden die in 1982 zijn gemaakt. Op beide foto's een gedeelte van het vriendenclubje wat met elkaar optrok.

Matjan v.d. Wielen, Wiljo van Maren, Karin van Leeuwen, Henny Janssen, Frans van Bakel, Tjeerd Nijenhuis, Ton v.d. Wielen en John-André Hanegraaf (later nog les gegeven op het Maasland). Achter een stuk papier zit Wilco Schrijvers verborgen.

Matjan v.d. Wielen, Wiljo van Maren, Anneleen Bijnen, Karin van Leeuwen, Frans van Bakel, Tjeerd Nijenhuis, Henny Janssen, Wilco Schrijvers en Ton v.d. Wielen.

Maikel de Leur

Heel veel herinneringen aan het Maaslandcollege en zeker aan de T-tuin.

Voor de eerste keer U2 met Sunday bloody sunday horen tijdens de pauze. Het onderlinge competitie tafelvoetbal spelen met mijn oudere broer en voor de eerste keer echt verliefd worden.

Maar het beste wat me bijgebleven verhaal over de T-tuin is dat we bleven slapen in de T-tuin in ons eindexamenjaar. Nou ja slapen..... natuurlijk keiharde muziek draaien en als een idioot dansen op de muziek van Mory Kantes " Yeke yeke ". Prachtig was dat en natuurlijk onvergetelijk.

Ook werden hier de plannen gemaakt voor de eindexamenstunt die we de volgende dag zouden uitvoeren. De voordeur dichtmaken met een slot zodat niemand erin kon.

Zeep op het krijtbord van Hamerlinck doen zodat het onmogelijk was voor hem om zijn berekeningen ten toon te spreiden met zijn ijselijk gekras en daarna het triomfantelijke " c'est ca ", uitroepend waar zelfs Dennis Janssen van wakker schrok tijdens zijn hoognodige dutjes.

Jeetje ik kom er achter dat ook ik het mis na ruim 30 jaar en stiekem uitkijk naar een 75 jarig jubileum van het mij zo dierbare Maaslandcollege wat ik al die tijd niet meer gezien heb.

Tot zover de bijdragen van oud-leerlingen n.a.v. een eenvoudige oproep op Facebook en in het Brabants Dagblad. Warme herinneringen aan een bijzondere ruimte onder onze school. Sweet memories....

Geert Arts

Aflevering 18:

Humor op het Maaslandcollege?

Het kan! (deel 1)

Dhr. drs. Evert van Dijk heeft vanaf de invoering van de Mammoetwet in 1967 tot en met de teloorgang van de Tweede Fase in 2005 gewerkt op het Maaslandcollege. Naast docent Engels (jarenlang de meest masculiene sectie van de school) was Van Dijk een veelzijdig man. Begaafd volleybalspeler, schrijver, acteur, humorist én de eerste coördinator TVWO. Daarover schrijft hij: “Ik ben de eerste coördinator geweest. Niemand van de sectie zag het zitten maar uiteindelijk ben ik door Wilfried (de Waele, conrector, GA) en Joost (echtgenote van EvD, GA) overgehaald.

We waren de dertiende school die er mee begon. De eerste native was Austin O'Connor. Die vertrok

Austin O'Connor

Stephen McClaughlin

na 1 jaar en werd opgevolgd door Melanie die het 2 jaar uithield. De volgende was Steven M en daarna druppelden steeds meer natives binnen. Ik weet eigenlijk niet meer wie mij heeft opgevolgd. Ik dacht Austin. De eerste jaren waren inspirerend, veel enthousiasme. Nu is het gewoon geworden. The way of the world.”

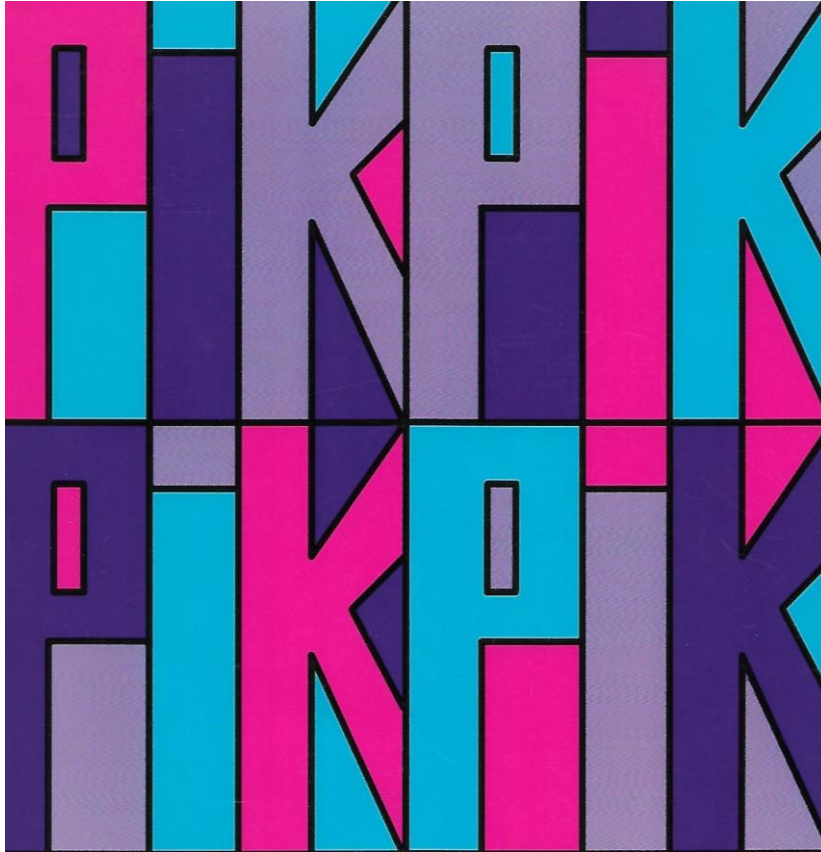

Evert van Dijk

Tot zover de wat meer serieuze woorden van deze energieke Bosschenaar. Nu op weg naar zijn literaire en artistieke bijdragen. Evert heeft tussen 1985 en 2005 diverse bijdragen op papier gezet, veelal onder het pseudoniem Pik. Klinkt ietwat vreemd maar Van Dijk kan het uitleggen. In het Voorwoord van de bundel die het verzamelde werk van Evert bevatte (uitgegeven bij gelegenheid van zijn afscheid van het Maaslandcollege wordt dat uitgelegd.

In drie afleveringen van Geschiedenis van een school in fragmenten een greep uit het werk van Van Dijk. Kenmerkend voor zijn schrijfsels: Evert spaarde zijn collega's niet. Zeker voor mensen die de school al wat langer kennen: er komen oude bekenden in voor. Voor de jongeren onder ons: lees en (glim-)lach mee. Dat alles onder het motto:

WE PIKKEN LINKS EN RECHTS UIT HET VERZAMELDE WERK VAN PIK

Omslag bundel PIK, 2005

Ik heb geprobeerd om zoveel mogelijk foto's van oud-collega's bij te voegen. Dan krijgt het verhaal ook een beeld...

In dit eerste deel een beperkt aantal appetizers.....zodat de lezer hongerig uitkijkt naar de volgende aflevering.

Geert Arts

VOORWOORD

Kranten zijn van nature eendagsvliegen. Schoolkranten gaan misschien wat langer mee, maar zijn even vluchtig.

De Piks zijn geschreven voor de vierde druk, CollegiTaal en de opvolger van de vierde druk waarvan de naam mij niet te binnen wil schieten.

Tot mijn verwondering heb ik moeten constateren dat de vierde druk dertien jaargangen telt. Dat is op de eerste plaats de verdienste van Jan Lemmens die onbezonnen had besloten de kwijnende derde schoolkrant van het Maaslandcollege nieuw leven in te blazen. Hij besloot ook dat ik maar mee moest blazen.

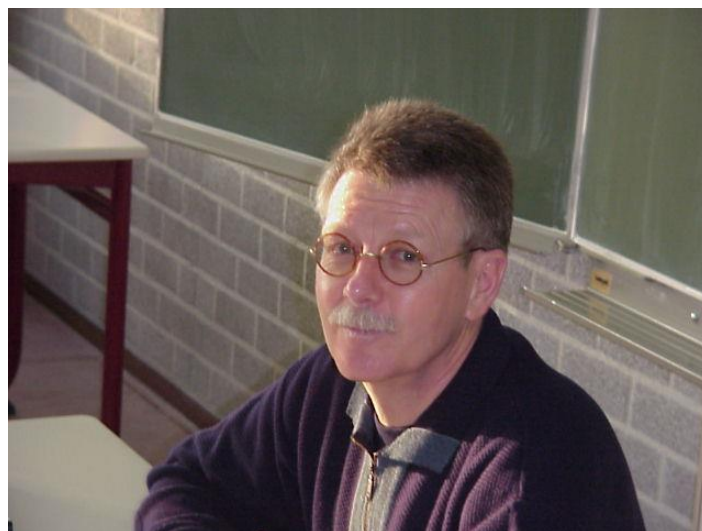
Jan Lemmens, NE Het was aanvankelijk de bedoeling dat ik 'n soort roddelrubriek zou gaan verzorgen maar de integere levenswandel van het grootste deel van het docentencorps deed weinig stof opwaaien.

Ik besloot vervolgens mijn fantasie de vrije loop te laten en situaties te verzinnen waarin collega's ongelukkigerwijs verzeild raakten.

Het schrijven over deze verwickelingen verschafte mij een puberaal soort plezier en veraangenaamde tevens mijn dagelijks verblijf op school. Het onderwijsgebeuren behoeft enige relativering.

De naam Pik is een afkorting van Ir. Evert van der Pik, een wat suffige figuur uit de Sjef van Oekel en Barend Servet shows van de VPRO. Ik vond Pik wel toepasselijk omdat ik uiteindelijk wat stekelig bezig was.

Evert van Dijk.

BRUGKLAS

De Sectie Engels informeert alle nieuwe brugklassertjes over het vak Engels

Hallo, NIEUWE BRUGKLASSERTJES.

ENGELS is de MOOISTE TAAL van de hele WERELD en ENGELAND is het MOOISTE LAND van de hele WERELD. FRANS is ook wel een MOOIE TAAL maar FRANKRIJK STINKT een beetje. DUIITS en NEDERLANDS zijn gewoon NIET MOOI. De LERAREN ENGELS zijn de LIEFSTE van de HELE school. Dat komt omdat ze ALLEMAAL een DIER hebben waar ze HEEL VEEL van HOUDEN. Alleen MIJNHEER VAN DIJK heeft geen dier, maar hij heeft wel een DIER gehad.

De LERAREN ENGELS kun je herkennen aan hun SNOR. Alleen MIJNHEER HEINEN heeft geen SNOR, maar hij heeft weer wel een DIER.

Elk jaar geeft de BRUGKLASLEIDSTER een PRIJS aan de LERAAR of LERARES (ja, dat kan ook) die het liefst is geweest voor ALLE BRUGKLASLEERLINGEN. Die PRIJS is al een PAAR KEER gewonnen door MIJNHEER VAN DIJK. Dat komt misschien omdat hij geen DIER meer heeft.

Huub Heinen, Theo Hageman (Engels)

Toen MIJNHEER VAN DIJK nog HEEL KLEIN was kreeg hij van zijn VADER en MOEDER een heel KLEIN KUIKENTJE. En toen hij na één nachtje slapen zijn KLEINE KUIKENTJE wilde voeren met wat RAUW VLEES was het KLEINE KUIKENTJE al een klein beetje DOOD. En toen DACHT MIJNHEER VAN DIJK: als ik later GROOT ben, dan ga ik ENGELS studeren en dan kan ik later alle KLEINE KUIKENTJES die een klein beetje DOOD zijn weer helemaal BETER maken.

Tineke Lemmens, FA

Dat was dus niet zo slim van MIJNHEER VAN DIJK, dat weet MIJNHEER VAN DIJK nu zelf ook wel. Maar als hij een KLEIN BRUGKLASSERTJE ziet, moet hij altijd een beetje denken aan zijn KLEINE KUIKENTJE.

Nu weet je dus alles van het vak ENGELS. Als je nog vragen hebt, kun je terecht bij de BRUGKLASLEIDSTER.

de vierde druk, vierde jaargang, no 3, 19 april 1988.

ACTIE

Buitenschoolse activiteiten

- *Cursus Salsa*

In 18 lessen maken de leerlingen kennis met deze populaire dans. De cursus stelt hen in staat om straks ook buiten het eigen dorp de disco te bezoeken. Op familiefeesten kan zonder gêne voortaan de dansvloer betreden worden.

Er zijn 2 cursussen.

1. Salsa voor beginners.

Een serie lezingen van Rémy Claasens onder de titel: 'Salsa, le Trésor des Humbles'.

Remi Claassens, FA

- Een inleiding tot de Salsa door Frans van Ginneken, het herkennen van Salsa, de eerste bewegingen (zonder partner).

2. Salsa voor gevorderden.

- Een serie lezingen van Rémy Claasens onder de titel: 'Salsa, un Dérnon sans Pitié'.

- Een verdieping en uitbreiding van de Salsa door Frans van Well. Met partner worden alle mogelijkheden onderzocht en probeert men te komen tot dirty Salsa. Een examen zal de cursus afsluiten.

De lessen worden gegeven onmiddellijk vóór de cursus reanimatie van Jacques van de Hoogen. Er wordt gedanst op levende muziek die verzorgd wordt door Harrie Hoebens Showmasters.

Het cursusgeld, f 49,50, dient contant te worden voldaan aan Hans van de Kraats.

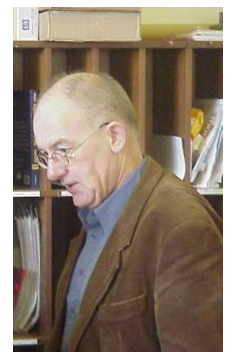
- *Cursus Limburgs*

In 6 lessen maken de leerlingen kennis met deze interessante taal. Aan de hand van levensechte situaties leren de cursisten zich uit te drukken in eenvoudig Limburgs. Tevens wordt de eeuwenoude cultuur van het land op heldere wijze uit de doeken gedaan. De eerste 3 lessen vormen een eerste kennismaking. Aan de hand van liedjes (Ger Verlaan),

Ger Verlaan, NE

videobeelden (Piet Offermans) en recepten (Jan Lemmens) worden de leerlingen vertrouwd gemaakt met het Limburgse leven. In de tweede helft van de cursus wordt vooral aandacht gegeven aan de spreek- en luistervaardigheid. In kleine groepjes proberen de leerlingen zich vrij te uiten in eenvoudig Limburgs onder leiding van Simon Kuijpers. De lessen worden afgerond met een carnavalsviering die begeleid wordt door Jan Sillekens en Hub Heinen.

Jan Lemmens, NE

Informatie over prijzen e.d. bij Hans v.d.Kraats.

DE PIK OP ARTS (G)

De pik op, een serie interviews met Maaslanders

Geïnspireerd door de hockeysuccessen van de Nederlandse mannen en vrouwen hebben veel mensen die nog nooit een sportveld van dichtbij gezien hadden de stick ter hand genomen. Onder hen Geert Arts, sinds een paar maanden fanatiek hockeyer. Pik: "Waarom ben je er mee begonnen, Geert?"

G: "Nou, vorig jaar zat ik naar die wedstrijden op de TV te kijken en het leek me wel leuk. Bovendien, het buikje begon te komen, je kent dat wel."

Pik "Nou, nee."

G: "En je kunt ook niet de hele dag intellectueel bezig zijn."

Pik: "Intellectueel? Je bedoelt intellectueel, zeker."

G: "Ja, lesgeven en zo. Trouwens de hele sfeer stond me wel aan. Ik ben in Cuyk eens gaan kijken en ik moet zeggen wat er zoal hockey speelt, het is niet dat geteisem van 'hi ha hondelul'. Onder de douche wordt dat wel eens gezongen maar dat is dan meer onder elkaar, hè." Pik: "Natuurlijk."

G: "Trouwens, niet iedereen mag zo maar lid worden." Pik: "Jij dan wel?"

G: "Ja, dat viel me zelf ook mee. Ik had natuurlijk wel wat moeilijkheden verwacht." Pik: "Juist ja. In welk team speel je nu?"

G: "Nog niet zo hoog. Kijk, er zijn nog al wat teams en..."

Pik: "Dat weet ik. In welk team speel je?"

G: "Rekreanten 5."

Pik: "Recreanten, dus. Is dat geen team voor spelers boven de 45? Jij bent toch pas 37."

Geert Arts, GS

G; "Ik heb dispensatie omdat ik pas begonnen ben, maar het volgend seizoen mag ik waarschijnlijk naar recreanten 7." Pik: "De laatste wedstrijd hebben jullie verloren."

G: "Ja, maar we hebben bij de bond geprotesteerd. We moesten tegen een team van hulpverleners van een bejaardentehuis uit Rucphen en die mannen zaten compleet onder de dope, die kunnen zo bij de spuit, hè. Bovendien hadden ze het halve centrum meegenomen als supporters, de meesten tegen hun wil." Pik: "En nu zijn jullie dus gedegradeerd?"

G: "Nou nee, in onze klasse kun je niet degraderen. Maar we zijn dus wel laatste geworden. Misschien doet de bond er nog iets

Pik: "Je gaat wel door met hockey?"

G: "Natuurlijk. De wedstrijden vind ik niet zo leuk omdat we alles verliezen en ze lachen me wel eens uit als ik mijn stick laat vallen of zoiets. Maar in de rust en na de wedstrijd is het soms wel gezellig. Dan drinken we af en toe een glaasje bier en dan tappen we schuine moppen. Dat is meestal wel lachen. En op weg naar huis zingen we altijd liedjes in de auto." Pik: "Geert, bedankt voor dit interview, en nog veel sportplezier."

OPEN DAG

Open Dag 1991. Ouders vragen, docenten antwoorden

"De naam van de rector, mevrouw? Creyghton."

"Natuurlijk, mevrouw, wat dacht u! Eh, ik bedoel... heel weinig, eigenlijk. Nee, er wordt bijna niet geslagen. En dan nog alleen uit zelfverdediging."

"Zakken? Zakken? Even 'n collega vragen. Ah, zakken, nee, dat woord kennen we op deze school niet. Hier slaagt iedereen, eh, uiteindelijk."

"Nee, de schoolband treedt niet elke middagpauze op."

"Inderdaad, mevrouw, als dat op die andere school zo is dan krijgt u hier ook korting bij het tweede en derde kind."

"Ah, U weer. Inderdaad, mevrouw, 'n hele leuke rector."

"Nee, de kinderen mogen op deze school 's avonds gewoon naar huis."

"De gezellige zitjes? Die zijn even weggezet in verband met de vlindertentoonstelling"

"Nee, mevrouw, ik moet u teleurstellen. We hebben geen poster van de rector."

"Ja, dat is doorstromen. Van Havo naar Mavo? Nee, dat noemen wij geen doorstromen."

"Nee, ik geloof niet dat er op dit moment een oud-leerling in de regering zit, of ik moet er eentje over het hoofd zien. Maar niet alle partijen zijn vertegenwoordigd."

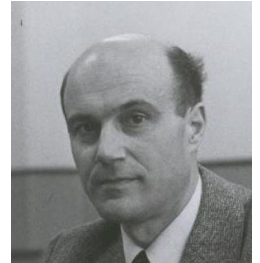
"Klaas, mevrouw. Ja, inderdaad, 'n hele leuke naam."

"Natuurlijk. We nemen aan dat de kinderen al een eerste toilettraining achter de rug hebben."

"Mevrouw, zeg nu zelf, zie ik eruit als een leugenaar?"

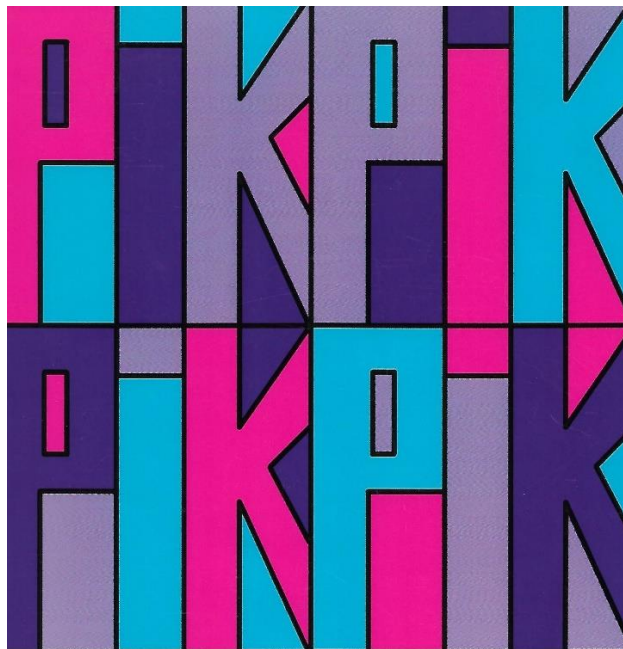
"Nee, daar hoeft u geen medelijden mee te hebben. Die kikker is echt niet ziek."

"Ach, mevrouw, alstublieft! Nee, de rector is al getrouwd."

Klaas Creyghton, rector

Aflevering 19: Humor op het Maaslandcollege? Het kan! (deel 2)

In aflevering 18 is er een voorproefje geweest van het werk van PIK, geschreven door dhr. drs. Evert van Dijk, in de periode 1985 – 2005.

Nu een volle aflevering met het typische schrijfwerk van Van Dijk. Ook nu weer zoveel mogelijk voorzien van foto's van de genoemde personen. Gebruik de vorige aflevering eventueel om reeds getoonde portretten nog even op het netvlies te plaatsen.

Geert Arts

VARIA

vrijdag 18 november 1994

1

Tijdens karaoke-wedstrijden in Uitgaanscentrum 'Kerkzicht' te Nuland heeft Ton van den Boom de tweede prijs behaald met "O Sole Mio". Marcel van der Maeden kreeg van de jury, die onder leiding stond van drs. A. van Grinsven, een aanmoedigingsprijs voor zijn vertolking van "Te Deum". Frans van Well werd halverwege "MMM MMM MMM MMM" (Crash Test Dummies) van het podium gehaald door de ordedienst vanwege het maken van onwielvoeglijke bewegingen.

Ton van den Boom, conrector

Op vrijdag 18 november, tijdens de festiviteiten rond de installatie van Tom van Kleef, zullen de drie artiesten te beluisteren zijn in de kleine foyer van het Maaslandcollege.

2

De door zijn rug geplaagde John Blummel heeft van controlerend geneesheer Dr van Erp te horen gekregen dat hij sterk verminderd draagkrachtig is verklaard. Toen hij zich bij deze uitspraak probeerde neer te leggen schoten er opnieuw enkele wervels los. Op vrijdag 18 november zal Blummel opnieuw gewerveld worden in het St Annaziekenhuis.

3

Betsy Strooper, conrector

Ook Betsy Strooper is Theo Breuring in het verkeerde keelgat geschoten omdat zij vanaf vrijdag 18 november de identiteit van de werknemers gaat verifiëren. Breuring bemant al sinds jaar en dag de commissie identiteit en voelt zich danig gepasseerd.

4

De schoolleiding heeft verklaard dat het besluit om m.i.v vrijdag 18 november André Strooper te verbieden nog langer de docentenkamer in korte broek te betreden, niet genomen is omdat zijn benen niet mooi genoeg zouden zijn. Het besluit loopt vooruit op nieuwe regels voor kleding van de medewerkers.

5

*Adriaan van Nistelrooy,
conciërge, en Ton van Erp*

De Korpschef van het rayon Maasland, J. van den Hoogen heeft Ton van Erp laten weten dat het onderzoek naar zijn verdwenen motorrijwiel per vrijdag 18 november zal worden stopgezet. De agent belast met het onderzoek, J. van den Heuvel, had al eerder verklaard zich niet te kunnen voorstellen dat iemand zich aan zoiets zou willen vergrijpen.

6

Tegen een geringe vergoeding zal Piet Manders op vrijdag 18 november de kentekens van de luxe wagens van de medewerkers van de school gratis graveren in het glaswerk. Voor extra zekerheid kan het kenteken eventueel ook op een lichaamsdeel naar keuze getatoeëerd worden.

Rinus vd Veerdonk, Piet Manders, Henri Habers, Ger van Summeren, AK

7

Op de tentoonstelling van regionale kunstenaars zal ook werk te zien zijn van John Blummel. Hij hangt daar met een aantal schilderijtjes die hij vanwege zijn rug met de voet heeft gemaakt. Op vrijdag 18 november, na sluiting van de tentoonstelling, kunnen kopers de kunstwerken tegen contante betaling mee naar huis nemen. Van de opbrengst hoopt Blummel zijn VOLVO aan zijn rug te kunnen aanpassen.

8

Guido Coumans heeft weer een fikse boete tegen zich horen eisen wegens het veroorzaken van ernstige schade. Bij het naderen van een verzameling verkeerslichten had hij zo ferm in de remmen van zijn Batavus Champion geknepen dat de airbag uit het stuur schoot, André Strooper, pro deo chauffeur van een vrachtwagencombinatie, schrok van het voorval en begon spontaan te scharen waardoor hij kantelde. Toen hij vervolgens ongedeerd de schade wilde opnemen kreeg hij duizenden liters Moeders voor Moeders over zich heen waardoor hij toch nog behoorlijk gedeerd raakte.

Uitspraak: vrijdag 18 november.

9

Hjalmar Janson had zich bij Betsie Strooper proberen te identificeren met een verlopen Noorse toeristenkaart. Hij heeft zich uiteindelijk moeten melden bij de vreemdelingendienst waar hij nu staat ingeschreven als gevluhte Lap. Vooruitlopend op het toekennen van een verblijfsvergunning is hem een woning in Den Bosch toegewezen alsmede een herenrijwiel en een tafeltennistafel.

Op vrijdag 18 november beginnen zijn lessen Nederlands.

10

Jan van Enckevort, SK

Drs. J. van Enckevort heeft uitgelegd dat de deur van het nieuwe scheikundelokaal naar buiten open moet gaan vanwege het plosie-gevaar. Bij de lessen scheikunde is er nogal wat kans op plosies en voor de veiligheid van de leerlingen is het noodzakelijk dat zo'n plosie naar buiten kan. Anders is er grote kans op 'n implosie met alle gevolgen van dien. Op vrijdag 18 november zal hij een en ander proefondervindelijk toelichten.

CollegiTaal, jaargang 2, nummer 5, 18 november 1994.

BEDRIJFSKLEDING

Maasland 2000

Van onze speciale verslaggever.

In 1948 werd de MMS 'Regina Mundi', de moeder van alle scholen, gevestigd in een houten barak aan de Driek van Erpstraat, de vader van alle straten. In 1955 werd een nieuw schoolgebouw aan de Vianenstraat in gebruik genomen. In 1965 werd daar een houten noodgebouw aan toegevoegd. In 1972 kwam de nieuwbouw gereed.

Je zou dus logischerwijs verwachten dat het nu, in 1994, weer tijd werd voor een houten optrekje. Maar je komt bedrogen uit want er is nieuwbouw gepleegd.

Carlos Albertus LO, Tom van Kleef rector, Stephen McClaughlin EN

Tom van Kleef, straks, bij het vijftig-jarig bestaan, verantwoordelijk voor de kroniek van het Maaslandcollege 1994-1997, maakt zich nu al zorgen over het rijtje oudbouw, nieuwbouw en nieuwbouw. Mismoedig laat hij mij een foto van de laatste nieuwbouw in het jaarboekje zien.

Van Kleef: " En wat staat er onder? 'Oud en nieuw verenigen zich in een vernieuwd, eigentijds gebouw.' Wie heeft dat nou weer verzonnen? Daar kan ik toch niets mee."

Pik: "U hebt nog 'n paar jaar de tijd, rector.'

Van Kleef: "Het zijn de details die tellen, Pik- Die nomenclatuur laat ik uitzoeken door de sectie Nederlands. Daar zit, van oudsher, de meeste creativiteit. Als zij er niet uitkomen weet ik het ook niet meer. Maar goed, waar gaan we het over hebben?"

Pik: "Rector, bent U tevreden over de nieuwbouw?"

Van Kleef: "Welke nieuwbouw?"

Pik: "Zullen we het interview 'n beetje serieus houden, rector?"

Van Kleef: "Sorry, grapje. Maar goed, ik denk graag in grote lijnen, Pikkie, en ik vind dat we met het gebouw an Sich naar het jaar 2000 kunnen. Maar daar zijn we er nog niet mee."

Pik "Wat schort er, uws inziens, dan aan, rector?"

Bieke Vanderstukken, GS

Van Kleef: "Tja, het klinkt misschien 'n beetje lullig, Pik, maar zoals iedereen er hier op school bijloopt, dat was in het begin wel even schrikken. Van de leerlingen krijg ik Pijn in m'n ogen en het personeel is al helemaal huilen met de pet op. Hier, de foto van de medewerkers van het Maaslandcollege. Alleen Bieke (Vanderstukken, red.) en Frans (van der Helm, red.) proberen er nog iets van te maken.

Pik: "U had de foto misschien nog wat op kunnen halen, rector, maar u was er toen nog niet."

Van Kleef: "Dank je, Pik. En dan die opstelling! Kijk eens naar die ronde vorm! Gewoon 'n blik personeel!" Pik: "Allemachtig, rector, u hebt gelijk!"

Van Kleef: "Kijk, Pik, willen we in het jaar 2000 nog meetellen dan moeten we snel handelen. Ik heb een en ander al in de brede staf ter sprake gebracht en we hebben besloten dat de leerlingen vanaf 1995 in logo-groene uniforme kleding de school dienen te bezoe-

Pik "Het personeel blijft voorlopig buiten schot, rector, begrijp ik dat goed?"

Van Kleef: "Om de drommel niet, Pik, excusez le mot, voor hen geldt hetzelfde, maar ze mogen zelf eerst met voorstellen komen.

Worden we het niet eens, dan hak ik de knoop door."

In de grote pauze mocht uw verslaggever de mening van enkele docenten noteren.

Sommigen kondigden aan zich tot het uiterste te verzetten, terwijl anderen het uniform gelaten over zich heen laten komen. Weer anderen stonden positief tegenover het idee.

Jan van Enkevort SK, Marcel Bouwman NE, Jacques vd Hoogen LO

De heer Van den Hoogen (lo) was, gezien het rapport over geweld op school, voorstander van 'n soort battledress met lichte bewapening. In het weekend zou de school dan marktgericht kunnen opereren door b.v. een mobiele brigade te verhuren aan de Osse winkeliersvereniging voor het uitvoeren van surveillance taken. Van den Hoogen was zelf bereid het personeel 'n korte training te geven. Hij had achter het huis toch nog 'n kleine stormbaan liggen.

Mevrouw Vanderstukken (gs) zag meer heil in 'n 3e wereld kostuum. De school kon zo misschien 'n stuk solidariteit uitdragen, terwijl het ook 'n zekere mate van bewustwording bij de leerlingen teweeg zou kunnen brengen. Ze had toevallig 'n gewaad aan uit Swaziland en wees en passant op het unisexuele karakter van deze

kleding. De rector zou zich eventueel kunnen onderscheiden door middel van 'n eenvoudige hoofdtooi.

Mevrouw Fabels (ne) kon 'n heel eind met mevrouw Vanderstukken (gs) meegaan maar gaf toch de voorkeur aan 'n thematische aanpak. Elke maand of elk trimester andere kleding naar aanleiding van leuke BAVO-projecten. Bij het milieu-project b.v. zouden alle personeelsleden zich in het groen kunnen steken. Zij zouden zich ook als boom kunnen verkleden of als bunzing of 'n andere bedreigde diersoort.

Tom van Kleef, rector

De heer Arts (gs) dacht de oplossing van het probleem dichterbij huis te vinden. Hij beschouwde zich al geruime tijd als het gezicht van het Maaslandcollege, ook naar de basisscholen toe, en zou het niet meer dan normaal vinden als iedereen zich zou proberen te vormen naar zijn beeld en gelijkenis. Het dragen van een panty zou misschien facultatief gesteld kunnen worden, terwijl de dames bij gelegenheden 'n rok onder het jasje zouden mogen dragen. Mocht dit idee onverhoopt niet aanslaan, dan was Arts voorstander van de Van Kleef-look.

De heer Albertus zag meer in sponsoring. Holland Automatic, fabrikant van plastic bekertjes, had de hand weten te leggen op de kleding van de Nederlandse Olympische equipe van Barcelona en bood aan alle medewerkers gratis te kleden. De enige voorwaarde was dat de Olympische ringen van het borstzakje van de blazer vervangen zouden worden door een opdruk van Automatic Holland. Automatic Holland zou zich ook bereid hebben verklaard de docentenkamer te voorzien van 'n koelkast en 'n snookertafel.

De heer en mevrouw Strooper (lo en lo/bi) konden zich eigenlijk overal wel in vinden, zolang er maar 'n hakje onder mocht. Wel wezen zij op de problemen die zouden kunnen ontstaan met Swazilandse kleding tijdens de gymlessen bij het demonstreren van 'n enkele spagaat of 'n vogelnestje. Volgens de heer Strooper zou 'n korte broek dan handiger zijn.

Bert Wijnen BI/TE, André Strooper LO

De docenten van de rokerskamer waren helaas niet in staat hun mening te ventileren omdat een van de collega's de deuren op slot had gedraaid en vervolgens de sleutel had doorgeslikt.

Uw verslaggever vroeg Van Kleef (gs) om een reactie.

Van Kleef: "Er is altijd wel wat verzet maar als puntje bij paaltje komt draait iedereen bij. Ze zijn allemaal zo verknocht aan hun huisje en hun autootje, dat geven ze niet op voor 'n uniformpje.

Ik vind de plannen van Van den Hoogen en Vanderstukken heel positief en als zodanig ook zeer te waarderen, maar het is wel extreem. De aanpak van Fabels vind ik persoonlijk heel aantrekkelijk, goed onderbouwd ook, maar er hangt wel een prijskaartje aan. Sponsoring lijkt me ethisch niet in orde, het heeft toch iets van afglijden, maar ik neem het toch even mee naar de brede staf. In het eerste voorstel van de heer Arts kan ik me zeer wel vinden, maar als ik zo de medewerkers bezie, en dan met name de senioren, vind ik zijn tweede voorstel, ook inhoudelijk, het meeste hout snijden."

Pik: "Mag ik u dan, op weg naar het jaar 2000, veel succes en wijsheid toewensen, rector, mede namens de lezers van onze krant?" Van Kleef: "Jazeker."

Pik: "Veel succes en wijsheid, rector!"

Van Kleef: "Bedankt, Pik, doei."

BOOS

Tijdens een ongedwongen samenzijn in de gezellige kantine van sporthal 't Vijfeiken' te Heesch is onze medewerker Adriaan van Nistelrooy op 25 april j.l. uitgebreid gefêteerd vanwege het feit dat hij 25 jaar onafgebroken gediplomeerd lid is geweest van de EHBO kring Heesch.

Ger Verlaan NE, Guido Coumans EC/WI en de conciërges Frans Govers en Adriaan van Nistelrooy

Hoogtepunt van de middag was ongetwijfeld de onderscheiding 'Pro Patria et Heesch' die hem werd uitgereikt door de Wethouder van Defensie, Jacques van den Hoogen.

Tijdens de geanimeerde receptie mocht de jubilaris veel blijken van genegenheid ontvangen.

Adriaan toonde zich in zijn nopjes met de vele nuttige cadeaus waaronder een reanimatiepop voor eigen gebruik.

Ik tref Adriaan aan aan de Maasstraat te Heesch waar hij over 'n paar jaar zijn zelf te bouwen woning hoopt te betrekken. Adriaan antwoordt nogal kortaf op mijn vraag hoe het gaat met de reanimist.

Pik: "Hoe gaat het met de reanimist?"

Adriaan: "Nogal kortaf."

Pik: "En hoe gaat het met de cadeaus?"

Adriaan: "Die pop bleek kapot te zijn. En ik was er zo blij mee want op die cursussen ligt iedereen op zo'n ding te lurken dan hoeft het voor mij al niet meer, maar ja, dan moet het toch hè, want je doet 't toch voor 'n ander, want 't zal jezelf maar overkomen. Dus ik dacht mooi te kunnen oefenen op m'n eigen pop in de kamer of in de tuin maar de allereerste keer dat ik erop sprong liep hij zo onder m'n handen leeg. Alle atmosfeer eruit. Toen heb ik even de condensator erop gezet om 't ding weer op lichaamsspanning te krijgen, maar ho maar. Wat ik er door mijn mond in animeerde, stroomde er door de neusgaten en de oren even hard uit.. Van onderen heb ik maar niet meer gekeken.

Toen ik de voorzitter belde om te vragen of er garantie op zat, werd ik uitgelachen. Half Nederland had al op die pop gelegen, 't was allemaal maar 'n geintje. Ik kon er anders niks om lachen, ik ben eigenlijk best pissig.

Nou ben ik maar weer aan 't oefenen met 't luchtbed, want je moet toch 'n beetje paraat blijven met al die senioren op 't Maasland."

Pik: "Ik zie dat je de onderscheiding op de revers van je kostuum draagt. Waar heb je de versierselen behorende bij de onderscheiding gelaten?"

Adriaan: "Op de receptie is één versiersel gesneuveld. Jammer natuurlijk, maar de rest kan ik nog gebruiken met de kerstdagen of met 'n verjaardag."

Pik: "Verder nog leuke reacties gehad?"

Adriaan: "Nee."

Onvrede

Van uw speciale verslaggever.

De fanclub 'Jos Verstappen Wereldkampioen Formule I' heeft een nieuw bestuur. De samenstelling is als volgt:

voorzitter: Henri Habers (ak., Suzuki Alto Mk IV), secretaris: Jos Leenders (du., Toyota Starlet 200D), penningmeester: Huub Smits (toa., Gazelle Sportive).

Henri Habers, AK

Habers: " 't Gaat boven verwachting leuk. Elk weekend kijken we samen naar Sport 7 en Huub haalt door de week alles over autosport van Internet af op school. Af en toe bellen we de ouders van Jos op. En soms gaan we samen wat scheuren. Dan rijden we b.v. even over de autobahn naar Neurenberg en terug. Kicken, jongen! Ik baal er alleen van dat we nog geen leden hebben. Op die manier kunnen we ook geen sponsoractie op touw zetten om Jos in 'n Formule I ploeg te krijgen. We hebben op dit moment f50,- in kas, van Jos Janssen gekregen vanwege de buitenschoolse activiteit. Maar daar komt Jos niet ver mee. Da's wel balen, natuurlijk. Maar we houden vol. Net zoals Jos. Wereldgozer."

Advertenties

TE KOOP:

Volledige rokersuitrusting en serie moppenboekjes. Tevens enkele leuke scooters en 'n originele tekening van Paul Citroën. Te bevr. John Blummel.

Mooie partij ***. Voor de open haard of als kerstdecoratie. Tevens enkele leuke scooters en 'n originele tekening van Paul Citroën. Te bevr. Sportcentrum Berghem.

Wegens einde carrière: hockeystick. Of te ruil tegen damspel. Te bevr. G. Arts.

TE KOOP GEVRAAGD:

Hometrainer. Harrie Hoeben.

Harrie Hoeben, EN

THE LEGEND HAS RETURNED

1

'De Sigaar', de beleggingsclub van de rokerskamer heeft weer een uitstekend jaar achter de rug. In samenwerking met de jongens van de RABO-bank is het vermogen spectaculair gegroeid. Evert van Dijk, die in 1987 nog failliet werd verklaard (zie: de vierde druk, vierde jaargang, no. 1, 12 nov. 1987), mocht onlangs het genoegen smaken dat zijn bankrekening vol was. Voorzitter Hjalmar Janson maant de leden tot kalmte: "We moeten vooral geen gekke dingen gaan doen. Gewoon blijven lesgeven en gewoon meestaken met die lesboeren voor meer loon."

Hjalmar Janson, EC

2

John Blummel, general manager van Blurnmel's Organs, heeft zijn sponsorcontract met het Maaslandcollege eenzijdig opgezegd uit onvrede met het feit dat hij geen toestemming krijgt om, zoals de rector, zijn luxe wagen op het grasveldje voor de school te parkeren. Tom van Kleef, die de bijdrage van Blummel overigens 'marginaal' noemde, stelt dat hij van het veldje gebruik moet maken omdat hij als rector mobieler moet zijn dan docenten. Blummel heeft inmiddels bij het Europese Hof een klacht gedeponereerd. Hij noemde deze stap zijn bijdrage tot de internationalisering van het Maaslandcollege.

3

Mary-Ann Hermanussen is onlangs verwijderd uit het stoombad van Thermen Lucaya wegens roken. Mary-Ann is boos: "Ik had toevallig 'n Barclay in m'n mond zitten en 't ding vatte spontaan vlam. Passief roken dus. Ik ben eerst in het dompelbad gegooid en vervolgens in een badjas buitengezet."

4

Bij een brutale inbraak in de kamer van Guido Coumans heeft het inbrekersgilde een met Tweede Fase gevulde computer weten te ontvreemden. Bovendien werd een bres geslagen in een kratje Dommelsch dat zich op zijn kamer bevond. Coumans beweerde aanvankelijk dat hij de blonde jongens tijdens een les had afgepakt van een leerling die er mee zat te spelen, maar moest later toegeven dat een en ander was bestemd voor eigen gebruik. Hij voelde zich af en toe eenzaam op zijn kamer. De schoolleiding heeft de vertrouwensgroep ingeschakeld en Astrid Coumans op de zaak gezet.

5

Een test van de ARBO-dienst heeft uitgewezen dat de rokerskamer op zeer korte termijn gesloten dient te worden. De speciaal opgeleide ARBO-kanarie legde al na 'n minuut het loodje. Kanariegeleider Anton reageerde beteuterd: "'t Beestje heeft zelfs de kans niet gekregen om ziek te worden. Meestal voert Piet een verkenningsvlucht uit en dan bekijk ik z'n bloed en urine en aan de hand van de uitslag stel ik een beleidsplan op. Maar hij stortte kort na de start al neer. Die rokerskamer gaat dus dicht."

Wetenschapper Mart Ament had een andere lezing over het wee van de voormalige zangvogel: "Die ARBO-meneer trok het vogeltje met de riem nogal bruusk naar beneden. Ik denk dat het kopje uit de kom is geschoten. Als het zo moet gaan kunnen ze heel Nederland wel sluiten."

6

In het kader van het seniorenbeleid heeft OMO-consulente Anke Fabels met de aan haar toevertrouwde oudere docenten een bezoekje gebracht aan verpleeghuis Vita Nova. Zij was tevreden: "Jammer van dat vechtpartijtje in de recreatiezaal, maar voor de rest heel erg geslaagd. In april gaan we nog naar de Gemeentelijke Begraafplaats en dan krijgen ze hun certificaat.'

Jos Janssen, conrector

7

De schoolleiding heeft vast moeten stellen dat het zorg op maat beleid niet berekend is op de lengte van medewerker Jos Janssen. Tom van Kleef: "Ik denk dat Jos zo'n 25 centimeter zelf zal moeten verzorgen."

8

Tijdens een partijtje fitness is vegetariër Henri Habers onwel geworden bij het zien van de spiermassa van Geert Arts. Arts was toch blij met zijn overwinning: "Tuurlijk. Daar doe je het toch voor. Vroeger werd er altijd gelachen als ik bij vreemden onder de douche stond. Maar sinds ik train is dat afgelopen. Laatst werd ik in Cuyk zelfs door 'n paar opgeschoten jongens nagefloten. Leuk toch!"

De huldiging van Arts heeft inmiddels in alle stilte plaatsgevonden.

8

Mary-Ann Hermanussen is geslaagd voor het Proficiency Bodygym Diploma. Zij volgde haar opleiding bij Miriam van Hoef en op de Bodygym Academy in Miami. "Miriam gaf gedifferentieerd les en ik sprong er eigenlijk al meteen uit. Als de groep oefening I deed, was ik al met 4 bezig en ik zat al lang en breed in de sauna aan 'n sigaretje als de groep nog lag te bodygymmen."

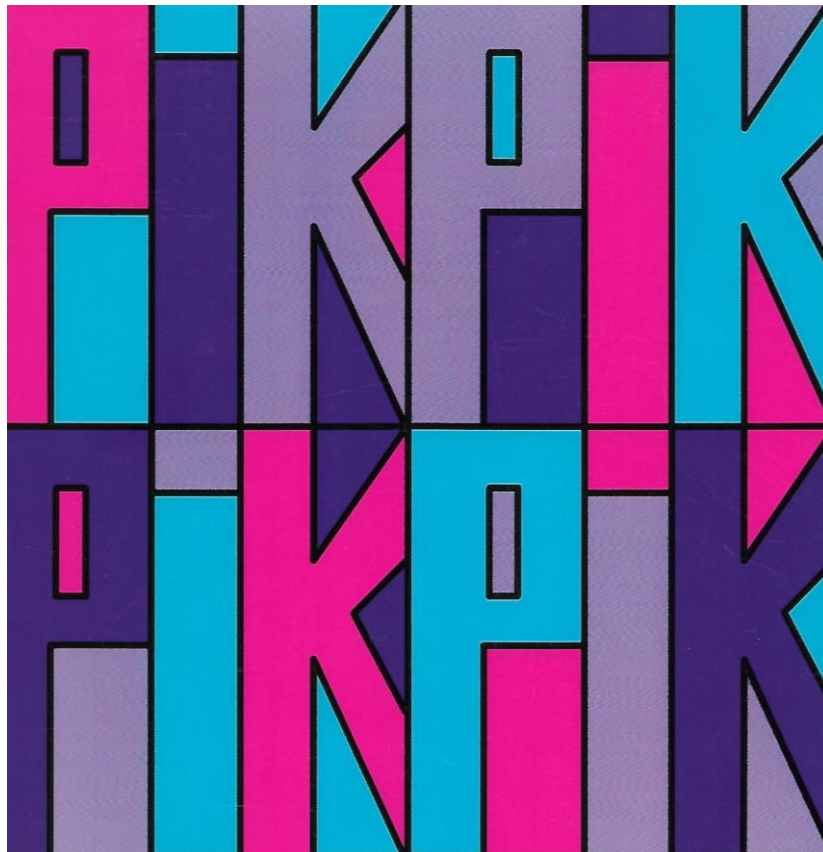
MaryAnn Hermanussen TE (midden)

10

Jos Leenders is afgelopen zondag met zijn Alfa Romeo GT 1300 Junior door leden van het corps Rijkspolitie van de A 23 gehaald. Hij reed te langzaam. Voor de camera van Blik op de Weg werd hem te verstaan gegeven dat hij gezien zijn leeftijd ook beter in een Senior kon gaan rijden. Maar dan moest Jos wel eerst zijn rijbewijs halen. De reactie van Jos is helaas niet uitgezonden.

januari '99

Aflevering 20: Humor op het Maaslandcollege? Het kan! (deel 3)

Genoten van de afleveringen 18 en 19? Dan volgt hier het slotakkoord. De laatste pagina's uit het werk van dhr. drs. Evert van Dijk tussen 1985 en 2005.

Ook nu weer enkele foto's toegevoegd (voor zover beschikbaar) van de hoofdrolspelers in het werk van PIK. En ook nu weer de tip om beide voorgaande afleveringen eventueel te raadplegen om de personen te kunnen herkennen.

Tenslotte: mocht je nieuwsgierig zijn geworden naar bepaalde personages? Wil je meer weten? Praat dan eens met de wat al langer zittende collega's op school!

Joost en Evert van Dijk

Geert Arts

MEA CULPA

1

Van Kleef heeft tijdens zijn snoeppreisje naar Engeland een Engelse motorrijder duidelijk gemaakt dat hij beter rechts had kunnen rijden.

Van Kleef hoopte op deze manier deze vertegenwoordiger van het Engelse volk op Europese gedachten te brengen.

2

Voor hun werkbezoek aan Stockholm werden de heren Janson en Van Dijk even apart genomen door financiële man Jos Janssen. Hij drukte de heren de man 100 kronen in de handjes. "Sla maar kapot, jongens." Dat was niet tegen dovemansoren gezegd. Stockholm haalt inmiddels weer opgelucht adem.

3

Kleine zelfstandige Geert Arts houdt het voor gezien: Geerts Tatoeage en Piercing aan de Priemstraat in Nijmegen gaat sluiten. Pik: "Ik had graag van jou het hoe en waarom, Geert."

Geert: "Gewoon de deur dicht doen en omdat ik te weinig kon tatoeëren en piercen om de leasebak te leasen en de declaraties op m'n website te zetten. Ik had berekend dat ik op elke klant zo'n vijf tatoeages en vier piercings kwijt zou kunnen. Maar de meeste Nijmegenaren zaten al vol. Van het Maaslandcollege had ik ook meer klandizie verwacht. Wel veel leerlingen uit de onderbouw, maar wat kun je op zo'n lijfie nou qua tatoeage kwijt? En je pierct er zo dwars doorheen. Manders had de meeste collega's al zitten tatoeëren tijdens 'n actie voor Nigeria. Dus kon ik alleen nog wat piercings doen. En dan alleen nog maar op plaatsen waar niemand het kon zien. Dus niks door tong of wenkbrauwen. Maar als ze op school ooit met veiligheidspoortjes gaan werken is het lachen geblazen. Adriaan moet er met 'n tang naast gaan staan anders komt er niemand binnen." Pik: "Je gaat nu bij de pakken neerzitten, Geert?"

Geert: "Echt niet! Ik ga een internet-bedrijf opzetten en met 'n prinses trouwen en lang leven en binnen zijn met een lease-bak en m'n declara..."

Pik: "Einde verhaal, Geert."

4

F. Arts heeft voorgesteld om in het jaarboekje bij de namen van de docenten alle initialen te vermelden. Dit vanwege de voortschrijdende internationalisering. 'n Engelse bezoeker was bij het doornemen van de docentenlijst op zijn naam gestuit en niet meer verder gekomen.

5

J.G.T. Blummel staat als enige docent met drie voorletters in het jaarboekje. De president-commissaris van J.G.T. Blummel Organbuilders laat zich door zijn personeel J.G.T. noemen en hecht daar veel waarde aan. "Ik heb wel moeten uitleggen dat G.T. geen initialen waren, maar gewoon 'n klasse-aanduiding: Gran Turismo."

Verder liet J.G.T. weten dat hij uit handen van de burgervader een geschrift had ontvangen dat getuigt van zijn grote burgerlijke waakzaamheid. Dankzij zijn oplettendheid zijn tientallen misdrijven in de regio opgelost en een veelvoud van plegers vastgezet.

Van een vergelijking met Peter R. de Vries wil J.G.T. nog niets weten: "Er wordt door deze jongen echt niet aan de weg getimmerd."

Desalniettemin heeft hij collega Van Hoesel beloofd in no time zijn gestolen BMW 316 terug te bezorgen, of 'n vervangende wagen.

6

Laurie Heinen, Henk Koster en Hjalmar Janson zijn door een employé van de

op beide foto's Laurie Heinen NE/GS

Nederlandse Spoorwegen uit de trein gezet. Koster had nog een laatste blik op het perron geworpen, was met zijn hoofd tussen de deuren blijven steken en zorgde op die manier voor nodeloze vertraging.

Hij werd uit het treinstel verwijderd en omdat Heinen en Janson hem uitlachten moesten zij er ook uit.

7

Tijdens een gezondheidstest voor docenten bleek het bloed van Van Dijk een hematocrietwaarde te hebben van 57. De rode bloedlichaampjes waren zo dik dat de artsen moeite hadden de docent op de onderzoekstafel te tillen. .

Onderzoeker Van Enkevort liet desgevraagd weten dat hij al heel wat plasjes door zijn handen had laten gaan, maar dat dit alles sloeg: 57% EPO, 38% nandrolon en 9% urine.

Van Dijk zei niets te weten van een lijst met verboden middelen voor lesgeevenden, maar gaf toe, te goeder trouw, van collega Blummel wat voedsel-supplementen te hebben aangenomen.

8

Endurance specialist André Strooper raakte tijdens de alternatieve Elfstedentocht in Finland voor een groot deel bevroren. André is inmiddels weer ontdooid, maar de schrik is nog niet helemaal weg.

André: "De heren specialisten wilden alles boven de enkels amputeren, maar gelukkig bleken ook mijn voeten bevroren te zijn. Toen hebben ze het maar zo gelaten."

9

Pik biedt hierbij zijn excuses aan voor de vele misstappen die hij vanaf 10 mei 1985 in de schoolkrant heeft begaan, nu aan het begaan is en, in de tijd die hem nog rest, zal begaan.

Hij erkent dat hij in zijn bijdragen aan de schoolkrant veel collega's opzettelijk heeft beschadigd, aan het beschadigen is en zal beschadigen.

Hij betuigt ook zijn spijt aan de collega's die hij nooit heeft vernoemd maar toch had willen beschadigen.

PROFESSIONALS IN EDUCATION

1

Het Maaslandcollege gaat dit jaar werken aan professionalisering. In dat kader biedt het KPC ondersteuning aan, toegespitst op enkele thema's.

Thema 2: Van instructeur tot begeleider, is inmiddels uitgebreid met een extra-
accent: stilte in en om ons studiehuis. Het accent zal worden toegelicht door Guido Coumans.

Frans van der Velden WI (links)

3

In het kader van de professionalisering moet elke docent van het Maaslandcollege ook het digitaal rijbewijs halen. Studie leider Frans van der Velden: "Alles gaat naar wens. De meeste docenten zijn al geslaagd. Er zijn twee probleemgevallen. Frans van Ginneken en Tom van Kleef. Frans is tweemaal gezakt en wil niet meer. We hebben alles uit te kast gehaald, faalangstreductietraining, hellup-groep, meerdere vertrouwenspersonen, keuzewerktijd, noem maar op. We gooien het KPC er nog tegenaan, maar dan is het afgelopen. Einde verhaal. En Tom van Kleef is aan komen dragen met 'n handgeschreven briefje van OMO-bons Kraakman waarin staat dat rectoren geen digitaal rijbewijs nodig hebben. Daar neem ik geen genoegen mee. Dat wil ik uitgezocht hebben. “

Nellie vd Hurk (ADM), Anita Klein Tuente LB

4

Het is nog niet duidelijk of het Maaslandcollege zal worden verblijd met een zwembad maar de schoolleiding heeft alvast besloten dat alle docenten moeten beschikken over zwemdiploma's A en B. Om een en ander te bewerkstelligen gaat Carlos Albertus de docenten virtueel zwemles geven. De jongere docenten (tot 45 jaar) beginnen met de cursus digitaal watervrij, terwijl de oudere docenten (45-56 jaar) meteen kunnen beginnen aan digitaal A en B. Docenten ouder dan 56 jaar worden in het kader van het seniorenbeleid vrijgesteld maar zullen wel worden ingezet bij surveillance-taken in het virtuele zwembad.

5

TVWO-coördinator van Dijk heeft zijn 6-jarig contract uitgediend en stopt na dit jaar met zijn werkzaamheden aan het Maaslandcollege.

Van Dijk: "Ik ben transfervrij en, om het maar eens ordinair te zeggen, het wordt tijd voor het grote geld. De schoolleiding heeft me 'n nieuw contract aangeboden, maar ik zoek een nieuwe uitdaging. Ik heb al diverse aanbiedingen op zak, ook uit het buitenland, tweetalige scholen in Barcelona en Florence, maar ik laat het allemaal door mijn zaakwaarnemer uitzoeken.

Van Kleef: "Ik moet Van Dijk wel laten gaan, zo'n man kunnen wij hier niet houden. Hij kan ergens anders vlot 't tienvoudige verdienen, dus zo'n jongen zou gek zijn als hij bleef. Ik ben alleen bang dat hij ook nog docenten meeneemt. Dat is toch het nadeel van professionalisering.

Frans Arts conrector, Tom van Kleef rector, Wilfried de Waele conrector

JAN S. VERJAART

Het Afscheid

Na 29 trouwe Pikken gaat Pik u verlaten. Ze heeft haar eindexamen eindelijk te pikken en gaat nu politicografie studeren in Groningen.

Als laatste bijdrage enkele korte impressies van de jaarlijkse feestdag voor het personeel van het Maaslandcollege, die ik in café 'Kerkzicht' te Nuland heb mogen optekenen uit de mond van een docent die verder onbekend en onbemind wil blijven (zie 4e druk, no 4, derde jaargang, 11 juni 1987) (ken uw klassieken). Zijn verhaal werd in grote lijnen bevestigd door enkele andere aanwezigen die maar al te graag genoemd willen worden maar die ik tegen zichzelf in bescherming moet nemen. Het programma van 15 juli zag er aantrekkelijk uit.

13.00u Lunch aangeboden door Jan Sillekens in de patio van de voormalige Pelgrim ter gelegenheid van zijn 42e verjaardag.

15.00u Bezoek aan het museum voor religieuze kunst in het klooster van de zusters Birgittinessen te Uden voor een rondleiding langs de vaste collectie en de speciale tentoonstelling over het leven en de dood van St. Jan van het Kruis. Ook bestond de mogelijkheid de tuin van het klooster te bekijken waar wonderbaarlijke kruiden groeiden waar men de meest merkwaardige ziektes van kon krijgen.

15.00u Sport voor de jongere personeelsleden.

18.00u Borrel aangeboden door Jan Sillekens in de patio van de voormalige Pelgrim ter gelegenheid van zijn 50e verjaardag. 20.00u Barbecue aangeboden door het HH Schoolbestuur en verzorgd door een gerenommeerd vleesverwerkingsbedrijf met vestigingen in Oss en Ussen.

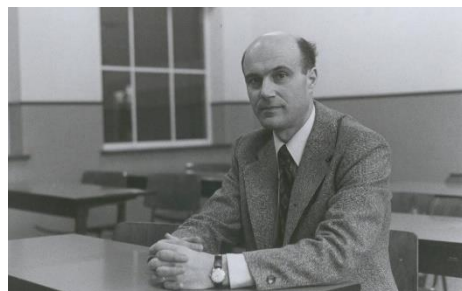

John Blummel MU

21.30u Petit-dansant onder de welluidende klanken van de vaste medewerkers: Hans van de Kraats en John Blummel in een gedurfd quatre-mains voor de rustige uurtjes, Harrie Hoebens Hot One voor het ruige werk, Frans van Well voor blues als het eigenlijk al te laat is (4e druk, no 1, zesde jaargang, 17 nov 1989).

De gewaagde circusact van Frans van den Broek kon geen doorgang vinden vanwege een blessure die hij had opgelopen tijdens de training.

De Klaas Creyghton speak-alike wedstrijden konden ook geen doorgang vinden omdat geen van de deelnemende conrectoren de limiet haalde: een toespraak van 20 minuten waarin 5 moeilijke woorden waren verwerkt.

Klaas Creyghton, rector

De lunch verliep tamelijk succesvol.

Jan Sillekens: "Kwestie van organiseren. Sjors van der Sluis zorgt voor een drum erwtensoep, 500 kroketten, 500 broodjes en een paar emmers mosterd en dan heb je 't zo voor mekaar. Geen centje pijn. Jammer dat Sjors het plastic bestek vergeten was maar het ging er toch wel in, dacht ik zo. Kwestie van improviseren."

Het vertrek naar het klooster verliep wat rommelig. Piet Manders had belangeloos aangeboden om tegen een geringe vergoeding acht personen in zijn HY te vervoeren. Er waren wat problemen over de plaatsverdeling maar uiteindelijk mocht Simone

Kandelaars, wegens omstandigheden, naast de bestuurder zitten. De rest moest achterin gaan liggen. Hans van de Kraats bleef niet achter en nam twaalf personen mee maar het duurde even voordat de achterbank eruit was. Ook hier moeilijkheden over wie in de auto mocht en wie in de aanhanger. John Blummel reed alleen en André Strooper ging met de fiets.

Bij aankomst bleek dat enkele docenten het klooster niet binnen mochten: Simone Kandelaars (gewaagd avondjurkje), Theo van den Heuvel (bezweet), André Strooper (korte broek), Henny Heuvelings (sigaret), John mummel (grote mond) en Anton van Grinsven (museumjaarkaart vergeten). Zij moesten meteen naar de kruidentuin.

Een bejaard Gronings echtpaar dat met de Opel Kadett een oud 'Ontdek je Plekje' aan het doen was onderging hetzelfde lot (joggingpakken).

De rondleiding had een educatief karakter. Het Maaslandpersoneel werd danig op de proef gesteld. Er mocht niet gepraat worden, niemand mocht naar het toilet. Tijdens

Theo Breuring, LB

de diavertoning werden Rinus van de Veerdonk (handen onder de bank) en Loes Lammers (hoesten) verwijderd. Voor de toets had alleen Theo Breuring een voldoende zodat hij de enige was die naar St. Jan van het Kruis mocht. De rest moest naar de kruidentuin.

Daar was inmiddels een opstootje ontstaan omdat het Groningse echtpaar na het consumeren van wat kruiden behoorlijk assertief was geworden. Bovendien meenden ze iedereen te kennen omdat ze alles over het Maasland hadden gehoord van een meisje dat bij hen op kamers kwam wonen en voor politie ging studeren. En AVRO-leden lieten zich sowieso niet piepelen. De man nam een dreigende houding aan met de AVRO-jubileumplaid terwijl de vrouw de Blokker-thermoskan ontgrendelde. Het Maaslandpersoneel stond wat angstig af te wachten maar gelukkig kwamen op dat moment de onderachieveers de tuin in en toen was het pleit gauw beslist. In een ongelijke strijd werden de plaid en de kan buitgemaakt. De AVRO-leden werden als Adam en Eva na de zondeval achtergelaten.

De zusters Birgittinessen hadden ondertussen alarm geslagen en een honderdtal mariniers in burger van de vliegbasis Volkel, net terug van een schoonmaakactie rond het station van Uden, kwam assistentie verlenen. Er volgde weer een ongelijke

strijd waaraan pas een einde kwam na interventie van het korps Marechaussee van het arrondissement Vorstenbosch. Er werden geen arrestaties verricht.

De sportwedstrijden waren zonder incidenten verlopen. Alleen bij de softball-wedstrijden waren wat blessures ontstaan maar die waren allemaal het gevolg van onbekendheid met het materiaal.

*Jan van den Boom NE/GS,
Yvonne Bartholomeus SK en
decaan*

Jan Sillekens, tijdens de borrel: "Dat was dus niet leuk. Ik kreeg de bal na een ongecontroleerde slag van Geert Arts vol in het broekje. Gelukkig was de EHBO-ploeg er snel bij anders had ik hier nu niet gezeten."

Yvonne Bartholomeus: "Het viel allemaal erg mee, ik heb wel eens erger gezien. We hebben de zaak een beetje gespalkt en voor de zekerheid toch maar even foto's laten maken, maar er was niets gebroken."

Geert Arts kwam er ook niet zonder kleerscheuren af. In een uiterste poging de thuisplaat te bereiken raakte hij verzeild in een spagaat, waarbij zijn panty scheurde.

Geert Arts: "Niet erg, natuurlijk, maar toch vervelend. Mijn vrouw brengt direct nieuwe mee want het trekt hier toch een beetje koud op."

Rond 20.30u ontstond er enige opschudding vanwege een gecompliceerde aanrijding in de Staringstraat.

Anke Fabels, NE

Guido Coumans voerde geen achterlicht. Anke Fabels, komende uit de richting Oss, kon hem maar nauwelijks ontwijken en schoot met haar BX tegen de HY van Piet Manders, komende uit de richting Uden. Guido Coumans probeerde al rijdende de fietsverlichting te herstellen en begaf zich al doende op de linkerweghelft. Yvonne Bartholomeus merkte de spookrijder te laat op, raakte de macht over het stuur van haar BMW-motorfiets kwijt en kwam pas tot stilstand tegen de klapdeuren van de aula van de voormalige Pelgrim.

Daarachter waren Hans van de Kraats en John Blummel in een ongemeen fel quatre-mams verwickeld. Zij werden onaangenaam getroffen door de klapdeuren en schoten als een Thaise tweeling door de zaal richting barbecue.

Theo van den Heuvel stond net voor twintig collega's een paar kilo vlees om te draaien toen hij door de musici werd geraakt. De hele kraam ging neer en de aula raakte bezaaid met vlees (rood en zwart), kooltjes (rood, zwart en grijs), sausjes (in allerlei kleuren) en salades (rood en groen).

Theo van den Heuvel, LO

Simone Kuijlaars, FA/LB

Simone Kandelaars stond op het punt om uit handen van de rector de prijs te ontvangen voor best geklede docent toen haar zuiver viscosse toiletje vlam vatte. Bier en wijn werden iets te laat als blusmateriaal ingezet zodat Evert van Dijk alsnog de prijs werd toegekend. De speech van Klaas Creyghton moest worden Ingekort tot 'n half uur vanwege de toenemende rookontwikkeling. Buiten had de sectie geschiedenis, in het kader van de 50e verjaardag van Jan Sillekens, Geert Arts verkleed als Abraham. Daar was niet veel fantasie voor nodig maar het was toch teveel gevraagd van twee passerende bouviërs.

Een bonafide sportschoolhouder uit Berghem: " Ja, wat wil je? Het blijven natuurlijk politiehonden."

De directeur van een vleesverwerkend bedrijf uit de regio: "Ik zeg tegen m'n zwager: "We gaan even kijken naar de barbecue." En ik zeg nog : "Ze zijn lekker aan het stoken." En dan komt er ineens zo'n figuur aanlopen. Ik wou hem eerst zelf in mekaar slaan maar de honden waren me voor.

De sportschoolhouder: "En toen zagen we pas dat die school in de fik stond. De brandweer is er nog wel bij geweest maar het was al te laat."

Jan Sillekens: "In de consternatie is mijn kado-bus meegepikt. Er moet zeker 'n duizend gulden in gezeten hebben."

Jan van Enckevort: "Ik had me 's middags nog voor 500 gulden laten kaalscheren voor een actie van Van Dijk ten bate van de zwerfkinderen van de Hazenakker. Dat geld is ook verdwenen."

De gerenommeerde directeur: "We zijn later nog wezen stappen met een paar leraren. Van Dijk trakteerde. Hij wilde wat terugdoen, zei hij."

Creyghton: "Het is jammer voor de Bongerd, maar met het verzekeringsgeld kunnen we ons bouwproject ruimschoots financieren. En dan blijft er nog genoeg over om bij de opening een leuk feest te geven voor het personeel."

de vierde druk, achtste jaargang, no 4, 29 juni 1992.

Aflevering 21

Wilfried de Waele:

40 jaar Maaslandcollege.

Het verhaal (deel 1)

Wilfried de Waele (midden)

In december 1969 stond in de Volkskrant een advertentie. Er werd aan het Maaslandcollege te Oss een docent wiskunde gevraagd voor 12 uur in de onderbouw. Mieke en ik vonden het tijd worden om financieel wat meer onafhankelijk te worden van onze ouders en ik solliciteerde.

De volgende dag kreeg ik een telefoontje van de heer Van Esch, de rector, of ik kon komen voor een gesprek. In mijn zondagse pak werd ik verwelkomd door de conciërge de heer Hes, een statige en strenge man, maar zeer onderdanig aan de rector. Later begreep ik dat het voornaamste werk van Hes was te letten op het eenrichtingsverkeer op de trappen in de hal. Op niet mis te verstane wijze werden leerlingen teruggeroepen die zondigden,

soms ook wel eens een docent, die dan met het schaamrood op de kaken rechtsomkeert maakte...

De rector sprak hem, of liever riep hem luidkeels aan met HES. Ik werd verzocht plaats te nemen aan een gammeltafeltje in de mooie hal met een prachtige zwart – wit geblokte vloer en zeer elegante trap. (Een vader van een leerling heeft me later eens gevraagd wat ik van die trap vond. Ik deelde hem mee dat ik de trap bijzonder mooi vond. Hij straalde helemaal en vertelde me dat hij meegeholpen had met de bouw van deze trap.)

Even later volgde mijn eerste (en enige) sollicitatiegesprek in de rectorkamer. Zodra de rector vernam dat Mieke uit 's-Hertogenbosch kwam was al vrij snel duidelijk dat de baan zeer geschikt voor mij was. Dat ik nog nooit voor een klas had gestaan, laat staan één les gegeven had, was totaal geen bezwaar. Toen ik samen met Van Esch in een leeg lokaal stond gaf hij me een didactisch advies: "Als ze niet opletten, knip je met je vingers en je zegt dat ze moeten luisteren." Voorzien van deze wijsheid moest het lukken. Na de kerstvakantie startte ik met mijn 3 brugklassen. Gelukkig ben ik toen door mijn sectiegenoten en enkele lieve collega's heel vriendelijk geholpen en heb ik me er met hangen en wurgen doorheen geslagen. Maar al doende leert men en binnen de kortste keren kreeg ik het lesgeven best wel onder de knie.

De lerarenkamer op het Maaslandcollege was een apart fenomeen. Globaal waren er drie groepen: een tafel met kritische leraren, een tafel met enige wat meer behoudende leraren en een tafel die daar een beetje tussenin zat. Er was sprake van wat(!) rivaliteit, maar dat maakte het werken aan het Maaslandcollege wel levendig. De verschillen werden vooral tijdens plenaire vergaderingen flink aangescherpt. Bewondering heb ik toch wel gehad voor de heer Van Esch die daar zonder met zijn vingers te knippen nog redelijk de orde hield.

Na een paar jaar werd een beroep gedaan op andere vaardigheden van mij: ik mocht klasseleraar (toen nog zonder tussen-n) van twee tweede klassen, een havo en een atheneumklas, worden. Ik heb toen vooral zorg besteed aan het organiseren van klassenfeestjes en sinterklaasavondjes bij ons thuis. Natuurlijk heb ik ook wel leerlingen begeleid, maar dat ging toch echt meer à l'improviste.

Jac Willemen

In 1973 vonden Jac Willemen ik dat het wellicht verstandiger was om ook onze eerstegraads bevoegdheid voor wiskunde te halen. Twee jaar lang begaven we ons op woensdag naar de Katholieke Leergangen in Tilburg en met succes. Eind 1975 slaagden we allebei en mochten nu dus ook in de bovenbouw les gaan geven.

Men ontwikkelt zich en in 1979 werd ik gepromoveerd tot coördinator van de tweede klassen. Ik moet zeggen: een functie die me heel veel heeft gebracht en waarvan ik veel geleerd heb. Het werken in en leiden van een team heeft veel meerwaarde. Ik durf zelfs te beweren dat de zorg die op het Maaslandcollege aan leerlingen besteed werd, de school enorm sterk heeft gemaakt.

In een van mijn oude lerarenagenda's vond ik toevallig nog mijn rooster van 1977-1978. De roosters werden toen natuurlijk met de hand gemaakt

Gerrit Versteijlen

m.b.v. 3 grote borden (docenten-klasklallen) in de kamer van Gerrit Versteijlen, later Jan Sillekens. Dagenlang lagen Jos Janssen, Jan Sillekens, Jac Willemen en ik onderuit gezakt op stoelen te puzzelen voor de grote borden, die volgestopt moesten worden met kleine kaartjes. Op grote vellen

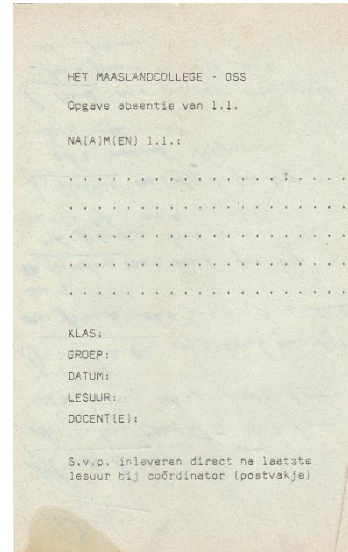
Paul van Ernich

MEI J. CEELLEN				54 54				19		26		54	4					3				54	
				3F 4H	5 ₂	5 ₂		3F		4H		3F	4H					4H		4H		4H	
M. POOS	1B	1B		50				10B		20	20		20	20								40B 20	20
				2E 3G				2H		2E 2D		2D	2H									2E 3G	2H 2D
J. SINNIGE	50	50	1A	1A	50	50		1B		7E	20	1A	50	50	50	50	50	1A	50	50	50	50	50
	4H	5A	5A	6A	5H	B		4H		1A	4H	6A	1A	4H	5H	4H	5A	5A	5A	5A	5A	5A	5A
H. THOBEN	4	4	4	4	4	4		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	1F	3B	3C	1C	2G			3B	1F	1C	3C	2F	B										
F. V. D. VELDEN	1F	1F	50	50	3B			50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
	5H	2D	1D	2B	4A			6A	4A	4H	5H	2B	2D	4H	4B	4H	LD	5H	5B	4A	4A	1D	2B
W. DE WAELE	5Y	5Y	5Y	5Y				5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y	5Y
	6A	5H	1A	4H				5A	5H	2A	6A	4H	4H	4H	4H	1A	2E	1A	2E	1A	2E	1A	2E
J. WILLEMEN	20	20	20	20	20	54		20	20	20	42												
	5A	1B	1E	5A	5Y	B		5H	2C	4A	1E	1											

papier werden de roosters daarna helemaal uitgeschreven door Paul van Ernich. Het deel van de sectie wiskunde zie je hier:

De roosters werden gemaakt in de laatste weken van het schooljaar en de eerste week van de grote vakantie. Een sfeervolle tijd, want menig docent kwam de roostermakers verrassen met allerlei lekkernijen, in de hoop daardoor een mooi rooster te krijgen...

In de bovenbouw waren er geen klasseboeken, maar werd gebruik gemaakt van lichtgroene absentiebriefjes waarvan er toevallig nog eentje in een agenda zat:

Omdat Gerard van Dijk in 1982 stopt als corrector, werd gezocht naar invulling van deze functie. Zowel Jan Sillekens als ik hadden er wel wat belangstelling voor maar vonden fulltime corrector iets te snel voor ons gaan. Na heel wat strijd was Klaas het er uiteindelijk mee eens om dit avontuur aan te gaan, maar deze vorm heeft maar een dik jaar bestaan, want halve correctoren zijn niet handig in de organisatie. In 1985 werd ik volledig corrector en coördinator van 4 en 5 havo. De functie die mij in mijn gehele carrière de meeste voldoening heeft gegeven. Eerst samen met Jan (coördinator van 456vwo) en later met Guido Coumans. Gouden jaren hebben we toen gehad. We hadden ons eigen winkeltje waarvoor we alle verantwoordelijkheid droegen. In de jaren 80 volgden Tineke en ik de KPC-cursus “leerlingbegeleiding” met als doel de begeleiding van leerlingen op een hoger peil te krijgen. Twee jaar lang werden we tweewekelijks geschoold op diverse terreinen met als taak het geleerde in onze teams over te brengen. De beste cursus die ik in mijn schoolloopbaan heb mogen volgen. We traiden ons in het voeren van diverse soorten gesprekken met leerlingen en collega’s, maakten kennis met diverse leerstijlen en kregen handvaten om leerlingen daarbij te begeleiden. En het resultaat mocht er wezen: de leerlingenbegeleiding was toentertijd van goed niveau.

Hilarisch zijn de vele vrijdagmiddagen waar diverse schoolzaken besproken werden in mijn of Guido’s kamer met Frans, Klaas, Geert, Jos en later Tom, toen meestal vergezeld van een flesje bier. Er is in die tijd meer beleid uitgestippeld dan in menige schoolleidersvergadering.

Ik weet het volgende niet helemaal zeker, maar ik denk dat Klaas Creyghton in OMO-kringen best wel eens lastig kon zijn en dat hij daarom in 1994 mocht vertrekken. Dat afscheid staat me nog bij als een vorm van verzet tegen het gevestigd gezag. Verzet omdat ons ook een computerprogramma (Schoolfact 3.0) opgedrongen werd, dat menigeen niet zo zag zitten. Lies Geurtjes (administratie) en ik mochten in 1992 bij de introductie in het OMO-gebouw in Tilburg aanwezig zijn. We hebben ons rebels moeten gedragen: de presentatie was verschrikkelijk decadent, verzorgd door “dikke” heren met driedelig pak, stropdas en sigaar, terwijl de hoge heren zich voordeden als zeer belangrijk. Schoolfact is later een stille dood gestorven.

Het afscheid van Klaas was dan wel ongemakkelijk, maar gelukkig kwam er, na veel sollicitatiegesprekken, een bijzonder energieke rector voor in de plaats: Tom van Kleef. Er waaide een nieuwe, frisse wind door de school, met ongelofelijk veel mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen. Vooral dankzij Geert Arts, Evert van Dijk en Tom van Kleef werd het tweetalig onderwijs in minder dan een jaar ingevoerd, waar vreemd genoeg de sectie Engels in eerste instantie nauwelijks voor te porren was. Door deze vernieuwing zag je op veel plaatsen collega’s opnieuw energie krijgen om zich in te zetten voor de school.

Rond 1990 wordt het aan leden van de schoolleiding drastisch teruggebracht van 8 naar 4. Tom vond het nodig dat er iemand in de schoolleiding was, die zich speciaal bezig hield met personeelszaken. Ik vond dat ik wel toe was aan een verandering en greep deze mogelijkheid aan. Er was toen weinig waar ik op terug kon vallen want ik kreeg met zaken te maken waar ik niet veel van af wist: de wet poortwachter, re-integratie procedures, het vervangingsfonds, sollicitatieprocedures, diverse vormen van verlof met de daarbij horende rechten en plichten, human resource management, de bedrijfsarts, Bedrijfs-Hulp-Verlening en wat al niet meer. Kortom een nieuwe wereld ging voor me open. Als ik zo terugkijk op mijn leven op het Maaslandcollege mag ik wel stellen dat deze laatste periode van mijn carrière mij niet de meeste voldoening heeft gegeven.

In 2005 vertelt Tom me dat bij hem de chemie voor school aan het verzwakken is en hij toe is aan iets anders. Volkomen begrijpelijk maar wel jammer, want met Tom was er altijd wel leven in de brouwerij.

Paul Metzemaekers komt als opvolger. Gelukkig weer iemand met hart voor de zaak en waar uitstekend mee samen te werken was.

Als laatste kunstje mag ik van hem de reünie van 2007, het 60-jarig bestaan van het Maaslandcollege, organiseren. Deze uitdaging heeft me weer veel voldoening gegeven want de reünie is uiteindelijk een groot succes geworden.

Eind 2007 werd ik groots buiten gezet.

40 jaar Maaslandcollege! Een school waar ik bijzonder trots op ben geweest en die het ook verdient om trots op te zijn. Ik dank de mensen die me geholpen hebben en me de kans hebben gegeven zo veel mooie jaren te beleven. Ik zal verder geen namen gaan noemen want ik ben bang dat ik er een vergeet. Ik sluit me aan bij de Vugtjes:

Wilfried de Waele

4 april 2020 (midden in de coronacrisis)

Aflevering 22: Wilfried de Waele: Gelukkig hebben we de foto's nog... Het Maaslandcollege in 2007 (deel2)

In september 2007 bestaat het Maaslandcollege 60 jaar. Drie maanden later, op 28 november 2007, zwaait de school Wilfried de Waele uit. Na bijna 40 jaren trouwe dienst.

In de maanden voor zijn vertrek, in oktober en november, heeft Wilfried veel foto's gemaakt van collega's. Gelukkig had hij die foto's nog. In deze aflevering worden 100 van deze foto's in collage-vorm gepresenteerd. Zonder tekst. In dat schooljaar 2007-2008, een jubileumjaar, waren de personen op deze foto's allemaal werkzaam op het Maaslandcollege. Met het volgende jubileum voor de boeg (2022, 75 jaar) is het mooi om te kijken naar deze beeltenissen. Velen werken anno nu nog op de school, anderen hebben de school inmiddels verlaten.

In het schooljaar 2007 -2008 waren de volgende personen werkzaam op het Maaslandcollege:

Paul Metzemaekers (rector), Frans Arts (conrector), Jos Janssen (conrector), Wilfried de Waele (conrector, Guido Coumans (afdelingsleider), Theo Hageman (afdelingsleider), Anita van de Wouw (afdelingsleider), Frans van Kilsdonk (afdelingsleider), Anita Klein Tuentje (afdelingsleider), Maria Michels (afdelingsleider), Marcel Bouwman (ne), Kees Ligthart (ne), Roy van Welie (bi), Willy Vader (wi), Bianca van den Akker (wi), Carlos Albertus (lo), Sonja Almshoff (du), Geert Arts (gs), Jean Atkinson (gs), Karin Baaijens (bi), Erwin van Ballegoy (sk), Marleen Baten (fa), Susanne de Beer (en), Bea Biezeman (du), John Blummel (mu), Nienke Bouwens (fa), Ingrid Broess (gs), Coen Brunnen (ec), Rob Buis (ec/m&o), Viora Buia (en), Piet Ceelen (ak), Fleur Christiaans (fa), Astrid Coumans (wi), Carolus Croes (ak/ec), Ewald Degen (wi), G Deli (bi), Lotte Derksen (gs), Lia Doolgaard (sk), Ernestine Douma (fa), Ellis Eerdmans (fa), Ingrid van Egmond (ne), Jan Elemans (wi), Dion Geurts (lo), Tiny Gevers (du), Karin van Grinsven (wi), Henri Habers (ak), J Haesen (wi), Annemieke Harbers (mij), Jacqueline van der Heijden (lo), MaryAnne Hermanussen (te), Hans Hettinga (en), Mirjam van Hoef (lo), Hannie Hoefnagels (lb), Ria van den Hoek (ne), Mark van Hoesel (ec), Michelle Hoogerdijk (en), Ine Huizing (ne), Ernst van Hulst (ne/ec), Caroline Jacobs (bv), Maartje Janssen (en), Itilla Jeuken (te), Miranda Kamsma (wi), Annemarie Koskamp (bi), Henk Koster (bi), Hans van der Kraats (mu), Gerard Kuijpers (gs), Loes Lammers (te/hv), Robert Langemeijer (wi), Luuk van Langen (bi), Jos Leenders (du), Erik Lucas (lo), Jeroen van der Meer (wi), Jeanette Meijs (lo), Vivian Morel (ne), Maria van de Mortel (bi), Kim Mulders (en), Jan Naus (wi,tc), Dion Pepping (tc), Sandra Peters (ne), MariAnn van der Poel (en), Guus Prinsen (lb), Claire Termeer (en), Enrico van Rijssen (gs), Mar Robillard (mij), Peter Roozeboom (du), Eric van Rossem (du/fa), Peter Sansom (te), Hanneke Schoth (hv), Caroline Schouten (sk), David Sieben (lo), Cathy Silk (en), Jan Sillekens (gs), R Slakhorst (na), André Snellen (na), Herma Steenmeijer (bi), Emerence van Straaten (wi), Anneke Stultiens (vz), Anneke Tiemissen (wi), Henk van Tilburg (wi), Leonie Timmermans (ne), Stijn Tubée (ak), Job van der Tuin (lb), Bieke Vanderstukken (gs), M van de Veerdonk (na/sk), Rinus van de Veerdonk (ak), Ton Verkooijen (du/en), Ger Verlaan (ne), Tanja Verschelling (fa), Paul Verschuur (mu), Marieke Verstegen (en), Hilde de Weerd (te), Frans van Well (en), Marcel van der Wielen (na), Ivo de Wildt (fa), Quirine van Winssen (du), Leo Zelissen (sk), Hans van Zon (lb), E van den Boom (ne), R Bovenhorst (en), Leo van Dijk (na), Frans van Ginneken (na), Maarten Goudswaard (ckv), D Hobo (in), Henk Jansen (ne), Marijn Knops (en), Jetske Kortenhorst (ak), Hans de Wildt (na), Geert Arts (conciërge), Wim Arts (toa), Joke Berens (hh dienst), Hans van de Burgt (administratie), John Damen (conciërge), Frans Govers (conciërge), Marolein Boogerd (mediatheek), Joke Hageraats (administratie), Nellie van den Hurk (administratie), Frans Huysdens (toa), Ruwija Karamenjawi (hh dienst), Thomas Krijgsman (ict), M Kisters (toa), Berthilde Kusters (administratie), Hans van de Laak (toa), Adriaan van Nistelrooij (conciërge), Natasja van Raak (toa), Ruud Rozie (conciërge), Huub Smits (ict), Corine Veld (hh dienst).

Wie is wie? En wie is enorm veranderd?

Geert Arts

Geschiedenis van de school in fragmenten

Geschiedenis van de school in fragmenten

Geschiedenis van de school in fragmenten

Geschiedenis van de school in fragmenten

Geschiedenis van de school in fragmenten

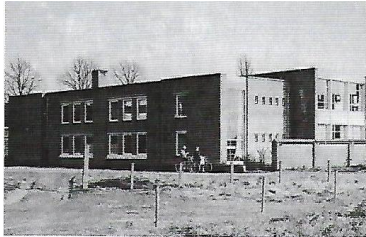

Aflevering 23:

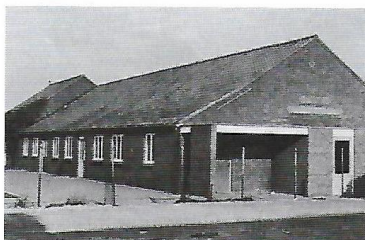
Mavo De Pelgrim 1967–1990 (deel 1): Een korte geschiedenis

De Wet op het Voortgezet Onderwijs werd in 1963 aangenomen en op 1 augustus werd de grote herstructurering van het voortgezet onderwijs ingevoerd. Een grote

operatie, vandaar de bijnaam Mammoetwet voor de WVO.

De mulo (meer uitgebreid lager onderwijs) bestond al vanaf 1861. Deze vierjarige opleiding werd in 1968 opgevolgd door het mavo (middelbaar algemeen vormend onderwijs). Doel was onder andere een emancipatie tot stand brengen. Meer kinderen uit de lagere sociale klassen zouden

een hogere vorm van onderwijs moeten kunnen bereiken.

In Oss bestonden diverse mulo en later mavo scholen. Een ervan, mavo De Pelgrim, is op 1 augustus 1990 gefuseerd met het Maaslandcollege. Een brede scholengemeenschap voor mavo, havo en vwo ontstond toen in Oss.

In deze aflevering staat de geschiedenis van mavo De Pelgrim als zelfstandige school centraal.

Het begin

Op 1 augustus 1967 opende mavo De Pelgrim haar deuren in de oude lagere school aan de Amsteleindstraat nummer 2 in Oss. Het was voorheen een jongensschool, gelegen achter de Heilig Hart kerk. Als mavo, en niet als mulo. Terwijl de Mammoetwet nog moest starten. De naam De Pelgrim was een bedenkfel van J.M.F. Jansen. Bestuurslid van de Stichting R.K. Scholen voor Ulo te Oss én als leraar Nederlands verbonden aan het Titus Brandsma Lyceum.

Zijn onderbouwing voor deze naam:

“Wij zijn allemaal onderweg, wij zijn als het ware pelgrims die de weg zoeken, die allerlei beslissingen moeten nemen en de school zou daarbij de weg kunnen wijzen. Bovendien komt de school op het grondgebied in De Ruwaard te staan waar vroeger pelgrims van Oss naar de Zoete Lieve Vrouwe in Den Bosch liepen.”

Voordat De Ruwaard echter door de school bereikt werd, moest er nog driemaal worden verhuisd. Zoals al gezegd begon de pelgrimstocht aan de Amsteleindstraat. Er werd gestart met 59 leerlingen in het eerste leerjaar. Directeur van de school wordt Wil Messink. Hij blijft dat tot 1 augustus 1989, een jaar voor de fusie met het Maaslandcollege.

De eerste verhuizing vindt plaats in augustus 1969. De school huist vanaf dat moment aan de Vierhoeksingel nummer 45. Een jaar later betreft de school een monumentaal pand aan de Oude Molenstraat nummer 2, het oude gebouw van de Jozefschool. Al snel

Vierhoeksingel 45

Achterzijde gebouw Oude Molenstraat 2

Tekenlokaal aan de Molenstraat. Op de achtergrond muurtekeningen van oud-collega Bert Wijnen. Op de voorgrond links onze latere collega Piet Ceelen (AK)

bleek dit gebouw te klein om alle leerlingen een plek te geven. Er moest dan ook een beroep worden gedaan op de leegstaande lokalen van een basisschool aan de Kromstraat. Dat werd dus pendelen voor de docenten. Met soms als gevolg dat ze te

laat in de volgende les verschenen. De gebouwen waren oud: lekkages aan de lopende band. In de zomer konden de ramen maar met moeite worden gesloten. En er werden ook wel muizen gesignaleerd.

Staringstraat Oss

soms onverklaarbare, maar in die tijd erg moderne, hoogteverschillen en trapjes.

In Oss waren in die jaren 4 mavo'scholen. Een echte jongensschool (de Sint Jan, "de fraters"), een meisjesschool (de IMMAC mavo, vernoemd naar Maria Immaculata: de onbevleete ontvangenis), de gemengde school Edith Stein (vernoemd naar de Joodse non Edith Stein, vermoord in Auschwitz 1942, heilig verklaard in 1998) en natuurlijk de gemengde mavo'school De Pelgrim. Vier scholen die in de jaren zeventig en de eerste helft van de jaren tachtig van de 20^e eeuw bloeiden.

De Pelgrim was onderdeel van de Stichting R.K. scholen voor Ulo te Oss. In 1971 werd de school onderdeel van het grotere schoolbestuur van de Stichting Carmelcollege, waar voornamelijk scholen in het noorden en oosten aan verbonden waren.

Lerarencorps De Pelgrim schooljaar 1981/1982

57 nieuwe leerlingen. Blijkbaar is de koek op. De mavo'scholen in Oss en omgeving verkeren in zwaar weer. De concurrentiestrijd werd heviger.

Uiteindelijk werd een nieuw gebouw, in de Ruwaard, geopend: vanaf 5 februari 1973 vonden de leerlingen en het personeel van De Pelgrim hun eindbestemming: Staringstraat 4. Een prachtig gebouw. Met

In 1980 beleefde De Pelgrim de top van haar bestaan. Maar liefst 568 leerlingen bevolken dan de school. En er waren 27 docenten aan de school verbonden met daarboven een directeur (W. Messink tot 1989, in het slotjaar Ton van den Boom) en een adjunct-directeur. De jaren tachtig verlopen verder minder rooskleurig. In 1985 melden zich 86 leerlingen voor de school. En in 1986 slechts

In Oss bestond er geen bredere scholengemeenschap voor mavo/havo/vwo. Dit terwijl de roep van ouders én Dan Haag steeds meer in die richting ging. Een eerste poging om dat te realiseren werd al in 1978 ondernomen. Toen de leerlingenaantallen daalden kwam het woord fusie steeds vaker terug. Vanaf 1985 werden diverse pogingen ondernomen. Eerst samen met de Edith Stein richting het Titus Brandsmalyceum. Daarna een poging met de Vincent van Gogh havo (een afsplitsing van het Maaslandcollege; tegenwoordig Mondriaan College, onderdeel van Het Hooghuis). Tenslotte de geslaagde fusieonderhandelingen met het Maaslandcollege. In augustus 1990 werd de school onderdeel van de brede scholengemeenschap voor mavo/havo/vwo, het Maaslandcollege. In het laatste jaar van zelfstandigheid waren er 227 leerlingen op De Pelgrim.

Sticker bij gelegenheid 10 jarig bestaan

In een volgende aflevering volgen de verhalen die horen bij De Pelgrim.

Geert Arts

Aflevering 24: Mavo De Pelgrim 1967–1990 (deel 2): Sweet memories

In 1990 viel het doek voor de Pelgrim als zelfstandige mavo. De fusie met het Maaslandcollege was een feit. De kleine school werd onderdeel van een groot/groter geheel. Met pijn in het hart, maar wetende dat een fusie onontkoombaar was, namen de docenten afscheid van “hun” school. Een school met hechte onderlinge relaties, met een mentaliteit van “dat doen we wel samen” en met eigen tradities.

In deze aflevering van Een geschiedenis van de school in fragmenten komen oud-Pelgrimmers aan het woord. Door hun zoete herinneringen krijgen ook wij een beeld van de eigen identiteit van hun Pelgrim.

*Geert Arts
Augustus 2020*

Nostalgie en realisme: Ab Vermeulen over De Pelgrim

Die fusie in 1990: dat was wat.

Oorspronkelijk stuitten de plannen op fel verzet onder het merendeel van de docenten van het Maaslandcollege. Uiteindelijk zijn ze gezwicht voor de argumenten van de schoolleiding en van enkele collega's. Tot op dat moment hadden ze geen vermoeden van de bulk aan creativiteit die ze op een presenteerblaadje werd aangeboden. Schaamte naderhand. Excuses aanvaard.

Van 1975 tot 1990 was ik leraar aan de Pelgrim mavo. Een school strak geleid door Wil Messink die het als zijn eigendom beschouwde. Hij legde ooit het hele onderwijs lam toen een welgemikte sneeuwbal de letter P boven de ingang naar beneden kegelde. Over betrokkenheid gesproken.

Die betrokkenheid, die een bruisende veelheid aan buitenschoolse initiatieven opleverde.

Biologielessen om zes uur op zaterdagmorgen (“Dauwtrappen”), eigen plaatopname voor de Sahel (“Enkel reisje”), toneel, cabaret, boekenbeurs, schoolkrant (“Pelgrimage”, “Switch”), schoolkampen, culturele dagen.

Een bijzondere herinnering bewaar ik aan “Godspell”. De Passion avant la lettre Rockmusical van Stephen Swartz. In 1971 voor het eerst op Broadway, daarna op podia in de hele wereld.

En in de Scheppingskerk in Oss.

En in Wamel (mijn dorp) En in Heesch. En in Beneden Leeuwen.

Het kwam zo: Paul de Vries. Hij was het die het plan opvatte om de musical door onze leerlingen op de planken te brengen en daarbij de regie op zich te nemen. Onze voorhippe tendensen in de religie zeer vatbare bebaarde collega Wil van Ede van de Pals meldde zich onmiddellijk voor de rol van Petrus.

Nu leidde ik al een jaar of tien in mijn dorp een uit de kluiten gewassen jongerenkoor met een zevenkoppig combo. In de internationale hitlijsten dook het nummer "Day bij day" uit Godspell op. Konden we goed gebruiken. Lekker rocknummer. De interesse was gewekt, ook wat de totale productie betreft.

We vonden elkaar snel: een productie met onze leerlingen als acteurs en mijn koor en combo voor de muziek. De choreografie kwam in professionele handen van oudleerling Claudia.

De impact van het geheel hadden we in de verste verte niet kunnen voorzien.

"Godspell" werd in 1978, 1979 en in 1982 opgevoerd. Steeds waren de kerken tot in de nok toe gevuld. Vanaf de eerste noot werd het publiek ingepakt.

Superstar Wil opende met zijn stentorstem van achteruit de kerk "Prepare ye the way of the lord." Dansers en acteurs rukten samen met hem op richting koor en orkest op het altaar.

Daar ontrolde zich steevast een met emoties omgeven spektakel rond het lijdensverhaal. Voor elke leerling-acteur stond de afloop bij voorbaat vast. Maar steeds opnieuw waren er tranen en troostrijke omhelzingen als de Christusfiguur levenloos van het kruis werd gehaald.

Mijn eigen dochter in het publiek werd op slag verliefd op de ter dood veroordeelde hoofdrolspeler Michiel.

Ik dacht en denk dat het geheel weinig met religie te maken had. Maar het was van grote waarde voor de onderlinge binding. Het was een explosie van creativiteit. De school presenteerde zich op een bijzondere manier. We hebben er enorm plezier aan beleefd.

Ab Vermeulen
Docent Frans

Meest beroemde Pelgrimmer...

Jarenlang haalden wij bij het schoolvoetbaltoernooi van Oss de beker binnen.

Niet zo moeilijk, met zo'n talent als Ruud van Nistelrooy. Op een gegeven ogenblik zie ik hem op de Duitse televisie. Je verwacht dan, dat je nou eens resultaat ziet van al die Duitse lessen, maar wat denk je?

Begint hij in het Engels te kletsen!

Laten wij het positief bekijken: de complimenten zijn voor Theo Toonen, mijn collega Engels.

Leo Bijmans
Docent Duits

Voetbalteam leerlingen.

Boven, 5^e van links Ruud van Nistelrooy

Docentenvoetbalteam De Pelgrim

Herinneringen aan de Pelgrim Joke Wolters

In 1971 “emigreerde” ik met mijn man vanuit Leiden, waar wij gestudeerd hadden, naar Oss. Mijn baan op het Marnixgymnasium in Rotterdam moest ik opgeven, evenals de kontakten met mijn studievrienden. Na 5 jaar, waarin wij een dochter en een zoon kregen en ik M.O.A Nederlands gehaald had om toch iets uitdagends te doen te hebben, kreeg ik opeens een telefoontje. Of ik de zieke leraar Frans wilde vervangen. Laaiend enthousiast stapte ik het gebouw van de Pelgrim Mavo binnen, waar de directeur mijn enthousiasme enigszins temperde: het zou toch wel wat anders worden dan ik gewend was. Maar ik bleef enthousiast en begon in januari 1976 met deze uitdaging.

Ik herinner mij de eerste maanden nog goed: de leraren keken de kat uit de boom. Ik kwam tenslotte uit de randstad, was doctorandus en had op een gymnasium les gegeven zoals de directeur had gezegd. Direct open contact was er niet, maar dat veranderde toen ik tijdens een rapportvergadering zei: “jongens, ik weet niet hoe het met jullie zit, maar ik kan geen orde houden in 2c “. Het werd stil...tot iemand zei: “ daar hebben wij ook moeite mee, hoor” . De ijslaag voelde ik letterlijk weg zakken en vanaf toen werd ik volledig geaccepteerd !

Het les geven was een uitdaging want Frans leren aan Mavo leerlingen moet je op een heel andere manier aanpakken dan bij gymnasiasten. Ik bedacht allemaal “ lichamelijke” manieren om de volgorde van de zinsonderdelen uit te leggen en te verduidelijken waarom het nou j’emploi met een i is en nous employons met een y was. Heel leuk!! Elk jaar was ik klasselerares en nodigde de leerlingen bij ons thuis aan de Mozartlaan uit. Dan deden we iets creatiefs in de tuin of binnen, aten en dronken en leerden elkaar op een andere manier kennen. Het viel mij op hoe ontzettend netjes de leerlingen alles uit eigen beweging gingen opruimen, hoe praktisch ze waren. Een prachtige, extra ervaring. In de 10 jaar dat ik op de Pelgrim zat, kwam er een vacature Frans op het TBL voorbij. Ik besloot op de Pelgrim te blijven en dat bewijst wel hoe ik het er naar mijn zin had.

En de leraren... Ik denk met een big smile terug aan de spirituele Marij van Gennip, de bonkige Arnold Voskens met het kleine hartje, de back to earth Wim van der Pas, de praktische, crea Bea Betsie Strooper. Met mijn lieve collega Ab Vermeulen heb ik nog steeds contact: twee keer per jaar lunchen we samen en nemen het leven door. Ook Bert Wijnen zie ik nog en natuurlijk Richard Westra die met mij naar het TBL moest toen het aantal leerlingen afnam. Het was een lekker, gekruid, creatief stelletje dat prima geleid werd door Willie Messink en Ton van der Boom.

Ton heeft mijn leven trouwens een extra wending gegeven: ik haatte zang maar toen ik hem hoorde zingen tijdens een recital in de Hille kreeg ik “het bericht” : jij moet

Geschiedenis van de school in fragmenten

gaan zingen, dat is goed voor de mens. Op 47 jarige leeftijd begon ik met zanglessen, niet wetende dat ik in 2003, op 63 jarige leeftijd eindexamen klassiek solozang zou doen!

Toen ik de Pelgrim moest verlaten omdat er te weinig leerlingen Frans kozen, deed dat pijn. Ik werd op het TBL geplaatst en ging daar Nederlands geven. Gelukkig was en is dat ook een school waar veel aandacht is voor cultuur. Ook daar heb ik met plezier les gegeven, maar de Pelgrim zit op een wel heel warm plekje in mijn hart!!

Joke Wolters

Aflevering 25: Mavo De Pelgrim 1967–1990 (deel 3): Sweet memories

Nog één aflevering met Sweet memories. Oud-collega Bert Wijnen laat zijn licht schijnen op de Pelgrim-periode uit zijn carrière. En een mooi kwartet spel met foto's van de mavo.

In beeld en in woorden... Bert Wijnen over De Pelgrim

In deze twee gebouwen kon de Pelgrim starten.

Het duurde niet lang of de oude jongensschool aan de Molenstraat kwam vrij. Links de foto van de ingang. Rechts een foto van de achterkant. Dit was de kleuterschool geweest. In het grootste lokaal mocht ik tekenen en handenarbeid geven. Omdat dit gedeelte op de nominatie stond om afgebroken te worden, kon ik me samen met de leerlingen uitleven op de muren van het lokaal.

Linksvoor zie je Piet Ceelen! Onze latere collega aardrijkskunde. Op deze school mochten de docenten en de leerlingen nog roken. De leerlingen alleen buiten de school en het terrein. De docenten moesten dat handhaven. Op de speelplaats was nog een grote zandbak. Ik heb nog regelmatig iemand daarheen gestuurd, omdat die leerling zich zo kinderachtig gedroeg. In deze periode had ik een rooster dat ik zowel

Geschiedenis van de school in fragmenten

op het Amsteleind als op de Molenstraat in moest vullen. Op het Amsteleind was nauwelijks accommodatie. En er waren ook geen materialen en gereedschap voor mijn vak. Het werd daarom in het begin alleen tekenen.

Tekenpapier was er ook niet. De leerlingen tekenden in de beginjaren 70 op ruitjes papier!!! We moesten toen dagelijks heen e weer peddelen tussen die twee gebouwen. Ik had geen auto, dus dat ging op de fiets. Aan mijn stuur had ik dan een sporttas met daarin jampotje, verf en penselen. Na de lessen op het Amsteleind ging alles weer mee naar de Molenstraat. Later kregen de leraren die op en neer moesten extra geld. Dat werd de "hijgpremie" genoemd.

We droegen in die tijd allemaal een strotdas en een colbertje. We spraken helemaal in het begin onze collega's ook met U aan!!!

Begin jaren 70 is begonnen met de nieuwbouw in de Ruwaard aan de Staringstraat. We verhuisden in optocht met een grote tractor en alle leerlingen er achter. Het was voor iedereen een geweldige opluchting om eindelijk in een echt gebouw te zitten, met zijn allen bij elkaar.

Er werd een gymzaal bij gebouwd en er waren vaklokalen. Onder het gebouw was de fietsenstalling, die al rap te klein bleek te zijn. Ook kon ik met de kinderen lekker

buiten gaan tekenen als het goed weer was.

Eindelijk hadden we ook een echte docentenkamer.

Van links naar rechts: Paul Vrolijk, Wim de Valk, Wim van der Pas, Theo Toonen en André Strooper.

In deze ruimte vergaderden we ook met het gehele team. Het raam gaf uitzicht op de trap die naar de

fietsenstalling onder het gebouw leidde. Daar mochten zich geen leerlingen bevinden, ook niet op die trap.

Geschiedenis van de school in fragmenten

Pas later is er op het gebouw een naam geplaatst. De letters zaten een cm. Van de board af. Daardoor gebeurde het dat op een winterse dag de leerlingen in de gaten kregen dat die letters afbraken als je er met een harde sneeuwbal tegen gooide. Dit tot woede van de directeur Wil Messink. De letters zijn daarna opnieuw tegen het board geplaatst, maar nu zonder ruimte achter de letters.

Toen het gebouw klaar was werd in de binnentuin (patio) een fontein geplaatst. Dit was een cadeau van de aannemer. Let op de details: de binnentuin was bedoeld als ontmoetingsplek voor de leerlingen. Helaas heeft dit nooit gewerkt, want de leerlingen voelden zich er in opgesloten. De fontein heeft niet vaak gewerkt. In de patio zaten raatvormige elementen met

zitbanken. Ook te betegeling was van raatvormige tegels. Dit verwees naar de ijver die de leerlingen aan de dag zouden moeten leggen.

Er werden door de jongste docenten initiatieven genomen om toneel te spelen, muziek te maken, te schaken en foto's af te drukken. Een per jaar werd er een culturele dag georganiseerd waarbij ook de hulp van professionals van buiten de school werd ingeroepen.

Geschiedenis van de school in fragmenten

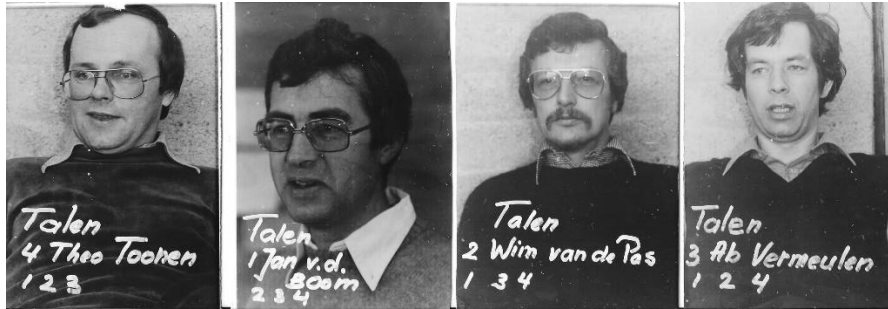

In 1984 werd directeur Wil Messink 50 jaar..... Dit was 's morgens duidelijk te zien bij de ingang van de school.

Bert Wijnen
Docent biologie en tekenen

Personeel in beeld...

Een kwartspel met foto's van Pelgrimpersoneel

Aflevering 26:

De drie musketiers, deel 1

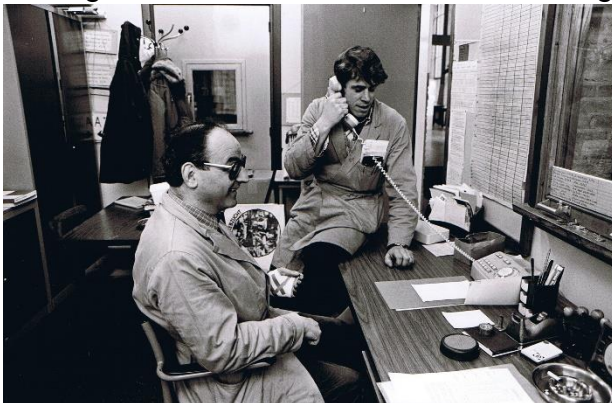
Het Maaslandcollege door de ogen van Frans Govers

Inleiding

Een school kent iconen. Mensen die een lange staat van dienst hebben. En die veel hebben betekend voor de school. Vaak markante figuren die hun steentje aan de ontwikkeling nadrukkelijk hebben bijgedragen.

Een van de steunpilaren van het Maaslandcollege tussen 1977 en 2017 was Frans Govers. Conciërge in hart en nieren. Voor velen hét gezicht van de school. Wanneer je de school binnenkwam moest je eerst de loge van Frans passeren. Zo heeft Frans duizenden personen zien komen, maar ook zien gaan. Leerlingen, personeel, ouders, gasten: allemaal via Frans de school in.

Toen ik in 1984 op het Maaslandcollege begon was Frans de man van het stencilen. Helemaal aan het einde van de school, in de ruimte waar nu mijn naamgenoot huist, was Frans bezig om papier te vullen met drukinkt. Een klereherrie. Iets dat vandaag de dag binnen de bestaande normen van geluid (en waarschijnlijk ook van

Piet van der Heijden en Frans Govers

chemicaliën) niet meer zou kunnen. In een stofjas stond Frans zijn werk te doen. Jaren later was Frans dé pedagogische conciërge van de school. Begaan met het wel en wee van leerlingen maar zeker ook van het personeel.

Deze aflevering gaat over Frans. Aan de hand van zijn verhalen en herinneringen.

Geert Arts
augustus 2020

In gesprek met Frans Govers

Toen Frans in 1977 voet op Maaslandbodem zette wist hij niet welke werkzaamheden hem allemaal te wachten stonden. Zijn sollicitatie bestond uit een gesprek met de heren Creyghton (de latere rector) en Van Ernich (conrector). Dat verliep voorspoedig: in no time was Frans aangenomen in de functie van conciërge. Tegelijk met hem werd Huub Smits, een bekende van Frans, aangenomen als amanuensis.

De erfenis van rector Van Esch was duidelijk merkbaar. Om Frans te citeren: “Het leek veel op een dictatuur. Wat werd gezegd moest je gewoon doen”. De toenmalige hoofdconciërge Piet van der Heijden zei altijd: “Wij hebben maar een stofjas aan”. Om duidelijk te maken hoe de hiërarchie op school voelbaar was. De volgende ervaring laat dat duidelijk zien: 's ochtends tussen 8.00 uur en 8.15 uur liepen Piet en de eerste docent die aanwezig was, op en neer door de hal, al keuvelend. Op het moment dat een tweede docent zich bij hen aansloot werd Piet zeer nadrukkelijk op een zijspoor gezet en moest hij alleen verder.

Rector Van Es had de touwtjes stevig in handen. Piet van der Heijden en Sjors van der Sluijs (amanuensis) vertelden Frans dat dezelfde bankjes wel drie keer achter elkaar in en uit de kelder gesjouwd moesten worden. Gewoon omdat de rector ze wel of juist niet in het interieur vond staan.

Toen enkele jaren later Adriaan van Nistelrooy (foto links, technisch conciërge) zijn intrede deed en samen met Frans en de eerder genoemde Huub Smits een drietal ging vormen, werd één ding al gauw duidelijk: dit was niet iets wat deze heren wilden. Daar waren zij niet van gediend. Degenen die het drietal kennen zullen dat wel snappen: het zijn geen makke schapen maar mensen met een duidelijke mening die zij niet onder stoelen of banken steken. De drie waren afkomstig uit de bouw (Frans als loodgieter, Adriaan als timmerman en Huub als elektricien), hadden al flink wat jaartjes behoorlijk zelfstandig gewerkt en wilden niet in dit keurslijf. Onder rector Klaas Creyghton kregen zij de gelegenheid en de ruimte om zelfstandig te opereren. En dat hebben de heren gedurende hun hele carrière volgehouden. Kenmerken: oplossingsgericht werken, eerst denken en dan doen!

Klaas Creijghton

Creyghton was volgens Frans een rector die respect en integriteit hoog in het vaandel had staan. Frans voelde dat de school daar niet aan was gewend. Zeker de mensen van de staf, de leiding van de school, worstelden nog met het verleden en de oude wind. In snel tempo zag Frans de school veranderen, volgens hem vooral door aansporingen van Jan (docent Nederlands) en Tineke Lemmens (docente Frans en geruime tijd brugklasleidster), Ton van Erp

(docent geschiedenis) en Piet Offermans (docent Nederlands).

Voorbeelden van die veranderde wind heeft Frans voldoende. Zo werd de schooldriedaagse geïntroduceerd met enorm veel activiteiten voor en door leerlingen. Er werden zeer regelmatig grote uitvoeringen gemaakt op het gebied van toneel.

En ook de schoolleiding veranderde van samenstelling. Wilfried de Waele (wiskunde) en Jos Janssen (natuurkunde) werd nieuwe conrectoren. De laatste zag volgens Frans al snel de waarde die Adriaan op het gebied van bouwen en verbouwen kon hebben. Samen vormden zij een “gouden duo” (woorden van Frans) op bouwkundig terrein.

En zo kwamen er mooi dingen van de grond. Piet van der Heijden, nestor van het o.o.p., kon die veranderingen maar moeilijk volgen. Maar volgens Frans genoot hij wel van de nieuwe wind. Voetbaltoernooien met zowel onderwijsgevendende als het onderwijs ondersteunende personeel, samen overdag naar voetbalwedstrijden of de Tour de France kijken (waarbij Piet van der Heijden volgens Frans steevast in slaap viel) samen met de schoolleiding. En samen ervoor zorgen dat het werk werd gedaan. Met z'n allen. Het credo van de schoolleiding (en vooral van Wilfried) was volgens Frans: “stimuleer datgene wat iemand het beste kan, dan wordt het mindere vanzelf beter”.

En zo veranderde volgens Frans de cultuur op school. Zoals in de docentenkamer (nu 1.14). De tafels werden niet meer gedekt, servies en bestek moesten de docenten zelf pakken. En Frans voelde dat er eind jaren zeventig een compromis werd bereikt tussen de voormalige linker- en rechtervleugel van het docentencorps. vernieuwing kan en mag, maar er moet ook zeker recht worden gedaan aan datgene wat uit het is voortgekomen. Daarmee positioneerde de school zich tussen de beiden andere scholen voor voortgezet onderwijs in Oss, het Titus Brandsma Lyceum en de Vincent van Gogh havo. En de

Aad van den Ende, Frans Govers en Jan Lemmens

leerlingenaantallen van de school groeiden: blijkbaar was er behoefte juist aan die strategie, aldus Frans.

Pittige discussies werden er volgens Frans gevoerd. De plenaire vergaderingen waren fameus. Iedereen was aanwezig en het ging er hard aan toe. Ons Middelbaar Onderwijs, het bevoegd gezag van de school in Tilburg, kon wel van alles willen; het Maaslandcollege nam dat zeker niet klakkeloos over.

Ook voor het o.o.p. waren de veranderingen merkbaar volgens Frans. De eerder al genoemde stofjassen werden opgeborgen. De docentenkamer veranderde in een personeelskamer, waar vanaf dat moment ook o.a. de conciërges van hun pauze gingen genieten. En niet meer in een aparte ruimte zoals voorheen.

In 1994 neemt Klaas Creyghton afscheid. Er moet een nieuwe rector worden gezocht. Voor Frans breekt een mooie maar roerige tijd aan: hij is als afgevaardigde van het o.o.p. opgenomen in de Benoemings Advies Commissie. Destijds werd de eindverantwoordelijk schoolleider gezocht en gevonden door

één brede commissie met daarin de voorzitter van OMO, leden van het plaatselijk bestuur van OMO, een afgevaardigde vanuit de schoolleiding en drie personeelsleden. Een heel circus. Frans vond dat een bijzondere ervaring. "Ik voelde me daar een van de Maaslanders. Mede omdat ik wist dat we met Wilfried de Waele, Tineke Lemmens, Geert Arts en mij een geweldige afvaardiging hadden vanuit de school. Ik heb dat als een strijd gevoeld tussen de school en het bestuur van OMO in de persoon van Rob Kraakman. Ons motto was dat niet zij wisten wat de school nodig had maar dat wij het profiel van de rector die onze school moesten bepalen: wij weten het beter." En dat ging niet zonder slag of stoot. Climax was een brief die Frans aan de commissie stuurde waarin hij aankondigde op te stappen: het bestuur hield volgens hem te weinig rekening met de belangen van de school en haar werknemers. Tumult alom. De lijn die Frans schetste in zijn brief werd nóg duidelijker zichtbaar. Er werd door "de heren" (woorden van Frans) zelfs getwijfeld of het wel een brief van Frans was. Eind van het liedje was dat Frans in de commissie bleef.

Vele sollicitanten werden gezien en gesproken. Maar er was er geen die goed genoeg was voor het Maaslandcollege. In allerlaatste instantie toverde Kraakman

Tom van Kleef

nog een open sollicitatie uit de hoge hoed. Ene Tom van Kleef werd ten tonele gevoerd. Na enkele gesprekken bleek Van Kleef de juiste kandidaat te zijn.

Een nieuwe wind ging door de school waaien. Een van de eerste acties van Van Kleef: het zwaar eiken meubilair werd uit kamer 0.11 gezet. En er kwam modern spul voor terug. De computer deed zijn intrede, ook Frans Govers moest op cursus. En de school bleef groeien. Voor Frans kwam steeds meer het gevoel dat het personeel “een” was. Docenten en o.o.p. waren gelijk en gelijkwaardig. Wel veranderde de taakstelling van het illustere drietal Frans, Huub en Adriaan enigszins. Huub werd na ontwerper van de biologietuin en bouwer van vlinderkasten uiteindelijk systeembeheerder. Adriaan werd steeds meer ingezet om bouwprojecten te begeleiden voor de steeds groter wordende school. En Frans? Die werd onze eerste pedagogische conciërge. Hij ging zich steeds meer opwerpen voor de leerling. Degene die wat moeilijker in de schoolstructuur paste. De leerling die moeite had met de klas, of met een docent. Pubers die meer aandacht nodig hebben vergeleken met leeftijdgenoten. Nieuwe brugklassers die moeite hebben hun draai te vinden. Dát werd de corebusiness van Frans Govers. Meer en meer voelde hij het vertrouwen van de schoolleiding (onder leiding van Tom van Kleef) op dat gebied.

En de volgende fase deed voor Frans zijn intrede. Zo verdwenen een aantal zekerheden voor hem. Zoals de T-tuin. Maar ook de verkleining van de schoolleiding. Frans voelde dat het

docentencorps ook anders werd: activiteiten gingen verloren en Frans kreeg het gevoel dat “docenten alleen maar les kwamen geven en minder binding hadden met de school”. Met Guido

Coumans, Theo Hageman en Frans Arts volgens hem als spreekwoordelijke rotsen in de branding. In een tijd waarin de functie van eindverantwoordelijk schoolleider sneller van persoon op persoon overging waren zij heel belangrijk. In de eerste, bijna 30, jaren van het verblijf van Frans op school waren Creyghton en Van Kleef langdurig op hun post. Vergeleken met hen waren Paul Metzemaekers en Jac. van Meegen slechts kort aan school verbonden. En met de huidige rector Ivo Vis heeft Frans slechts anderhalf jaar mogen werken.

In de loop van de jaren verlieten trouwe collega's langzaam de school. Maar er kwam ook langzaam een einde aan bestaan van de drie musketiers Frans, Adriaan en Huub. Nadat zijn trouwe maten afscheid hadden genomen was Frans in 2017 na veertig jaren meer dan trouwe dienst de laatste die de school ging verlaten. Het motto van Frans is onveranderd gebleven: “haal het beste in mensen naar boven, dan verandert het minste het snelste”.

Aflevering 27:

De drie musketiers, deel 2

Huub Smits of de carrière van een duizendpoot

Inleiding

Een duizendpoot. Zo mag je Huub Smits wel noemen. Ik ken weinig mensen die zoveel verbouwd en gesleuteld hebben aan school. Het bouwen van een eigen hok als amanuensis, mét een etage! Gelegen op de plek waar nu de administratie “woont”. Of het bekabelen van de school voor de eerste internet-aansluitingen. Of het inrichten van diverse lokalen: eerst voor biologie, later voor informatica of gewoon computerlokalen.

Huub komt als tweede in het drieluik musketiers aan het woord. En dat inplugged: geen censuur, geen letter veranderd. Want wie Huub kent weet ook: Huub heeft altijd gelijk.....

Geert Arts
augustus 2020

Huub Smits aan het woord....

De amanuensis

Voordat ik bij het Maaslandcollege ging werken werkte ik al 10 jaar als elektromonteur bij Verhoeven elektro, waar ik het meeste plezier beleefde aan het maken van nieuwe installaties in fabrieken en storingen oplossen. Ik zocht een nieuwe uitdaging. Mijn broer was leraar in het technisch onderwijs en maakte mij attent op het vak amanuensis. Kennis van Natuurkunde was vereist en

elektriciteitsleer is vooral Natuurkunde. Ik begon zelf aan een cursus en begon tegelijkertijd met opletten of er vacatures kwamen in mijn omgeving. Zo werd ik 1977 benoemd als amanuensis in Oss aan het Maaslandcollege, voor Biologie, een vak dat voor mij helemaal nieuw was. Aan de opleiding op de laboratoriumschool in Eindhoven, waar ik naast mijn werk op school 3 jaar 4 dagdelen per week studeerde, behaalde ik het diploma voor technisch laborant. Biologie werd mijn vak. Op school werkten gedreven biologieleraren die mij inleidden in het kunnen geven van practicums. Mijn werk voor de lessen bestond uit voorbereiding, klaarzetten, begeleiden en opruimen bij de practicums. Daarvoor droegen amanuensissen witte laboratoriumjassen. Wat voor practicums gaven we zoal? Ik geef enkele voorbeelden. Plantkunde bestond uit het maken en kleuren van preparaatjes voor het bestuderen van de anatomie van de plant en osmose proeven. Bij menskunde kregen de leerlingen opdrachten om hun bloeddruk te meten, bloedgroep te bepalen, het snijden in koeienogen en varkensharten om ze te ontleden. Bij het laatste kwam het wel eens voor dat sommige leerlingen het snijden in een hart te aangrijpend vonden en flauwvielen.

Bij Dierkunde was vooral het ontleden van zeesterren, mosselen en regenwormen aan de orde. Fruitvliegjes gebruikten we in erfelijkheidsparticums. Petrischalen heb ik honderden gegoten voor het aantonen van de aanwezigheid van bacteriën. De school had heel veel materialen beschikbaar: schoolplaten, torso en skelet op ware grootte, anatomische modellen, preparaten, glaswerk, boeken en stencils, enz. Er werd veel met microscopen gewerkt; in het begin waren die nog uitgerust met spiegels en ik wilde werken met lampen i.p.v. spiegels zodat ik zelf aan de slag ging en alle microscopen voorzag van lampen. In het leslokaal legde ik de aansluitpunten voor de wandcontactdozen ook zelf aan.

Daarnaast legden wij een biologietuin aan waar proeven gedaan werden als determineren van planten, grondmonsters maken en grondbepalingen doen. In de vijver werden met behulp van chemicaliën en meters de waarden van nitraten, fosfaten en zuurgraad in het water gemeten. Eens was het dat ik mijn sleutelbos op tafel in het zuur had gelegd en daarna die bos in mijn zak deed, een half uurtje naderhand viel mijn sleutelbos op de grond. Gat in jas en broek. Ook determineerden wij met microscopisch onderzoek een- en meercellige diertjes. In samenwerking met de vlinderstichting kweekten we vlinders waarbij de leerlingen de verschillende stadia konden zien: ei, rups, cocon en vlinder. Daar maakte ik van oude computerkisten een vlinderkooi van, voor in het lokaal had ik een grote vlinderkas gemaakt van glazen schuifdeuren. Aquariums en terrariums werden ook door mij gemaakt.

Een vogelnestkastje had ik tegen de ruit van het biologielokaal geplakt waardoor de

Huub en Thomas Krijgsman

leerlingen de broedende koolmees met eieren en later met jonge vogels konden zien. Eens per jaar werd er een biologiekamp van een week voor 5 VWO georganiseerd waar de leerlingen verschillende onderzoeken moesten doen. Dit was wel een

hoogtepunt voor de leerlingen. Wij als begeleiders maakten hele lange dagen van 7 uur in de ochtend tot 12 uur of later in de nacht.

Vrije schoolonderzoeken werden door leerlingen van 5 havo en 6 vwo zelf bedacht, uitgevoerd en door ons begeleid, wat inhield voor ons dat wij zelf ook goed op de hoogte moesten zijn door ons goed in te lezen in hun materie. Internet was er toen nog niet dus moesten wij onze informatie bij de universiteit of

uit boeken halen.

Biologie bleef altijd uitdagend en leuk om te doen. Leerlingen waren over het algemeen heel geïnteresseerd en gemotiveerd tijdens de practicum. Omgang met leerlingen was altijd goed en prettig. Schoolonderzoeken afnemen kostte veel werk in een kort tijdsbestek want de practicum in de lagere groepen gingen gewoon door. Wij gebruikten veel materialen en glaswerk wat geëtiketteerd moest worden voor elke leerling. Ook werden voor elke leerling oplossingen gemaakt, en na afloop moest alles weer schoongemaakt en opgeruimd worden. Bij Scheikunde was dat net zo en daarom hielpen wij elkaar. Wim Arts hielp mij met Biologie en ik hielp Wim met Scheikunde. Onze samenwerking was altijd heel collegiaal.

Samen probeerden we explosieproeven uit in de kelder met veel plezier. Een keer was de knal zo hard dat we 3 dagen last van onze oren hadden!

Aan de opsomming van de gewone taken in de taakomschrijving van amanuensis was een extra regel toegevoegd waarin stond dat de rector nog andere taken kon opdragen. Zo kwam Adriaan van Nistelrooij tussendoor als er stroomstoring was. Samen lukte het ons om de storing op te heffen. Het onderwijsondersteunend personeel pleegde in de vakantieperioden onderhoud aan de gebouwen, wat inhield dat lampen werden vervangen, stoelen gelast, elektriciteit gemaakt en aangelegd. Meestal werkten we tot half 3 en dan gingen we in de gymzaal sporten. Voetbal of Hockey. In de tijd van de Tour de France keken we gezamenlijk naar de live verslagen. Friet met halve haan bakten we ook wel eens. Elk jaar in de zomervakantie maakte we met z'n allen een door Frans Govers uitgezette fietstocht. Kortom een gezellige tijd!

De toa

Na een aantal jaren vond de directie mij geschikt voor TOA, Technisch Onderwijs Assistent.

Dat kon niet zomaar. Ze dienden een aanvraag in bij het Ministerie van Onderwijs en

Wetenschappen voor mijn bevordering. De Onderwijsinspecteur kwam naar het Maaslandcollege, woonde een practicum bij dat ik zelfstandig uitvoerde en ging daarna met mij nog in gesprek. Hij was vol lof over mij en ging meteen akkoord.

Onderwijs ondersteunend personeel

De ICT-er

Het computertijdperk brak aan en het Maaslandcollege begon ook in computers te investeren. Elektriciteitsvoorzieningen moesten in een lokaal aangelegd worden, daarvoor werd ik gevraagd en ik werd daardoor tegelijkertijd lid van de stuurgroep van de computers. De stuurgroep bestond uit Frans Arts namens de schoolleiding, Thomas van Hulsel en Frans van der Velden namens de Binasdocenten, Ger Verlaan namens de talendocenten en ik vanwege mijn technische achtergrond. In het begin kon in één leslokaal 10 computers gebruikt worden welke na elke les weer opgeruimd werden. Software bestond nog slechts uit PC Type en PC Cal. Internet was er toen nog niet. De eerste computers hadden geen harde schijven maar cassettebandjes voor geheugenopslag, later werden dat diskettes en daarna kwamen de harde schijven. Reparaties voerde ik uit door verschillende onderdelen bij slechte en de goede computers te verwisselen, zo kwam ik erachter welk onderdeel stuk was en bestelde dan het nieuwe onderdeel. Later mocht ik computercursussen gaan volgen maar die gingen meer over applicatie- netwerk- en systeembeheer.

Het computerwerk werd een nieuw onderdeel van mijn taak, taken van biologie gingen gewoon door. De rector, Tom van Kleef, had contacten met Organon en regelde dat de school 100 afgeschreven computers konden overnemen. Van die 100 computers kon ik 60 goed werkende computers maken. Er waren 2 lokalen voor 60 computers nodig. Ik maakte van oude laboratoriumtafels computergeschiede tafels, compleet met elektriciteit- en data aansluitingen. Wanneer Thomas van Hulsel tijd had, hielp hij mee. De ontwikkelingen gingen snel: netwerk, internet, meer softwarepakketten, beveiliging, restricties, printers, draadloos netwerk. De overheid gaf een financiële impuls aan alle scholen waardoor we in een keer 100 Dell computers konden aanschaffen. Ik kreeg toen een halve aanstelling als systeembeheerder en nog later werd dat een hele baan. Het was een moeilijke

beslissing om niet meer met leerlingen te werken. Biologie liet ik met pijn in mijn hart achter in andere handen.

Maaslandcollege werd een opleidingsschool voor stagiaires uit de ICT. Thomas Krijgsman is begonnen als stagiaire bij ons en later na het behalen van zijn diploma kwam hij bij ons in dienst als applicatiebeheerder. Er kwamen steeds meer computers en servers, er kwam zelfs een gekoelde ruimte voor servers en een werkruimte voor systeembeheer. Er kwamen beamers en draadloos netwerk die ook door ons zelf werden aangelegd. Kilometers UTP kabels legden we aan tussen de verlaagde plafonds en in de kruipruimtes. Digiborden werden onder ons toezicht door derden geplaatst.

Later kwam er software in de handel waarmee we op afstand computers konden overnemen en software konden repareren. Het kon ook dienen als helpdesk, als mensen belden konden we ze op afstand door het programma leiden. Ook konden we op afstand het computergebruik van leerlingen observeren en controleren. Regelmatig grepen we in als ze bezig waren op verkeerde sites zoals op spelletjes- of erotische sites; dan toverde we een rode pop-up op hun scherm met de tekst 'Gebruik deze computer alleen voor schoolse doeleinden.' Dit scherm bleef dan een minuut zo geblokkeerd staan wat veel hilariteit te weeg bracht binnen de groep. Beveiligen is een hoofdstuk apart. Serversoftware was zo ingericht dat we groepen een apart menu en aparte rechten gaven wat betreft schrijf- en leesrechten. Elk softwarepakket werd door ons bestudeerd en daar werden rechten op toegepast, wat de leerlingen wel en niet konden zien en gebruiken.

Later werden er ook door ons camera's opgehangen voor preventie van vernieling en diefstal, helaas bleek dat nodig.

Eind- en schoolexamens worden ook op digitaal afgenomen. Bij de landelijke schoolexamens kregen de leerlingen alleen het examen in beeld wat ze moesten maken, van tevoren hadden wij de leerlingen ingebracht en beveiliging toegepast. Internet werd uitgeschakeld. De computers werden door middel van schermen van elkaar gescheiden.

Het slot

Huub op cursus...

De ontwikkeling van ICT gaat volop door en mijn leeftijd ook en dan komt de tijd van mijn pensioen in zicht. Na 38 jaar. De jaren op het Maaslandcollege vlogen voorbij, eerst als amanuensis en daarna als systeembeheerder. Biologie was boeiend. ICT bleef zich vernieuwen en daardoor uitdagend. Ik heb met veel plezier op het Maaslandcollege gewerkt en met vele fijne collega's samengewerkt. Er heerste een fijne sfeer op

Geschiedenis van de school in fragmenten

school. Door mijn enthousiasme kozen mijn kinderen ook voor het Maaslandcollege en beleefden daar ook een fijne tijd.

Huub Smits
mei 2020

Aflevering 28:

De drie musketiers, deel 3

Adriaan van Nistelrooij, een kleine man met grote daden

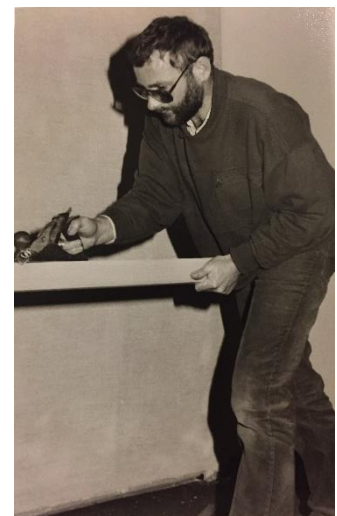
De derde in de rij van de Drie musketiers is de kleine grote bouwer, technicus, reiziger en conciërge Adriaan van Nistelrooij. Deze Heeschenaar in hart en nieren heeft een indrukwekkende staat van dienst op het Maaslandcollege. Niet alleen in “footprints” in letterlijke zin, ook als mens en in bijdragen die geleverd zijn aan alles wat een school een school maakt. Een beeld van en markante persoonlijkheid die samen met Frans Govers en Huub Smits tot de drie

musketiers gerekend mag worden. En ook degene die van het drietal de kortste carrière binnen de muren van het Maaslandcollege heeft gekend. Maar daarom niet minder intensief.

Geert Arts

De man en zijn daden....

Op 19 september 1979 zette Adriaan zijn eerste schreden in de school als werknemer in dienst van het Maaslandcollege. De school telde op dat moment ongeveer 1100 leerlingen. En de gebouwelijke situatie was overzichtelijk te noemen. De oudbouw en het gebouw uit de jaren zeventig: daar deed de school het mee. Met een aula op de plek waar nu beeldende vorming is gehuisvest. Een personeelskamer in wat nu de lokalen 1.13 en 1.14 zijn. Met een ruim sportveld. De roerige jaren zestig waren voorbij, de actieve jaren zeventig liepen op het einde. In een dergelijke school kwam Adriaan te werken. Dagelijks met de fiets vanuit Heesch naar Oss. Met keurig elke dag een gevuld broodtrommeltje (gevuld door zijn echtgenote Maria?) én met een vaste stoot vitamines: een sinaasappel.

Om maar met de eerste vreemde constatering in huis te vallen: de personeelsleden behorende tot de categorie onderwijs ondersteunend personeel houden pauze in de keuken van de toenmalige aula. De personeelskamer verdiende die naam toen nog niet. Het was overduidelijk een docentenkamer, geheel voorbehouden aan het onderwijsgevende personeel.

Kern van Adriaans footprint is overduidelijk te vinden in alles wat in en met het schoolgebouw te maken heeft. Deels is hij een technische duizendpoot die heel veel klussen zelf uitvoert. Adriaan de man met hamer en ander gereedschap die met gouden handen heel veel in eigen beheer repareert en produceert. Sloten vervangen, deuren afhangen, kasten maken, prikborden en schilderijen bevestigen, werkzaamheden aan het sanitair, glasschade deels herstellen, verlichting controleren en onderhouden. Je kunt het zo gek niet bedenken of Adriaan heeft met zijn gereedschap ergens een hand achter gehad. Zelf maken? In veel gevallen gebeurde dat toen nog. Denk aan de oersterke, bijna niet te tillen, presentatieborden. Later de deuren die daarvoor werden gebruikt. Allemaal van Adriaans hand.

In eerste instantie vanuit de kelder onder de hal. Daar waar ruimte was om te klussen en spullen op te slaan. Er stond zelfs een lasapparaat, dat door de conciërges en toa's werd gebruikt. De controle door de arbodienst betekende meteen het einde van deze vuurgevaarlijke activiteit in de krochten van het Maastrandcollege.

Vlnr Frans Gover, Leo Zelissen, Theo Breuring, Adriaan van Nistelrooy, Piet Manders

Later, na de nodige verbouwingen, verhuist Adriaans werkplaats naar de ruimte die voorheen door de brugklasleiding werd gebruikt. Waar ook nu nog de werkplaats en het magazijn te vinden is. Tegenwoordig een oase van overzichtelijke stellingen en kasten met zelfs een werkkamer mét computer. Toen een verzameling waar malle Pietje van Swiebertje zijn vingers bij zou aflikken. Maar er lag veel goed spul. Zelfs een hele bak met sleuteltjes voor de verschillende kasten in de diverse

lokalen. Een helse opdracht om de sleutel met de juiste cijfercombinatie te vinden. Motto: wie wat bewaart heeft wat. Bij Adriaan eigenlijk: wie wat bewaart heeft meestal te veel.

De buitenruimte naast de werkplaats van Adriaan was geheel gevuld met oud en minder oud schoolmeubilair. Met hout in allerlei vormen en maten. Jarenlang zelfs omgeven door heuse bouwhekken. Hier werkte iemand met een verleden in de bouwsector, dat was wel duidelijk.

Nou heeft deze klusser een manco: niets mag weggegooid worden, alles kan nog worden gebruikt. Adriaan is waarschijnlijk de grondlegger geweest van de recycling en het hergebruik. Dat leidde tot een enorme verzamelwoede en dito gevolgen. Binnen de kortste keren heeft Adriaan een verzameling opgebouwd van spullen die ooit nog eens van pas kunnen komen. Niet altijd op de meest geordende wijze

ergens geplaatst of opgeslagen. Maar wel groots in omvang. Tot ergernis van velen, voor de conrector financiën een zegen omdat daarmee kosten worden bespaard: heel veel spullen waren er al of waren er nog. Lekker goedkoop.

Als uitvoerder is Adriaan bij enorm veel projecten in de school betrokken geweest. Grote en kleine verbouwingen zijn onder begeleiding en eigenlijk onder leiding van Adriaan uitgevoerd.

In eigen beheer uitgevoerde werken bijvoorbeeld. Alle toiletten zijn voorzien van nieuw tegelwerk, nieuwe plafonds en verlichting. En tegelijkertijd werd overal het sanitair vervangen. Geheel zelf gedaan. Ook de verbouwing van de lokalen 142-146 is mede geschied door de gouden handen van deze conciërge.

Vlnr Leo Zelissen, Guido Coumans, Frans Govers, Adriaan van Nistelrooy

In de zomervakantie trok Adriaan samen met de toa's door de school. Om alle tafels en stoelen te repareren die te lijden hadden onder het intensieve gebruik door de leerlingen. Stoeldoppen werden vervangen, tafelbladen weer vastgezet. En nog veel meer.

60 jaar Maaslandcollege

Als duizendpoot was Adriaan veelvuldig betrokken bij culturele escapades op school. Groteren kleinere producties: vrijwel altijd werden de decors mede door de inspanningen van Adriaan gemaakt. Welcome 2000, Papa komt thuis: twee voorbeelden van grote werken. Maar ook diploma-uitreikingen, open dagen, activiteitendagen (vogelhuisjes maken!) en de adventskrans. Deze laatste heeft jarenlang (met échte kaarsen) in de periode voor de Kerst de hal van de school

versierd. De hele dag brandden de kaarsen, het groen voor de krans kwam uit de eigen Maaslandtuin.

Adriaan werd graag betrokken bij allerlei activiteiten. Jarenlang vormde hij met Thomas van Hulsel de huishoudelijke dienst / keukenbrigade bij het jaarlijkse brugklaskamp. Eerst naar Well (L), later naar Zonnewende in Sint Michielsgestel.

Als zwarte piet (dat kon toen nog) was Adriaan aanwezig bij de surprise-avond voor de brugklassers. Zijn steun en toeverlaat, zijn eeuwige maat, Frans Govers was Sint Nicolaas zelf. Verschil moet er zijn Adriaan!

De eerste jaren van het fameuze fietsfestijn in Zuid-Limburg kon ook niet zonder Adriaan. Hij bracht bijvoorbeeld 75 fietsen vanuit Oss met de vrachtauto naar Maastricht. En weer terug natuurlijk.

In de periode dat de buitenlandse reizen floreerden was Adriaan in mei vrijwel elk jaar op pad. Praag, Rome, London, Berlijn: de Europese hoofdsteden die hij met leerlingen en collega's heeft bezocht. Zijn langste staat van dienst in deze sector was wel de reis van 4 mavo naar Parijs.

Kersen op de taart voor deze geluksvogel: met een klein vliegtuigje boven Oss mogen cirkelen vanuit Eindhoven (samen met Anita van der Wouw). En de ballonvaart als beloning na de opening van het EurekaLab.

Bovenal was Adriaan de conciërge. Samen met Frans Govers de leerlingen kennen, herkennen en eerlijk benaderen. Recht voor de raap, rechtvaardig. Met Adriaan moest je niet sollen. Dat wisten de leerlingen maar al te goed.

Deelnemers Zevenheuvelenloop

Mag niet onvermeld blijven: Adriaan was (en is waarschijnlijk) eigenwijs. Iets wat hij in zijn hoofd heeft krijg je er moeilijk uit. Ging zijn eigen gang. Maar altijd in de richting van één belang: het moest goed zijn voor het Maaslandcollege.

Op 31 januari 2014 was het de laatste werkdag voor Adriaan. Een week later het officiële afscheid, met een mooie speech van collega-vriend Frans Govers.

Aflevering 29:

De beschrijving van een monument

In 2010 heeft de gemeente Oss een uitgebreide beschrijving gemaakt van het oudste deel van het schoolgebouw aan de Vianenstraat. Deze beschrijving wordt genoemd:

‘Redengevende beschrijving gemeentelijk monument – gemeente Oss’.

Vanuit de gemeente Oss is toestemming verleend om deze mooie en uitgebreide beschrijving integraal over te nemen. Vooral voor de liefhebbers van architectuur een uitstekende kans om, met deze beschrijving in de hand, de “oudbouw” nader te bestuderen.

Het is de bedoeling dat deze redengevende beschrijving de basis vormt voor een mogelijke aanwijzing van dit gedeelte uit 1953 tot gemeentelijk monument. De redenen om dat te doen zijn in het navolgende document te lezen.

Wellicht wordt een en ander in 2022, wanneer de school haar 75-jarig jubileum viert, gerealiseerd.

In de *afleveringen 4 en 5* is reeds aandacht besteed aan het hart van onze school:

- In aflevering 4 vooral de bouwperikelen
- In aflevering 5 veel aandacht voor de kunst aan en rondom het gebouw.

Met dank aan Jan-Willem van Zoelen, medewerker cultureel erfgoed van de gemeente Oss.

Geert Arts
januari 2021

Voorgevel (hoofdvolume)

Objectgegevens

Type	Schoolgebouw (Maasland)
Adres	Vianenstraat 1
Postcode / plaats	5342 AJ Oss
Kadastrale aanduiding	Oss E 03713
Datum aanwijzing	

Waardering

Het schoolgebouw is architectuurhistorisch van hoge waarde omdat het een goede representant is van de Wederopbouwarchitectuur en wel de shakehandsstijl. Het pand is bovendien onderdeel van het oeuvre van architect J.A. de Reus uit Oss. Voorts wordt de architectuurhistorische waarde bepaald door de gaafheid van de hoofdvorm en de detailleringen. Het gebouw verkeert nog grotendeels in de oorspronkelijke staat. Cultuurhistorisch is het pand waardevol als vertegenwoordiger van sociale voorzieningen in Oss (voormalige middelbare meisjesschool, thans middelbare school).

Redengevende omschrijving

Algemene gegevens

Kadastraal nummer: Oss E 03713
Oorspronkelijke functie: schoolgebouw
Huidige functie: schoolgebouw
Bouwjaar: 1953
Bezoekdatum: 12 maart 2010
Foto's: 28 foto's opgenomen in omschrijving

Monumentbeschrijving

Ligging en hoofdmassa

Nabij het station is het schoolgebouw, de voormalige middelbare meisjesschool Regina Mundi, gesitueerd. Thans is er het Maaslandcollege in gehuisvest. Het pand is in Wederopbouwstijl opgetrokken: shakehandsstijl (combinatie van Traditionalisme – baksteen, volumes onder zadeldak – en Modernisme/Zakelijkheid – beton, grote ijzeren raampartijen). Shake-handsarchitectuur heeft over het algemeen vaak een sterk classicistisch karakter; herkenbaar aan verticale geleding door (hoek)pilasters en terugliggende geveldelen en horizontale geleding. Het ontwerp uit 1953 is van de hand van architect J.A. de Reus.

Er zijn later diverse bijgebouwen bijgeplaatst die vanwege onvoldoende monumentale waarden niet nader zijn beschreven.

Het tweelaagse oorspronkelijke schoolgebouw heeft een samengestelde plattegrond. Een rechthoekig hoofdvolume, bestaande uit: drie smalle vleugels onder zadeldak waartussen een centrale hal onder platdak is gevestigd; een rechthoekig volume onder zadeldak dat tegen de kopse kant (noordzijde) van de oostelijke vleugel is geplaatst; een laag volume onder zadeldak dat in het verlengde van de westelijke vleugel is geplaatst; haaks hierop een volume onder zadeldak met extra dakschild aan de oostzijde (hoekvolume); in het verlengde hiervan een hoog volume onder zadeldak (gymzaal). De volumes zijn opgetrokken in een grauwgele baksteen, gemetseld in wildverband. Constructieve elementen zoals omlijstingen, lateien en banden (ter accentuering aanwezigheid betonnen vloerdelen) zijn in beton uitgevoerd.

De zadeldaken hebben alle flauwe hellingen en zijn gedekt met gesmoorde Romaanse pannen. De dakschilden hebben een dakoverstek rustend op houten klossen. De daken zijn voorzien van zinken mastgoten. Het authentieke stalen kozijnwerk is overal vervangen door moderne kunststof exemplaren. Een groot aantal gevels (behalve de rechter zijgevel van het hoofdvolume en de gevels van de drie bouwvolumes in de noordwestelijke hoek) zijn horizontaal gemarkeerd door een betonnen lijst ter hoogte van de verdiepingsvloer. Aan de voor- en linkerzijde is een lage tuinmuur met ezelsrug gemetseld. Aan de rechterzijde is een hoge afscheidingsmuur gemetseld waarachter de overdekte fietsenstalling en binnentuin zijn gesitueerd.

Voorgevel (hoofdvolume)

De voorgevel van de oostelijke vleugel bestaat uit twee delen: de voorgevel van de oostelijke vleugel en de voorgevel van de tegen de kopse kant van de vleugel aangebouwde volume. Deze laatste wordt apart beschreven. In de hoofd vleugel zijn op de begane grond links vier vensters, voorzien van vierruits ramen. De vier vensters zijn aan elkaar gekoppeld door een betonnen omlijsting, waarbij de vensters middels betonnen muurdammen van elkaar worden gescheiden. Rechts daarvan zijn twee vensters voorzien van vierruits ramen. Ook deze worden aan elkaar gekoppeld door betonnen omlijsting, waarbij de ramen middels een muurdam worden gescheiden. Links van de entreepartij is een venster voorzien van een betonnen omlijsting. Het heeft een vierruits raam. Rechts van de entreepartij is een venster

voorzien van een betonnen. Het heeft een zesruits raam. Bij alle vensterpartijen kraagt de onderdorpel ietwat uit om als lekdorpel te fungeren.

De inpandige entreepartij is eveneens voorzien van een betonnen omlijsting. De entree bestaat uit moderne Franse, grotendeels glazen, deuren met een gedeeld bovenlicht.

Op de eerste verdieping zijn links vier vensters voorzien van vierruits ramen. De ramen rusten op de betonnen band/cordonlijst en worden van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen. Rechts daarvan zijn drie, door betonnen muurdammen gescheiden vensters, voorzien van vierruits ramen. Het meest rechter venster is voorzien van een vierruits raam. Tussen het middelste en rechter venster zijn drie ietwat verdiepte gevelvlakken, van elkaar gescheiden door gemetselde lisenen. Elk gevelvlak heeft een vierkant venster met een betonnen omlijsting en voorzien van een enkelruits raam.

Linker zijgevel (hoofdvolume)

De linker zijgevel heeft een sterk classicistische uitstraling die refereert naar landhuizen uit de achttiende eeuw: tweelaags hoofdvolume met haaks daarop vleugels die vooruit steken. Hier is in feite sprake van een soortgelijke opzet, bestaande uit een parallel aan de weg gelegen volume met aan beide kopse kanten een naar voren springende vleugel.

Bij de topgevels is zichtbaar dat de verdieping van de vleugels ietwat verjongen (ongeveer een kop smaller aan beide kanten).

De topgevel van de linker vleugel gaat grotendeels verscholen achter een recente aanbouw. De gevel is horizontaal gemarkeerd door een betonnen lijst ter hoogte van de zolder. Op de eerste verdieping heeft het drie vensters voorzien van vierruits ramen. Ze worden aan van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen. In de topgevel is een ietwat terugliggend, rechthoekig blind gevelvlak.

De topgevel van de rechter vleugel is geheel blind. De topgevel wordt horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten, waarbij boven de bovenste een bakstenen rollaag is aangebracht. Op de begane grond is een driezijdige uitbouw onder een flauw hellend dakje met koperen bedekking. Deze uitbouw rust op een klein rechthoekig basement. In de voorkant is een verdiepte blind gevelvlak aangebracht, dat aan de bovenzijde wordt beëindigd door opengewerkt metselmozaïek en een tandlijst. Op de eerste verdieping zijn drie verdiepte, blinde gevelvlakken, van elkaar gescheiden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek.

Het middelste geveldeel heeft op de begane grond tweemaal drie vensters voorzien van vierruits ramen (de vensters in het linker geveldeel zijn vanwege de nieuwe aanbouw verdwenen/niet zichtbaar). De vensters worden per drie aan elkaar gekoppeld door een betonnen omlijsting, waarbij de ramen middels betonnen muurdammen worden gescheiden. De onderdorpels kragen ietwat uit en fungeren als lekdorpels. Op de eerste verdieping heeft het middelste geveldeel vier maal drie vensters, voorzien van vierruits ramen. Ze zijn per drie geclusterd, waarbij de ramen middels betonnen muurdammen worden gescheiden.

Op de oorspronkelijk bouwtekening is te zien, dat er nog een bouwvolume links van deze gevel was. Deze is in de huidige situatie echter verdwenen.

Rechter zijgevel (hoofdvolume)

De gevel bestaat uit een groot gevelvlak, geplaatst tussen de twee vleugels onder zadeldak. Het grote middengedeelte wordt aan de bovenzijde afgesloten door een op een op de klassieke architectuur geïnspireerd hoofdgestel: een forse betonnen overstek (kroonlijst) met daaronder een fries met verdiepte trigliefen. De trigliefen hebben schijnvoegen en een ruit. De gevel is opengewerkt, waarbij de smalle gevelhoge vensters door zes gemetselde pilasters worden gescheiden. Vijf vensters zijn voorzien van twaalfruits ramen. Twee vensters zijn voorzien van achtruits ramen en op de begane grond Franse deuren. Tussen de hal en de zijvleugels is aan beide zijden een verbindingstuk geplaatst. Het linker

verbindingselement heeft op de eerste verdieping een nooduitgang. Het rechter verbindingselement heeft op de begane grond een entreepartij met een betonnen omlijsting. De entree is voorzien van een moderne deur met drie ramen. Op de eerste verdieping is eveneens een entree met een betonnen omlijsting en een moderne deur met drie ramen. De entree biedt toegang tot een klein betonnen balkon omgeven door een smeedijzeren hekwerk.

De rechter zijgevel van de westelijke vleugel (de noordelijke kopgevel) is geheel blind en heeft eenzelfde opzet als de zuidelijke kopgevel van de oostelijke vleugel. De topgevel wordt horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten, waarbij boven de bovenste een bakstenen rollaag is aangebracht. Op de eerste verdieping zijn drie verdiepte, blinde gevelvlakken, van elkaar gescheiden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek.

Achtergevel (hoofdvolume): de westelijke gevel

Deze gevel was niet toegankelijk en kan derhalve niet worden beschreven.

Voorgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Ook bij dit volume verjongt de verdieping ietwat, zoals zichtbaar is in het naar binnen verspringen van de gevels boven de betonnen lijst.

De topgevel is horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten, waarbij boven de bovenste lijst een kopse rollaag is aangebracht. Op de begane grond zijn drie in een betonnen omlijsting gekoppelde vensters geplaatst, voorzien van vierruits ramen. De onderdorpel kraagt ietwat uit en fungeert als lekdorpel. De

vensters worden van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen

Op de eerste verdieping zijn tussen de betonnen lijsten vier verdiepte gevelvlakken die van elkaar gescheiden worden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek. In elk vlak is een kunststenen beeldhouwde voorstelling die de levensloop vertellen (van links naar rechts): een klein kind, een kind in de schoolbanken, een jong gezin en een oudere. Gelijksoortige beeldhouwde voorstellingen komen voor bij de schouwen van het dubbele woonhuis Hescheweg 45 en 47.

De geveltop is verrijkt door enkele uitkragende koppen in het muurwerk. In de top is een rond venster aangebracht, voorzien van een enkelruits raam.

Rechter zijgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

De begane grond is blind. Op de verdieping is sprake van een terugliggende glazen façade (circa halve meter inpandig). In de rooilijn vóór de glazen pui, zijn tussen de twee betonnen banden (hier is sprake van lateien) vier betonnen veelhoekige kolommen geplaatst met eenvoudige basementen en versoberde Dorische kapitelen.

Tegen de begane grond is een bijna vierkante kleine aanbouw met een platdak. De gevels worden beëindigd door een overhoekse tandlijst tussen twee strekkenlagen. Op de hoeken staan betonnen naar boven uitkragende blokken. In een zijgevel is een venster met een betonnen omlijsting en voorzien van een tweeruits raam. In de voorkant is een deuropening.

Linker zijgevel (kleine volume kopgevel oostelijke vleugel)

De linker zijgevel is tegen de kopse gevel van de oostelijke zijvleugel geplaatst, Die geveldelen die zichtbaar zijn, zijn blind.

Achtergevel (kleine volume kopgevel oostelijke vleugel)

De topgevel is horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten waarbij boven de bovenste lijst een kopse rollaag is aangebracht. Op de begane grond zijn drie vensters die aan elkaar gekoppeld zijn door een betonnen omlijsting. De vensters reiken tot aan de grond en worden van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen/stijlen. De twee buitenste vensters zijn voorzien van zesruits ramen. Het middelste venster is voorzien van Franse deuren met een gedeeld bovenlicht.

Op de eerste verdieping zijn drie verdiepte, blinde gevelvlakken, die van elkaar gescheiden worden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek. De geveltop is verrijkt door enkele uitkragende koppen in het muurwerk. In de top is een rond venster aangebracht, voorzien van een enkelruits raam.

Eenlaags volume onder zadeldak

De gevel/façade van het volume ligt ongeveer een halve meter verdiept, waarbij de gevelbrede latei rust op twee betonnen veelzijdige kolommen. De kolommen hebben vierkanten basementen en Dorische kapitelen. Op de begane grond zijn twee vensters met drie gekoppelde ramen. Rechts op de begane grond is een entreepartij met zijlicht. De entree heeft een moderne deur met raam.

Eenlaags hoekvolume

Rechts naast het eenlaags volume met Dorische kolommen bevindt zich een volume onder zadeldak met extra dakschild aan de oostzijde. De oostelijke (kop)gevel is geplaatst tussen twee vlakke hoekpilasters: verdiept gevelvlak over de gehele gevel. Het gevelvlak wordt aan de bovenzijde beëindigd door een rollaag. In het vlak zijn negen vensters met aan de onderzijde gemetselde onderdorpels. Alle zijn voorzien van een enkelruits raam.

De noordelijke zijgevel van het volume telt drie vensters met een betonnen omlijsting, waarbij de onderdorpel ietwat uitkraagt en functioneert als lekdorpel. De vensters zijn voorzien van vierruits ramen.

Gymzaal

De gymzaal (in vormgeving en detaillering gelijk aan het hoofdvolume en het kleine volume aan de voorzijde van het hoofdvolume) is geplaatst onder een zadeldak. De begane grond van de rechter zijgevel is blind. Op de eerste verdieping bevinden zich tussen twee forse betonnen lateien 10 vensters, van elkaar gescheiden door forse betonnen muurdammen. Ook op de hoeken zijn betonblokken geplaatst. Alle zijn voorzien van ramen met traliewerk. De gevel aan de voorzijde (oostzijde) gaat grotendeels verscholen achter het lagere volume onder zadeldak. De topgevel is horizontaal gemarkeerd door een kunststenen lijst met daarboven een rollaag ter hoogte van de zolder. De geveltop is verrijkt door enkele uitkragende koppen in het muurwerk. In de top is een rond venster aangebracht, voorzien van een enkelruits raam. De linker zijgevel en gevel aan de westzijde waren niet toegankelijk en kunnen derhalve niet beschreven worden.

Afscheidingsmuur

De binnentuin en fietsenstalling wordt omgeven door een gemetselde muur. Deze wordt aan de bovenzijde beëindigd door overhoekse tandlijst tussen twee strekkenlagen. Aan de voorzijde is de muur horizontaal gemarkeerd door een rollaag op plintheogte. De muur heeft verschillende ronde vensters met een stalen roedeverdeling. Aan de voorzijde zijn twee ingangen onder een segmentboog voorzien van stalen opengewerkte poorten.

Interieur

De inwendige structuur van het schoolgebouw is nog grotendeels in tact. In de centrale hal zijn de dragende kolommen en de trappartij nog aanwezig.

Advies Monumentenkamer 57.	
Dossiernr.	: M9169-G460
Aanvrager	: Ons Middelbaar Onderwijs
Bouwplan	: Fase v- vianenstraat 1
Bouwadres	: Vianenstraat 1, 5342 AJ te Oss
Advies d.d.	: 31-08-2010
Advies	: aanwijzen
Het schoolgebouw naar ontwerp uit 1953 van architect J.A. de Reus uit Oss is in hoofdopzet en interieur opvallen gaaf gebleven en heeft hoge architectuur-historische waarde. Vanwege de betekenis voor Oss heeft de vroegere M.M.S ook hoge cultuurhistorische waarde.	

Geschiedenis van de school in fragmenten

Deel voorgevel (hoofdvolume)

Deel voorgevel (hoofdvolume)

Deel voorgevel (hoofdvolume)

Voorgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Geschiedenis van de school in fragmenten

Rechter zijgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Achtergevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Rechter zijgevel (hoofdvolume)

Rechter zijgevel (hoofdvolume)

Deel rechter zijgevel (hoofdvolume)

Geschiedenis van de school in fragmenten

Eenlaags volume onder zadeldak

Eenlaags volume onder zadeldak

Eenlaags hoekvolume

Eenlaags hoekvolume

Gymzaal

Gymzaal

Geschiedenis van de school in fragmenten

Afscheidingsmuur

Afscheidingsmuur

Linker zijgevel (hoofdvolume)

Linker zijgevel (hoofdvolume)

Linker zijgevel (hoofdvolume)

Geschiedenis van de school in fragmenten

Centrale hal met trappartij

Centrale hal

Centrale hal met trappartij

Trappartij in centrale hal

Geschiedenis van de school in fragmenten

Trappartij in centrale hal

Trappartij in centrale hal

Centrale hal met dragende kolom

Aflevering 30

Een zelfportret van een buurtbewoner en docent: Marian Meeuwse

Jeugdhervindingen

Met het Maaslandcollege ben ik letterlijk en figuurlijk opgegroeid. Toen ik een half jaar oud was verhuisden mijn ouders naar de Ridderstaat. Als kind speelden we op het sportveld en op de binnenplaats. Het huidige lokaal 0.10 was toen het biologie lokaal. Daar gingen we elke keer kijken naar het skelet dat voor het raam stond. Spannend was ook de bouw van de barakken op het huidige parkeerterrein Vianenstraat achter de Ridderstraat. We speelden daar met de hele buurt "verstoppertje". Je kon daar goed verdwalen. Toen de barakken eenmaal gereed waren voor gebruik van lesgeven/onderwijs was het spelen voor ons afgelopen.

Mijn zus heeft haar schoolloopbaan grotendeels op de MMS Regina Mundi doorgebracht en mijn beide broers op HAVO, het Maaslandcollege. Daarna hebben er nog kinderen van mijn broers les gehad.

Er wordt veel gesproken over het snoepwinkeltje van de familie Hartogs. Voorheen was dit een groentewinkel van Sjaak van Berkom. Voordat de leerlingen snoep gingen kopen bij John Hartogs, was Bakkerij Verhoeven op nr. 56 het snoepwinkeltje voor de leerlingen van school. Toen mijn zus op MMS zat haalde mijn moeder, voorafgaande aan de pauze, een waterijsje voor mijn zus, zodat ze niet in de rij hoefde te staan.

Als tiener wist ik eigenlijk al wat ik wilde worden: docente handwerken/textiele werkvormen. Een droom zou zijn om op het Maaslandcollege te mogen werken. Lekker dichtbij. Tijdens mijn studie aan de lerarenopleiding Tehatex Nijmegen en Academie voor beeldende vorming Tilburg liep ik stage bij museum Jan Cunen in Oss. Tijdens deze stage heb ik een educatieve tentoonstelling "Wat doe je met een lapje" gemaakt. Ter voorbereiding aan dit bezoek in het museum kwam ik in contact met Annemarie van Besouw, docente textiele werkvormen van het Maaslandcollege. Het klikte tussen ons. Een paar jaar later werd ze helaas ziek en er werd een vervanger gezocht.

De advertentie kwam in 1984 op mijn pad. Inmiddels was ik klaar met mijn opleiding en greep mijn kans om te solliciteren op mijn droombaan.

Ik werd uitgenodigd voor een gesprek. Ontvangen werd ik door Piet van der Heijden, de conciërge, in zijn loge bij de hoofdingang. Ik zie me nog zitten aan het tafeltje, vol spanning en met veel zenuwen. Piet was geen onbekende voor mij, want ik kende zijn dochter Janny van de lagere schoolperiode. Uiteindelijk kreeg ik de baan. Ik kreeg een aanstelling voor 6 weken en het zijn er bijna 25 jaar (tot 2007) geworden!

Mijn introductie op school vergeet ik zeker niet meer. Jacques Willemen (conrector) introduceerde me tijdens de pauze in de docentenkamer, waar nu lokaal 1.14 is. Alle docenten zaten in groepjes aan tafel. Ik nam me voor om elke dag ergens anders te gaan zitten zodat ik mijn collega's zou leren kennen. Maar dit was voor korte duur, het was heel moeilijk om aan te sluiten. Er waren al duidelijk groepjes gevormd. Uiteindelijk kwam ik toch maar terecht bij het groepje van tekenen en handvaardigheid. Piet Broeders was toen tekendocent en Bart van Hoek de docent handvaardigheid.

Als de lessen voorbij waren, meestal rond half 3, ging ik een kopje thee drinken in de keuken bij de aula (daar zijn nu de kunstlokalen) waar ook Frans Govers, Adriaan van Nistelrode en Huub Smit zaten. Vele gesprekken zijn daar gevoerd en de dag werd doorgenomen. Riek van der Heijden, de vrouw van Piet was toen nog werkzaam in de keuken en zorgde voor de pot thee.

Naast het aardrijkskunde lokaal van Piet Manders en Van Maarschalkerweerd lag het vaklokaal textiele werkvormen (destijds lokaal 56, nu lokaal 2.45). Het lokaal was zeer goed uitgerust, overal kasten met heel veel materiaal. Annemarie van Besouw zorgde goed voor haar leerlingen. Maar ze was ook zuinig, want bollen wol waren er niet. Bij de ingang van de lokaal hingen er allemaal strengen wol die steeds in de war raakte. Mijn vader heeft in de eerste periode heel veel van de strengen wol in bollen gedraaid. Daar was ik heel erg blij mee. Ik nam me dan ook voor om geen strengen wol te kopen maar bollen.

Op het moment van mijn aanstelling kregen de jongens handvaardigheid van Bart en de meisjes handwerken/textiel werkvormen. Wat een luxe was dat om te werken met halve klassen!

Twee jaar heeft dit nog geduurd, zelf was ik voorstander van hele klassen en dat de meisjes ook handvaardigheid zouden krijgen. Dit is uiteindelijk ook gelukt: de brugklassen (gemengde klassen) kregen allen een half jaar textiele werkvormen en half jaar handvaardigheid. Bart en ik hadden altijd contact met elkaar, want je kon de lokalen ook zien vanuit het raam. Bart zat boven en ik beneden. Bart ging al vrij snel de kunstwereld in. Loes Lammers werd de nieuwe collega handvaardigheid. Later kwamen Hanneke Schoth (handvaardigheid) en Mary Ann Hermanussen (tekenen)

Piet Broeders: tekenen. Jacques van der Hoogen en Theo van den Heuvel: lichamelijke opvoeding. Marian Meeuwssen: textiele werkvormen. Hans van de Kraats: muziek. Loes Lammers en Bart van Hoek: handvaardigheid

Er zijn vele werkstukken ontstaan in de textiellessen/klassen, daar mevr. Besouw nog veelal traditioneel handwerken gaf veranderde het vak handwerken toch echt wel in textiele werkvormen met een modern jasje, waarbij het proces centraal staat en niet de vaardigheden. De talloze klantklosjes heb ik dan ook snel mogen verkopen van de school. Ik heb veel lessen ontworpen. De computer als hulpmiddel was nog niet echt beschikbaar, dus was er sprake van veel handwerk: veel met de typemachine en knippen en plakken. Frans Govers en John Damen kopieerden of stencilden het dan voor ons.

Onze vakken werden zeker in de beginjaren, echt gezien als vakken onder of achter de streep. Jammer, maar bij rapportvergaderingen wisten wij toch veel zaken naar boven te brengen die de andere vakken niet bij de leerlingen hadden gezien. Kunstvakken doen meer met leerlingen dan de meeste collega's denken.

Na twee jaar volledig lesgegeven te hebben moest mijn aanstelling verlengd worden maar de schoolleiding besloot om het vak textiele werkvormen weg te bezuinigen en ICT onderwijs aan te bieden. Er ontstond veel reuring in de school en natuurlijk bij mij. Mijn droombaan viel immers in duigen. Theo Breuring, toen lid van MR, heeft heel erg zijn best gedaan om het vak te behouden voor de school maar het mocht niet meer baten.

Het vak bleef in de bovenbouw bestaan en mijn aanstelling veranderde in een vaste baan van een dag. Ik gaf nog les aan 4 havo en 5 vwo. Het werd keuzevak, naast tekenen, handvaardigheid en/of drama.

Op zich was dit wel prettig. Nu kreeg je leerlingen die het vak ook echt gekozen hadden. Samen met Wilfried de Waele heb ik vele jaren de leerlingen in mogen delen op basis van hun voorkeuren. Dit deden we altijd in de eerste week van de zomervakantie.

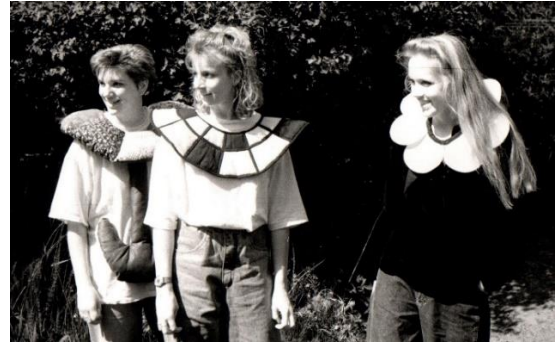
De bovenbouw.

De jaren lesgeven in de bovenbouw waren mooie jaren. Er zijn vele werkstukken ontstaan en heb mooie thema's of projecten met de lln. kunnen uitwerken. Ik kon de diepgang in. Alle thema's werden geïntroduceerd aan de hand van een dia serie met werken uit de kunst en uit de eigen omgeving. Het lokaal werd, zo veel mogelijk, aangepast aan thema. Materialen om mee te werken werden ingekocht Er was nog geen centraal magazijn dat je moest delen. De naaimachine werd ook ingezet bij het werken. Ook de jongens moesten er aan geloven. Stap voor stap werden ze meegenomen.

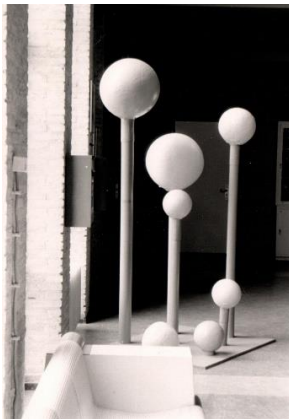
Zij waren vooral geïnteresseerd in de techniek. Het was altijd spannend om dit te zien en voor hen om te ervaren. Alle werkstukken werden gepresenteerd in de vele vitrines in de school. Er zijn vele textiele tuinen, kragen, bloemen, tassen en hoofdeksels ontstaan.

Overall maakte ik foto's van zodat het voor het nageslacht bewaard zou blijven.

Geschiedenis van de school in fragmenten

Een mooi voorbeeld of lessenserie was het ontwerpen van een object dat een relatie met de school moest aangaan. Bijgaand een voorbeeld in de hal van de school.

Het tentoonstellen / ophangen was wel een probleem. Maar met de steun van Adriaan van Nistelrooy kwam dit altijd tot een goed resultaat.

Het beoordelen van de werkstukken deed ik altijd in gezamenlijk overleg met de klas. Voorafgaande aan de opdracht werden de criteria aangegeven zodat men wist waar de opdracht aan moest voldoen. In het begin waren ze dit niet gewend maar het was een onderdeel van het lesgeven en aanleren van vaardigheden: reflecteren op werk van jezelf en de ander.

Mijn 12,5 jaar jubileum in 1997 werd samen gevierd met de andere jubilarissen. Het textiele werkvormen lokaal werd omgedoopt tot "weverspand".

Excursies en reizen

De buitenlandse excursies binnen het Maaslandcollege was voor de bovenbouw een hoogtepunt. Jammer genoeg waren het altijd dezelfde docenten die mee gingen. Gelukkig veranderde dit doordat ook de kunstvakken een andere invulling kregen en een onderdeel werden van het curriculum. Ik ben een aantal jaren mee geweest. De reis naar Praag zal ik niet snel vergeten. De reis er naar toe was lang en vermoeiend. We waren met twee of drie bussen. Onze groep kwam in een hotel dat we een soort van "kippenhok" noemde: kleine hokjes als kamer, openbare douches, zonder gordijnen. Je moest de reactie van leerlingen eens zien. De pubers waren hier niet over te spreken. Het eten was vreemd voor ze. Indrukwekkend was het bezoek aan concentratiekamp Theresienstadt. Voor ons als begeleiders een ervaring om mee te maken. De pubers waren er stil van.

De reizen naar Barcelona waren geweldig. Het hotel was prima en tijdens een van de reizen was een hoogtepunt de overwinning van FC Barcelona als kampioen. Ons hotel zal vlak bij de Ramblas waar het gevierd werd en heel Barcelona liep uit om hun kampioen te huldigen. Je snapte natuurlijk wel dat we daar bij moesten zijn.

Het wadlopen, elk jaar georganiseerd door Piet Manders heb ik een keer mogen meemaken. Dit was voor mij persoonlijk een hele zware beproeving. Een geweldige ervaring maar wat was het zwaar. Eens maar nooit meer voor mij!

Tijdens een van mijn laatste jaren heb ik samen met brugklasteam een bezoek aan het Museum Jan Cunen georganiseerd, compleet met lesmateriaal. Ik gaf toen al geen les meer aan de brugklassen maar een van de dingen die toch wel nodig waren op de school was meer kennis laten ervaren buiten de lessen in de school. Nu is het een normale gang van zaken om kunst in de school te halen maar ook om naar buiten te gaan

Opleidingen.

Binnen OMO konden we studiedagen volgen en dit hebben we dan ook zo veel mogelijk gedaan met collega's. Met de behaalde studiedagen konden we ook onze verplichte studiepunten verdienen. Volgens mij moesten we elk jaar 20 punten halen en de dagen van OMO waren altijd goed voor 8 punten. Dat tikte aan.

Ik heb samen met Hans van der Kraats (muziek) nog de opleiding in Tilburg gevolgd voor coördinator CKV. CKV was een hele omslag in de school toentertijd.

Een nieuw vak voor de leerlingen maar ook voor de collega's. Er moest meer samengewerkt worden en vakken werden geïntegreerd.

Helaas werd ik net in die periode ernstig ziek en heb de beginsituatie nog mee kunnen maken en de training mogen volgen maar ik moest mijn taken los laten. Na deze periode was het lastig om weer de draad op te pakken, het team was veranderd. Er waren ook nieuwe docenten aangetrokken en de werkwijze veranderde.

Mijn vervangster Ilona Klinkhamer heeft het laatste grote project "Galabal" nog mogen afmaken.

Kunst in de school

Voormalig rector Tom van Kleef bracht vernieuwing in school. Tijdens onze kennismaking kwam hij erachter dat ik veel kennis over en contacten had met de regionale kunstenaars. Ik wilde meer kunst in de school brengen. Samen met bevriende kunstenaars heb ik een concept ontwikkeld en hen uitgenodigd om te komen exposeren op het Maaslandcollege. Toch wel een moment van vernieuwing binnen de school. De tentoonstelling is toen verder vorm gegeven door conrector Ton van den Boom. Vereerd was ik dat mijn eigen werk in de kamer van Tom van Kleef mocht hangen.

Oud leerlingen.

Trots ben ik ook op een aantal oud- leerlingen die ver zijn gekomen in de "kunst en cultuur wereld". Denk aan Astrid Radoes, zij was toen al druk bezig met openlucht theater Hoessenbosch Berghem en zat soms heel moe in de klas omdat ze net een productie achter de rug had, waarin ze meespeelde.

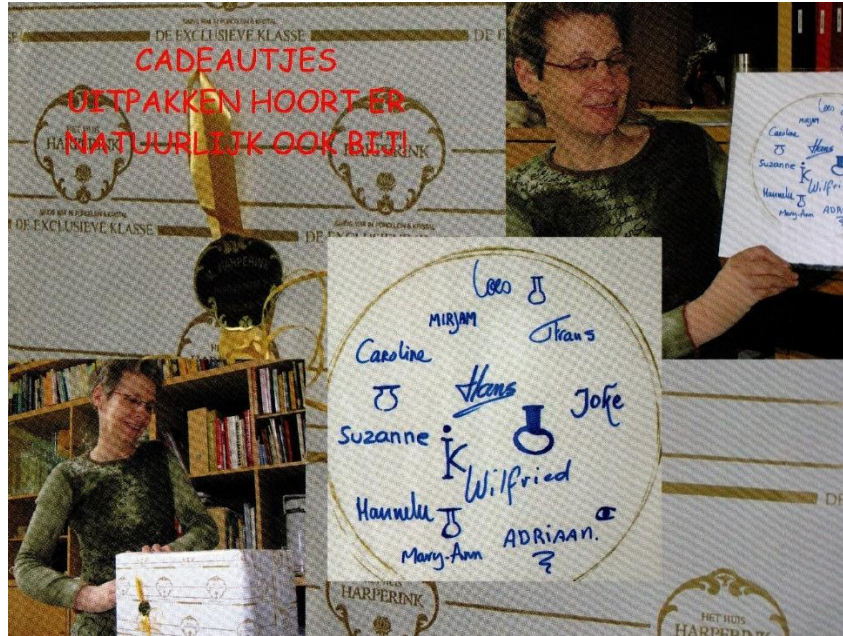
Erwin van de Wouw die zelfs tot in Parijs zijn kunsten heeft mogen vertonen en nu nog actief is samen met Astrid. Maaïke Widdershoven die ook furore heeft gemaakt in de musicalwereld. Vergeet ook niet Ciel van Hoek, dochter van onze oud- collega Bart van Hoek, die in de danswereld terecht is gekomen. Velen zijn in het basisonderwijs terecht zijn gekomen als leerkracht. Een aantal kom ik nog regelmatig tegen en nog steeds weten ze welk werkstuk ze bij mij in de les gemaakt hadden.

Tot slot

Het lesgeven heb ik altijd met veel plezier gedaan. Ik heb veel artikelen over mijn werkzaamheden op het Maaslandcollege mogen schrijven in diverse vaktijdschriften.

Helaas heb ik net geen 25 jaar vol kunnen maken. Voor mijn verdiensten heb ik wel de bijbehorende bronzen penning mogen ontvangen. Ik zie dit dan ook als een waardering voor mijn werkzaamheden.

Het Maaslandcollege blijft altijd in mijn hart, zeker omdat ik de school nog elke dag zie als ik uit mijn raam naar buiten kijk.

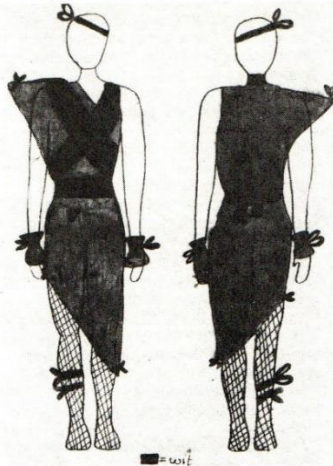
Het afscheid in 2007

*Marian Meeuwsen
januari 2021*

Twee publicaties van werk Maaslandcollege Oss in vakblad

galerij

school: Maaslandcollege
Oss
leerjaar: brugklas
onderwerp: textiele werkvormen
'wikkelkleding'
n.a.v. tentoonstelling
'kleedt je bewust' in het
Jan Cunen centrum, Oss
docent: Marian Meeuwse.

Wikkelkleding

Doelstelling:

- leerlingen leren dat ook zonder hulpmiddelen, dus bijvoorbeeld door wikkelen, knopen enzovoort kleding kan ontstaan;
- leerlingen passen dit toe, eerst in een schetsontwerp, daarna op schaal op mallen, later op werkelijke grootte.

Materialen/gereedschappen:

- lapjes in geometrische vormen
- papier met getekende lichaamsvormen
- tekenmaterialen zwart, wit, grijs
- kartonnen mallen (± 40 cm. hoogte)
- grote lappen

inleiding

Als inleiding op het beeldend proces laat u aan de hand van platen of dia's een aantal 'kledingvormen' zien die ontstaan zijn vanuit handelingen zoals wikkelen en knopen zonder dat daar hulpmiddelen bij gebruikt zijn, zoals naald, draad, schaar enzovoort.

Denk hierbij aan kleding van de grieken, romeinen, egyptenaren, de handdoek die we omslaan na het bad, de hoofddoek, enzovoort.

Zie verder:

- *Bijvoorbeeld*, jaargang 13-1981 nr. 2 Madame Grès 'Draperie'
- Eva H., *Ik heb niets om aan te trekken* Hoofdstuk Wikkelkleding
- *Maandblad voor Beeldende Vorming*, jan., febr., maart 1979, artikelenserie: Wies Noest 'Lap en Lichaam'

Laat leerlingen nu zelf plaatjes verzamelen van kieren die vanuit deze handelingen of een variatie daarop ontstaan zijn.

opdracht I

Geef de leerlingen een vel papier met daarop een aantal lichaamsvormen en vertel de opdracht.

Ontwerp een aantal kledingstukken op de getekende lichamen vanuit één of meer geometrische vormen.

Je mag geen hulpmiddelen gebruiken om iets vast te zetten. Alles moet vanuit de lap stof komen, denk aan wikkelen, knopen, bundelen enzovoort.

Het is mogelijk om het kleurgebruik te beperken tot zwart, wit, grijs, transparant.

Wijs leerlingen op een goed gebruik van kleur en vlakverdeling. Na een bespreking geeft u de leerlingen een uitgeknipte mal van een lichaam (± 40 cm. hoogte).

Hierop gaan de leerlingen hun beste ontwerp uitvoeren met behulp van stof, plastic, papier, schuimrubber, linten enzovoort.

galerij

school:
Maaslandcollege Oss
Scholengemeenschap
Havo en Atheneum
(m.i.v. augustus 1990
ook Mavo)

leerjaar:
4 Havo 5 Atheneum
keuzegroepen Textiele
Werkvormen

Onderwerp:
Kraagvormen n.a.v.
een van de volgende
thema's

- het carnavaleske
- moderne kunst
- tijdperk uit de kos-
tuumgeschiedenis
(zie stencil)

Docent:
Marian Meeuwsen

Fotografie:
fotoclub Maasland-
college o.l.v. Frank
Knippenberg

Renske Hoekstra
Thema: carnaval

Sabine chutter
thema: kraagvorm
(n.a.v. kostuumgeschiedenis)

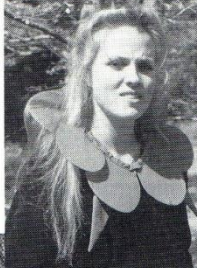
Angeliek Meulepas
thema: Mondriaan
(n.a.v. kunstenaar)

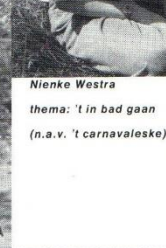
Ellen Janssen
thema: bloem
(n.a.v.
't carnavaleske)

Ka Shu Chung
thema: letter E
(n.a.v.
't carnavaleske)

Nienke Westra
thema: 't in bad gaan
(n.a.v. 't carnavaleske)

Jozé de Jong
thema:
harenkammen
(carnavaleske)

**Dorothé v.
Bailegooi**
thema:
schoenvorm
(n.a.v. 't
carnavaleske)

Murielle Cox
thema: Margritte
(surrealisme)
(n.a.v. de kunstenaar)

Danielle Thijssen
thema: driehoeken
(n.a.v. moderne kunst)

Aflevering 31

De vierde musketier

Wim Arts: bijzonder gewoon én gewoon bijzonder

De afleveringen 26, 27 en 28 hadden als hoofdtitel De drie musketiers. In drie delen werd de carrière belicht van drie steunpilaren voor het Maaslandcollege. Drie oop-ers: Frans Govers, Huub Smits en Adriaan van Nistelrooij.

So far so good. Tenminste, dat dacht ik. Totdat ik door Mario Lange namens de Technisch onderwijsassistenten op de vingers werd getikt. Er ontbrak een musketier volgens hen: Wim Arts. Geheel in lijn met de roman van Alexandre Dumas (die onder de titel Les Trois Mousquetaires een roman schreef waarin feitelijk vier musketiers centraal stonden) heb ik hen volkomen in het gelijk gesteld: het motto Eén voor allen, allen voor één moet ik zeker in de praktijk brengen. En zeker ook een aflevering wijden aan Wim Arts.

Met dank aan de Technisch onderwijsassistenten van het Maaslandcollege en twee andere musketiers (Frans Govers en Huub Smits) is onderstaand verhaal tot stand gekomen.

Gewoon en bijzonder

Nadat Wim Arts (geboren in 1953) zijn militaire dienstplicht vervulde komt hij als amanuensis scheikunde te werken op het Maaslandcollege. Op dat moment de jongste werknemer van de school! Anno nu is de term amanuensis vervangen door technisch onderwijs assistent, afgekort TOA. Wim heeft de hogere laboratoriumschoon doorlopen. Als eerste collega heeft Wim een loopbaan met meer

dan 45 dienstjaren voltooid. Een unieke prestatie, die destijds door conrector Bas van Rooijen bij Wim thuis is gememoreerd. En trots dat Wim was!

Wim trouwt in 1980 met Marietje van Schaijk. Samen krijgen zij vier kinderen, drie dochters en een zoon. Inmiddels zijn er ook 10 kleinkinderen. Wim is een trotse vader en opa. Een echte familieman. En een man van de streek, iemand die het bijna uitgestorven dialect nog prima meester is. Klein probleem: de mensen waarmee hij in aanraking komt hebben er soms enige moeite mee om te volgen.

Wim komt altijd met de auto naar school. Dat heeft ook een reden. Samen met zijn broer heeft hij een timmerbedrijf. En zij verzorgen verbouwingen. Omdat deze werkzaamheden in de avonduren en op de vrije zaterdagen moeten gebeuren, is het zaak om na schooltijd snel thuis te zijn. Eten en dan weer aan de slag. Menig huis in

de verre omstreken is door de broers van nieuwe kozijnen voorzien.

Wim is jaren degene geweest die als eerste op school aanwezig was. Met een eigen sleutel van de voordeur én een code om het alarm te deactiveren. Anders moet Frans Govers te vroeg op school zijn.

Binnen de binas hoek, en met name op het terrein van practicum onderwijs, heeft Wim een grote stempel gedrukt. Zijn encyclopedische kennis is ongekend. De mooiste jaren als toa ervaart Wim de jaren met Jan van Enckevort, oud-docent scheikunde. Een Limburger samen met een ras Brabander. Een gouden combinatie. Samen met veel passie voor het vak scheikunde. Samen praktische werken bedenken. Ook voor CITO, hun bedenkfels worden zelfs op landelijke schaal gebruikt. En wanneer scholen ondersteuning nodig hebben is Wim niet te beroerd om die te geven.

Wim is erg collegiaal. Vooral voor zijn oudere collega's neemt Wim het op. Sjors van der Sluis, zijn collega TOA, en Piet van der Heijden, oud-hoofdconciërge, hebben dit mogen merken en voelen. Voor hen doet hij alles wat in zijn vermogen ligt.

Ook met collega Huub Smits heeft Wim menig uurtje doorgebracht. Huub eigenlijk amanuensis biologie, Wim bij scheikunde. Maar ze zetten samen bijvoorbeeld de schoolonderzoeken klaar. Ruimen samen op. En maken daarbij gebruik van elkaars

kennis en inzicht, de een op het gebied van biologie, de ander op scheikundig vlak. Alles wordt tot in de puntjes verzorgd. Wim is wekenlang bezig met het verzamelen en nummeren van materialen. Hij maakt scheikundige oplossingen en maakt een

indeling van de leerlingen. Alles klopt, niets mag er fout gaan. Ook in de huidige tijd worden de proeven die Wim heeft verzonden nog steeds gebruikt.

Een belangrijk onderdeel van het werk van de amanuensis is het voorbereiden en uitvoeren van experimenten in de klas. Wim kan de klas uitermate goed boeien. Met zelf verzonden experimenten en zelf bedachte proeven. Zo heeft hij bijvoorbeeld het zinken van de Titanic als voorbeeld uitgewerkt.

De meest memorabele proeven zijn natuurlijk die proeven waarbij er een explosie kan klinken. Samen met Huub worden die in de kelderruimte van de school uitgetoet. Vaak lukken ze. Maar soms is de knal zó hard dat beide heren enkele dagen met piepende oren rondlopen. Een van de mooiste proeven is volgens Wim die met de waterstofballon. Op de open dag een vast item, een klassieker. Op een onverwacht moment komt er dan een explosie. En de toeschouwers schrikken zich dan een hoedje, tot groot genoegen van Wim.

Vaak vroegen bezoekers van lokaal 1.45 zich af waarom het plafond zo zwart was. De leerzame proef “vlam in de pan” van Wim heeft menigmaal het houten plafond geraakt. De proef is een vast onderdeel in het programma van de derde klas. Wim die brandend frituurvet met water probeert te blussen. Met een zwart plafond als resultaat. En met de stank van frituurvet door het hele gebouw.

Als amanuensis geeft Wim ook bijlessen aan leerlingen die moeite hebben met de stof. Je klopt nooit te vergeefs bij hem aan. In de pauzes of na school hebben veel leerlingen (vaak meisjes) kennis en inzicht in het vak scheikunde van Wim meegekregen.

Naast amanuensis is Wim een snelle en goede klusser. Met collega's Sjors en Huub, en samen met Frans en Adriaan maken ze veel op school. Er wordt ook ontzettend veel gerepareerd. En verbouwd. Als een volleerd bouwteam is menig kleine verbouwing binnen de muren van de school door de eigen handjes geklaard. Zo zijn de indeling en de elektriciteitszuiltjes in de practicumlokalen mede door Wim gemaakt. En dat veelal in de laatste week vóór hun zomervakantie en de laatste week voordat de school weer begon. De snelheid van Wim is hoog. Zelfs zo hoog dat hij de schroevendraaiers uit handen van collega's grist om verder te kunnen werken.

De laatste grote klus is de herinrichting van de binaslokalen. Samen met oud-rector Paul Metzemaekers bezoekt Wim scholen om ideeën op te doen. Uiteindelijk wordt het EurekaLab gemaakt. Een ruimte waar leerlingen aan experimenten kunnen werken. En waar menig profielwerkstuk is bedacht en gemaakt.

In die laatste schoolweek is Wim ook jarenlang betrokken bij de uitgifte van de boeken op school. Leerlingen komen op school de boeken halen die zijn besteld. En Wim heeft samen met anderen de hal omgebouwd tot boekendepot. Boordevol dozen, keurig op alfabet gerangschikt. Daarnaast is Wim jarenlang actief in de keuken van de school. Hij helpt tijdens pauzes bij de verkoop van thee en snoep.

Voor Wim zijn bovengenoemde zaken gewoon. Dat hoort bij zijn werk. Zijn beleving van het werk. Niet iedereen kan Wim peilen. De een wat beter dan de ander. Sommigen vinden hem eigenwijs. En dat is hij ook. Menig discussie voert hij. Eerst laat hij anderen aan het woord. En dan volgen zijn gevleugelde woorden: "Ik zal niet zeggen breek me de bek niet open..." en dan volgt zijn relaas. In de jaren dat het nog mocht met de onafscheidelijke sigaret in de mond. Een heftige trek aan die sigaret, rook komt uit neus en mond en Wim steekt van wal. Wim, de man die tegelijk kon roken én praten.

In april 2020 overlijdt Wim. Rector Ivo Vis laat het als volgt aan het personeel weten:

Hedenochtend bereikte ons het trieste bericht dat oud-collega Wim Arts is overleden. Wim was al langere tijd ernstig ziek maar hield al die tijd intensief contact met de school. Na een prachtig informeel afscheid vorig jaar zomer in het scheikundelokaal, trad Wim in december definitief uit dienst. Na een lange en moedige strijd waarbij hij tot het eind toe heeft geknokt om zo lang mogelijk bij zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen te kunnen zijn is hij zaterdagmiddag in slaap geraakt en gisteravond overleden in het bijzijn van zijn familie.

Een bijzonder gewone man, maar zeker ook een gewoon bijzondere collega.

Geert Arts

Februari 2021

Aflevering 32

De bazen van de eerste halve eeuw

Een school zonder leiding: volgens sommigen een verademing. Maar de realiteit zegt ons dat elke school een eindverantwoordelijke kent en nodig heeft.

MMS Regina Mundi en het Maaslandcollege hebben in de eerste vijftig jaren van haar bestaan slechts vijf directrices, directeuren of rectoren gekend. Waaronder ook nog twee waarnemers, die tijdelijk tijdens een interregnum de touwtjes in handen hadden. Deze aflevering gaat over de drie eindverantwoordelijken van die periode, en een klein beetje ook over de waarnemers.

1947 – 1952: Zuster Angelina van Vught

FDe eerste lichte MMS, links zuster Angelina

Op 8 september 1947 begint de congregatie Zusters van Liefde uit Tilburg de Middelbare Meisjesschool Regina Mundi in Oss. De Zusters hebben op onderwijsgebied al meerdere scholen in Oss onder beheer (een aantal basisscholen en een meisjes ULO). De eerste directrice is zuster Angelina van Vught. Zij geeft op de school ook de lessen geschiedenis en

aardrijkskunde. Zuster Van Vught was voor die tijd hoofd van een lagere school in De Hasselt. Waarom deze zuster? In 1987 verklaart zij daarover: "Ik heb wel een idee waarom ze mij daarvoor hebben bestemd. Ik was de enige die op dat ogenblik beschikbaar was met een middelbare akte, aardrijkskunde, en zodoende was ik geschikt". Dat waren nog eens tijden. Zuster Angelina werd naar Oss gestuurd zonder dat ze zelf op de hoogte was van het voornemen om haar te benoemen. Ze kreeg slechts te horen: je moet morgen met de auto naar Oss. En bij terugkomst in Tilburg werd ze bij het gebouw van de congregatie afgezet, moest te voet terug naar De Hasselt en kreeg ze later per brief de mededeling dat zij in Oss een MMS zou opzetten. Inspraak en zelfbeschikking?

Zuster Angelina begint in Oss. Keurt de plaats van de paaltjes voor het noodgebouw aan de Driek van Erpstraat goed en gaat van start. Als manusje-van-alles. Zelfs nog een opleiding volgen om bevoegd te worden voor het vak geschiedenis. Maar ook koffie zetten en andere dagelijkse klusjes. De sfeer? Heel gemoedelijk. Weinig formele regels. En geen afstand tussen directie en leraren. In een gebouw dat in de winter niet warm te krijgen was. In december 1951 moet de school zelfs vanwege de kou een weekje dicht.

Op zoek naar de juiste locatie langs de spoorlijn.

Even abrupt als ze Regina Mundi moet opzetten krijgt zuster Angelina de opdracht de school weer te verlaten. Ze wordt aangesteld tot hoofd van de MULO school Maria Immaculata in Oss. "Maar er werd niet gevraagd of je het erg vond." En zo is Angelina geschiedenis geworden voor de school. De plechtige inzegening van de nieuwbouw aan de Vianenstraat maakt ze slechts mee als gast op 8 september 1955.

Interregnum 1: Zuster Henriëtte Heijmans (1 september 1952 – 9 maart 1953)

Op 1 september 1952 staan er 3 memorabele gebeurtenissen genoteerd in het geschiedenisboek van MMS Regina Mundi. Allereerst werd afscheid genomen van zuster Angelina (zie boven). Verder is vanaf die datum het bestuur over de school in handen van de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). Naar verluid had dit te maken met het gegeven dat de congregatie van Zusters van Liefde weinig personen in haar midden had met een akte voor het middelbaar onderwijs.

Rechtsboven zuster Henriëtte

Tenslotte begon op 1 september het tijdelijke bewind van zuster Henriëtte. Opmerkelijk: de nieuwe directrice werkt parttime in Oss. De helft van de week werkt zij als lerares Frans op het Theresialyceum in Tilburg. Overigens is dat gewoon op Regina Mundi: vrijwel alle docenten geven bij gebrek aan voldoende lessen op deze school nog les elders.

Het bestuur gaat snel op zoek naar een permanente vervanging. En lijkt daarin begin oktober al te slagen. Op 1 januari zou de nieuwe directrice beginnen. Helaas trok de kandidaat zich in december terug. Zuster Henriëtte blijft tot 1956 aan de school verbonden. En dat terwijl zij in 1955 de pensioengerechtigde leeftijd al had bereikt!

1953 – 1976: drs. J. van Esch

Een tweede sollicitatieprocedure is wel succesvol. Op 2 maart 1953 wordt drs. J. van Esch, leraar geschiedenis aan het St. Joriscollege te Eindhoven, benoemd tot directeur van MMS Regina Mundi.

Directeur / rector Van Esch

Jan van Esch maakt allereerst de verder groei en bloei van de school mee. In de eerste jaren is de belangstelling voor de MMS betrekkelijk gering. Deels omdat het Voortgezet Gewoon Lager onderwijs (VGLO) voor veel ouders voldoende werd bevonden voor hun dochters. Maar ook omdat de scholen voor lager onderwijs in de dorpen, veelal door andere congregaties geleid, de ouders de goede raad gaven om voor eigen scholen of internaten te kiezen. Én het gebouw aan de Driek van Erpstraat was niet echt uitnodigend.

Omdat de congregaties door het afnemende aantal roepingen de scholen in diverse dorpen opgaven en omdat Regina Mundi een prachtig gebouw aan de Vianenstraat kon openen nam het aantal leerlingen toe. Op 8 september 1955 werd het gebouw officieel in bezit genomen door 138 leerlingen. In 1965 was dat aantal gestegen tot 445. Het gebouw was te klein geworden. En aan de voorzijde van de school verzezen 12 noodlokalen. Voor de leerlingen van de MMS én voor leerlingen van het Titus Brandsmalyceum!

In het najaar van 1965 wordt het koperen jubileum van Van Esch met een grootse revue gevierd. Alle docenten en veel leerlingen schitteren in het spektakel dat door Piet Offermans (docent Nederlands) wordt geregisseerd.

1Lerarenkorps 1965

Rector (vanaf 1967 de nieuwe benaming van de directeur) Van Esch is nauw betrokken bij de inwerkingtreding van de Mammoetwet op school. Er wordt een nieuwe scholengemeenschap gestart: het Maaslandcollege. In het schooljaar 1967/1968 begint de brugklas atheneum/havo. En de school telt vanaf dat moment meisjes én jongens. En Van Esch is getuige van de laatste examens MMS die in 1971 worden afgenomen.

Naast ruimteproblemen (het permanente schoolgebouw kan de leerlingen niet herbergen) krijgt Van Esch ook de gevolgen van de studentenrevoltes van 1968 op school. Democratisering van het onderwijs is onder andere de eis. Er wordt zelfs een hele dag ingeruimd om leerlingen en leraren de kans te geven om met voorstellen te komen om hun inspraak in school te vergroten. Er komt een heuse lerarenraad. Maar de verschillen binnen het lerarenkorps zijn groot. De ene groep (de kritiese leraren) verwijten de andere groep teveel aanhankelijkheid aan schoolleiding en bevoegd gezag. En daar moet rector Van Esch mee zien om te gaan.

In april 1972 wordt eindelijk de langverwachte uitbreiding van het schoolgebouw

geopend. De tijd van noodgebouwen is dan eindelijk voorbij. Een gebouw waarin 900 leerlingen dagelijks hun lessen kunnen volgen. In 1976 staat de teller op 1207 leerlingen. Met een dependance aan de Titus Brandsmalaan. Die later (in augustus 1977) zelfstandig verder gaat als de Vincent van Gogh havo.

1976 is ook het laatste jaar in de actieve loopbaan van J. van Esch. In april; ziet hij zich genoodzaakt om met ziekteverlof te gaan. In oktober wordt bekend dat hij met vervroegd pensioen gaat. Het einde van meer dan 23 jaren leiding geven aan de school. Op 1 juni 1977 neemt hij definitief afscheid, benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

Interregnum 2: G. Versteijlen (april 1976 – 1 juni 1977)

Gerrit Versteijlen start zijn loopbaan op MMS Regina Mundi in 1952. Pas nadat hij een aantal jaren op het Titus Brandsmalyceum heeft gewerkt. Na verloop van tijd (in 1956) wordt docent Engels Versteijlen benoemd tot adjunct-directeur. De eerste die deze titel op school mag dragen. En vanaf april 1976 de tijdelijk rector van het Maaslandcollege. In oktober 1982 neemt Versteijlen afscheid van zijn school.

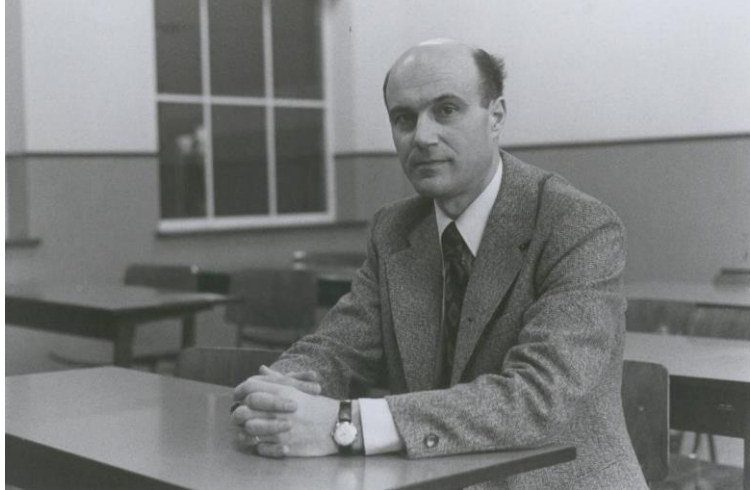

Vermeldenswaardig: Versteijlen is de bedenker van de reeks Maaslandcollege in cijfers. Jaarlijks, vanaf 1978, werden alle relevante cijfers (eindexamenresultaten, groepsindelingen, overgangpercentages, keuzepercentages vakken in de bovenbouw en nog veel meer) bij elkaar gezet. Hier ligt het fundament van de moderne kwaliteitscontrole, zelfs voordat het woord is uitgevonden!

1977 – 1994: drs. N. Creijghton

Na een benoemingsprocedure wordt Klaas Creijghton per 1 juni 1977 de rector van het Maaslandcollege. Deze docent Frans is al vanaf 1962 verbonden aan school. Creijghton “kan rekenen op de medewerking van alle geledingen van de schoolgemeenschap” wordt gesteld tijdens de wisseling van de wacht in een volle aula. De verwachtingen zijn hooggespannen blijikbaar.

Klaas huist in de huidige kamer van de conrector onderwijs. Zwaar eiken meubilair geven de ruimte een statige indruk. Het past ook uitstekend bij deze rector. Degelijk en betrouwbaar. Met hart voor de school en de mensen die er werken. Een ogenschijnlijk onopvallend persoon maar met een duidelijke visie en strategie. Iemand die inspraak en medezeggenschap van grote waarde acht. In 1982 is de installatie van een eerste medezeggenschapsraad (met vertegenwoordigers van personeel, ouders en leerlingen) daar een voorbeeld van. En Creijghton voert een onafhankelijke koers ten opzichte van het bestuur in Tilburg.

Klaas Creijghton

Gedurende de 17 jaren van zijn rectoraat is er veel gebeurd. Zo heeft Klaas mede aan de wieg gestaan van de uitbreiding van het schoolgebouw (de ruimte die nu 0.50 heet werd een ultramodern onderwijsgebied met werkkamers voor projectonderwijs) en renovatie / aanpassingen in de rest van de school (akoestiek, extra conciërgeloge etc etc). Later wordt de biologietuin aangelegd en komen er practicumlokalen voor onder andere natuurkunde (“leren door doen”).

Ook onderwijs en begeleiding van leerlingen krijgen in deze tijd de mogelijkheid om te groeien en te bloeien. Het fundament van het huidige begeleidingssysteem vindt zijn oorsprong in de beginjaren tachtig.

Maar het zijn ook bestuurlijk roerige jaren. Zo heeft de Vincent van Gogh havo problemen om voldoende leerlingen aan te trekken. Samenwerking en fusie zijn woorden die lange tijd de gemoederen in de onderwijswereld van Oss bezig houden. Vele pogingen worden gewaagd, bestuur en school staan soms lijnrecht tegenover elkaar. Creijghton is de standvastige rector die telkenmale kiest voor zijn school. Maar uiteindelijk is de druk zo groot dat fusies tussen de scholen voor voortgezet onderwijs in Oss onontkoombaar zijn. TBL en Vincent gaan samen met een van de vele mavo-scholen in de omgeving. En het Maaslandcollege heeft in mavo De Pelgrim uiteindelijk de juiste partner gevonden. Min of meer gedwongen door het lage aantal aanmeldingen (128 nieuwe leerlingen in 1989) komt de huwelijksdatum dichterbij. Op 1 augustus 1990 is het zover: scholengemeenschap voor mavo, havo en vwo het Maaslandcollege opent haar deuren.

Rector Creijghton blijft nog een aantal jaren aan het roer. Maar op 27 juni 1993 maakt hij bekend dat zijn loopbaan op 1 januari 1994 ten einde is. Misschien de meest integere rector van de school gaat met vervroegd pensioen.

*Geert Arts
maart 2021*

Aflevering 33

Rector Tom van Kleef: Een wervelwind waait door de school

Inleiding

In de 21^e eeuw heeft het Maaslandcollege meerdere rectoren gekend. Na Klaas Creijghton is er een hele rij eindverantwoordelijke schoolleiders geweest die de scepter zwaaide over de school. Achtereenvolgens: Tom van Kleef (1994 – 2005), Paul Metzemaekers (2005 – 2011), Jacq. van Meegen (2011 – 2015) en Ivo Vis (2016 tot heden).

In deze reeks afleveringen komen ook zij aan het woord. En als eerste in de rij wervelwind Van Kleef. Als er iemand met bravoure de school binnen is gekomen, dan mogen we Tom van Kleef wel noemen. Tijdens zijn eerste werkdag heeft Tom de werkkamer van Creijghton, voorzien van zwaar eiken meubelen, volledig ontmanteld. Om duidelijk te maken dat er een nieuwe lente was aangebroken? Overigens is het meubilair vervolgens naar het kantoor van het Gewest aan de Raadhuislaan gegaan. Naar verluid is het bureau later terecht is gekomen bij een niet nader te noemen duivenmelkersclub ergens in Brabant. En de bijzondere bureaulamp is eind 2017 gered van de gang naar de vuilnisbelt. Uiteindelijk in goede handen bij Bieke Vanderstukken.

Marcel Bouwman heeft een interview met Van Kleef uitgewerkt in onderstaande bijdrage.

Geert Arts
februari 2021

DICHT BIJ JEZELF BLIJVEN IS DE BESTE MANIER VAN LESGEVEN

Begin zeventiger jaren van de vorige eeuw begonnen als docent geschiedenis aan het St. Antoniuscollege in Gouda combineert hij zijn werk in die school steeds meer met dat van de vakbondsman die de overheid met gretig enthousiasme wijst op de inconsequenties en onvolkomenheden in haar beleid. Tot hij in 1989 de school verlaat en full time bezoldigd bestuurder van de KOV, de Katholieke Onderwijs Vakorganisatie wordt.

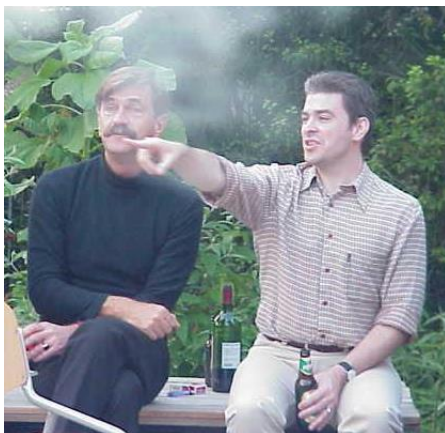

Maar hoe inspirerend en zinvol zo'n beleidsfunctie ook moge zijn, het blijft werken 'op afstand' van de praktijk van het onderwijs. En die praktijk, die hectiek en reuring van het middelbareschoolleven, die blijft trekken. Daarom stapt Tom van Kleef op 1 augustus 1994 het Maaslandcollege binnen, als derde rector na Jan van Esch en Klaas Creijghton. Gruis van een ingrijpende verbouwing knispert onder zijn schoenzolen...

"Om me na mijn aanstelling een idee van die school te vormen ben ik in mei 1994 naar de diploma-uitreiking gegaan. Het eerste wat me opviel was, dat het vwo aan het Maaslandcollege zo weinig leerlingen telde. Nog steeds gold in het Osse blijkbaar de overtuiging, dat je daarvoor naar het TBL moest. Daar zag ik voor mij als nieuwe rector de grootste uitdaging," zegt de nu 72-jarige Van Kleef.

Zoals elke nieuwe rector werd ook hij met een gezonde dosis scepsis binnengehaald, door docenten én door andere medewerkers, die later het oop zouden gaan heten. *"Met hoofconciërge Frans Govers liep ik door die nieuwe aula; prachtig, maar vol verouderd meubilair afkomstig uit de oude aula, die nu verbouwd was tot de artistieke vleugel, de lokalen 1.50 t/m 1.54. Geen gezicht... Via contacten, die ik nog steeds bij het ministerie had, heb ik voor die aula, maar ook voor de docentenkamer nieuw meubilair kunnen regelen."* Met de officiële opening, toen als sluitstuk ook het atrium af was, zag het Maaslandcollege er tiptop uit.

Makkelijk hoor, zo'n rector die via zijn netwerk snel tafels en stoelen kan ritselen, maar in het onderwijs gaat het om kennisoverdracht en vorming. Én om leerlingaantallen. Want wie de meeste leerlingen heeft, heeft de ruimste portemonnee! Al gauw had Van Kleef in de gaten dat het Maaslandcollege vooral de mavo-havopopulatie opving, waar het TBL de vwo-leerlingen bediende. *"Bij sommige docenten leefde het idee dat het Maasland met invoering van het vak Latijn een deel van die leerlingen zou kunnen binnenhalen. Daar geloofde ik niets van. Meer van hetzelfde, dat werkt nooit. Maar op dat moment was er op scholen in het westen van het land voorzichtig een interessante ontwikkeling gaande in de richting van tweetalig onderwijs. Met behulp van het Europees Platform konden wij dat als vijfde of zesde school in Nederland, en als eerste school onder de rivieren gaan aanbieden. Dat tto was regionaal gereguleerd: als wij het aan zouden bieden, mocht het TBL dat niet ook in zijn aanbod opnemen."*

Ondanks aanvankelijk fel verzet van de sectie Engels werd een achttiental docenten opgeleid in English Proficiency om zijn vak in het Engels te kunnen geven en werden Austin O'Connor en

Stephen McLaughlin aangetrokken als native speakers. Met ingang van het schooljaar 1996/1997 konden basisschoolverlaters met riante Cito-scores en degelijke vwo-adviezen in een aparte vleugel van het gebouw starten in een tweetalige vwo-stroom, die, behalve met het vwo-diploma, na voltooiing van de opleiding, gehonoreerd zou worden met het IB-senior certificate, het International Baccalaureate-diploma. Daarmee hadden ze toegang tot alle binnen- en buitenlandse universiteiten.

Een gouden greep; het aantal aanmeldingen groeide razendsnel: *“Tweetalig onderwijs fungeerde natuurlijk als een pr-instrument, maar het was meer dan dat: het was onderwijs vanuit een heel ander perspectief en bood de leerlingen een solide fundament voor een internationale carrière. Dat trok niet alleen leerlingen aan, ook hun ouders zagen de meerwaarde ervan.”*

Meer leerlingen betekende al gauw wéér ruimtegebrek, maar het Maaslandcollege kwam nog niet aanmerking voor wéér een uitbreiding, daarvoor zou het een aanmelding moeten hebben van zo'n 450, 500 leerlingen, volgens toenmalig SP-wethouder Jules Iding. *“Tijdens een open dag van heb ik Chazia Mourali uitgenodigd, die toentertijd met de Achmea Kennisquiz op RTL 4 een populair tv-programma presenteerde en dat in een aangepaste versie, als Maasland Kennisquiz, twee keer in onze hal verzorgde.”* 'n Week of wat later kon Van Kleef, met een aanmelding van 460 leerlingen in zijn binnenzak, trots het spoor oversteken naar het gemeentehuis...

Die aanwas aan leerlingen zorgde ook voor nieuw, jong personeel, dat nieuw elan met zich meebracht. Het Maaslandcollege veranderde in korte tijd van een naar binnen gerichte school naar een school met de ramen open. *“Bij mijn aantreden zag*

ik de groepsvorming, de meer behoudenden tegenover de meer progressieven. Allemaal vakmensen, maar met een sterke eigen mening over wat onderwijs was of zou moeten zijn. De pedagogische inzichten verschilden wezenlijk, de discussies tussen de docenten waren fel, maar ook voorspelbaar. Toch heb ik, in die Maaslandcultuur, nooit animositeit ervaren.”

Het Maaslandcollege werd in korte tijd een geduchte concurrent voor het TBL, zozeer, dat de besturen van beide scholen, Ons Middelbaar Onderwijs en de stichting Carmelcollege, de rectoren Van Kleef en Koopman opdracht gaven te kijken naar de mogelijkheden voor een samenwerking, misschien zelfs een fusie, in de bovenbouw. *“Niet veel mensen waren van die plannen op de hoogte, maar de bedoeling was, dat er een bovenbouw zou komen, die gespecialiseerd was in de*

talen en een andere die gespecialiseerd was in de exacte vakken. Die plannen zijn jammer genoeg eigenlijk nooit verder gekomen dan die eerste aanzet. Toen Koopman het TBL verliet, verzandden ook de gesprekken hierover.”

Terugkijkend op zijn meer dan tienjarig rectoraat van het Maaslandcollege stelt Van Kleef vast dat hij zich al snel, na zo'n anderhalf jaar volledig geaccepteerd voelde: *“Dat is volgens mij te danken aan mijn pragmatische houding. Diversiteit..? Prima, laat docenten dicht bij zichzelf blijven, laat hen doen waar ze goed in zijn, da's altijd mijn motto geweest. Dicht bij jezelf blijven is de beste manier van lesgeven. Ik heb nooit top down mijn, of überhaupt een visie, op een school willen drukken. Docenten zijn goed opgeleide vakmensen, die moeten in hun professionele waarde worden gelaten en vertrouwen krijgen. Het team zoals ik dat op het Maaslandcollege heb leren kennen, was gemotiveerd en had ondanks verschillen in opvattingen respect voor elkaars sterke kanten. Dat maakte het een ambitieuze school waar pit in zat.”*

Het recept voor een succesvol rectoraat? *“Geen distantie, daar ben ik van overtuigd.*

Ik probeerde op basis van gelijkwaardigheid om te gaan met alle mensen die van een school een school maken: docenten, leerlingen ouders, conciërges, schoonmakers... Ik voelde me trots, toen Frans Govers mij bij zijn pensionering vroeg te spreken, ik voel me trots, als ik hier in Heesch in de supermarkt en bij de slijter nog steeds vrolijk gegroet wordt door oud-collega's.”

In 2005, het Maaslandcollege stond er met een kleine 1800 leerlingen meer dan florissant voor, vertrok Van Kleef op verzoek van OMO-baas Kraakman, naar de Nieuwste School in Tilburg. Spijt? *“Ja en nee. Ik had graag het tweetalig onderwijs op het Maaslandcollege willen uitbreiden naar het havo en mavo, ik had graag meewerkt aan digitale vernieuwingen. Maar van de andere kant: beginnen aan iets nieuws is altijd een spannende uitdaging, we gingen daar in Tilburg op een totaal andere manier, meer vanuit de leerling werken. Min of meer gepersonaliseerd, als je er een etiketje op wilt plakken. Dat was daar mogelijk, omdat we de docenten konden selecteren op hun affiniteit met dit soort onderwijs. Dat had op het Maaslandcollege, met zijn diversiteit aan docenten en hun leerstijlen, niet gekund. Want die diversiteit, die zul je als rector moeten accepteren...”*

*Marcel Bouwman
januari 2021*

Aflevering 34: Paul Metzemaekers (2005-2011)

Een bijzondere foto. Drie rectoren die tussen 1977 en 2011 het Maaslandcollege hebben geleid. Links Tom van Kleef, in het midden Klaas Creijghton en rechts Paul Metzemaekers.

In deze aflevering verhaalt Paul op mijn verzoek zijn rectoraat op onze school. Op mijn vraag of hij een bijdrage wilde leveren kwam snel en spontaan een ja. En het resultaat staat hieronder te lezen.

*Geert Arts
april 2021*

“6 jaar Maaslandcollege, wat een mooie tijd”

Op 3 oktober 2005 heb ik geen wekker nodig om wakker te worden. Een onrustige nacht voorafgaand aan mijn eerste werkdag voor het Maaslandcollege is daar debet aan. Mijn eerste werkdag ook in een nieuwe functie, rector, met een lelijke term ook aan te duiden als eindverantwoordelijk schoolleider. Die laatste term verklaart de nachtelijke onrust, de druk van verantwoordelijkheid nestelde zich rond mijn schouders. Spannend, maar eigenlijk weet je heel goed, spannend kan deze eerste dag niet worden. Je gaat vriendelijkheid ontmoeten, belangstelling krijgen en geven, je mag onbevangen rondlopen en -kijken, je kunt vooral luisteren en hoeft of vooral moet voorlopig niets vinden. Ontspannen eigenlijk, zeker als je het vergelijkt met een docent, die op een nieuwe school van start gaat. Dan sta je meteen in de arena en zijn je eerste bewegingen en woorden sterk bepalend voor het succes dat je al dan niet zult oogsten. Als rector mag je eerst observeren en word je een comfortabele gewenningsperiode gegeven, zeker op het Maaslandcollege.

Natuurlijk kwam er een omwenteling en retrospectief kan ik het moment daarvan duiden met een bijzondere nadere ontmoeting met een van de destijds jongere medewerkers, die gedurende mijn rectoraat voor een andere school koos. “Kan ik jou dadelijk even spreken, ik heb het volgende uur geen les”, werd mij tijdens de eerste pauze van de laatste vrijdag in oktober gevraagd. “Natuurlijk, ik ben het hele uur op mijn kamer”, antwoordde ik. Een half uur later werd er op de deur van mijn kantoor geklopt. De jonge

medewerker ging zitten en vertelde mij dat hij mij was komen opzoeken, omdat hij ergens mee zat dat de te maken had met iets wat de school niet goed geregeld had. Leerlingen hadden te veel vrijheden, werden niet aangesproken op ongewenst gedrag en gedroegen zich te vrijpostig. Zo konden zij bijzonder brutaal zijn tegen hun docenten zonder dat dit disciplinaire gevolgen had, volgden zij de schoolregels niet op en werd daar van hogerhand niet tegen opgetreden. Ze maakten tijdens leswisselingen en pauzes van de overblijfruimten en gangen een vuilnisbelt, wat weer door corveeploegen van leerlingen, die daardoor onnodig een belangrijk deel van hun les moesten missen, moest worden opgeruimd. Kortom het Maaslandcollege was de chaos nabij. Daar had deze persoon in de uitoefening van zijn functie als docent behoorlijk last van, de school leed eronder en gleed met rasse schreden naar een steile afgrond. Tot nu toe had de schoolleiding de schouders opgehaald voor dit probleem, maar nu de nieuwe rector er was, was het tijd om dit te tackelen en hij stelde mij daarom de volgende vraag: "Graag zou ik van je weten wat jij daaraan gaat doen".

John F. Kennedy zou hierop ongetwijfeld geriposteerd hebben met zijn bekende oneliner: "do not ask what your country can do for you, but ask what you can do for your country". In een tweetalige school zou dit een prachtige tegenwerping zijn geweest, maar ik was toch vooral met stomheid geslagen en werkte de jongeman tamelijk onvriendelijk mijn werkruimte uit. Later leerde ik van een van de afdelingsleiders dat ik me door zulk ondeugend of misschien wel wat brutaal medewerkersgedrag niet zo uit het veld moest laten slaan, maar het moest zien als een teken van betrokkenheid in een bijzondere verschijningsvorm. De jonge medewerker had het beste voor de school op het oog en daar draait het om. Nog steeds ben ik deze afdelingsleider dankbaar voor haar zienswijze en kijk inmiddels zelfs graag op de door haar aangegeven manier naar mensen in mijn werkomgeving.

Dit incident maakte mij allereerst duidelijk dat mijn wittebroodsweken op het Maaslandcollege voorbij waren, ik moest wat gaan vinden en wat gaan doen.

Daarnaast legde het twee belangrijke kenmerken van het Maaslandcollege bloot. Het is in de eerste plaats geen braaf en rustig schooltje gevuld met keurige met twee woorden sprekende leerlingen. Nee, je bent in Oss en op het Maaslandcollege zit een duidelijke afspiegeling van de Osse samenleving. Daar moet je even aan wennen, want die heeft een niet alledaags vrij karakter, waar vrijheid, gelijkheid en gelijkwaardigheid tussen mensen vanzelfsprekend is en je er zo onverwacht spontaan mee geconfronteerd kunt worden dat je er even stil van bent. Leerlingen spreken je aan met jij en jou, maakt niet uit of je rector bent. In Oss heb ik geleerd dat zoiets ook niet uitmaakt. Betrokkenheid bij je omgeving, waar je woont, naar school gaat of werkt staat boven holle of louter ceremoniële conventies.

Bijzonder opvallend is de manier waarop je als medewerker als het ware in het Maaslandcollege werd gezogen en voorvechter werd van waar de school voor staat. De mate van betrokkenheid van medewerkers bij hun school, hun leerlingen en hun collegae heb ik als buitengewoon groot ervaren. Als je het hierover hebt dan kun je

er niet omheen te vermelden dat dit kenmerk terug te vinden was bij lesgevende en niet lesgevende medewerkers. Welke school heeft er nu een hoofdconciërge die een zodanig ontzag heeft bij docenten en leerlingen, dat hij tijdens de lessen maar door de gangen hoeft te lopen om ervoor te zorgen dat er in alle lokalen ook de benodigde onderwijsrust heerst? Dat deed hij zeker niet als een soort trotse pauw voor eigen eer en glorie, maar voor de school, zijn leerlingen en medewerkers. Menig beginnend docent heeft veel plezier gehad van deze onverwachte ondersteuning. En welke school heeft een conciërge die een bouwproject van ruim een half miljoen euro onder handen neemt waar je normaal gesproken een professionele bouwprojectleider op zou moeten zetten? Dat soort dingen doen mensen niet zomaar uit zichzelf, maar komen pas naar boven als de cultuur om hen heen zodanig is dat ze zich vrij voelen om hun talenten in de volle breedte ook in te zetten. Die ruimte gaf het Maaslandcollege aan medewerkers en leerlingen.

In 2005 profileerde het Maaslandcollege zich als een vooruitstrevende school met kwaliteit hoog in het vaandel en de school doet dat nog steeds. In die tijd werd dat waargemaakt met tweetalig onderwijs - toen nog enkel voor vwo- en het systeem van keuzewerkuren (kw-uren). Beide aantrekkelijke onderwijsinnovaties, die de school moesten helpen in de jaarlijkse terugkerende, eigenlijk veel te heftige

Osse schoolstrijd om de leerling. Op het toppunt van die krachtmeting werd zelfs de hulp ingehuurd van Chazia Mourali met de Achmea Kennisquiz, die op RTL 4 vooral bij brugklassers bekend en razend populair was geworden. Natuurlijk trok dat leerlingen, maar de bestending van de belangstelling voor het Maaslandcollege moet toch meer gezocht worden in het eigentijds kwaliteitsonderwijs, waar de school ook nu nog voor staat. Wat voor mij persoonlijk geldt is dat ik een grote fan ben geworden van het tweetalig onderwijs en dat mijn enthousiasme voor de mogelijkheden die een systeem van kw-uren biedt een nieuwe impuls kreeg. De kwaliteit die het Maaslandcollege binnen het tweetalig onderwijs wist te realiseren, stelde mij in staat lid te worden van de landelijke stuurgroep TTO en zo "mijn grenzen te verleggen". De keuze voor de slogan "Verleg je grenzen" is in mijn tijd gemaakt en het doet me plezier dat die nog steeds gehandhaafd is. Niet zo verwonderlijk misschien, want hij biedt perspectief aan jonge mensen en is bereikbaar. Zo weet je namelijk wel wanneer je je grenzen hebt verlegd, maar kun je er bijvoorbeeld nooit zeker van zijn of je het beste uit jezelf hebt gehaald. Maar dit terzijde. Met veel genoegen heb ik speaking contests bijgewoond, little Victorians bekeken en senior certificates uitgereikt. Nog steeds ben ik ervan overtuigd dat TTO de meest geslaagde onderwijsinnovatie is van de afgelopen dertig jaar. Het Maaslandcollege was er al vroeg bij en bouwde een solide afdeling TTO op met enthousiaste docenten, natives en non-natives.

Het systeem van keuzewerkuren waarmee ik op het Maaslandcollege kennis maakte was bijzonder. In het kw-uur was van alles mogelijk variërend van paardrijden tot in stilte studeren. Een wereld van verrassingen, prachtig maar lastig natuurlijk om de meest aantrekkelijke zaken overeind te houden. Wel weer bruisend en dat maar liefst

tien keer in de week. Bruisend ook vanwege het hoge tempo dat binnen het lesrooster werd aangehouden: lessen van 42 en een 1/2 minuut (dat krijg je als de schoolleiding vooral bestaat uit rekenmeesters), acht tot negen lessen op een dag, veel startmomenten dus, weinig gelegenheid in de korte lestijd om gevarieerde en activerende didactiek tot zijn recht te laten komen, korte spanningsboog voor leerlingen. Zoals een jacuzzi ook

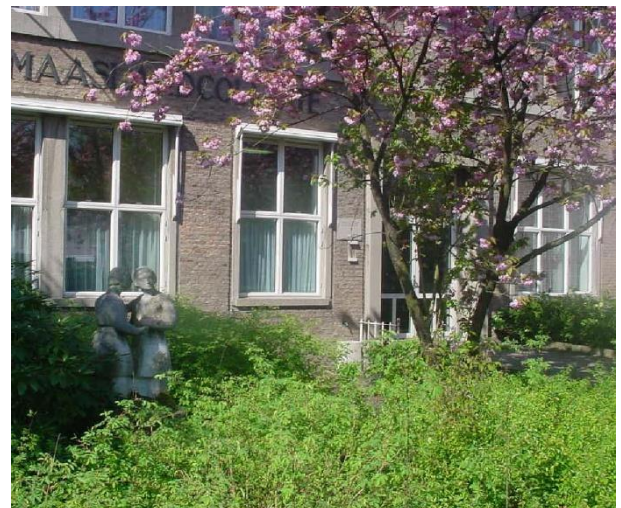
wel eens een draaierig gevoel kan geven, zo werden docenten soms dol van de hectiek van het korte rooster en werd de roep om verandering steeds luider. Overigens niet op het niveau van de leerlingen, die vonden het heerlijk die korte lessen en vele wisselmomenten. Eigenlijk wilden ze dat er geen wijziging zou komen. Toch werd besloten de korte les in de ban te doen en te gaan werken met de eenheid van zestig minuten. Na de overstap naar langere lessen en nog maar vijf kw-uren waren het de leerlingen, die het eerst gewend waren, terwijl docenten meer tijd nodig hadden om de didactiek af te stemmen op een langere tijdsduur. Kennelijk is het een succesvolle verandering geweest, want tot mijn genoegen leeft de keuze van toen nog voort. Aan de wijze waarop de keuze voor de zestig minuten tot stand kwam en vervolgens de manier waarop de uitvoering plaatsvond, bewaar ik nog een warme herinnering. Eerst volop discussie, die heftig op kon lopen en dan een besluit, gelukkig net niet meer in een APV bij meerderheid van stemmen, maar wel zodanig dat je wist dat de meerderheid zich erin zou kunnen vinden en de medezeggenschap akkoord kon gaan. Dan de uitvoering, strak door iedereen. Geen gezeur meer ("ik heb het wel gezegd" of "zie je wel het werkt niet") ook al hadden sommigen het moeilijk. Dat is een zeldzame saamhorigheid, we gingen er met zijn allen voor en die houding brengt je verder.

Saamhorigheid doet me ook denken aan buitenschoolse activiteiten en vieringen. Direct schiet me dan de Open Dag door het hoofd of de informatieavonden voor ouders en leerlingen van groep 8. Er was in die tijd geweldig veel belangstelling voor het Maaslandcollege en dat zorgde ervoor dat de organisatie en uitvoering van die activiteiten in de buurt kwam van topsport bedrijven. Ongekend hoeveel belangstellenden er bediend moesten worden en elke keer weer zetten bijna alle Maaslanders de schouders eronder om het tot een succes te maken en hielden velen na afloop nog tijd over om gezamenlijk na te genieten in de personeelskamer. Tijdens en erna werd er een feestje van gemaakt. Feesten, die kunst werd verstaan,

zo ook tijdens het jaarlijks hoogtepunt van de diploma-uitreikingen. Vooral die karakteristieke hal kwam dan geweldig uit de verf. Trotse leerlingen, die meestal fraai gekleed de trap afschreden naar het podium om dan persoonlijk te worden toegesproken door hun mentor en die ik dan persoonlijk het diploma mocht overhandigen in dat prachtige, bijna monumentale decor. Met genoeg denk ik daaraan terug, alhoewel die avonden lang konden duren en mijn rug zo stevig op de proef werd gesteld.

Pratend over die hal denk je aan het gebouw. Daar kun je op verschillende manieren naar kijken. Het geheel geeft de indruk van een lappendeken, misschien weinig fraai. Toch kun je het ook waarderen vanuit een historisch perspectief. Het totale complex laat door zijn aanbouwen prachtig zien in welke perioden de school groei heeft meegemaakt en je ziet de veranderingen in de bouwwijze van scholen van de afgelopen 75 jaar mooi terug. Van stevige, karakteristieke architectuur eind jaren vijftig, naar snelle goedkope oplossingen in de jaren zeventig, tot strakke moderne lijnen met verrassende ontwerpkeuzes aan het begin van deze eeuw. Groot voordeel van die variatie is dat het totale complex je snel eigen wordt. Je hebt direct in de gaten waar je precies bent. Dat geldt ook voor de buitenruimte, die verspreid tussen de gebouwen is terug te vinden en op elke plek zijn eigen decor biedt, soms fraai en gezellig, maar soms ook gewoon ongezellig en kil. Dat doet mij eraan herinneren dat ik wat de voortuin betreft voor enige controverses heb gezorgd. In die voortuin stonden stevige prunussen, die elke lente voor fraaie bloesems zorgden, maar de rest van het jaar met hun bladerdek de prachtige voorgevel van de school uit het zicht hield. Wonend in de Betuwe houd ik natuurlijk van bloesem, toch vond ik het beter die korte

De prunus in de voortuin

periode van zicht op natuurschoon in te ruilen voor permanent zicht op de monumentale pracht van de gevel. Het is mij niet door iedereen in dank afgenomen en daar had iemand bij mijn afscheid wel een hele fraaie manier voor gevonden om dat nog eens kenbaar te maken. Ik mocht de vrijdagmiddag van mijn vertrek in de voortuin een jonge prunus planten en daar werd een keurig paaltje met plaquette en fraaie letters bij onthuld:

gepland door onze rector (oktober 2005-augustus 2011), Paul Metzemaekers. Als ik weer even op het Maaslandcollege ben dan loop ik altijd langs die boom en ben trots dat ik op deze wijze nog een beetje voortleef op een school, waar ik met veel plezier heb gewerkt, interessante mensen heb ontmoet en veel heb geleerd.

Paul Metzemaekers

februari 2021

Aflevering 35

Jacq. van Meegen (2011-2015)

Kort maar zeer krachtig

In september 2011 begint Jacq. van Meegen aan de laatste grote klus van zijn rijke loopbaan. We mogen spreken van “de cirkel die rond is”. Jarenlang is Jacq. werkzaam het voortgezet onderwijs. Een heel groot gedeelte daarvan verbonden aan het Kruisheren Kollege in Uden (het huidige Udens College). Met onder andere de functie van conrector. En hoofd internationaliseringsbeleid. Voor deze reiziger geen vreemde baan.

Daarna, vanaf 1991, lange tijd in het hoger beroepsonderwijs actief. Diverse functies vervuld op de Hogeschool Arnhem Nijmegen. Zo is Jacq. daar begonnen als directeur van het Centrum voor Internationale Educatie, werd daarna onder andere directeur Opleidingskunde en ook directeur van het Instituut voor Leraar en School (ILS-HAN). Hij is lid van de bestuursadviescommissie internationalisering. Met als laatste job die van interim-directeur van de interfaculteit masteropleidingen van diezelfde hogeschool.

En dan komt in de lente van 2011 de vacature voorbij van rector op het Maaslandcollege in Oss. Voor Udenaar Jacq. (dan 60 jaren jong) de spreekwoordelijke kroon op het werk. Naar verluidt is het eerste sollicitatiegesprek op de school opvallend en indrukwekkend. De eerdere kandidaten hebben nog geen indruk gemaakt op de adviescommissie benoeming. Maar dan komt Jacq. Hij betreedt de kamer waarin het gesprek gaat plaatsvinden. En een van zijn eerste daden is: Jacq. ontdoet zich van zijn colbertje. Stroopt letterlijk zijn mouwen op en neemt plaats. Die boodschap maakt veel duidelijk. Dit is een kandidaat die er zin in heeft. Iemand die de commissie alleen al in optreden imponeert. Jacq. slaagt met vlag en wimpel en wordt benoemd tot rector. Zijn laatste klus is misschien ook wel de mooiste voor hem. De kroon op een prachtige carrière in het onderwijs. Eindelijk is hij

eindverantwoordelijk schoolleider. Eigen baas, met slechts één baas boven hem: de voorzitter van de Raad van Bestuur van de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.

De ervaren Van Meegen maakt vanaf dag één indruk. Een rustige schoolleider. Met een enorme brok kennis. Kent het klappen van de zweep. En weet aan welke knoppen gedraaid moet worden om de school te leiden. In de 51 maanden van zijn rectoraat weet Jacq. veel mensen aan zich te binden. Zijn mensenkennis is enorm. Wetend welke kwaliteiten waar te vinden zijn. En in staat om de juiste mensen op de juiste plek te zetten.

In de periode tot november 2015 heeft Van Meegen duidelijk zijn stempel op de school gedrukt. Zo is de iPad op het Maaslandcollege geïntroduceerd. Een

elektronisch hulpmiddel om het onderwijs bij de tijd te houden. Digitale vaardigheden worden van leerlingen én docenten verwacht in de 21e eeuw en, wellicht in een prematuur stadium, vindt Jacq. het noodzakelijk en verantwoord om met dit middel aan de slag te gaan.

Met de dynamiek van Flint van der Gronden en de scepsis van de rest weet Jacq. vlak voor zijn afscheid de beslissing tot invoering van de iPad te forceren.

De eerder genoemde 21^e eeuwse vaardigheden zijn voor Van Meegen een belangrijk aanknopingspunt om het onderwijs bij de tijd te houden. Kritisch denken, samenwerken, communiceren en sociale en culturele vaardigheden maken daar onder andere deel van uit.

Verder hier te noemen de introductie op het Maaslandcollege van een kwaliteitscultuur. Meten is weten. En door zicht te houden op eindexamenresultaten, doorstroomcijfers en alle andere cijfers kun je nagaan wat goed is gegaan. En wat in de komende tijd aangepakt moet worden om verbeteringen te bereiken. Zo spreek Jacq. letterlijk de secties aan over de schoolexamens en de cijfers centraal schriftelijk eindexamen.

Kwaliteit vraagt Van Meegen ook van de schoolleiding. Een zeer divers gezelschap om leiding aan te geven. Met Willem, Guido, twee Anita's, Flint's bevoegenheid en betrokkenheid bij digitalisering van het onderwijs en Theo, dé man van pragmatische oplossingen. Jacq's escape routes waren altijd de 'bilateraaltjes': alleen bespreken met degene die het echt betreft en einde discussie. Hij was ook een man van analyse en structuur. Zie bijvoorbeeld de agenda voor een heidag die hij samen met Anita had opgesteld. Maar veel te veel hooi op de vork en met de gegeven aanwezigen, ondanks een ingehuurde gespreksleider, is het niet verwonderlijk dat de agenda niet uitputtend besproken is. Dat waren nog eens tijden! Maar gezien de inhoud een agenda die anno nu niet zou misstaan!

Doen we op het Maaslandcollege de goede dingen en doen we die goed?

(en stuurt de schoolleiding het goede goed aan?)

Mei 2013 Jacq. van Meegen Anita Klein Tuente

Te bespreken op sl 27.05, met event. vervolg op een studiemiddag

- 1. In ons schoolplan staat dat we **leerlingen** willen laten presteren op niveau en laten ontwikkelen op niveau*
 - a. Lukt ons dat als schoolleiding?*
 - b. Is het erg dat we die doelstellingen als individuele schoolleiders verschillend aanvliegen?*
- 2. Daaraan gekoppeld zijn **subdoelen** geformuleerd op het gebied van toetsstelsel, determinatie, doorlopende leerlijn, passend onderwijs, onderzoek, digitaal onderwijs, Clill, slagingspercentage, differentiatie in klasverband, veilige school, etc.*
 - a. zijn dit de thema's die er in het 21ste eeuwse onderwijs toe doen? (zijn het de goede dingen?)*
 - b. stuurt de schoolleiding deze veranderingen/vernieuwingen adequaat aan?*
- 3. Wat betreft de **organisatiestructuur** kennen we op school meerdere gremia*

o.a. kernteams, ontwikkelteams, mentorenteams, secties etc.

Er is een richting ingeslagen naar een matrixstructuur, waarbij de onderwijsaanbodkant (vaksecties) meer invloed en verantwoordelijkheid krijgt en daarmee de signalering van onderwijsbehoefte van een sector (kernteams) aan "macht" inboet.

 - a. In welke organisatiestructuur wordt het doel van het onderwijs op onze school (zie boven) het beste geborgd?*
 - b. Wat wordt als raison d'être gezien van de kernteams?*
 - c. wordt de ontwikkeling naar deze matrixstructuur gedeeld?*
- 4. Onder **leerkrachten** op het Maaslandcollege is een grote diversiteit waarneembaar, zowel in functioneren in de klas als in de begeleiding van leerlingen als in het algemeen functioneren op school.*
 - a. is het gewenst om deze diversiteit te beïnvloeden naar meer uniformiteit?*
 - b. verplicht een (uitgesproken) identiteit tot een bepaalde mate van uniformiteit?*
 - c. is er überhaupt te sturen op uniformiteit en zo ja hoe stuurt de schoolleiding daarop?*
- 5. Veel collega's zijn zeer betrokken bij het Maaslandcollege, maar er is de laatste jaren net als in de maatschappij ook sprake van een zekere individualisering onder medewerkers wat de **binding met het Maaslandcollege** van karakter doet veranderen.*
 - a. wat is de gewenste binding van medewerkers bij het Maaslandcollege?*

Geschiedenis van de school in fragmenten

b. is daar op te sturen en zo ja hoe stuurt de schoolleiding daarop?

6. Docenten hebben als professional een zekere **autonomie**, maar worden steeds meer beoordeeld op hun resultaten en de kwaliteit van hun onderwijs (o.a. in de functioneringsgesprekken)

a. is voor docenten duidelijk op welke (onderwijs) kwaliteiten zij beoordeeld worden?

b. wordt deze resultaatverantwoordelijkheid mbt de kwaliteit van onderwijs gedeeld door de schoolleiding en hebben we daar concreet vergelijkbare beelden bij?

c. mag die autonomie zo ver gaan dat bij het behalen van de gewenste resultaten de wijze waarop die resultaten worden behaald mogen afwijken van de afspraken in school of meer specifiek in het kernteam?

7. Wat betreft de **effectiviteit van aansturing** door de schoolleiding:

a. Geeft de schoolleiding de goede sturing aan het onderwijsproces op het MLC?

b. Wordt door collega's het beleid als consistent ervaren?

c. Wordt de schoolleiding gezien als één orgaan of als verzameling individuele leiders?

d. Wat vinden wij als SL zelf wenselijk?

8. Met een constante **instroom** van ca. 350 leerlingen per jaar is een optimale bezetting (zonder fluctuaties) te organiseren van leerlingen en onderwijzend personeel

a. hoe stuurt de schoolleiding op deze constante instroom?

b. mocht het "haaiendpatroon" ons blijven achtervolgen, hoe stuurt de schoolleiding op fluctuaties in het docentenbestand?

c. Hoe vult de schoolleiding haar "ambassadeursfunctie" naar "het Osse" in en laat zij daarin voorbeeldgedrag zien naar medewerkers van het MLC?

9. De schoolleiding heeft een bepaald patroon van **vergaderen** ontwikkeld en daarin de behandeling van onderwerpen ter hand genomen.

a. heeft de schoolleiding het afgelopen schooljaar de juiste thema's aan de orde gesteld?

b. is de schoolleiding tevreden met de huidige opzet van vergaderen?

10. Concluderend: **doen wij als SL de goede dingen goed?**

a. Als wij dit vinden: Waarin functioneren wij als team goed/zijn wij verbeterd?

b. Als wij dit niet vinden: Wat zou er moeten veranderen, welke accenten moeten worden gelegd?

Theo Hageman noemt de volgende punten nog expliciet: *Jacq was een verademing: zeer consciëntieus en hardwerkend en dat eiste hij ook van anderen. Hij kon zich ontzettend ergeren aan mensen die gebakken lucht verkochten.*

Bovenal is Van Meegen een mensenmens. Iemand die oprechte belangstelling heeft voor de ander. Groot is dan ook de verslagenheid in en rondom de school wanneer duidelijk wordt dat Jacq. vrij snel na zijn afscheid ongeneeslijk ziek blijkt te zijn. Op 6 april 2017 overlijdt hij in Uden. Amper anderhalf jaar na zijn afscheid.

In het tweede deel van deze aflevering wordt gebruik gemaakt van herinneringen aan Jacq. Soms bewerkt door ondergetekende. Soms integraal overgenomen. Deze woorden sluiten naadloos aan bij hetgeen hierboven al is geschreven. En maken duidelijk dat Jacq. een onuitwisbare indruk op het Maaslandcollege en zijn bewoners heeft achtergelaten.

Geert Arts

april 2021

(met dank aan Theo Hageman)

Frans Arts: Jacq. als kleurrijk persoon

Iemand die zeer intensief met Jacq heeft samengewerkt is Frans Arts, jarenlang boegbeeld van de school en nijver conrector onderwijs en begeleiding. Op mijn verzoek schrijft Frans het volgende:

Vanaf dag 1 werkte Jacq. keihard en met veel ambitie. Dat hield hij vol tot de laatste werkdag. Hij was toen de hele middag nog aan het opruimen en sloot zijn laatste werkdag af met een gezellig pilsje in de personeelskamer. Eerder op de dag hadden leerlingen nog voor hem gedanst, voor hem gezongen en hem uitgezwaaid.

Is het MLC nu echt zijn hoogtepunt geweest? Of was dat toch zijn eerste serieuze baan als docent aardrijkskunde op het Kruisheren Kollege, of de internationalisering die hij daar onder zijn hoede kreeg, of juist de verschillende directeurschappen op de HAN die daaruit volgden? Nee, het hoogtepunt voor hem was juist het geheel aan banen. Steeds weer rijker geworden van de ervaringen die hij opdeed en steeds ook met de drive om die ervaringen bij zijn volgende baan weer in te zetten. Begonnen in het voortgezet onderwijs en geëindigd in het voortgezet onderwijs, bij nota bene de wereldschool MLC, dat was zijn droom. En het is geen toeval, dat juist het woordje Wereld zijn leven kleur heeft gegeven.

Jacq was een man die zoveel mogelijk van de wereld wilde zien. Zo nam hij tijdens de beginperiode op het Maaslandcollege in Mumbai (India) deel aan een intensief onderwijsprogramma. Hij bezocht meerdere scholen, maar een klaslokaal met 120 leerlingen in 6 rijen van 20, dat maakte nog wel de meeste indruk op hem. Ook zijn beeld dat de kosmopolitische, innovatieve inwoner van India de toch wat in zichzelf gekeerde Europeaan aan het voorbijlopen was, liet hem niet los.

Bij zijn enthousiasme om veel van de wereld te zien had hij ook oog voor de minderbedeelde jeugd in de arme landen. Mede door zijn sturing en betrokkenheid werd een weeshuisproject voor kinderen in Zuid-Afrika met een Splash for Cash een groot succes op het MLC, zodat het MLC een belangrijke rol speelde bij het bouwen van de Tinker-Tots-crèche.

Behalve bij de Kerstacties liet Jacq. ook op een heel andere manier zijn betrokkenheid bij de jeugd zien. Zo was hij elk jaar nadrukkelijk in school aanwezig op de verschillende paarse vrijdagen. Hij droeg met verve uit dat het Maaslandcollege een veilige school wilde zijn voor elke leerling. Hij was dan ook trots

toen de inspectie in 2015 heel positief was over het MLC toen 99% van de leerlingen in een enquête had aangegeven dat zij zich veilig op school voelden.

Op onderwijskundig gebied vond Jacq. het niet alleen belangrijk dat leerlingen presteerden op niveau maar ook dat zij zich ontwikkelden op niveau, Bildung, zoals hij dat vaak noemde.

In de vergaderingen van de schoolleiding hadden we het er vaak over hoe we dat vorm konden geven. Jacq. luisterde dan goed naar ons en gaf ons de ruimte. Samen kwamen we verder.

In september 2015, vlak voor zijn afscheid, hield hij nog een splijtend betoog over hoe de school verder zou moeten gaan met differentiatie en activerende didactiek. Eerder had hij al een vooruitziende blik getoond met de introductie van de iPads die daarbij een welkom hulpmiddel zouden moeten zijn.

Hij had niet alleen oog voor de behoeften van de leerlingen. Hij liet aan ieder in zijn omgeving merken dat je inbreng ertoe deed.

Trots was hij op de door hem geformeerde Raad van Advies met krachtige, goed meedenkende mensen.

Ook in de personeelskamer had hij een open oor voor anderen en zag hij hun kwaliteiten. Niet toevallig was Jacq. degene die 'het personeelslid van het jaar' introduceerde. Hij vond het bijzonder om goede prestaties van mensen op school te benoemen en wat was hij trots toen Leo van Dijk landelijk in de prijzen viel.

Behalve het zien en waarderen van de kwaliteiten van anderen liet Jacq zich ook door anderen inspireren.

Zo ging hij in 2015 naar een OMO-bijeenkomst. Aansluitend lieten de rectoren zich fêteren in het Philipsstadion. 's Avonds raakte hij met PSV-directeur Toon Gerbrands in gesprek en vertelde hem hoe hij de sollicitatiegesprekken met trainers voerde en hoe hij checkte of ze werkelijk geïnteresseerd waren in de jeugd met als gevolg dat een aantal sollicitanten daarna meteen kon inpakken.

De volgende dag vertelde Jacq. me hierover en liet hij me zijn niet aflatende ambitie zien: 'Hoe Gerbrands dat doet, dat ga ik meteen toepassen bij de gesprekken met nieuwe docenten' en ter illustratie liet hij me het blaadje zien waarop zijn aantekeningen van het gesprek met Gerbrands stonden. Hij hield het vast alsof het gewijd papier was.

Reizen vond Jacq. geweldig. Opvallend was dat Jacq. bij het afscheid van Hans van Ballegoij het niet kon nalaten om zichzelf via Hans uit te nodigen bij de universiteit in Paramaribo.

Jacq. hield ook erg van bewegen. Vaak was hij op zijn wielrenfiets te zien. Graag wandelde hij met Ria in de bergen, bepakt met een rugzak.

In zijn laatste jaar op het Maaslandcollege maakte hij het schitterende boekje 'De Gaudiaanse ontwikkeling van het onderwijs'. Hij keek daarin met trots terug op wat het Maaslandcollege allemaal in huis had. Ook gaf hij aan dat medewerkers van het MLC zich naar buiten toe wat meer zouden moeten tonen. Hij vatte dat samen met:

*BE GOOD AND
TELL IT*

Ik vat de inbreng van Jacq. op het Maaslandcollege samen met:

*He was good
and he could tell it.*

Frans Arts

Leo van Dijk: bij het afscheid van Jacq.

Leo van Dijk, docent natuurkunde op het Maaslandcollege, speelt altviool tijdens de afscheidsdienst voor Jacq. op 14 april 2017 in Uden. Ook spreekt hij onder andere de volgende woorden uit over zijn voormalige rector.

Als docent aan het Maaslandcollege leerde ik Jacq. pas kennen op het moment dat hij als nieuwe rector binnen kwam stormen. Vanaf het begin, getuige zijn 'maiden speech', was duidelijk dat Jacq. niet alleen maar gekomen was om op de winkel te passen. Zijn dynamische persoonlijkheid stond dat niet toe. Op gepassioneerde en soms ook humoristische wijze probeerde hij zijn onderwijsvisie op alle medewerkers van de school over te brengen. Wat die visie precies inhield, daar kan ik het best letterlijk het beroemde boekje over open doen dat Jacq. aan alle Maaslanders meegaf bij zijn afscheid als rector: 'De gaudíaanse ontwikkeling van het onderwijs'. In dat boekje gebruikte hij de bouwwerken van de beroemde architect Antoni Gaudí als metafoor voor de onderwijsontwikkeling op het Maaslandcollege. Het is een prachtige combinatie van zijn liefde voor Gaudí en diens stad Barcelona met zijn passie voor onderwijs! Jacq. was er heilig van overtuigd dat goed onderwijs, net als een bouwwerk van Gaudí, slechts in aanzet op de tekentafel wordt ontworpen, en zich daarna organisch verder ontwikkelt. Met al zijn niet geringe overredingskracht, rationeel verwoord, maar diep van binnen doorvoeld, probeerde Jacq. zijn organische visie aan de hele school te verkopen. Hij had af en toe wel wat weg van een marktkoopman. Iedereen moest zich afvragen: doet de school de goede dingen, doet ze die dingen goed, hoe weet ze dat en vinden anderen dat ook? Hij zag ook zeer goed in dat het Maaslandcollege al heel veel goed deed en was de eerste om dat aan de grote klok te hangen. 'Be good and tell it' was een essentieel onderdeel van zijn rectorship. Jacq. slaagde erin de school te doordesemen met een gevoel van trots, de trots deel te mogen uitmaken van een lerende organisatie die voortdurend streeft naar een optimale leer- en leefomgeving van haar leerlingen.

Natuurlijk was niet iedereen het in alle opzichten meteen met hem eens, maar dat was voor Jacq. geen probleem. Zelfreflectie vond hij niet alleen voor zijn medewerkers, maar ook voor zichzelf belangrijk. Jacq. wilde niet opleggen maar overtuigen. Hij was aanspreekbaar op zijn visie en zijn daden en ging de confrontatie niet uit de weg. Daarbij toonde hij respect voor de mening van zijn gesprekspartner, probeerde ook met hem mee te denken, maar deed geen concessies aan de essentiële elementen van zijn onderwijsvisie. Hier stond een persoon die ergens voor stond.

Als het hierbij gebleven was zou Jacq. voor mij al een geweldige rector zijn geweest. In 2015 overkwam mij echter iets bijzonders, waardoor ik een meer persoonlijke band met hem kreeg. Ik werd door de school genomineerd voor een landelijke onderwijsprijs en kreeg – niet in het minst vanwege de geweldige aanbevelingsbrief

van Jacq. – die prijs ook nog toebedeeld. Dat hij een dergelijke brief kon schrijven tekent de oprechte belangstelling die hij voor zijn mensen had, misschien wel het grootste compliment dat je hem kunt geven. Ik herinner me de dag van de prijsuitreiking in Eindhoven – 10 april 2015 – alsof het gisteren was. Ik mocht met hem meerijden in zijn mooie auto en onderweg kwam een heel spectrum aan onderwerpen ter

sprake: natuurlijk het onderwijs, maar ook natuurwetenschap, filosofie, kunst en muziek. Ik leerde Jacq. toen pas echt goed kennen als een zeer erudiet en veelzijdig persoon, van wie ik overigens pas later ontdekte dat hij ook nog fanatiek aan wielrennen deed. Die onvergetelijke dag in Eindhoven heeft een positief stempel op mijn leven gedrukt, iets waar ik Jacq. altijd dankbaar voor zal blijven. Zijn interesse voor muziek bracht me ertoe hem uit te nodigen voor de jaarlijkse concerten van mijn orkest, Barokorkest Megen, in de prachtige barokke entourage van de Franciscaner kloosterkerk in Megen. Sindsdien kwam hij, samen met Ria elk jaar trouw naar ons luisteren. Zijn enthousiaste commentaar na afloop voelde steeds als een warm bad.

*Leo van Dijk
14 april 2017*

Aflevering 36:

Hoe bijzonder is dít! Oud-leerlingen die hun herinneringen aan het papier hebben toevertrouwd. Mooie verhalen, dierbare momenten en ontroerende woorden. Brigitte Peeters, Jelle Spijker, Sandra van Dieten (leerlingen Maaslandcollege van 1985 tot 1990) en Sandra Spijker hebben de moeite genomen om deze aflevering te schrijven. Héél bijzonder. Hoe het ruim dertig jaar geleden echt was!

Geert Arts, november 2021

Spieken door het sleutelgat van de t-tuin ofwel... wat er werkelijk gebeurde in dat donkere rookhol

Jelle: Wat wij liefkozend de t-tuin noemden was een geschenk van de koude oorlog, gebouwd in het geval dat de Russen kwamen. Die kwamen er nooit. Maar bovenbouwers wel. De t-tuin was er al toen ik op het Maasland kwam in 1985 en was er nog steeds toen ik wegging in 1990. Wel zo fijn eigenlijk, dat houdt de herinneringen in mijn hoofd mooi in stand. En dat zijn er een hoop.

Git: Ik heb werkelijk geen idee hoe ik in de t-tuin verzeild ben geraakt en wanneer precies. Wat ik me wel heel goed herinner is dat het mijn redding was: die vriendschap, acceptatie en de ontzettende lol die we er hadden. In de eerste jaren van het Maasland voelde ik me een buitenstaander namelijk. Bijna alle meisjes zaten op dansles en vonden mode en make-up leuk. Waren verliefd op popsterren uit de Hitkrant en schein op over hoe vaak ze met een jongen waren "mee-geweest". En ik snapte daar helemaal niks van... In de 2de klas werd ik dan ook ontzettend gepest. Al deed ik mijn best met make-up en dansavonden: ik voelde me pas mezelf worden toen ik in de t-tuin mensen ontmoette, die totaal zichzelf durfden te zijn. Al zag ik eruit als de (sneue) vrouwelijke versie van Robert Smith van The Cure: de mensen in de t-tuin zagen mij zoals ik bèn.

Jelle: De eerste paar jaar durfde ik niet in de t-tuin te komen. Met stuurse blikken van oudere T-tuiners werd het al snel duidelijk dat ik daar niet gewenst was op die leeftijd. Pas vanaf 3 havo ben ik me voorzichtig gaan mengen tussen de bovenbouw leerlingen waar ik tegenop keek, mede omdat ik er wat ouder uitzag dan dat ik was.

Rooie San: Ik weet niet meer wanneer ik voor het eerst het lef had om de trappen naar de t-tuin af te dalen. Maar ik weet nog wel dat toen ik eenmaal deze horde had genomen ik vrij snel ervan overtuigd was dat ik op een dag lid zou worden van het t-tuinbestuur. De uitverkorenen!

10 mensen die het recht hadden om de sleutel van de loeizware metalen toegangspoort uit het hok van Goofy (conciërge Frans Govers) te grissen, 10 mensen die het recht hadden om de muziek te draaien, 10 mensen die het recht hadden om achter de bar te komen om koffie, thee en fris te serveren. En ja, deze 10 mensen hadden ook corveeplicht, elke dag, om de kelder aan te vegen en de rommel op te ruimen. Maar dat was een kleine prijs voor zoveel macht. In 4 havo was het eindelijk zover.

Jelle: Het is 1987. De wiskundeles van Astrid Coumans is bijna voorbij. Ongeduldig kijk ik op m'n horloge. We zitten in de meest westelijke klas van de 'oudbouw', zo heette dat toen. De kozijnen zijn van metaal en er is enkel glas. Op koude dagen kan je de tocht voelen. Eindelijk gaat de bel. Ik klap m'n boeken in elkaar en schuif ze in mijn schooltas terwijl ik de klas uitloop en me zo snel mogelijk naar de trap begeef voordat 'ie verstopt raakt met brugpiepers. Onderaan de trap gooi ik mijn tas op de hoop die er al ligt. Met het grote van Halen logo op de achterkant heb ik 'em straks zo weer gevonden. Ik loop langs het kantoortje van conciërge Frans 'Goofy' Govers en steek een arm om de hoek van het kantoor om de lange sleutel van de t-tuin van het haakje te vissen. Verschrikt kijkt Goofy op van zijn papieren om meteen zijn hoofd weer te laten zakken als hij ziet dat ik het ben.

Sinds kort zit ik in de t-tuin commissie en nu ben ik één van de uitverkorenen om in Goofy's kantoor de sleutel te mogen komen halen. Iets waar ik sinds de brugklas van gedroomd had. Dan had je het toch wel gemaakt op school, dacht ik toen.

Met de sleutel in mijn hand, met een blok hout er aan slingerend, opdat je 'em niet zou verliezen, loop ik de voordeur uit en draai ik linksaf naar het nauwe trapje naar beneden, half verscholen tussen de struiken en wat ogenschijnlijk nergens naar toe gaat. Mijn komst wordt verwelkomd door een paar leerlingen die al stonden te wachten, totdat eindelijk iemand met de sleutel op kwam draven. Ik loop de trap af en schop de bladeren opzij die zich altijd ophoopten onderaan de trap en voor de deur. Ik steek de sleutel in het slot en draai het moeizaam met mijn hele onderarm totdat ik 'KLONK' hoor. Vervolgens hang ik met mijn hele gewicht achterover om de massief stalen deur in beweging te krijgen.

Rooie San: In de t-tuin groeiden vriendschappen, ontstond mijn eerste verkering met Jelle, draaiden we elke nieuwe plaat totdat iemand dreigde hem kapot te smijten, omdat ze nu wel eens iets anders wilde horen. En rouwden we om het verlies van de

18-jarige leerling en onze vriend Arno van den Berk. Slachtofferhulp avant-la-lettre. Dat deed Creyghton (de rector) goed. Toen Arno overleed kregen we toestemming om twee dagen ongestoord de t-tuin open te gooien en lessen te missen. Ik heb nooit beseft dat zijn kamer pal boven de t-tuin lag en hij ook deze dagen al het metal geweld over zich heen heeft laten komen zonder te klagen.

Jelle: De deur zwaait langzaam open en ik duw hem zo ver mogelijk verder open. Achter me dringen een paar leerlingen zich al aan. Mijn hand valt op het lichtknopje van de hal. Ik draai rechtsaf de hoofdruimte in en loop op de tast naar de bar om daar de andere lichten aan te doen. Er hangen wat spotjes boven de bar, en over de weinige TL buizen aan het plafond is gekleurd folie geschoven. Omdat de muren zwart zijn geschilderd en er maar weinig buitenlicht binnen komt is het er een donkere bedoening. En zo willen wij het ook. Als je licht wilt ga je maar in de aula zitten. Achter de bar door loop ik naar het DJ hokje. Ik zet de stereo aan en zet een LP van The Cult op. She Sells Sanctuary is altijd een makkelijke keus. Groepjes leerlingen gaan in donkere hoekjes zitten om bij te praten. Sommigen komen naar de bar om een plastic bekertje fris te kopen.

Blonde San: 1987. Het is vrijdagmiddag als ik op mijn fiets zit, onderweg naar het Maaslandcollege. Kortgeleden heb ik Marc leren kennen via een vriendinnetje. Marc is U2 fan, net als ik en hij heeft me uitgenodigd om naar de t-tuin te komen. Ik vind het wel erg spannend want buiten Marc ken ik daar niemand. Ik zet mijn fiets tegen het muurtje aan de voorkant en loop langzaam de trap af, zoals mij is uitgelegd. De deur gaat open omdat er leerlingen naar buiten komen en dus ga ik naar binnen. Ik kom binnen in een donker hol met allemaal onbekende gezichten. Ik kijk om me heen en al snel zie ik Marc met zijn zwarte U2 trui en blonde lange haren.

Hij stelt me voor aan Stompje, Stoffel, Jelle, Sandra en ongetwijfeld aan nog een aantal anderen. Het is erg gezellig in de t-tuin met leuke muziek. Dit is iets wat

ik niet ken van mijn eigen school. Daar val ik een beetje uit de toon met mijn gebreide truien en “alternatieve” muziek. Ik merk dat ik me meteen thuis voel bij de t-tuiners.

Rooie San: Het was ons huis, weg van huis. Elke ochtend fietste ik in alle vroegte alleen naar Oss om voor de les mijn vrienden te begroeten in de t-tuin. Na de les bleven we plakken om met elkaar te hangen, totdat Goofy ons met een gemoedelijk gebaar maande dat het tijd was om naar huis te gaan. Bij de meeste vrienden ben ik

zelden of nooit thuis over de vloer geweest. De t-tuin was ons thuis. Op zaterdag troffen we elkaar in de stad en 's avonds in het Kaatje. En dan een hele zondag alleen, totdat het weer tijd was om op de fiets te stappen.

Git: Ook ik zorgde ervoor dat ik om 8.00u op school was, zodat ik de t-tuin kon openen. Of als Sandra me voor was geweest, dat we muziek opzette. Ook tijdens lesuitval schoot ik de t-tuin in waar bijna altijd wel iemand was. Nog steeds studeer ik gemakkelijker met muziek aan en word ik blij als ik typische t-tuin-muziek hoor. Madness, U2, Van Halen en Black Sabbath. Runnin' with the devilllllllllll! Lekker!

Blonde San: Opeens voelde ik dat er iemand aan de capuchon van mijn jas trok. Een (in mijn ogen) wat oudere man kijkt mij aan en zegt: "Volgens mij hoor jij hier niet thuis" en vervolgens loopt hij met mij aan mijn capuchon naar buiten. Deze man blijkt Frans te heten, in de wandelgangen, "Goofy". Als Goofy uit mijn gezichtsveld verdwijnt daal ik de trap weer af.

Rooie San: In al die jaren is er nooit één leraar of conrector in de kelder geweest. Goofy had het alleenrecht om ons met een vaderlijk toezienend oog in de gaten te houden, bij te sturen en tot opruimen te manen. Als de stapel met kratten lege flessen te gortig werd, ging hij met ons naar de supermarkt om ze in te wisselen en van het statiegeld weer een nieuwe voorraad fris te halen. En met enige regelmaat verwijderde hij Sandra Spijker uit de kelder, omdat zij geen leerling van het Maasland was. Wetende dat ze er de volgende vrijdag toch weer zou zitten. Het was een spel wat we met elkaar speelden. God wat houd ik van die man! Dit jubileumboek bevat toch wel een ode aan Goofy mag ik hopen?

Blonde San: Die exercitie hebben Frans en ik nog tot vervelens toe herhaald, tot hij zich er bij neer had gelegd dat het geen zin had mij telkens weer te verwijderen. Uiteindelijk verwelkomde hij mij zelfs op vrijdagmiddag.

Jelle: Ik pak m'n pakje Brandaris en begin een shaggie te rollen. Als ik om me heen kijk zie ik de rommelige vloer en ik bedenk me dat we strakjes wel even moeten vegen voordat we naar huis gaan, er liggen peuken op de vloer. Ik flip m'n zippo open neem een eerste hijs sinds de lunchpauze. Ik geniet even van een stil moment en wacht tot m'n vriendin komt.

Rooie San: De t-tuin, de schoolkrant, de doka-club en de tekenclub waren mijn leven. De lessen slechts bijzaak. De bel het belangrijkste signaal van de dag. Zodra deze ging stormde ik de klas uit, om als eerste bij de sleutel te zijn. Onze tassen smeten we op de grond bij de trap in de hal, want overbodige bagage. Zodra hij weer ging deden we zogenaamd heel veel moeite om iedereen op tijd uit de t-tuin te krijgen... "Sorry meester dat ik te laat ben, ik moest de t-tuin afsluiten en kreeg de mensen niet weg..." Gelukkig haalde ik prima cijfers en had ik ook met alle leraren een unieke klik. Ik kon een potje bij ze breken.

Git: Van de leraar Engels (Evert van Dijk) mocht ik ook in de t-tuin lezen in de Engelse boeken. Hij wist dat ik sneller las dan de anderen en me kapot ergerde aan het gehakkel van sommige klasgenoten (sorry guys! 😊) en dus verslond ik menig boek in een hoekje van de kelder.

Jelle: De t-tuin commissie leden beginnen zich rond de bar te verzamelen. Hopelijk is straks de groep compleet want er is werk te doen. De commissie krijgt om de zoveel tijd geld om nieuwe Lp's te kopen, en zo dadelijk gaan we stemmen welke dat zullen gaan worden. Ik heb me er maar bij neergelegd dat het waarschijnlijk Joshua Tree zou worden. U2 is erg populair in de t-tuin. Ik zie met regelmaat zelf gebreide U2 truien door de t-tuin lopen.

Mooi dat Sandra ook in de t-tuin commissie zit, kunnen we misschien samen spannen om Appetite for Destruction ook op het LP lijstje te krijgen. Een album van een nieuwe band waar nog weinig mensen van gehoord hebben. Ik denk dat Guns 'n Roses het nog ver gaat schoppen.

Git: Ik bemoeide me nauwelijks met de platen die we aanschaften, maar heb wel een elpee mogen uitzoeken, toen ik in 1989 van school ging. Die ik thuis alsnog grijs draaide omdat ik de t-tuin zo mistte.

Jelle: Daar komt Sandra binnen met haar henna rooie krullen. Ik grijns me gelukkig in onze donkere, rokerige limonade kroeg onder onze school.

Rooie San: Hebben we die plaat van Guns 'n Roses eigenlijk nog door de stemming gekregen Jelle?

Blonde San: Marc werd mijn eerste liefde en de vrijdagmiddag een vaste t-tuin middag waar ik met heel veel plezier op terug kijk.

Rooie San: Over terugkijken gesproken... Toen ik aan de beurt was voor mijn mondeling eindexamen Nederlands wist Jan Lemmens dat ik alle boeken gelezen had en super samenvattingen had om alle mogelijke vragen vlekkeloos te tackelen. Na twee formele boekenvragen, gooide hij zijn pen en papier weg, schoof zijn stoel

wat naar achteren en ging met zijn armen over elkaar er eens lekker voor zitten. “Vertel me nu eens Sandra, vertel me nu eens over de t-tuin. Wat gebeurt daar allemaal? Roken jullie daar inderdaad wiet? Heeft die Palestijnse sjaal om je nek een speciale betekenis? Omdat je hem paars hebt geverfd? En wie heeft nu verkering met wie? Vertel het me allemaal.” Ik schoot in de lach en heb voor hem een tipje van de sluier opgelicht. Het leverde ons een heerlijk roddelgesprek en mij een mooie acht op als eindcijfer.

Git: September 2021. Op de laatste vrijdag voordat het nieuwe schooljaar aanbrak, was ik met Sandra bij het Maasland College. Een trip down memory lane, want we zijn inmiddels beiden bijna 50 jaar en ik woon al 25 jaar om de hoek van het Maasland.

Rooie San: Ho, ik moet nog 49 worden!

Git: We stonden dus wat melige foto's te maken bij de trap van de t-tuin, waar we zoveel onvergetelijke herinneringen hebben gemaakt.

Rooie San: Na onze examens en de nodige feesten zijn we allemaal op onze eigen manier uitgevlogen. Mijn verkering met Jelle was over. En volgens mij duurde die van Marc en Sandra ook niet meer heel lang. Wij hebben elkaar jarenlang niet gezien.

Git: Het gesprek kwam op het jubileumfeest en de oproep, die ooit in de krant stond om verhalen over de t-tuin aan te dragen. We trokken de stoute schoenen aan en liepen de hal in van de oudbouw, waar we de interim-rector tegenkwamen. Conciërge Gijsje kwam erbij, die ons met veel passie de school liet zien en onze verhalen aanhoorde.

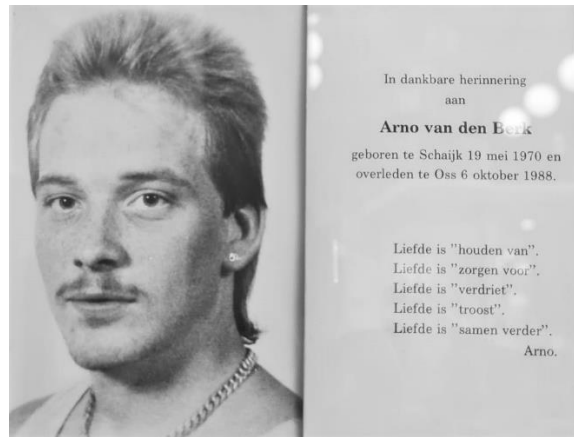

Rooie San: Wat een topper die Gijsje!

Git: En toen we daar rondliepen, kwamen er zoveel verhalen bovendien. Over de schoolkrant, waarvoor ik vanaf de brugklas in de redactie zat. Bepaalde leraren die een onuitwisbare indruk hebben gemaakt op ons. Onze vriendschappen en de achtbaan aan emoties waarin we zaten. Het deed

me goed om te zien dat er nog steeds kaartjes hangen van leerlingen en leerkrachten, die overleden zijn. Ook Arno's kaartje hangt er nog: zijn overlijden heeft diepe indruk op ons allemaal gemaakt en we draaien allemaal nog wel eens “War of the worlds” van Jeff Wayne. Dit was het favoriete album van Arno en op zijn uitvaart draaiden ze er stukken van. De ouders of vrienden van Arno hebben de elpee voor ons op cassettebandjes gezet. Telkens als ik die muziek hoor, denk ik aan hem. De jongen, die eruit zag als een “Johnny” met zijn BMX-brommer, altijd lachte en

vriendelijk was. En net zo graag met populaire jongeren omging als met ons (alto's en metal heads). Mooie vent was het!

Rooie San: De t-tuin was een plek waar de weirdo's, alto's, loners en metalfans elkaar vonden en vriendschappen voor het leven sloten.

Git: De vrienden van toen hoef ik niet allemaal te missen: er is een klein groepje overgebleven, dat elkaar af en toe nog ziet. Een paar jaar geleden kwamen we allemaal weer eens bij elkaar in café 't Kaatje, na elkaar ruim 20 jaar niet gezien te hebben. We voelen geen spijt om wat we gemist hebben van elkaars levens. Dat kun je elkaar vertellen. We voelen nog steeds wél die verbondenheid, die begon in de t-tuin. En daar ben ik heel erg blij mee!

Rooie San: Verschillende vriendschappen bleken inderdaad voor het leven. Met tussenpozen zien we elkaar nog steeds. Elke twee jaar als Jelle uit Canada overkomt, organiseren we sowieso een mini-reünie. Bijzonder genoeg was dat net nu.

Blonde San: Aan die periode hield ik een vriendin voor het leven over en een club lieve mensen die ik onregelmatig zie, hoewel, in ieder geval elke twee jaar tijdens een mini reünie.

Git: De deur van de t-tuin kan helaas niet meer open, maar gelukkig hebben we nog honderden mooie herinneringen!

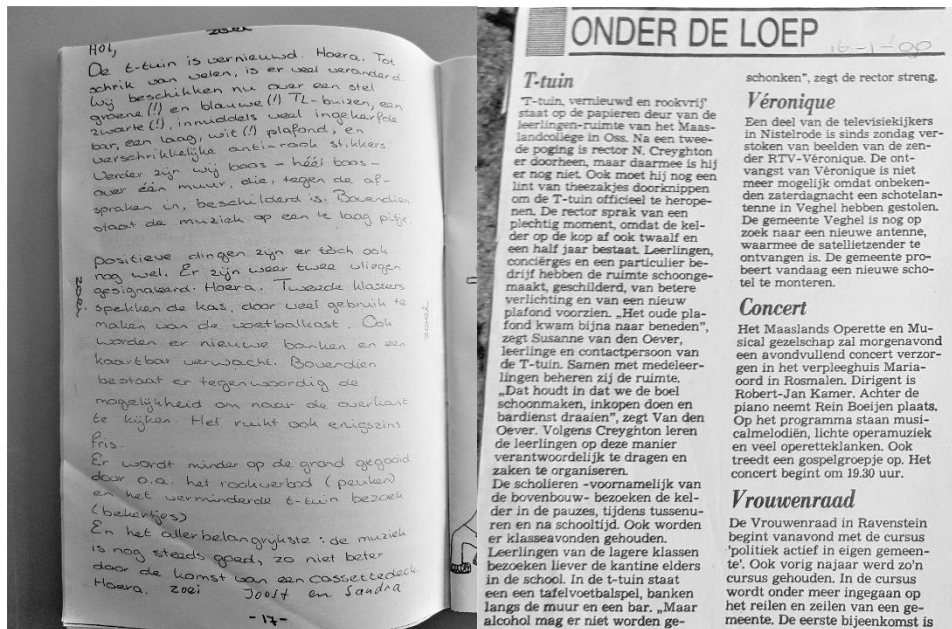
Rooie San: Gijsje heeft beloofd de deur te fixen als er een jubileumfeest komt. Dus we gaan er zeker nog een keertje nostalgisch zitten wezen.

Git: Dank je wel Maaslandcollege, voor de ruimte die je ons gaf. Letterlijk, figuurlijk en onvergetelijk!

Brigitte Peeters, Jelle Spijker, Sandra van Dieten (leerlingen van 1985 tot 1990)

En Sandra Spijker (geen leerling, geen familie, wel frequent bezoeker) 1987-1990

Naschrift: In 1990 werd de t-tuin door een flauwe list van de school rookvrij. Dat haalde de magie van de t-tuin weg. Aan alle leerlingen na ons: het spijt ons dat het ons niet is gelukt dit besluit tegen te houden. Dit is wat wij ervan vonden en wat er over in de krant verscheen....

Aflevering 37:

Die gelukkige klas: herinneringen aan de MMS

Een mailbericht in september 2021. Een oud-leerling van MMS Regina Mundi had gelezen dat er iemand bezig was met de geschiedenis van deze school (en haar rechtsopvolger natuurlijk). Uit de correspondentie die toen volgde het volgende citaat: “ik wil best graag wat persoonlijke verhalen vertellen over mijn 5-jarige tijd op de MMS, die mij zijn bijgebleven, over “Die gelukkige klas”. Maar er is zo veel keuze, de namen van de leraren, hun eigenaardigheden, de pubertijd, het zangkoortje van Wim Jansen, Hr. Hes, de conciërge, mijn prijs van de Franse ambassade bij het eindexamen. Ik weet het niet zo goed, waar ik mag beginnen.”

Dergelijke woorden maken je natuurlijk nieuwsgierig. Met name door het gebruik van de benaming “die gelukkige klas” (naar het boek van Theo Thijssen) was het voor mij duidelijk: hier moest ik contact mee opnemen. En binnen enkele dagen zat ik in Heeswijk-Dinther aan de keukentafel. Met Tineke van den Hoogen. Vroeger, op school, heette zij nog Tinie. Een levendige en snel pratende dame die, naarmate het gesprek vorderde, blosjes op de wangen kreeg. Het was alsof zij de tijd van de MMS herbeleefde. Tineke groeide op aan de Kromstraat in Oss. Daar had vader een bakkerij en moeder bestierde een kruidenierszaak. Thuis werd veel aandacht geschonken aan goede omgangsvormen. Vooral van moeder en de normen en waarden die zij uitdroeg, heeft Tineke veel meegekregen.

Het begin

In september 1956 begon Tineke haar carrière aan de Middelbare Meisjesschool Regina

Mundi. Het gebouw aan de Vianenstraat was een jaar eerder geopend. Met ongeveer 66 leerlingen, verdeeld over drie klassen, begon het schooljaar. Opmerkelijk: het grote aantal

uitvallers. Zeker aan het einde van het eerste jaar verlieten veel meisjes de school. Omdat zij het niveau van de MMS niet konden geven van het verloop: in 1961, na 5 jaren MMS, kreeg Tineke haar diploma uitgereikt. Damen met 16 medeleerlingen. En van deze 16 waren er diverse leerlingen later ingestroomd. Dus van de eerstejaars in 1956 hebben slechts weinigen de eindstreep gehaald.

De MMS

De MMS was volgens Tineke een school met veel aandacht voor cultuur. Latijn en geschiedenis bijvoorbeeld. Het was een opleiding en school voor de gegoeden. Die hun dochters een goede en degelijke opleiding wilden laten volgen. Veel (hoofd-)onderwijzers stuurden hun dochter naar de MMS. Volgens de naam van de school werden zij dan de

Koninginnen van de Aarde van de stad Oss. De meisjes die de opleiding hadden afgerond kenden hun talen. Én waren klaargestoomd om een goed huwelijk te sluiten. Naast de HBS voor jongens was dit de Hogere Burgeressen School. Niet ieder meisje kwam automatisch terecht op deze school : het was in verhouding een dure school in die tijd, veel schoolboeken moesten worden besteld bij de boekhandel, gymkleding en ook meer schoolgeld , anders dan de Mulo bijvoorbeeld. En min of meer speelde er vroeger toch nog een standenverschil.

Sport en vorming

Tineke kan zich in 2021 nog verbazen over de mogelijkheden die de school bood aan de leerlingen. Neem bijvoorbeeld de gymnastiek op school. Alle materialen waren aanwezig. Voor de meest uiteenlopende sporten. En de meisjes konden op deze wijze kennismaken met voor hen onbekende of minder bekende sporten. Voor atletiek

bijvoorbeeld waren er sullen voor speerwerpen en kogelstoten. Daarnaast werd er aan honkbal gedaan. Niet te vergeten natuurlijk de hockeysport.

Ook de volleybalsport werd beoefend. Tafeltennis werd er gespeeld in de pauze. En vóór school werd er zelfs zwemles aangeboden.

Ook in de jaren 50 overigens volgens Tineke: "Douchen na de gymles deed bijna niemand."

Wat betreft "vorming" kwamen de leerlingen van de MMS goed aan hun trekken. Zo gaf muziekleraar Wim Jansen in de middagpauze zijn lunch op voor het begeleiden van "het koortje". Daar zongen de sopranen en alten dan werk van Wolfgang

Amadeus Mozart. Of andere klassieke werken zoals Im Weissen Rössl. Er werd zelfs met de jongens van het Titus Brandsma Lyceum vierstemmig gezongen. Daarnaast was er een debatingclub en een toneelclub. Ook werd er samen gesport na schooltijd (badminton) en geknutseld (handenarbeid).

Vorbereiding op de toekomst?

Elk jaar gingen de vierdeklassers op retraite. Tineke ging met medeleerlingen (de protestanten uitgezonderd) naar Uden om in het klooster van de zusters Birgitiessen klaargestoomd te worden voor het verdere leven. Er zou onder andere seksuele voorlichting worden gegeven. Maar veel verder dan via omwegen een soort geestelijke seksuele voorlichting te geven kwamen ze in Uden niet.

Verkering? Liep er een jongen tijdens lestijd langs de school? Dan werd hij persoonlijk door de directeur van het terrein verwijderd. Om te voorkomen dat het zover kwam werden sommige (verdachte) meisjes extra in de gaten gehouden. Alleen in het werden uitgenodigd.

Orde was een belangrijk thema. Zo stond conrector Gerrit Versteylen iedere morgen en elke middag boven aan de balustrade in de hal. Met een stem, die door het hele gebouw schalde, werden de laatkomers de klas ingejaagd. Pas wanneer deze taak was vervuld kon hij aan zijn eigen lessen beginnen. En zo sprak leraar Frans, de heer Mineur, de leerlingen aan met "u". Voor de meisjes van de MMS was het een veilige leef- en werkomgeving.

Sinterklaas als feest

Sinterklaas en zijn harem. Een gewaagde act tijdens het Sinterklaasfeest op de MMS Regina Mundi. Op de grond: Versteylen na een partij touwtrekken.

Elk jaar was de viering van het Sinterklaasfeest een bijzondere happening. In 1956, haar eerste schooljaar, kwam Sinterklaas veel te laat aan. Met een grap vanuit de actualiteit werd dat verklaard: De Sint kon niet door het Suezkanaal (een verwijzing naar de Sues-crisis van elke maanden daarvoor). Een jaar later werd hij binnengebracht op een brancard. De Sint had een ongeluk gehad en kon zelf niet meer lopen. Ook was het de bedoeling dat er een “act” werd opgevoerd tijdens het Sinterklaasfeest. Daarbij werd een fysieke uitdaging niet geschuwd, zoals bovenstaande foto illustreert.

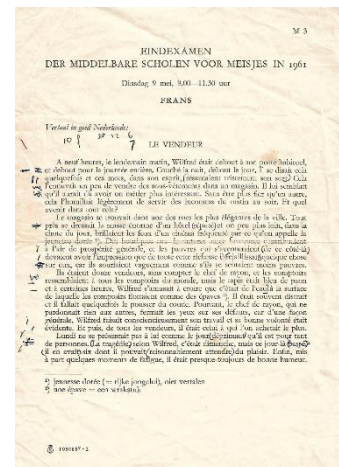
De MMS was een school voor kinderen (meisjes) uit de gegoede milieus. Alleen meisjes die goed konden leren werden toegelaten. De selectie (zie hiervoor) was streng en velen haalden de eindstreep niet. Maar ook toen was de kunst voor ouders aanwezig om hun dochter zo hoog mogelijk in niveau op een school te krijgen. De school was ook minder toegankelijk voor

bepaalde groepen omdat de kosten nogal hoog waren. Schoolboeken, gymkleding, schoolgeld en kosten voor het jaarlijkse uitstapje wierpen een financiële drempel op. Reisjes naar Amsterdam (het Rijksmuseum) en een bezoek aan de musical *Porky en Bess* in Nijmegen illustreren dit.

Eindexamen en diplomering

Uiteindelijk doet Tineke in 1961 eindexamen. En slaagde met mooie cijfers. Voor het vak Frans behaalde zij zelfs het hoogste cijfer van de groep. Daarvoor kreeg ze, namens de Franse ambassade, een boek uitgereikt (*La vie de Saint Vincent de Paul*). Maar de overhandiging vond plaats in de coulissen en zeker niet in het openbaar. Het diploma werd uitgereikt in het handwerklokaal, aan 17 meisjes. Na de diploma-uitreiking werden de geslaagden op een vrachtwagen (met daarop krukjes om op te zitten) naar huis gebracht.

Zo kwam een einde aan vijf bijzondere jaren op MMS Regina Mundi. Voor Tineke reden genoeg om zelfs in 2021 nog te spreken over “die gelukkige klas.”

Aflevering 38:

De school als spiegel van de tijd

Scholen weerspiegelen vaak de geest van de tijd. Zij staan midden in de samenleving. En ontwikkelingen in die samenleving gaan de scholen niet voorbij.

In deze aflevering van Geschiedenis van de school in fragmenten wil ik dat aan de hand van twee voorbeelden duidelijk maken. Het eerste handelt over de jaren vijftig van de twintigste eeuw, het tweede over het einde van de jaren zestig en de jaren zeventig. Deze aflevering is de inleiding voor een reeks verhalen van oud-leerlingen. Zij duiden met hun herinneringen de school én de tijd waarin ze de school bezochten.

Beide voorbeelden hebben te maken met twee scholen in Oss. Allereerst natuurlijk MMS Regina Mundi (later het Maaslandcollege). Maar ook met het Titus Brandsmalyceum. Ik heb beide voorbeelden gekozen omdat op de twee genoemde scholen de maatschappelijke ontwikkelingen duidelijk merkbaar waren. En anno 2022 is dat natuurlijk nog steeds zo.

Het einde van de jaren '50: veranderingen voelbaar?

Maycretewoningen bij de watertoren in Oss. Om de woningnood op te lossen.

Na de Tweede Wereldoorlog wordt de wederopbouw in gang gezet. Alles staat in dienst van het herstel van Nederland en de werkzaamheden die daarvoor verricht moeten worden. Woningen, fabrieken, infrastructuur: met vereende krachten worden de beschadigde en verdwenen

huizen, bedrijven, wegen, bruggen etc weer opgebouwd. Daar hoort een mentaliteit bij van niet zeuren maar werken. Van spaarzaamheid en zuinigheid. Er is geen ruimte voor forse loonsverhogingen.

Daarnaast doet de verzuiling zijn herintrede. De organisatie van de samenleving volgens de scheidslijnen van geloof en politiek wordt wederom zichtbaar. De

uitgangspunten van de zuilen zijn leidend voor de inrichting van het sociale leven én voor het individu.

De agrarische sector en de industrie verliezen in economisch opzicht terrein, de dienstensector daarentegen groeit. Om de enorme armoede uit de jaren dertig tijdens de economische crisis te voorkomen, wordt het stelsel van sociale voorzieningen uitgebreid. Bij ziekte, werkloosheid, ouderdom of arbeidsongeschiktheid springt de overheid bij door het garanderen van een uitkering.

De kloof tussen jong en oud groeit in deze periode. Jongeren ontwikkelen een eigen

Jeugdcultuur jaren 50: brommers!

levensstijl. Met een eigen mode en eigen muziek. Ouders en de gevestigde orde kijken bezorgd toe. Terwijl de jonge generatie de ouders bekrompen en braaf vindt, noemen deze jongeren hun ouders burgerlijk.

In Oss bestonden twee scholen voor voortgezet onderwijs die elk voor een deel van de jongeren in Oss en omstreken MMS en HBS/Gymnasium onderwijs aanboden. De scheiding? Die lag bij het gegeven dat er meisjesonderwijs werd aangeboden op Regina Mundi en jongensonderwijs op het Titus Brandsma. Maar natuurlijk zochten ook in Oss de jongens en de meisjes elkaar op. En dat leidde tot verontruste

reacties, ook vanuit de directies van scholen. Onderstaande brief (gedateerd op 1 mei 1959) is daar een mooi voorbeeld van. De zorg bij de directie over de feestcultuur én de onderlinge contacten. In een poging om via de ouders deze ongewenste ontwikkelingen een halt toe te roepen werd deze brief aan alle ouders gestuurd. Een prachtig tijdsbeeld.

Oss 1 mei 1959

Geachte Ouders

Gaarne zouden wij U willen wijzen op enkele verschijnselen onder onze jeugd, die ons ernstig bezorgd doen zijn. Wij menen goed te doen, U daarop attent te maken, omdat wij ervan overtuigd zijn, dat het in deze tijd van twijfel en onzekerheid (met name als het de opvoeding der kinderen betreft) dienstig zal zijn tot een duidelijk omschreven oordeel te komen en ook, omdat we ervan uitgaan, dat U bereid zijt, er aan mee te werken, dat Uw kinderen in hun middelbare schooltijd niet alleen wetenschappelijk, maar ook geestelijk uitgroeien tot harmonieus ontwikkelde mensen.

Die bezorgdheid strekt zich met name uit tot 2 punten:

1. De neiging bij de jeugd, om veelvuldig feestjes te organiseren.
2. De neiging (die gelukkig nog geen onrustbarende vormen heeft aangenomen) bij jongens en meisjes, om tot een veelvuldig onderling contact te komen.

Wat het eerste betreft, willen wij U graag duidelijk zeggen, dat wij het onverantwoord vinden, mee te werken aan festiviteiten, die soms tot in de nacht voortduren. Wij weigeren nadrukkelijk alle verantwoordelijkheid daarvoor, ook al zouden die bijeenkomsten door leerlingen van onze scholen georganiseerd worden.

Wat de verhouding tussen jongens en meisjes aangaat, zijn wij voorstanders van een normale en onbevangen omgang van de jongens en de meisjes onderling, maar niet van het exclusieve contact van één jongen en één meisje, ook niet als ze beweren, dat het alleen maar een vriendschapsverhouding is. U zult er evengoed als wij van overtuigd zijn, dat bij leerlingen van een middelbare school van verkering geen sprake kan zijn en de ervaring wijst uit, dat degenen, die zich met "scharrelpertijtjes" afgeven, hun studieresultaten zien dalen en voor de medeleerlingen een ergernis zijn.

Wanneer wij zelf wel eens een schoolavond geven, is het veel beslist niet de bedoeling, deze dingen te bevorderen, integendeel: als dergelijke gedragingen daarvan het resultaat zouden zijn, zouden we die avonden liever aanstonds laten vervallen.

Geachte Ouders, wij menen, dat we in deze punten een behoorlijke mate van zelfbeheersing van onze leerlingen mogen en moeten eisen, in het belang van henzelf, in het belang van de medeleerlingen en ook in Uw belang. Waarom zou onze jeugd tenminste niet enkele jaren kunnen offeren aan een idealisme, dat wat vrijer doet ademen dan het gebonden zijn aan een bepaalde persoon op beslist te jeugdige leeftijd? Zal zulk een idealisme niet later rijke vrucht dragen, omdat het offer en de zelfbeheersing er wezenlijke bestanddelen van zijn geworden?

Geachte Ouders, wij rekenen in deze op Uw medewerking en behouden ons overigens het recht voor, in voorkomende gevallen maatregelen te nemen.

dr J. Tiecke, O. Carn rektor van het Titus Brandsma-lyceum.

drs J. van Esch, directeur der r.k.- M.M.S. "Regina Mundi"

De jaren '70: politiek bewustzijn leidt tot scheidslijnen

De groei van de welvaart in de jaren zestig wordt duidelijk zichtbaar. Salarissen stijgen. Werknemers krijgen meer vrije tijd. En de vakantie doet zijn intrede. Vanaf het einde van de jaren zestig is een buitenlandse vakantie ook voor de arbeiders- en de middenklasse bereikbaar.

Jongeren beschikken vaker over meer geld (zakgeld en/of een baantje). De consumptie-industrie ziet in hen een nieuwe doelgroep. Met eigen wensen en modeverschijnselen. Nederland is op weg om een consumptiemaatschappij te worden.

Het gezag van onder andere de kerk wordt aangetast. Jongeren verlaten de kerk. Toegenomen welvaart (en minder afhankelijkheid van de kerk), een hoger opleidingsniveau (er is meer dan religieuze verklaringen) en de verspreiding van verschillende opvattingen via radio en televisie zorgen voor veranderingen. De roep om meer inspraak, minder betutteling, meer oog voor het milieu groeit. En er is oog voor de tegenstellingen tussen rijk en arm in de wereld.

Ook op de Osse scholen is er beweging voelbaar. Mede onder de bezielende leiding van de gebroeders Offermans (Piet, werkzaam op het Maaslandcollege, Paul, werkzaam op het TBL) en het echtpaar Jan en Tineke Lemmens (beiden docent verbonden aan het Maaslandcollege). De school als plaats van politieke en maatschappelijke bewustwording.

In het boek *Het geheim van Oss*, geschreven door Kees Slager (Amsterdam, 2001) wordt ook aandacht besteed aan de beide scholen en voornoemde docenten. Van de auteur heb ik toestemming gekregen om enkele stukken uit het boek te gebruiken in dit artikel.

Het ontstaan van de SP in Oss en de rol die de scholen daarbij hebben gespeeld komt tot uitdrukking in onderstaande fragmenten.

Paul Offermans: 'Toen ik op het TBL kwam werken kwamen er tegelijk nog twee leraren met progressieve ideeën: Jan Stroop en Jan Tesser. Wij drieën werden op school al snel gezien als gevaarlijke revolutionairen. Ik herinner me nog goed dat we eens tijdens de middagpauze aan de tafel met overblijvende leraren heftig zaten te discussiëren over zaken als het koningshuis en de oorlog in Vietnam op het moment dat de Osse leraren — die thuis waren gaan eten — weer binnenkwamen. Toen ze hoorden waarover wij het hadden, zag ik hun gezichten betrekken. Je kon zien dat ze dachten: dat gajes uit Nijmegen is weer bezig. Want Nijmegen, daar kwam volgens die docenten toen al het foute vandaan dat je maar kon bedenken.'

Piet, de tweelingbroer van Paul, komt na een jaar ook naar Oss. Hij wordt leraar Nederlands aan het Maaslandcollege. De twee gebruiken hun lessen regelmatig om maatschappelijke en politieke zaken aan te snijden. Dat doen ze niet alleen in de les overigens, maar ook in de docentenkamer.

Op het TBL staat de kleine progressieve groep leraren al gauw tegenover een grotere groep conservatieven met gymnastiekleraar Piet Bannenberg als bewogen voorman. Na een tijdje gonst het verhaal door de school dat Bannenberg in de docentenkamer woedend een boek van Jan Wolkers — die hij verantwoordelijk acht voor de nationale zedenverwildering — naar het hoofd van Tesser heeft gesmeten.

Ook in de — tot dan toe vooral brave en fraaie — schoolkrant De Tafelronde rollen de progressieve en conservatieve leraren over elkaar heen in heftige polemieken. Ze bestrijden elkaar over zaken als democratie op school, de encycliek Humanae Vitae, het imperialisme, Vietnam, de kolonelscoup in Griekenland, de Russische inval in Praag in 1968...

Het is in dat veelbewogen jaar 1968 dat Paul en Piet Offermans zich aansluiten bij de Kritiese Leraren, een groep die zijn steunpunten heeft in Amsterdam en Nijmegen. In navolging van Mao brengen ze Het rode boekje voor scholieren uit. En het is Paul die samen met een Amsterdamse medestrijder het boekje op de televisie mag presenteren via een openbare les: 'Je had toen allerlei kritiese groepen in het land, die allemaal een uitzending op tv kregen. Er waren kritiese advocaten, vakbondsbestuurders en ook artsen. Uitgangspunt van ons rode boekje en dus van onze les was dat je als leraar anti-autoritair moest zijn en uitnodigend naar de leerlingen. De school was van de leerlingen en de leraren waren hun dienaren. Dat soort ideeën en illusies stonden wij daar te verkondigen: "Laat de leerling je autoriteit niet meer voelen en hij zal zelf om lessen komen vragen."

Nou, vanaf dat moment stond ik in Oss bekend als de gevaarlijke maoïst. Gelukkig waren ze op school wel bang voor de televisie en ik heb ook gedreigd dat als ze me zouden ontslaan vanwege die uitzending, ik meteen naar de tv zou lopen. Het was nota bene een uitzending van de KRO geweest...

Piet Offermans, met donkere bril, tussen de leerlingen van de MMS

Mijn conservatieve collega's riepen natuurlijk dat het een bende zou worden in de klas als mijn anti-autoritaire plannen werden uitgevoerd. Maar in 't begin leken wij gelijk te krijgen. Want ik probeerde die ideeën tijdens mijn lessen wel in de praktijk te brengen. En die linkse leerlingen... jongen, ik heb nog nooit zulke gedisciplineerde mensen gezien!

.....

... het oprukkende welzijnsjargon gaat de stad dus niet voorbij. Dat is op 12 september wéér te horen als op de middelbare scholen docenten meedoen met een landelijke stakingsactie. Het is een protest tegen de zojuist ingevoerde Mammoetwet. Maar op het Maaslandcollege zegt Piet Offermans dat de staking ook bedoeld is 'om medebeslissingsrecht in de schoolsituatie te concretiseren'.

De stakingsdag verloopt op zijn school verder in volmaakte harmonie; 30 van de 39 docenten doen er aan mee en daarmee ligt de zaak plat. Op het TBL is het moeilijker, want daar gaan maar 14 van de 42 docenten in staking. Toch scoort Oss opvallend hoog die dag, want er wordt in het hele land maar op 36 van de 500 middelbare scholen gestaakt. Voor de score van 100% in Oss zullen 'de Offermannen', beiden lid van het landelijke actiecomité, wel verantwoordelijk zijn.

.....

Behalve met de BHW maakt de stad in 1972 ook kennis met de Marxistisch Leninistische Jongeren, de MLJ. In de loop van 1971 krijgt de jongerengroep een flinke aanwas van nieuwe leden. Paul Peters is een van de eersten. Hij is opgegroeid in de Vogelwijk, tegenover de vleesfabrieken. 'Als je 's morgens opstond, rook je het dikwijls al: "Vandaag maken ze rookworst" of "Vandaag maken ze erwtensoep". Als het een beetje mistig was, hing die lucht de hele dag in de wijk, soms in de hele stad.' Paul is het zoontje van een ambtenaar bij het waterschap, die als bijbaan stukjes in het Brabants Dagblad schrijft onder het pseudoniem Loepkijker.

In 1968 gaat Paul naar het Maaslandcollege en komt daar onder de invloed van leraren als Jan en Tineke Lemmens en Piet Offermans: 'Die zijn op een gegeven moment begonnen om op woensdagmiddag cursussen marxisme-leninisme te geven. Dat deden ze in een zaaltje van café Van Buren in de Floraliastraat. Het was bedoeld voor scholieren, en ik weet wel dat er behoorlijk wat naartoe kwamen. Zo raakte ik steeds meer politiek betrokken. In diezelfde tijd liepen er 's zaterdags Nijmeegse studenten op De Heuvel te colporteren met De Tribune. Die heb ik een paar keer gekocht en al snel knoopten ze een praatje met mij aan en zo ben ik bij de MLJ gekomen. Ik was toen nét zeventien jaar.'

Jan en Tineke Lemmens

Ook Ton Lennaerts komt naar de cursus. Hij is het zoontje van een belastingambtenaar en gymnasiumleerling op het TBL. Hij weet nog dat de linkse leraren een eigen organisatie hadden, het SOF (Socialistisch Onderwijs Front). En ook dat er na enige tijd wrijving ontstaat tussen de 'sofisten' en de MLJ'ers die op de cursus zitten. Het loopt zo hoog op dat de MLJ'ers niet langer welkom zijn.

Ton lacht bij de herinnering: 'Het punt was dat die mensen van het SOF in onze ogen eigenlijk watjes waren, want ze kletsten alleen maar. En wij vonden dat je dââr de wereld niet mee veranderde. Dat riepen we ook tijdens die cursussen; dat ze de consequenties van hun woorden moesten nemen en ernaar handelen. En dat zette kwaad bloed.'

Overigens maakt het verslag van maart '72 melding van afspraken tussen de MLJ en Piet Offermans over 'een verzoenende houding'. Waarna de MLJ'ers toch weer welkom zijn op de cursus. Maar echte strijdmakkers worden ze nooit.

Ook Nick Drijfhout meldt zich aan bij de MLJ. Zijn vader is leraar op het Maaslandcollege, maar absoluut geen aanhanger van het SOF. Nick botst dan ook regelmatig met hem. Hij herinnert zich levendig de sfeer op school: 'We waren met een hele club jongens, die hevig geïnteresseerd waren in de romantiek van de revolutie. Che Guevara, de culturele revolutie in China... ik herinner me nog het moment dat ik het rode boekje van voorzitter Mao voor het eerst in mijn handen hield. Dat was een heel bijzondere ervaring hoor!'

Ook Mari-Anne van Schijndel, dan al het vriendinnetje van Jan Marijnissen, zit op die school en wordt lid. Zij woont net als Paul Peters in de Vogelwijk. Ook zij kent de geur van erwtensoep en rookworst die in de wijk hangt, maar ook de stank en de vieze druppeltjes, die soms neerslaan uit de fabrieksschoorstenen en die ze over zich heen krijgt als ze naar school fietst. Mari-Anne is de dochter van 'ome Piet' van Schijndel, die bij elke Zwanenberg-arbeider bekend is omdat hij het personeelswinkeltje runt én omdat hij een van de oprichters is van voetbalclub TOP.

Zo groeit de MLJ in korte tijd uit tot een groepje van tien jongens en meisjes. 'Het waren bijna allemaal middelbare scholieren,' herinnert Paul zich. 'Werkende jongeren zaten er amper bij. En het lukte ons ook niet om die erbij te trekken.'

De MLJ'ers worden door de partij ingezet bij het colporteren. Maar voorlopig niet met het partijblad De Tribune in het stadscentrum. De meesten zijn bang dat ze herkend zullen worden en aan hun ouders verraden. In het Osse stadscentrum wordt in de begintijd voornamelijk door partijgenoten uit Nijmegen met De Tribune geleurd.

De MLJ'ers colporteren 's avonds met de Buurkrant in de arbeiderswijken, waar ze weinig kans op herkenning hebben, want daar wonen geen familieleden of vrienden van hun ouders. De eerste keer dat ze colporteren gaat dat onder begeleiding van een ouder partijlid, zo weet Paul Peters nog: 'Ik zag er toen nog tamelijk wild uit, al was mijn haar nou ook weer niet zo lang, maar ik droeg wel leren laarzen over mijn broek. En ik zal nooit vergeten dat de man met wie ik die eerste keer meeging, tegen me zei: "V66r we aanbellen moet je eerst even je broek over die laarzen doen, zodat je er een beetje fatsoenlijk uitziet." Terecht natuurlijk, want als iemand de deur opendoet en mij zo ziet staan, is de aversie al meteen erg groot.'

De meesten van de jeugdige revolutionairen moeten duidelijk wennen aan de arbeideristische sfeer in de partij. Het verslag over de maand maart '72 meldt: 'Uit hun gedrag blijkt dat ze nog lang niet zover zijn dat ze zich één voelen met de massa. Op de buurtvergaderingen hebben ze hun opdracht (zich onder de mensen mengen en met hen praten) op een enkeling na niet uitgevoerd. Ook aan de deur

blijkt dat ze nog erg veel last hebben van hun scholierenmentaliteit. Ze weten niet hoe ze met de mensen moeten omgaan, durven niks te zeggen of voelen zich boven de mensen verheven.

.....

Overigens is de MLJ geen lang leven beschoren. Landelijk wordt de jongerenorganisatie als snel als een mislukt experiment afgedaan. In Oss draait ze nog een poosje door onder de naam "De Vonk", maar uiteindelijk verdwijnt ook die: "De vonk is niet overgeslagen op de scholieren", is de cynische conclusie in juni '77.

De tweedeling dat bovenstaande in de lerarenkorpsen van beide scholen met zich meebracht, was begin jaren '80 van de vorige eeuw (toen ondergetekende op het Maaslandcollege kwam als docent) nog goed merkbaar. Het team was zeer divers, pluriform, wat betreft politieke en maatschappelijke achtergronden. Dat werd zelfs in de personeelskamer duidelijk, waar beide groepen min of meer apart van elkaar vertoefden. Ook oud-leerlingen memoreren deze scheidslijn nog met enige regelmaat. Waarmee ik geen kwalificatie van goed of slecht uitdeel, slechts de constatering van een feitelijk gegeven met de lezer wil delen.

*Geert Arts
januari 2022*

Aflevering 39

Herinneringen aan de MMS (deel 1)

Herinneringen aan Regina Mundi

Regina Mundi kwam in 1948 in mijn leven: ik was twaalf jaar oud. We kwamen van een bijzondere zesde klas op de Sint Rafaelschool in Oss bij zuster Gertrudis. We waren maar met tien meisjes: meer wilde de zuster er niet hebben, want we hadden les in een kleine kamer. Met zijn tien gingen we zo in 1948 naar Regina Mundi, in het tweede jaar van de oprichting van de school.

C I J F E R S																													
Lagere school Rapportcijfers										Rekenen			Schrijven			Ned. taal			Aardrijkskunde			Geschiedenis			Had de leerling kennis van het Frans?				
Toel. examencijfers																						Advies schoolhoofd? <i>ged.</i>							
Rapport	S.	Gr. A.	Gr. B.	Gr. C.	Gr. D.	Gr. E.	Gr. F.	Gr. G.	Gr. H.	Gr. I.	Gr. J.	Gr. K.	Gr. L.	Gr. M.	Gr. N.	Gr. O.	Gr. P.	Gr. Q.	Gr. R.	Gr. S.	Gr. T.	Gr. U.	Gr. V.	Gr. W.	Gr. X.	Gr. Y.	Gr. Z.	Gr. AA.	Gr. AB.
I	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
II	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
III	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
IV	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
E	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
I	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
II	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
III	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
IV	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
E	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
I	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
II	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
III	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
IV	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
E	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
I	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
II	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Mijn herinneringen aan de docenten van toen zijn na al die jaren nog zeer levendig. We hadden mevrouw Van der Eerden voor Nederlands en toen zij weg ging meneer Stalpers. Van meneer Vulsma kregen we algebra en meetkunde. Meneer De Vries gaf ons tekenen en meneer Daniels leerde ons Duits. Engels kregen we van meneer Maathuis en daarna van meneer Versteijlen. Alleen de naam van de docent Latijn weet ik niet meer. Dat vind ik jammer, want ik moet zeggen dat ik tot op de dag van vandaag dat vak nog enigszins beheers en dat ik er veel aan heb gehad. Hij moet een goede docent geweest zijn.

Frans werd onderwezen door zuster Henriëtte. Zij was een van de Zusters van Liefde, net als het hoofd van de school zuster Angelina. Haar taak zou later worden overgenomen door meneer Van Esch. Volgens zuster Angelina zouden we allemaal rijke mannen trouwen omdat we onze talen goed zouden leren spreken. Door het internationale werk van mijn man – hij was weliswaar niet rijk, maar reisde veel en naar belangrijke plaatsen overal op de wereld – heb ik veel aan mijn talenkennis

gehad. We bezochten nogal eens ambassades en ik heb veel mooie cultuur mogen zien in andere landen. Die liefde heb ik doorgegeven: hoewel mijn dochter bijvoorbeeld een doorgewinterde bèta is, spreekt zij diverse talen heel goed.

Ook mijn kennis van literatuur – we moesten veel lezen – kwam me vaak goed van pas. Ik ben nog steeds een enthousiast lezer en kon als moeder mijn kinderen ook goed helpen bij de verplichte boekenlijsten op school. Toen we op Regina Mundi het middeleeuwse mirakelspel *Mariken van Nieumeghen* gingen lezen, kregen we een briefje mee naar huis: thuis moesten ze dan uitleggen wat Mariken dan met de duivel Moenen had uitgespookt in die zeven jaar.

Nog een belangrijke gebeurtenis: een bezoek met de school aan een uitvoering van het Brabants Orkest, in het Bondsgebouw. *Die Jahreszeiten* van Joseph Haydn. Van huis uit werd er bij ons niets aan muziek gedaan, dus die uitvoering was een *eye opener*. Ik heb toen besloten dat ik, als ik later kinderen zou krijgen, zou zorgen dat ze wél in aanraking zouden komen met muziek. Dat is gelukt: ze zijn instrumenten gaan spelen en tot op de dag van vandaag gaan we samen naar concerten en opera's. Mijn zoon heeft een programma op NPO Radio4 over opera.

Brabants orkest in het Bondsgebouw, mei 1950

Veel foto's uit die tijd heb ik niet meer, want het was kort na de oorlog. Herinneringen heb ik wel: aan het noodgebouw in de Driek van Erpstraat bijvoorbeeld, dat er al lang niet meer staat. Het was groen en van hout, een gang met aan weerskanten lokalen. Ik meen dat wij voor de lessen bleven zitten en dat de

docenten van het ene naar het andere lokaal liepen. We hadden van maandag tot en met zaterdagmorgen les: op woensdagmiddag waren we vrij. We gingen ook op schoolreis – ik weet niet meer waarheen – en zaten daarbij in kleine roeibootjes die werden voortgetrokken door een motorbootje.

In 1953 zijn we met de leerlingen van de klas kleding op gaan halen voor de getroffen van de watersnoodramp. In dat jaar deed ik eindexamen: we werden op

Geschiedenis van de school in fragmenten

een vrachtwagen door Oss rondgereden en stonden samen te joelen van vreugde.

Ik herinner me Regina Mundi als een school die mij voor een groot deel cultureel heeft gevormd en daar ben ik nog steeds blij mee.

Guus van Balveren
januari 2022

Aflevering 40

Herinneringen aan de MMS (2)

Een van de eerste reacties op mijn oproep in het Brabants Dagblad begin 2022 kwam van Toos van den Broek. Tegenwoordig woonachtig in Deventer. Met een warm verhaal over de mooie herinneringen aan MMS Regina Mundi. Veel namen van personeel passeren de revue. En Toos heeft diverse foto's en documenten toegevoegd. Kortom: het lezen en bekijken meer dan de moeite waard.

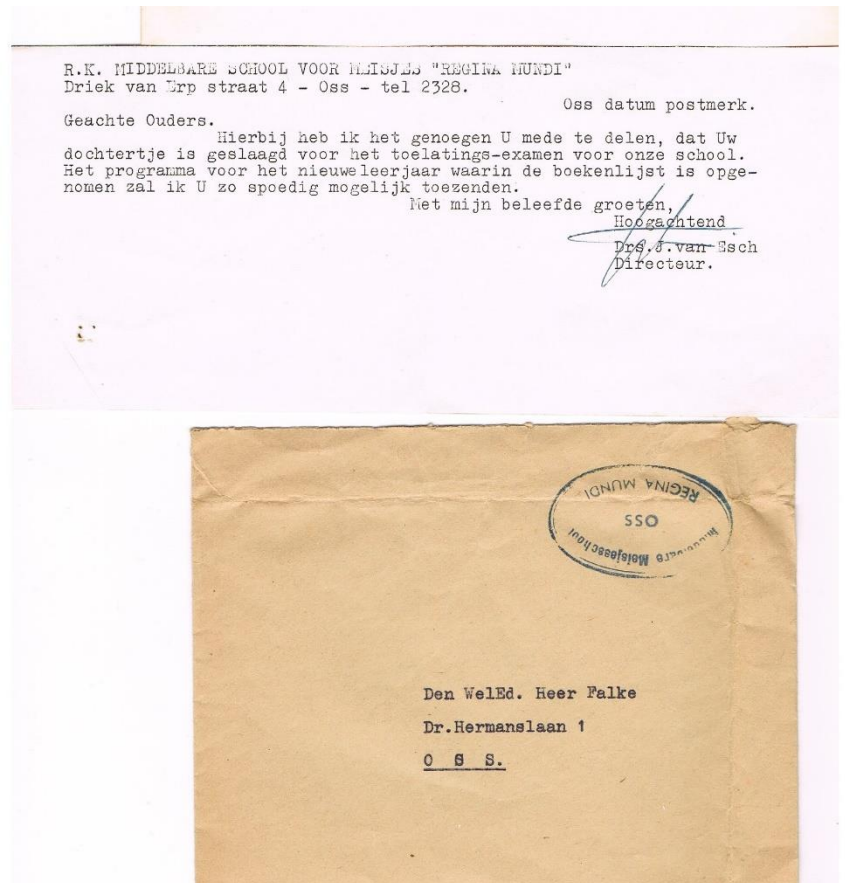
Geert Arts

Denkend aan Regina Mundi

Mijn MMS-jaren gaan van 1954 tot 1960 en dus heb ik nog een jaar doorgebracht op de needschool aan de Driek van Erpstraat. Hoewel dat een armetierige keet was met buitenruimte van zwart kolengruis stond de MMS in die tijd toch voor een nieuw tijdperk. Geen nonnen, zoals op de nabijgelegen MULO, op die ene na dan: Zr. Henriëtte voor Frans. Zij heeft de overgang naar onze prachtige nieuwbouw maar een jaar doorstaan. Ze paste daar gewoon niet meer. Toen beleefde ik alles als nieuw en vol mogelijkheden, maar terugkijkend valt dat wel een beetje tegen.

Op de needschool werd

Annemieke Bokhoven terug naar huis gestuurd, omdat zij met een pantalon op school kwam, zonder rok daarover. Dat ging te ver! Wij droegen in die tijd nog een trainingsbroek met rok. De pantalon voor meisjes was net 'n en heel gewaagd. En Meggy de Haard werd zelfs in ons nieuwe gebouw nog naar huis gestuurd vanwege een mouwloos bloesje. Ingezette mouwen, dat was de norm.

KLAS II B. N.M.S. 1957.
Voorste rij: Manjke de Velle, Marleen Mönens, Margriet Nieuwehof, Tilly Rimmers,
Dora (Annie) Mulders, Beekje Berings, Ria Bosmans, Ullie Waagmalers.
Tweede rij: Willy Terhaar, Paulien Tuijthof, Christien Weygen, Henning (Puck) Stok,
Greetje Ollberg, Inez van Roozelen.
Derde rij: Greetje Jans, Toos Falke, Thea Heldenman, Nijke van Maarschalkerweerd,
Millet Ruyten, Mieke Bokhoven, Maria Tak, Rie Wouters, Gerie Janssen.

Op de nieuwe school liep de conciërge, meneer Hes, altijd met spiedende ogen rond, op zoek naar ongerechtigheden. Hij droeg standaard een lange stofjas, met dezelfde kleur als zijn vale huid. We hebben hem zelden zien lachen.

En natuurlijk staat op mijn netvlies ook meneer Versteylen boven bij de omheining de wacht te houden. Toch is hij voor mij de docent, waar ik veel aan te danken heb. Hij

en meneer Naber, respectievelijk Engels en Nederlands, hebben mij liefde voor taal bijgebracht. Als Versteylen Julius Ceasar voorlas of zelfs zonder boek voordroeg dan zat

je in een theaterstuk en daalde Shakespeare recht je hart in.

Waarschijnlijk ben ik niet de enige die voor hem wel eens een strafwerkopdracht kreeg, waarbij je een gedicht moest leren en komen voordragen. Dat voordragen werd van straf een feestje. Hij nam geen genoegen met opdreunen. Uit alles sprak de liefde voor taal. Nu ik bijna tachtig ben, kan ik de 'duffodils bij Ullswater' van William Wordsworth nog zo te berde brengen!

Maar Versteylen kon je ook laten bibberen!. We hadden in die jaren een klasseboek, waar iedere docent zijn/haar aantekeningen en opmerkingen in zette. De klasseboekhoudster nam het mee van lokaal naar lokaal voor ieder lesuur. Je kon ook een notitie in dat boek krijgen als je je huiswerk niet gemaakt had, zat te klieren in de les of je anderszins had misdragen. Had je in één week drie keer zo'n notitie dan kreeg je een kaart mee naar huis, zo'n zachtgroene in briefkaartformaat. Die moest je dan door je ouders ondertekend weer mee naar school brengen en bij Versteylen inleveren. Ik was veel te vaak de Sjors en had daar mijn oplossing voor gevonden. De handtekening van mijn vader zelf invullen. Die momenten van inleveren staan in mijn geheugen gegrift. De angst voor ontdekking. Later dacht ik "hij heeft het wel geweten", maar vond waarschijnlijk dat ik genoeg gestraft was.

Sommige docenten springen er in mijn herinnering uit. Bijvoorbeeld juffrouw van de Well, die Latijn gaf. Een klein opdondertje met een grote boezem. Daar werden natuurlijk vaak grappen over gemaakt. Maar veel ontging haar, want ze keek altijd over onze hoofden heen.

Juffrouw Ceelen gaf wiskunde. Als ze zich opwond dan kwam het vlammend rood vanuit haar hals omhoog en sprietste ze spettertjes in het rond. Zij werd door ons soms oneerbiedig 'de kalkoen' genoemd.

Amerikaanse gastdocente, mevrouw De Smet, die ons squaredance kwam leren op initiatief van de heer Versteylen (centraal op de foto). Zijn forse postuur zonk in het niet bij die bijzonder lange vrouw.

Een of twee jaargangen hebben we nog een oude wereldvreemde dame gehad met de naam Buitenrust Hetteema van Riet. Zij gaf Duits en verdacht ons ervan dat we bij proefwerken spiekbriefjes tussen onze kousenbanden verstopt hadden. Dat die kousenbanden al jaren niet meer bestonden was aan haar voorbijgegaan!

Meneer van Ernich, onze gymleraar mag niet ongenoemd blijven. Alle meiden waren dol op hem, maar hij raakte daar niet door van zijn stuk, was naar iedereen vriendelijk en behulpzaam en ging bij al die adoratie echt niet naast zijn schoenen lopen!

En dan de Vuls, meneer Vulsmas, die schei- en natuurkunde gaf. Het meest genoot hij als de boel in het honderd liep en 't liefst hielp hij je bij proefjes als hij achter je stond. Dan gingen zijn armen om je heen en hielp hij je handen te doen wat ze moesten doen. Die hulp ging wel meestal naar dezelfde meisjes!

Meneer Suermondt voor tekenen was een buitenbeentje in het docentencorps. Hij was vrij sarcastisch, ook over school. Hij kwam naar school in een soort driewielerauto, eenpersoons, waarvan het dak omhoog moest om uit te stappen. Wat had hij een bekijks!

Wim Janssen, onze muziekleraar, was de zachtaardigheid zelf. Altijd in voor goede ideeën en experimenten. En wat een creativiteit straalde er van hem af.

Misschien vergeet ik mensen te noemen, anderen wil ik niet meer noemen, maar de pater familias krijgt toch ook nu nog een ereplaats, directeur Van Esch.

Hij was nooit zeer nadrukkelijk aanwezig, maar had wel een stevige leiding. Hij kon streng zijn, maar stond altijd open voor ons verhaal. Strak aan de regel, maar waar nodig de uitzondering. Hij had er oog voor als iemand het niet goed maakte en iedereen kon bij hem terecht. En iets in vertrouwen verteld was bij hem veilig.

Je kunt de vraag stellen of wij wat geleerd hebben in die tijd. Herinneringen gaan juist nooit over lesinhoud, maar over wat eruit sprong: de sportdag, het Sinterklaasfeest, het toneelstuk van de 4de jaars, het jaarlijks bal voor klas vier en vijf, waarvoor de jongens van het Titus Brandsma werden ingehuurd.

Van belang is wat je meekreeg, hoe die jaren je gevormd hebben, wie je met de bouwstenen van toen geworden bent.

Zo beschouwd kijk ik met veel plezier, voldoening en soms een beetje heimwee terug. En dat besef was er in zekere zin al heel snel.

Bij ons laatste schoolmoment hadden de vierdejaars voor ons een vrachtwagen geregeld met een open laadbak. We kregen allemaal een grote kartonnen hoed met bloemen toen we plaatsnamen op die laadbak. Zo werden we voor een laatste rit uitgeleide gedaan en op dat moment voelde ik de pijn al van het afscheid. Die plek was ineens niet meer mijn plek.

Ik heb nog drie keer een reünie bezocht. Twee daarvan waren een feest van herkenning, bij de laatste liep ik verloren en besloot ik dat dat ook de laatste was.

Toos met Versteylen

Wel heb van die dag nog twee bijzondere foto's overgehouden, genomen door Gertrud Versteylen, van haar vader en mij en van Paul van Ernich en mij. Dat maakte veel goed van die dag.

1Toos met Van Ernich

Zo heb ik toch weer even heerlijk rondgedwaald in mijn geliefde Regina Mundi!

Toos van den Broek (Falke)

Naschrift door Geert Arts

Een dag na het insturen van bovenstaande tekst stuurde Toos nog een aantal foto's (zie boven) en andere memorabilia. Een aantal daarvan kan en wil ik de lezer niet onthouden.

Allereerst een artikel uit De Volkskrant in mei 1960. Van de hand van de beroemde schrijver Godfried Bomans. Deze had de opsteltitels van de leerlingen van klas V van Regina Mundi onder ogen gekregen. En daar een column aan gewijd.

Blijkbaar ging Bomans de fout in, want de eindexamenkandidaten stuurden een ingezonden brief naar de krant om een en ander recht te zetten.

Beiden staan hieronder weergegeven.

Het tafelgesprek

DE leerlingen der Middelbare School voor Meisjes hebben voor haar eind-examen twaalf onderwerpen gekregen, waaruit zij voor het maken van een opstel er één te kiezen hadden. Ik vond de titels nogal aardig uitgezocht en wanneer ik ze vergelijk met wat wij destijds te pruiemen kregen, zijn ze zelfs voortreffelijk te noemen. Het leukste, wat er in mijn tijd bij was, heette: „Een dagje uit“ en de meesten kozen dit dan ook, in het grenzeloos verlangen dat dit dagje eindelijk uit zou zijn. Hier volgen de twaalf titels:

1 Het tafelgesprek, 2 Antiek, 3 Maak er geen probleem van! 4 Zo maakte ik kennis met kunst en kunstenaars, 5 Imitatie en „echt“, 6 Is toneelspelen spelen? 7 Geef de jeugd vertrouwen, 8 Lezen voor de „lijst“, 9 De mode ontdekt de teen-ager, 10 Wie maakt me los? (de standwerker), 11 Als de wind de zellen bolt, 12 De ramen open! (overdrachtelijk).

Niet slecht gevonden, met uitzondering van de aanhalingstekens, waarin „echt“ geplaatst is. Deze zijn overbodig en hebben inderdaad aanleiding gegeven tot misverstand. Men heeft mij nu gevraagd, of ik hier eens een opstel wil schrijven over een van deze onderwerpen. Goed. En laten we het niet benauwd zien: ik kies ze alle twaalf, in de volgorde waarin ze staan opgegeven. En als smoor voor dit dozijn kralen gebruik ik het eind-examen zelf. Daar ga we dan:

Gisteren hadden we een levendig tafelgesprek. In het algemeen zijn zulke gesprekken aardig, omdat men niet bijeen zit om te praten, maar om te eten. De conversatie is een toegift op de consumptie en heeft daardoor niet het geforceerde, wat het speciaal bijeenkomen om te praten wel eens ontsiert. De vondsten komen vanzelf en zijn des te treffender, omdat niemand er tevoren op gerekend heeft. Zo ook hier. „Zijn zulke examens“, zo opperde een gezet heer in een wit vest, „niet uit de tijd? Is niet de opvatting, dat lemans kennis en algemene ontwikkeling in een paar uur te meten zijn, een antiek overblijfsel uit de negentiende eeuw? Alle achtung voor het verleden. Maar wie te star aan de eenmaal bestaande instellingen vasthoudt, mist de inzichten, die sindsdien verworven zijn. Hij is niet de hoeder van een traditie, hij is de conservator van een antiquiteit.“ Hij leunde achterover en keek vol verwachting in het rond. Ieder zweeg en staarde peinzend in zijn bord. Men had wel wat te zeggen, maar de gedachte dat het allemaal op de voorpagina van de Volkskrant kwam, maakte de mensen bedremmeld. „Komaan,“ sprak eindelijk een schilder, zijn lepel met kracht tegen het behang gooiend, „ik ben blij, dat het eens gezegd is. Eindexamens! 't is te dol om los te lopen!“ De gastvrouw verbleekte. Zij zag het dinertje, dat zij met zoveel zorg had voorbereid, onmiskenbaar naar de bliksem gaan. „Jan,“ sprak zij bekommerd, „maak er geen probleem van.“ De kunstenaar werd meteen wit van drift. Hij brak ook zijn vork in tweeën en vervolgde bitter: „Kan een leraar, die een meisje vijf jaar of langer van nabij heeft meegemaakt, niet zonder dat malle kruisverhoor uit-

Geachte redactie

Natafelen

Wij willen met Bomans graag nog even natafelen omdat het tafelgesprek over de opsteltitels voor het MMS-examen ons zo goed bevalen is of liever, wij willen de conversatie, die hierdie om de consumptie aangenamer te maken, nog eens herkauwen. „Dat is imitatie“, zult u zeggen. Nee, dit is echt, met of zonder aanhalingstekens, ons om het even, daar waren wij onder goed gekozen, zeer gevarieerd en gelukkig niet zo antiek als die opsteltitels, waar u in uw jeugd op moest zwerven. Gelukkig, dat de jeugd nu wat meer vertrouwen geven, dat ze ons deze titels durfden voorlezen. Maar het schreit wel, dat we veel gelezen hebben, al is dat tegenwoordig bijna uitsluitend lezen voor de „lijst“, soms helemaal niet plezierig, maar in de hoogste klassen van de middelbare school voor meisjes moet je alle zinnen bijstetten en dan bolt de wind de zellen duchtig. Dit laatste is misschien wat overdreven, want behalve de boeken voor de „lijst“, klijven we ook nog graag eens de modeblaadjes in, want sinds de mode de teenager ontdekte, zijn die blaadjes bij ons erg in trek. De heer Bomans zal misschien zeggen „dit stukje hebben jullie knap in elkaar gezet, maar toch vergeet je nog een paar titels.“ Ja meneer Bomans, ik weet niet of u een ander opgavenblaadje in handen gekregen hebt, maar wij hebben echt die standwerker niet los mogen maken en ook mochten bij ons de ramen niet open, waarmee ik maar zeggen wil, dat deze titels niet op onze opgavenlijst stonden. Daarom schreven wij u dit briefje en niet alleen als wilden maken met kunst en kunstenaars want wij vinden u een geweldig kunstenaar.

OSS
Klas V MMS (17 handtekeningen)
„Regina Mundi“

GODFRIED BOMANS

Vervolgens een bijzondere tekst die docent Nederlands in juli 1960 aan zijn eindexamenkandidaten voorlegt. Naber is enkele weken eerder vader geworden. De leerlingen hebben een bezoek gebracht aan hem en zijn echtgenote. En blijkbaar was de band tussen docent en leerlingen dusdanig dat hij een tekst schreef die refereerde aan dat bezoek en de diepe genegenheid voor zijn leerlingen weergeeft. Mét de vragen die natuurlijk horen bij het onderdeel tekst verklaren. Heel bijzonder.

Oss, juli 1960.

Beste Klas V,

Mogen mijn vrouw en ik nog eens opnieuw zeggen, dat we met jullie bloemen en gedichten erg blij zijn?

Anjers, rozen, gedichten van Engelman, wat mooi, welk een "geslaagde" keuze.

Het liefst zou ik het hele gezelschap van beminlijke geefsters een klein half uur

5. toespreken over de voortreffelijkheid van hun smaak en stijlgevoel, tot uiting komende in de keuze hunner gaven, en vooral over de zeer harmonische wijze waarop deze door hen gemaakte keuze en de daaruit blijkende voortreffelijkheden zich voegen in het beeld der gezamenlijke geefsters, dat mijn ervaringen mij in de loop van de verstreken vijf jaren voor altijd onuitwisbaar in het geheugen hebben geprent.

10. Ja, het zou heel mooi zijn nu in de klas te zitten, een sigaartje van zijn omhulsel te ontdoen, het omstandig aan te steken en intussen met zorg die woorden te kiezen, waarmee ik jullie het aangenaamst zou strelen.

Ik zou in sommige ogen pretlichtjes zien, benieuwdheid naar hetgeen zou volgen, ik zou een er-eens-voor-gaan-zitten zien zoals men doet voor buitenissig smakelijke hapjes,

15. en ik zou mij door die levendige goodwill gedrongen voelen om het hele arsenaal van woordenschat en zinsverbindingen op zijn voordeligst uit te stellen. Begonnen met een zin, zou ik pauzeren, zoekend naar fraaie voortzetting, mijn best doend op een juiste, tevens welluidende verwoording van een toch wel vermeldenswaard detail, om daarna omzichtig tot een eind te komen dat het geheel zo sierlijk mogelijk afronden zou.

20. Het sigaartje zou intussen wel zijn uitgedoofd en hernieuwd aansteken vergen.

Anjers, rozen, gedichten van Engelman: een sfeer van licht en vriendelijke warmte, een wereld waar men in en uit kan gaan, ruimte naar alle kanten, een wereld van niets moeten en alles mogen, van vrij willen en ongedwongen plichtsbeseft.

Ik voel me als in de mooiste uren die we samen doorbrachten. Weet je, hoe vaak ik het

25. bijzonder prettig heb gevonden Jullie les te geven? Het is voor een leraar het mooiste wat hij zich kan dromen: gelukkig te zijn met de les die hij anderen geeft.

Maar het komt wel voor, helaas, en hij komt er ook wel achter, helaas, en het komt hem achteraf wel pijnlijk voor, helaas, dat hij soms alleen zich zelf gelukkig maakt en dat wat voor het geluk der anderen bestemd was, hun harten niet bereikt, misschien niet eens

30. hun oren.

Alle licht wordt echter lichter door het duister eromheen. En lichtend zijn mijn herinneringen aan jullie, vooral die aan de repetities voor sommige zogeheten buitenschoolse activiteiten. Er is nooit een klas geweest, die zo prettig en zo niet-te-ontmoedigen heeft meegewerkt aan wat we zoal ondernamen. Ik dank jullie van harte. Voor de bloemen,

35. voor de gedichten, voor de sympathie, ik dank jullie voor de grote vriendelijkheid om als leerlingen te willen optreden aan Regina Mundi in de jaren dat ik daar leraar was.

Ik wens jullie alle goeds.

Titus Brandsmaplein 2 - Oss

1. r. 1-2 Welke stijlfiguur bespeur je?

2. r. 3 Het woord tussen "... " heeft een bijzondere betekenis. Welke?

3. r. 4-9 Zeg deze zin met eigen woorden.

4. r. 10-19 Welke overeenkomst bestaat er tussen de slotgedeelten van deze drie volzinnen?

5. r. 20 Waardoor zou het sigaartje uitgegaan zijn? Waarom zou dat uitgaan hier vermeld zijn? Motiveer je mening.

6. r. 23 "Hogen" kan duiden op de afwezigheid van verboden, maar ook op een houding van bereidheid tot plichtsvervulling. Welke betekenis heeft schr. hier op het oog? Waaruit maak je dat op?

7. Schr. aarzelt in r. 27 een voor hem zelf minder prettige gebeurtenis aan het papier toe te vertrouwen. Waaruit blijkt die aarzeling?

8. Hoe staat de schr. thans tegenover die gebeurtenis en waaruit maak je dat op?

9. Kon je een gezegde op het gebied der landbouw- en der tandheelkunde, dat op schr. n.a.v. r. 27-30 van toepassing geacht zou kunnen worden?

10. Onderzoek je geweten n.a.v. de inhoud van r. 27-30. Voel je je schuldig, goed flink schuldig? Fijn, maar vergoet dat dan maar weer.

11. Heb je ooit gehoord van beroepsziekten? Zo nee, pas er dan voor op. Zo ja, beschrijf dan een geneeswijze voor het in r. 1-36 blijkende geval.

Aflevering 41

Herinneringen aan de MMS (3)

Van Overlangel naar Oss: 5 mooie jaren MMS 1958-1963

Dat ik op 12-jarige leeftijd aan de MMS in Oss begon, mag wel een wonder heten. In 1958 zaten mijn vriendin Jeanne Bongaards en ik in klas 6 van het kleine, gemengde, drieklassige dorpsschooltje in Overlangel. Wij hadden altijd prachtige rapporten en waren vol zelfvertrouwen...

Wij wilden het liefst naar Oss, naar de middelbare school, maar dat was volstrekt ongebruikelijk in ons dorpje, zeker voor meisjes.

Mijn ouders, beiden werkzaam in het onderwijs, hadden dan ook heel andere plannen met hun oudste dochter en zo ook de ouders van Jeanne. Ze vonden dat wij naar de MULO in Grave moesten gaan, bij nonnen nog wel! Een afschuwelijke gedachte vond ik dat en

protesteerde luid. Ik wilde minstens naar de MMS, maar mijn ouders zagen dat niet zitten. Die letters stonden in hun ogen voor Malle Meiden School en er zaten alleen 'niet al te snuggere rijkeluisdochters'.

Gelukkig werden wij in klas 6 nog even getest door een psycholoog en die veegde alle bezwaren van onze ouders tegen de MMS en tegen Oss rigoureuus van tafel.

Onze school- maar vooral onze testresultaten waren volgens deze psycholoog zodanig dat wij zeker niet thuishoorden op de MULO maar op het Titus Brandsma Lyceum of Regina Mundi. Hij adviseerde de MMS, want als we in klas 1 goed presteerden en met mooie cijfers over zouden gaan, konden we altijd nog overstappen naar het gymnasium. En er was nog een groot voordeel, wat uiteindelijk mijn vader overtuigde: op de MMS zaten geen jongens. Vooral voor hem was dat een geruststellende gedachte.

Mijn leven na schooltijd bestond in die tijd voornamelijk uit buiten zijn, om te voetballen, te vissen, vuurtje te stoken en in bomen te klimmen. Ik liep liever in een broek dan in een rok of jurk en had minstens evenveel vriendjes als vriendinnetjes. Mijn vader dacht dat dit op de MMS wel snel anders zou worden. De beslissing werd genomen en de dag brak aan dat mijn moeder en ik met de trein naar Oss gingen om kennis te maken en mij aan te melden.

Wij kwamen bijna nooit in Oss en ik vond alles meteen heel indrukwekkend. Die wandeling van het station naar de MMS was al behoorlijk spannend. Al die fietsende meiden die elkaar begroetten met: "Hoi!!" Wij hadden dat nog nooit gehoord. Mijn moeder vond het verschrikkelijk....maar ik niet. Ik kreeg steeds meer zin in die MMS.

Directeur Van Esch ontving ons allervriendelijkst en er werden goede afspraken gemaakt. Wel waarschuwde hij dat het een enorme overgang was van zo'n klein dorpsschooltje naar een middelbare school in de stad maar als ik vanaf het begin veel aandacht aan mijn huiswerk zou besteden, kwam het allemaal wel goed. Onderweg terug naar het station zei ik tegen mijn moeder: "Wat een onzin, zo moeilijk kan het toch niet zijn?" En toen sprak mijn moeder de wijze woorden, die mij nog jaren achtervolgd hebben: "In het land der blinden is Eénoog koning..."

Op mijn tweede rapport stonden 3 vijven, voor Frans, meetkunde en aardrijkskunde. Ik had direct in de gaten dat ik niet naar het gymnasium zou kunnen.

Erg vond ik dat niet, want ik had het enorm naar mijn zin op de MMS. Ik ging zonder onvoldoendes over naar klas 2 en heb uiteindelijk, zonder doublures in 1963 de eindstreep gehaald. Maar...tussen dat moeizame begin en het eindexamen is er veel gebeurd. Ook dingen waarvan ik hoopte dat mijn ouders die niet te weten kwamen. Dat bleek al gauw ijdele hoop.

Ons gezin verhuisde in 1959 naar een grotere plaats en we kregen telefoon en televisie.

In klas 2 ging ik op dansles, in Oss. De lerares kwam uit Nijmegen en ze pikte mij halverwege vaak op met de auto.

Uit onze lesgroep, die voornamelijk bestond uit MMS-ers en TBL-ers werd een 'voorzitter' gekozen die de contacten onderhield tussen lerares en leerlingen. Hij heette William Oomen en hij werd mijn eerste vriendje. We wandelden hand in hand en hielden serieuze gesprekken. Van één van die wandelingen kwam ik thuis, veel later dan verwacht. Ik merkte direct dat er iets was gebeurd..en wat bleek? Mijn ouders hadden een telefoontje gehad van directeur Van Esch. Hij had William en mij hand in hand zien lopen en hij wilde dit toch even aan mijn ouders laten weten. Ze waren niet boos maar ik moest me de volgende dag wel gaan verantwoorden tegenover de directeur en dat was voor mij toch het begin van enige rebellie.

Ik werd brutaler, maakte mijn huiswerk niet, spiekte op allerlei manieren en werd regelmatig de klas uitgestuurd. Op zich vond ik dat niet zo erg, maar wel dat ik me dan bij de onderdirecteur, de heer G. Versteijlen moest melden. Engels was mijn favoriete vak en Versteijlen absoluut mijn favoriete docent.

RAPPORTCIJFERS VAN DE LEERLING(E) <i>ELS GRAMMANS</i>																	
CURSUS		1957-1958			1958-1960			1960-1961			1961-1962			1962-1963			
AFD./PAR. AFD.		I B M S			I B			I B			I B			I B			
VAKKEN		I	II	III	E	I	II	III	E	I	II	III	E	I	II	III	E
1	Godsdienst																
2a	Grieks		7	7	7												
2b	Grieks					7	6	6									
2c	Grieks								6	7	7						
3a	Latijn																
3b	Latijn																
3c	Latijn																
4																	
5	Nederlands	6	7	6	6	6	6	6	7	6	7	6	6	6	6	6	6
6	Frans	8	5	6	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	Engels	8	7	7	8	7	6	7	7	7	7	7	6	6	6	6	7
8	Duits					6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
9																	
10																	
11																	
12	Algebra	6	6	6	6	6	6	5	6								
13	Gonio-trigonometrie																
14	Anal. meetkunde																
15	Meetkunde	6	5	7	6	6	6	6	6								
16	Stereometrie																
17	Beschr. meetkunde																
18																	
19	Mechanica																
20	Natuurkunde								5	5	4	6	6	6	6	6	6
21	Scheikunde								6	6	6	6	6	6	6	6	6
22	Plant- en dierkunde	7	7	8	8	6	7	7	9	4	8	6	6	6	6	6	6
23	Cosmografie																
24																	
25	Boekhouden																
26	Handelsrekenen																
27	Recht																
28																	
29	Staatsinrichting																
30	Staatsh. kunde																
31	Aardrijkskunde	6	5	6	7	8	6	8	8	6	6	6	6	6	6	6	6
32	Geschiedenis	6	7	7	7	7	7	7	8	8	8	7	8	6	6	6	6
33																	
34	Handtekenen	7	7	8	8	7	7	7	7	8	7	7	7	7	7	7	7
35	Rechtl. tekenen																
36	Kunstgeschiedenis																
37	Muziek	7	6	6					6	7	8	8	8	8	8	8	8
38	Lich. oefening	7	7	7					8	8	8	8	8	8	8	8	8
39	Handwerken	7	7	7					7	7	8	8	8	8	8	8	8
40																	
41																	
42																	
43	Verzuimde lessen																
44	Boeken in bruikleen																

Hij werd nooit boos, maar kon mij wel met een paar woorden stevig op mijn plaats zetten. Als er iets was, wat ik echt niet wilde, was het dat Versteijlen teleurgesteld in me was. Toch heb ik ooit tegen hem gelogen en dat had nare gevolgen. Ik was allesbehalve een ijverige leerling en maakte in het weekend nooit huiswerk. Onverwacht kregen we op maandag een schriftelijke overhoring van Engels. Ik gaf aan dat ik het hele weekend ziek was geweest en niet had kunnen leren. Versteijlen vroeg om een briefje dat dit bevestigde en ik kreeg de kans om het de volgende dag bij hem in te leveren. Ik zat in klas 3 en mijn jongere zusje inmiddels in klas 1. Onderweg naar huis vertelde ik haar wat er was gebeurd bij Engels. Ze schrok enorm en ik snapte later waarom. Mijn ouders waren namelijk helemaal niet van plan om zo'n briefje te schrijven.

Zij raadden mij aan eerlijk tegen Versteijlen te vertellen dat ik niet had geleerd, dat ik daarover had gelogen en dat mijn ouders niet van plan waren om met me mee te liegen.....

Mijn zusje had intussen al haar vriendinnen gemobiliseerd en zij zouden mij allemaal steunen bij mijn onmogelijke opdracht de volgende ochtend.

Nu ik 60 jaar later hieraan terugdenk, was dat toch wel heel ontroerend, al die eersteklassertjes die in de aula bij de trap stonden te wachten en te duimen tot ik weer naar beneden kwam.. Versteijlen had mij weer eens duidelijk gemaakt dat hij erg in me teleurgesteld was en dat maakte op mij veel meer indruk dan een donderpreek of strafwerk.

In mijn examenjaar was mijn moeder alleen naar een ouderavond gegaan. Ze wilde enkele docenten van mijn zusje in klas 3 en mij spreken. Ze moest erg lang wachten. Intussen zag ze een oudere docent al geruime tijd in de deuropening staan. Hij droeg een randloos brilletje en een lange witte jasshort. Er waren kennelijk geen ouders die hem wilden spreken. Mijn moeder had wel even tijd voor een praatje met hem, want ze snapte direct dat dit mijnheer Vulsma moest zijn. De schei- en natuurkundeleraar, die altijd les gaf via een microfoon, omdat zijn stembanden beschadigd waren.

Ze stelde zich voor aan hem, met de volgende woorden: "Dag meneer Vulsma, ik ben de moeder van Els en Nanny..... " Nog vóór ze uitgesproken was, antwoordde Vulsma met zijn kenmerkende fluisterstem: "Dat zijn een paar vervelende meiden mevrouw!"

In geuren en kleuren werd dit verhaal natuurlijk bij thuiskomst verteld, maar al snel werd duidelijk dat mijn moeder de grap er wel van inzag.

Ik vermoed dat mijn kleinzoons van dit alles niet veel zouden begrijpen maar zelf denk ik nog vaak en soms met weemoed terug aan die 5 mooie jaren op Regina Mundi in Oss.

Els Daamen - Graumans

Aflevering 42

Herinneringen aan de MMS (4)

Een Schaijks meisje in Oss (1960-1966)

Na de kleuterschool oftewel fröbelschool en de lagere school in Schaijk kwam de mms in Oss. Een grotere verandering is bijna niet mogelijk. De nonnen zorgden voor het onderwijs voor meisjes in Schaijk en nu ineens voor elk vak een ander iemand. Een man of vrouw maar in ieder geval geen non.

Voordat je op school was had je al een heel avontuur gehad. Fietsen op een nieuwe fiets waar ik amper bij de trappers kon. Ik was en ben niet erg groot uitgevallen. De foto in het Brabants Dagblad van 3 januari 2022 van de hal van de school roept allerlei herinneringen op. Ik ruik bijna nog de natte jassen aan de kapstokken.

Als "buitenleerlingen" had je wel een bijzondere positie. Wij trokken ook veel met elkaar op herinner ik me. In het begin was het vooral dolen in de gangen en een beetje achter elkaar aanhobbelen. Want wie wist de weg? En ik bezweek bijna onder die volle boekentas.

Een paar docenten springen er voor mijn gevoel uit. Dat was Appels die Nederlands gaf. Eigenlijk was ik wel een beetje verliefd op hem. Natuurlijk zei je dat tegen niemand. Want dat doe je niet. Via hem heb ik diverse keren gedichten gedeclameerd. Ook leidde hij het debatclubje waar ik een tijdje aan meegedaan heb. Ik weet nog rondom

Klas 1A, schooljaar 1961-1962

Kerst: "Het gedicht van de herder Jan". Ik zat op het toneel wat griezelig op de leuning van een stoel. Ik heb het gedicht later nog wel eens opgezocht. Was eigenlijk niet zo heel bijzonder.

Ik had een aardrijkskundeleraar die puntje precies was. Zijn naam weet ik niet meer. Bij elke schriftelijke overhoring moest je achter elk cijfertje een punt zetten. Dat is me steeds bijgebleven.

Mijnheer Janssen de muzikleraar is me ook bijgebleven. Zingen vond en vind ik heel leuk. Dat deden we nog al eens tijdens de muziekles. Ik zong uit volle borst mee. Tot mijn verdriet en verontwaardiging kreeg ik te horen: "Wie zit daar te brommen?" Ik dus. Ik mocht dus even niet meer meezingen. Dat speet me heel erg.

LEERLINGENKAART			M
V. H. M. O.			
Cursus	Klasse ²⁾	Afdeling ³⁾	A of B ⁴⁾
19 60/61	I B		
19 61/62	I A		
19 62/63	2 A		
19 63/64	3 A		
19 64/65	4 A		
19 65/66	5 A		
19 /			
19 /			
19 /			
19 /			
Vakken	Laatste rapport lag. sch.	Toelatings-examen	
Nederlands	8/2	4	
Rekenen	9	6/2	
Aardrijkskunde	9	3/2	
Geschiedenis	9	5-	
Frans			

Leerlingenkaart Gonnie Wingsens

Geschiedenis van de school in fragmenten

Mijn reactie was klieren. Toen mocht ik weer wel meezingen. Iets wat ik daarna nooit meer deed. Jammer jammer jammer.

Iedereen, leraar of leerling heeft zijn of haar eigenaardigheden. Sommigen blijven je bij en anderen vergeet je. Bijzonder was het schoolbal, samen met het TBL. Spannen spannend spannend. Ik kijk met veel plezier terug op de tijd die ik doorbracht op de mms. Zou leuk zijn om nog eens op een reünie wat te praten over de tijden van weleer.

Gonnie Wingens
januari 2022

Klas 3 MMS schooljaar 1962-1963

RAPPORTCIJFERS VAN DE LEERLING(E) <i>ALLEGONDA WINGENS</i>																		
CURSUS AFD./PAR. AFD.	1962-1963 <i>IB</i>			1961-1962 <i>IA</i>			1960-1961 <i>2A</i>			1959-1960 <i>3A</i>			1958-1959 <i>4A</i>			1957-1958 <i>5A</i>		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1 Godsdienst																		
2a Grieks																		
2b Grieks																		
3a Latijn																		
3b Latijn																		
3c Latijn																		
4 Nederlands	6	6	5	5	7	8	7	7	7	8	8	7	7	6	6	6	7	7
6 Frans	5	4	5	6	7	8	7	7	8	8	8	7	7	6	6	6	6	6
7 Engels	5	6	5	6	8	9	8	8	8	8	8	8	8	6	6	6	6	6
8 Duits																		
9																		
10																		
11 Algebra	6	4	3	5	8	8	9	8	9	9								
12 Goniö-trigonometrie																		
13 Anal. meetkunde																		
14 Meetkunde	4	4	4	5	8	8	9	8	9	9								
15 Stereometrie																		
16 Beschr. meetkunde																		
17																		
18																		
19 Mechanica																		
20 Natuurkunde																		
21 Scheikunde																		
22 Plant- en dierkunde	6	7	7	7	9	9	9	9	9									
23 Cosmografie																		
24																		
25 Boekhouden																		
26 Handelsrekenen																		
27 Recht																		
28																		
29 Staatsinrichting																		
30 Staath. kunde																		
31 Aardrijkskunde	6	6	5	5	8	8	8	8	8	7	8	8	7	8	7	8	8	8
32 Geschiedenis	8	7	7	8	7	9	9	9	9									
33																		
34 Handtekenen																		
35 Rechtl. tekenen	7	7	7	8	8	8	8	7	6	7	7	7	7	6	7	7	7	7
36 Kunstgeschiedenis																		
37 Muziek	7	7	7	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
38 Lich. oefening	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
39 Handwerken	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
40																		
41																		
42																		
43 Verzuimde lessen																		
44 Boeken in bruikleen																		

De cijfers van Gonnie op de MMS

Aflevering 43: Herinneringen aan de MMS (5)

Lia Geurts – Ceelen: MIJN HEERLIJKE MMS JAREN (1962/1968)

schoolfoto 1963

“Pap, ik mag toch toelatingsexamen doen voor de MMS”. Zo kwam ik thuis in het voorjaar van 1962 vanuit de lagere school St. Josef in Berghem. Er was een geschiedenis aan vooraf gegaan waar ik geen weet van had. Mijn vader (ons pap) heeft aan Zuster Marie-Jeannette (hoofd der school) gevraagd om mij aan te melden voor het toelatingsexamen van de MMS. Zonder overleg had zij mij aangemeld voor het toelatingsexamen van de MULO omdat beide op dezelfde dag plaatsvonden. Ons pap opnieuw naar school in overleg met het bovenstaande als resultaat. En gelukkig ben ik geslaagd voor het toelatingsexamen!

In de zesde klas van de lagere school waren we met ca. 35 meisjes en 6 ervan kregen twee maal per week extra bijles in taal en rekenen om het niveau omhoog te krikken zodat zij “door konden leren”. De rest van de meisjes gingen naar de VGLO, de school die ook door de Zusters van Liefde werd gerund.

Uiteindelijk gingen Willemien en ik naar de MMS en de overige 4 naar de Mulo.

Elke ochtend kwam Willemien mij ophalen en fietsen we samen naar school.

En het was een wereld van verschil. Ik keek mijn ogen uit. Wat een prachtige school en wat een sfeer. Geen non te bekennen en allemaal nieuwe mensen. Leuke jonge leraren met elk een eigen vak en elk lesuur verhuizen naar een nieuwe klas. En een klas vol nieuwe meiden overal vandaan en een heel nieuwe dynamiek. Een school met regels: de voordeur alleen voor leraren en de prachtige hal met aan twee kanten een trap met eenrichtingsverkeer. Alle klassen kwamen uit op die hal met een drukte van jewelste bij de zoemer en het einde van de les. Oh ja, en de docentenkamer was verboden gebied voor

Geschiedenis van de school in fragmenten

de leerlingen.

En dan de eerste Franse les. De leraar Frans, meneer de Kort, vroeg: “wie weet wat “une tasse du café” betekent”? Mijn dorpsgenoot stak haar vinger op en antwoordde: “een tas koffie” en de hele klas lag in een deuk. Wij hadden in de zesde klas geen Frans gehad en in Oss kende ze het Berghems dialect niet.

Gelukkig hebben wij er beiden geen complex aan overgehouden maar het geeft wel aan dat wij een (grote) achterstand hadden tot de meeste klasgenoten.

Ik liet het allemaal over me heen komen, zocht mijn weg in deze nieuwe wereld en genoot. Ik maak makkelijk contacten, houd van een babbeltje (of twee/drie) en van gezelschap en feestjes.

We vierden jaarlijks met de hele school de verjaardag van directeur Van Esch en kregen dan 's middags een film te zien in de bioscoop.

In de aula van de school werden schoolconcerten gegeven o.a. het trio Pim Jacobs en Rita Reijs, Herman Krebbers met de jonge violiste Emmy Verheij en Neeltje Maria Min die het prachtige gedicht “Voor wie ik liefheb, wil ik heten” declameerde.

Ik deed mee aan declamatiewedstrijden (na schooltijd) en won in mijn leeftijdsgroep (klas 1) de eerste prijs (boekenbon van fl. 10,00) met het gedicht “Oliviertje Smit” van Annie M.G. Schmidt. Ik draag het nog wel eens hardop voor tijdens lange wandelingen!

In klas 1 en 2 zat ik na school op studieles. In het tekenlokaal kon je je huiswerk maken, met woordenboeken en atlassen van school met een leraar als surveillant. Met twee broers en twee zussen thuis was dat een mooie uitkomst.

Tot het laatste schooljaar hadden we 32 lesuren verdeeld over 6 dagen.

Ja, op zaterdag gingen wij ook nog naar school voor 2 of 3 lesuurtjes.

Huiswerk maken deed ik ook vaak op het

allerlaatste moment, 's

ochtends heel vroeg maakte ons pap, op mijn

verzoek, mij wakker en zat ik in de huiskamer

met de radio zacht aan, mijn woordjes te leren,

meer luisterend naar de muziek op Radio Veronica dan intensief

studeren. Ik herinner me meer alle activiteiten die er zijn geweest buiten het les krijgen om.

We organiseerden klassenavonden op school met muziek en een toneelstukje en met begeleiding van je klassenleraar. Hele verkleedpartijen en veel gegiechel de hele avond en gezelligheid.

Geschiedenis van de school in fragmenten

v.l.n.r. Rina, Ineke, Anneke, Rieky, Henriette en zittend Willemien en Francie

In de laatste twee jaar mochten we onze klassenavond buiten de school organiseren met jongens erbij (!). Dat was niet altijd makkelijk, waar haal je die vandaan? Sommigen hadden al een vriendje maar de meesten niet. Dan maar een klas HBS- jongens uitnodigen die graag van de partij wilden zijn. En altijd was er wel een leerkracht bij. De school voelde voor mij vertrouwd en veilig, een verlengstuk van thuis en ik ben er zelden met tegenzin naar toe gegaan.

De buitenschoolse activiteiten hadden aan mij een trouwe deelnemer: De Rosamars van 20 km. in Nijmegen voor het goede doel en de chansonavonden met leraar meneer Creighton. Op een avond in 1967 (27 april) luisterden wij naar muziek en uitleg toen buiten om 20.00 uur volop de sirenes loeiden. Wij naar buiten met z'n allen. Daar hoorden we dat er een Prins was geboren: Prins Willem Alexander. In de herfstvakantie van de derde klas organiseerden we met een aantal klasgenootjes een fietstocht naar de Bedafse Bergen bij Uden en er ging begeleiding vanuit school mee die van ons groepje de foto maakte. Een fantastische en gezellige dag.

In 1965/66 (ik zat in 4B) werden er vele activiteiten georganiseerd ter voorbereiding van het 20-jarig bestaan van de school en ik deed mee. Filmopnames vanuit het eerste complex van de school waarvoor we oude kleding en een oude fiets mee moesten nemen om de tijd van 1947 zo precies mogelijk na te bootsen. De volgende dag filmopnames met moderne kleren en hoge hakken! (Zit vast nog in het archief). Onze muziekleraar Wim Jansen maakte

Geschiedenis van de school in fragmenten

een musical over het wel en wee op school met koor en artiesten (leerlingen en leraren). Regelmatig oefenen voor schooltijd van 07.30 tot 08.30 zingen en daarna begon de schooldag.

Een lied is mij nog altijd bijgebleven op de melodie van Françoise Hardy: "Tous les garçons et les filles" met als refrein:

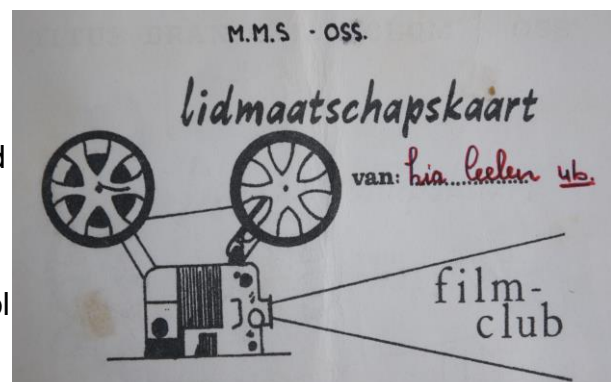
*Iedere maandag hetzelfde gedonder
Prenez une feuille de papier
Iedereen pakt een proefwerkblaadje
en schrijft dan al zuchtend mee
à la gauche, à la droite
à la gauche, à la droite
leg dat blaadje opzij
zit er niet zo te spieken jij
meneer De Kort, vraagt in 't Frans
wat is huis wat is gans
Oh ik weet het niet meer
onvoldoende dan maar weer*

Het was een fantastisch jaar en niet gek natuurlijk dat ik het nog eens mocht overdoen. Mijn rapport viel thuis op de mat en dan wist je het wel. "Vind je het niet erg pap, dat ik ben blijven zitten" vroeg ik en zijn antwoord is me altijd bijgebleven: "Als je het komend schooljaar net zo vrolijk bent als dit schooljaar mag je van mij nog wel een keertje blijven zitten"!

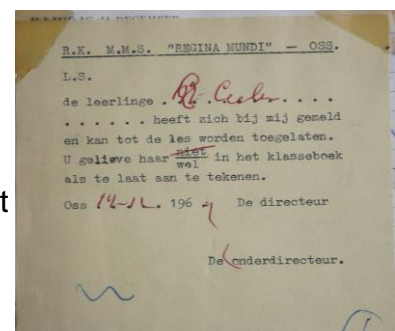
Muzikleraar *Jansen* was een van mijn favorieten. Met z'n allen zingen uit het boekje "Zing" of "Viva la Musica" met mijn favoriet meerstemmig "Au claire de la lune" maakte mijn dag al geslaagd en het luisteren naar klassieke muziek eerst zonder en daarna met uitleg maakte de muziek nog mooier. Bij "De Moldau" van Smetana hoor ik nog steeds het geluid van de stromende rivier.

Ik nam deel aan een vakantiecursus in 1966 op vrijwillige basis in kasteel Well bij St. Opbouw- en Vormingswerk Noordelijk Limburg (beroepskeuze).

Ik deed mee aan bijna alle activiteiten en had (en heb) een brede belangstelling. Ik was lid van de filmclub met bv een weekend films kijken van regisseur Ingmar Bergman en werd zelfs met een taxi 's avonds naar school gebracht en opgehaald (uit Berghem die toevallig toch in Oss moest zijn!).

Elke klas had een eigen klassenboek (destijds: klasseboek!) met de foto's van de de leerlingen en waarin leraren het huiswerk schreven en wie er te laat was, wie er een onvoldoende had en wie er uitgestuurd was. De conciërge meneer Hes hield dat allemaal bij en je kon er een groene kaart voor krijgen wanneer je in een week drie maal in het boek gestaan had. Deze kaart moest je thuis door je ouders laten tekenen zodat zij konden zien wat je uitspookte.

Elk jaar werd een leerling gekozen die verantwoordelijk was voor het klassenboek, het 's morgens ophaalde bij de administratie en bij elke les aan de leraar gaf en weer terugkreeg. Menig jaar heb ik me daarvoor met plezier opgeworpen.

Aan de PAX CHRISTIE voettocht van 4 dagen in november 1967 nam ik enthousiast deel met deelnemers uit heel Nederland. Een gemêleerde groep die voor hun eindexamen zat en ik kende niemand wat ik weer heel spannend vond. Heel veel serieuze gesprekken gevoerd over allerlei onderwerpen die ons bezighielden.

Dat de meestal jonge leraren het wel zwaar hadden met al die puberende meiden, had je toen niet in de gaten. Op een vraag van een leerling antwoordde een docent: "Wat schat je?". "Maar meneer toch, wat zegt u nou?" Hij kon er gelukkig wel de humor van inzien. En we waren echt niet altijd gezellig. Soms haalden we het bloed onder de nagels van de leraar(ares) vandaan en zelfs een keer ging er een huilend de klas uit. Daar waren we wel van geschrokken en hebben onze excuses aangeboden.

Het laatste schooljaar (1967-1968) was heel anders dan de vorige schooljaren. Voor het eerst zaten er jongens op school (in de eerste klassen) want Regina Mundi werd Maaslandcollege en de Mammoetwet zorgde ervoor dat de MMS langzaam werd afgebouwd. De sfeer op school veranderde ook en ik was toe aan mijn eindexamen. De laatste mondelinge beurt had ik op dinsdag 11 juni en meteen 's middags kregen we de uitslag. Gelukkig Geslaagd. Op een platte kar achter een tractor reden we door Oss en volop feest.

Met ons vaste groepje hadden we in de school een eindexamenfuif georganiseerd voor onze klas en alle leraren die we het laatste jaar gehad hadden. Drank ingekocht, chips etc., de boel versierd en alles met toestemming van de directeur. En natuurlijk na afloop alles opgeruimd!

Ik had al enkele maanden een Frans vriendje en tijdens dit feestje kwam meneer Creijghton erachter waarom mijn Frans zo goed vooruit was gegaan!

De heer Offermans (Nederlands, Lia, Robèrt en de heer Creijghton (Frans)

Ineke en de heer Buitenrust Hetteema (Duits)

Ik denk nog regelmatig aan de leraren die ik gehad heb maar enkele springen er toch uit.

Paul van Ernich: gymleraar en de liefste en warmste leraar ever. Veel meiden waren gek op hem.

Hij liet je voelen dat je er toe deed. Tijdens zwemmen i.p.v. gymnastiek bleek dat ik een van de weinigen was die niet kon zwemmen en dus alleen in het ondiepe bad moest blijven. Dankzij zijn extra aandacht en zijn privélessen heb ik mijn zwemdiploma gehaald.

Hij liet ons kennismaken met allerlei sporten: hockey, softbal, volleybal, trefbal, atletiek. Hij zette horden uit (in de laagste stand) op het sportveld en toen ik aan de beurt was bleef ik

stokstijf staan voor de eerste horde. Ik durfde niet! Hij lachte: "je hoeft alleen maar je been op te tillen en erover te stappen". Ik, toen bijna 1.72, heb het nooit gedurfd. Uiteindelijk wel in 1982 in Hoofddorp een van de oprichters van Atletiek Vereniging Haarlemmermeer en sinds 1999 erelid!

Pater T. v.d. Hoek, Godsdienst. Je verjaardag vierde je met de klas. Je nam een pak Bastogne koeken mee, deelde die uit in de klas en aan elke leerkracht waarvan je die dag les. Zo ook aan Pater van de Hoek. "Hoe oud ben je nu?" vroeg hij "Sweet sixteen en never been kissed" was mijn antwoord. "Nou, maak dat maar iemand anders wijs maar mij niet" was zijn commentaar.

Meneer De Rooij, Godsdienst: liet ons kennismaken met andere geloven en stelde voor om een keer een andere kerk te bezoeken dan je eigen kerk op zondag. "Dus dan twee maal naar de kerk" was het commentaar. "Nee", legde hij uit "in plaats van". Dat kon dus ook!

Meneer Appels, Nederlands: verzamelde woorden in het dialect en daar kon ik hem wel bij helpen. Ik ging zelfs extra naar mijn oma om woorden in het "Bèrgs" te leren en aan hem door te geven. En mijn oma ook weer heel blij!

Meneer Offermans, Nederlands die ons op zijn eigen wijze aan het lezen heeft gekregen. Met rode oortjes Wolkers en er zelfs mijn eindexamen werkstuk van gemaakt.

Meneer de Beer, Geschiedenis kon heel boeiend vertellen en heeft in 1968 een Tweede Kamerverkiezing gehouden in de klas. Wij waren daar nog totaal niet mee bezig. Je mocht destijds pas stemmen met 21 jaar. Ik weet nog dat ik in eerste instantie stemde op de CPN omdat ik "samen delen" en "gelijkwaardigheid" zo belangrijk vond (en nog steeds vind). Na de

Geschiedenis van de school in fragmenten

verkiezingen legde hij uit waar de partij voor stond en hoe het in het echt werkte. Bij de tweede ronde ben ik toch maar naar de PSP gegaan.

Juffrouw Ceelen, Wiskunde: nee, echt geen familie!

Meneer Creijghton, Frans: We mochten op de literatuurlijst voor het eindexamen ook een Frans Chanson plaatsen en ik koos "Inch Allah" van mijn idool ADAMO. De gecommitteerde, Mevrouw De Beaufort, vroeg honderduit en ik maar praten over het chanson en Adamo en hield het zeker 10 minuten vol! Meneer Creijghton verbaasde zich na afloop over mijn goede Frans. "Heb je me altijd voor de gek gehouden?" vroeg hij toen ik klaar was. Pas bij ons afscheidsfeestje kwam hij erachter!

Meneer Hes, Conciërge, streng maar rechtvaardig zou ik vandaag de dag zeggen maar destijds had hij het wel moeilijk met al die meiden. Ik bleef regelmatig over en hij zette daarvoor ook nog enkele potten thee. Je moest dan wel heel snel zijn anders was alles op en moest je je brood zo opeten of aan de kraan gaan hangen.

Tot slot:

In januari 2022 kreeg ik mijn leerlingenkaart per e-mail toegestuurd. Ik was verbaasd mijn resultaten zo bij elkaar te zien. Was ik destijds beter in wiskunde dan in taal? Had ik meer tijd moeten besteden aan mijn huiswerk i.p.v. alle buitenschoolse activiteiten?

Het is gelukkig goed gekomen en als pensionado kan ik niet alleen terugkijken op een mooie schooltijd maar ook op een goed werkbaar leven met verhuizingen met manlief en kinderen (Rhenen, IJsselstein, Hoofddorp, Bergen Noord-Holland), vele mooie baantjes als directiesecretaresse en de laatste 15 jaar tot mijn pensioen bij een grote dienst van de gemeente Amsterdam.

Op de MMS zijn vele kleine zaadjes geplant die opgebloeid zijn in mijn verdere leven en waar ik tot op de dag van vandaag nog profijt van heb.

Januari 2022
Lia Geurts-Ceelen

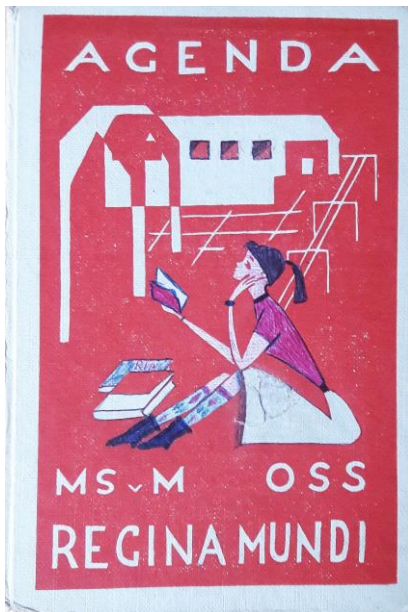
Bronnen: schoolagenda's, dagboeken en mijn herinneringen.

Aflevering 44

Herinneringen aan de MMS (6)

Het verhaal van Ria...

Eigenlijk begint mijn verhaal al voordat ik echt op de MMS zat, namelijk met het toelatingsexamen. Van het examen zelf herinner ik me weinig, maar van de uitslag meer. Met een onvoldoende voor hoofdrekenen moest ik een herexamen doen, maar

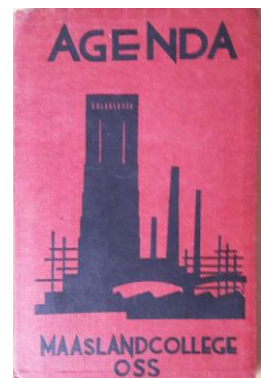

dat werd voorkomen door de juffrouw van de 6^e klas (nu groep 8). Ze pleitte voor mij, met positief resultaat. En zo begon ik in september 1964 in klas 1B.

Ik hoorde bij de groep 'brave' leerlingen, die studeerden zoals verwacht en elk jaar overgingen naar de volgende klas, vijf jaar lang klas B. Naast de brave, doorsnee leerlingen was er een groepje uit-de-band-springende leerlingen, soms ook geliefd bij leraren, vooral in de 4^e en 5^e klas. De overblijvers vormden ook weer een min of meer eigen groep, de leerlingen van buiten Oss. Meestal de beste leerlingen van de basisscholen uit de dorpen rond Oss: Berghem, Heesch, Nistelrode, Geffen, Oyen, Ravenstein. Vaak boeren-, middenstands- en arbeidersdochters.

In de loop van het eerste jaar ben ik samen met enkele meisjes uit Berghem naar school gaan fietsen, zes dagen per week, ook op zaterdag, ze kwamen langs mijn huis. Tussen de middag fietste ik alleen naar huis om te gaan eten, terwijl zij 'overbleven'. Met één van hen ben ik nog steeds bevriend. Rond het overblijven maakte de school haar "zorgfunctie" waar. Er was een groot, speciaal overblijflokaal, bestierd door enkele keukendames. Zij zorgden dat bij aanvang van de lunchpauze de lange rijen tafels met formicablad keurig gedekt waren met degelijk wit hotelporselein: borden en kopjes met schoteltjes. Zodra de eerste meisjes binnenkwamen werden grote aluminium potten met zwarte thee op tafel gezet. Na het eten van zelf meegebracht brood werd er vaak nog ijverig samen huiswerk gemaakt, gekaart of een wandelingetje naar "de stad" gemaakt.

Met enkele klasgenoten gingen we zingen in het schoolkoor. De repetities begonnen 's morgens vroeg, vóór de lessen, onder leiding van meneer Wim Jansen. In de tweede klas gingen we allerlei stukken instuderen voor de revue, die ter gelegenheid van het 12,5 jarig jubileum van rector Van Esch zou worden uitgevoerd. Heerlijk was dat, meedoen aan zo'n grote gebeurtenis, al was het een beetje op de achtergrond! Nog steeds ken ik teksten van buiten en zing ik mee als ik de betreffende muziek hoor, al is het dan wel de revuetekst! Over meneer Hes, meneer De Kort, meneer Versteylen en Van Esch natuurlijk! En over Regina, die tegelijk met de rector begint op de MMS en over wie in vijf scènes verhaald wordt over haar schooltijd. De revue was geschreven en geregisseerd door de meest hippe leraar van de school, Piet

Offermans, leraars Nederlands. Hij verscheen altijd in een zgn. Beatlesjasje en met 'lang' haar, in tegenstelling tot zijn collega's.

In de eerste jaren werd er een jaarlijkse, informele klassenavond gehouden met de klassendocent. Er werden acts, liedjes of stukjes opgevoerd. De foto's getuigen van een heuse modeshow en een act uit een kort toneelstuk.

Bijzonder vond ik de jaarlijks terugkerende zangles bij het vak muziek, waarbij elke leerling individueel moest zingen voor een rapportpunt. Ik vermoed dat ik in de 2^e of 3^e klas geen zin meer had om weer een keer 'Ik heb mijn wagen volgeladen' of 'Daar was een wuf die spon' te zingen. Ik besloot het over een andere boeg te gooien en begon 'Yesterday' van de Beatles te zingen,

waarvan de tekst in mijn agenda zat, maar die ik sowieso al kende. Doodstil was het in de klas. Ik weet nog steeds niet of meneer Jansen het nummer kende, maar ik kreeg een 8.

De aandacht voor muziek lag vooral op het gebied van klassieke muziek. Er werd ook wel eens een (klassiek) schoolconcert georganiseerd in de aula, gepaard gaande met het nodige rumoer onder de leerlingen.

Eenmalig zijn we in Tilburg naar de schouwburg geweest voor een (Franse) toneelvoorstelling van *Le malade imaginaire*, ook hier rumoerig en niet bijzonder veel aandacht.

In de eerste jaren hadden we o.a. les van de in de revue bezongen leraren, óók van rector Van Esch.

'Beau – bon - jolie - haut – long – petit' en 'mit – nach – nebst – bei – seit – von – zu – zuwieder' zijn rijtjes die niet meer uit het geheugen te wissen zijn. Bijvoeglijke naamwoorden vóór het zelfstandig naamwoord en 3^e naamval. Van de rector kregen we twee jaar geschiedenis. Er viel nogal eens een les uit. Wat ik me vooral herinner is, dat we dan vragen en antwoorden gedictend kregen voor een proefwerk.

We kregen algebra, meetkunde, later natuur- en scheikunde, allemaal niet mijn sterke kant. Van meneer Ausems, die scheikunde gaf, heb ik één magische zin onthouden: "Zeep verhoogt de natheid van water."

In de 4e klas werd daar ook het vak Kunstgeschiedenis aan toegevoegd. Mevrouw Raming-Boyens kon prachtig vertellen over haar reizen naar o.a. Italië, in haar eentje op een scooter de Alpen over. Vaak droeg ze een jurk met een heel wijde rok, waarop aan de zoom zakken zijn gezet. Ze vertelde dat ze daarmee wel eens een kleine vondst had meegesmokkeld.

Behalve de serieuze vakken kregen we ook tekenen en handwerken. Tijdens de les handwerken mocht je zachtjes praten, maar er werd ook altijd door leerlingen, om de beurt, voorgelezen. Ook kregen we 2 keer per week gymles. Bij mooi weer buiten op

het sportveld en bij nog mooier weer fietsten we naar het buitenzwembad van Oss. Aan de meisjes die nooit zwemles hadden gehad werden alsnog de beginselen van het zwemmen bijgebracht door meneer van Ernich.

In de 4^e klas werd het allemaal wat serieuzer, het werd nadrukkelijk de voorbereiding op het eindexamen. We kregen literatuurlijsten voorgelegd en konden boeken lenen uit de schoolbibliotheek. De dunste boekjes waren natuurlijk altijd uitgeleend! Het eerste Engelse boek dat ik las, was Pygmalion. Ik had een uittreksel gemaakt. Meneer Heine had aangeboden dit van commentaar te voorzien, indien gewenst. Zijn commentaar: "Also note the social criticism in the book."

In datzelfde jaar was MMS Regina Mundi het Maaslandcollege geworden. In de brugklas kwamen naast meisjes nu ook jongens op school. De schoolkrant was van 'Neerslag' intussen 'Spot' geworden. Ik stuurde een paar keer kopy in en tot mijn eigen verbazing werd het opgenomen!

En toen was het voorjaar 1968. We zaten in de 4^e klas en zouden zoals te doen gebruikelijk naar Parijs gaan met alle voorlaatste klassen. Maar 1968, studenten- en later ook arbeiders revoltes, met name in Parijs. De leraren durfden het helaas niet aan om met ons naar zo'n opstandige stad te gaan.

Na de zomervakantie van 1968 zaten we ineens in het examenjaar. Het was nog goed doorwerken, boeken lezen, stof herhalen of zelfs inhalen. Dat gebeurde in de geschiedenisles van meneer Van Xanten, die in de 4^e klas had geconstateerd dat we een grote achterstand hadden!

En dan in mei de examens, schriftelijk in de gymzaal, dan mondeling individueel. Mijn eerste mondelinge examen was Frans, in mijn herinnering op zaterdagmorgen. Het ging naar tevredenheid en dat nam een deel van de zenuwen voor de rest van de examens weg. Voor iedereen golden dezelfde examenvakken: Nederlands – Engels – Frans – Duits – Aardrijkskunde – Geschiedenis.

Voor de uitslag werden we allemaal tegelijk op school verwacht in de aula. De spanning gierde door de ruimte. Degenen die het niet gehaald hadden, werden het eerst naar voren geroepen. Vervolgens degenen met een herexamen. De rest kon een zucht van verlichting slaken: geslaagd! Het zit erop!

Na het uitreiken van de prijzen aan de kandidaten met de beste resultaten, kon de lange vakantie beginnen!

Januari 2022
Ria

Aflevering 45

De jaren '70 (1)

Achterkamertjespolitiek

Over de benoeming van Rector Nicolaas Creyghton

Na 45 jaar is het misdrijf dat ik pleegde inmiddels ruimschoots verjaard en kan ik er met een gerust hart iets over vertellen. Het verhaal speelt zich af in 1977. Een tijd waarin docenten een hoge mate van autoriteit uitstraalden en de rector een soort van oppermachtig wezen was. Maar ook een tijd waarin leerlingen voor zichzelf begonnen op te komen en inspraak eisten. Vijf jaar eerder was de schoolkrant – Vitamine MC – opgericht en een paar jaar later de Scholierenorganisatie. Deze organisatie eiste en kreeg inspraak bij een tal van procedures, waaronder de benoeming van de nieuwe rector die met ingang van het schooljaar 1977- 1978 zou worden aangesteld. Ze mochten daarvoor een zogeheten 'profielchets' indienen.

Om de onderlinge samenhang tussen de docenten en de leerlingen te vergroten, werd vanaf 1976 een schooldriedaagse gehouden; een driedaags cultureel festijn met toneelstukken, rollenspellen, uitstapjes en nog heel veel andere activiteiten. Omdat me dit niet heel erg aansprak – ik had vooral een hekel aan rollenspellen – besloot ik een kijkje te nemen bij de schoolkrant. Ik was 16 jaar oud, deed 3 HAVO voor de tweede keer en had daarom veel tijd over. Ik had een typediploma, was zeer geïnteresseerd in techniek en kon daardoor direct aan de slag. Het was op dat moment erg druk want ze deden juist verslag van de eerste schooldriedaagse. Jos van de Graaf – hij zou later mijn beste vriend worden – bracht me de kneepjes van het redactiewerk bij en leerde me omgaan met het stencilapparaat – een soort van eenvoudige drukpers.

De schoolkrant was gevestigd in één van de twee lokalen in de atoomvrije schuilkelder onder de oudbouw van de school. In het andere lokaal werd af en toe les gegeven, o.a. door Nicolaas Creyghton die daar Frans gaf. Later zou dit de befaamde T-Tuin worden. In het lokaal van de schoolkrant stonden enkele schrijfmachines, het eerder genoemde stencilapparaat en een ruime voorraad papier en inkt. Verder bevonden zich in de kelder een klein keukentje en een ruimte waarin zich het atoomvrije luchtfilter bevond. Omdat deze ruimte verder nergens toe diende, werd die al snel door de redactie geclaimd en omgebouwd tot donkere kamer, waar de zwart-wit foto's voor de schoolkrant – alles was nog analoog – konden worden afgedrukt.

Ongeveer een half jaar na mijn aantreden bij de schoolkrant werd ik benoemd tot hoofdredacteur. Dat bracht extra verantwoordelijkheden met zich mee en ook

overwerk. Vooral vlak voordat een nieuwe editie van de krant verscheen, moesten de redacteuren nogal eens na schooltijd overblijven om het werk op tijd af te krijgen. Op zulke momenten was het handig als je even naar huis kon bellen om te vertellen dat je niet op tijd thuis zou zijn voor het eten. Mobiele telefoons bestonden nog niet en de school zelf was op dat tijdstip vaak al gesloten, dus even naar boven lopen om te bellen was er niet bij. Bij het inrichten van onze donkere kamer was het me opgevallen dat in een hoek van de ruimte een dikke blauwe kabel te zien was. Het was de telefoonkabel die ondergronds het gebouw binnen kwam en van daar naar boven liep. We maakten een aftakking en leidden een extra kabel langs de verwarmingsbuizen naar mijn bureau in de redactieruimte. In de onderste lade verstopten we een analoog telefoontoestel dat ik voor die gelegenheid had aangepast. Voortaan konden we allemaal even naar huis bellen als we weer eens moesten overwerken. Je moest natuurlijk wel voorzichtig zijn, want het kwam ook wel eens voor dat in het schoolgebouw nog iemand aanwezig was die ook even wilde bellen en dan kon je elkaar horen.

En zo kon het gebeuren dat ik op een dag – het zal ergens in april 1977 geweest zijn – een gesprek opving tussen de toenmalige Rector Drs. J. van Esch en het OMO in Tilburg. Het OMO is de overkoepelende vereniging waar het Maaslandcollege ook vandaag de dag nog lid van is. Ik wilde snel de verbinding verbreken, maar hoorde

Rector N. Creyghton

toen dat het ging over de benoeming van zijn opvolger. De sollicitatieprocedure moest nog beginnen, maar uit het gesprek bleek dat allang bekend was wie dat zou gaan worden: Drs. N. Creyghton, die op dat moment leraar Frans was op het Maaslandcollege. Dit was duidelijk een vroege vorm van 'achterkamertjespolitiek'. Ik kon dit natuurlijk niet over zijn kant laten gaan, maar had geen idee hoe ik het moest

aanpakken. Als ik dit aan de grote klok zou hangen, zou ik bekend moeten maken hoe ik aan deze informatie was gekomen, en dat zou het einde van mijn schoolcarrière kunnen betekenen. Maar niets doen was ook geen optie.

In de dagen erna overlegde ik met Jos wat de mogelijkheden waren en hij stelde voor om Pim Stefan in vertrouwen te nemen. Pim was de voorzitter van de scholierenorganisatie en had wellicht wat meer mogelijkheden. Zo gezegd zo gedaan. Pim werd ingelicht en was minstens zo verbaasd als wij. De hele sollicitatieprocedure en de door de leerlingen gemaakte profielschets waren slechts 'voor de buhne'. Daar moest iets mee gebeuren, maar ook hij vond dat we dit niet zomaar bekend konden te maken zonder onze bron prijs te geven. Uiteindelijk kwam Pim op het idee om het hele verhaal te verwerken in een toneelstuk dat tijdens de

eerstvolgende schooldriedaagse zou worden opgevoerd. En dat lukte. Het werd een toneelstuk waarin docenten werden gespeeld door leerlingen en andersom.

In het stuk werd aangekondigd dat er een nieuwe rector moest komen en dat de leerlingen daarvoor een profielschets mochten indienen. Ze mochten eigenschappen roepen, die de leraar vervolgens op het bord schreef: Nobel, Correct, Rechtvaardig, Eerlijk, IJverig, en ga zo maar door. Uiteindelijk vormden de beginletters van de eigenschappen de naam van de nieuwe rector — het kon er maar één zijn: N. Creijghton.

Het nieuws sloeg in als een bom; hoe hadden ze dit kunnen voorspellen? Het zou één van de best bewaarde geheimen van de 20e eeuw worden. Jan Lemmens – leraar Nederlands – vermoedde dat ik er achter zat, maar kon dat natuurlijk niet bewijzen. En de betrokkenen hielden allemaal hun mond, zoals afgesproken. Korte tijd later bleek dat het allemaal klopte. Nicolaas Creyghton zou inderdaad de nieuwe rector worden. Mijn laatste rapport van 5 HAVO is door hem ondertekend.

Naschrift

Voor dit verhaal heb ik diep in mijn geheugen moeten graven en heb ik zelfs mijn oude cijferlijsten erbij gehaald om vast te stellen in welk jaar de gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Het is heel goed mogelijk dat mijn herinneringen in de loop de tijd zijn vervaagd, opgepoetst of gekleurd, maar ik heb geprobeerd om ze zo correct mogelijk weer te geven. Ik raad je aan om mijn voorbeeld niet te volgen. Het aftappen van een telefoonlijn is niet toegestaan; het is zelfs een misdrijf. Met mij is het gelukkig allemaal goed gekomen. Ik ben 'in de techniek' beland. In 1986 begon ik mijn eigen bedrijf en over een paar jaar hoop ik met pensioen te kunnen gaan.

Paul Reuvers
januari 2022

Aflevering 46

Op de grens van de jaren 70 en 80

Hoe bijzonder is dít! Oud-leerlingen, op dit moment werkzaam op het Maaslandcollege, die hun herinneringen aan het papier hebben toevertrouwd. Mooie verhalen, dierbare momenten en ontroerende woorden.

Mario Lange (leerling Maaslandcollege havo van 1975 tot 1981 en vwo van 1981 tot 1983, nu Technisch Onderwijsassistent op onze school) en Sandra Peters (leerling tussen 1978 en 1984, nu docent Nederlands)

Hoe het veertig jaar geleden écht was!

Met Mario door het schoolgebouw

Naar de t-tuin durfde ik de eerste paar jaar niet te gaan. De jongens met lange haren zoals toenmalig topvoetballer Johan Cruyff maakten je al snel duidelijk dat je daar niet gewenst was op die leeftijd. Pas vanaf de bovenbouw kwam ik daar sporadisch binnen. Er werd muziek gedraaid die je op tv voorbij zag komen bij Toppop. Bij de bar kon je koffie, thee en fris krijgen. En er stond een voetbaltafel die je kon reserveren bij Frans Govers. De T tuin is ook even dicht geweest. Er waren daar tijdelijk twee lokalen gemaakt. Ik had er Engelse les van Houben en Nederlands van Bouwman.

Als je 's morgens op school kwam zette je je fiets in de overdekte fietsenstalling, waar nu de brugklas aula is. Later werd dit gedeelte verbouwd en gebruikt voor lokalen. Het was een soort doolhof, en ik kreeg er o.a. Nederlands van Bouwman.

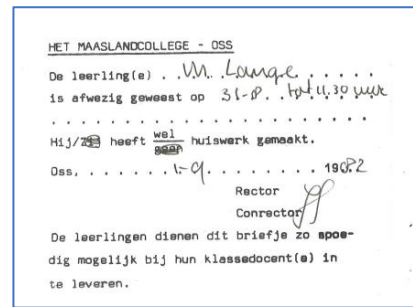
ROOSTER			ROOSTER				
MAANDAG	VAK	LERAAR	LOKAAL	DONDERDAG	VAK	LERAAR	LOKAAL
1				1			
2		v.d. Velken	75	2		v.d. Velken	50
3		Bouwman	g3	3		de Visser	7
4		Janssen	42	4		Houben	34
5		de Visser	7	5		Jac	45
6		Wak	11	6		Janssen	44
7		Wak	11	7		Baatholmeus	21
8				8			
9				9			
10				10			
DINSDAG				VRIJDAG			
1		Wak	11	1			
2		LIT Houben	34	2		Bouwman	32
3		Baatholmeus	47	3		Houben	34
4		v.d. Velken	17	4		Wak	11
5		v.d. Velken	30	5		Janssen	44
6		Bouwman	g3	6		Baatholmeus	47
7		de Visser	7	7		v.d. Velken	52
8				8			
9				9			
10				10			
WOENSDAG				ZATERDAG			
1		Janssen	42	1			
2		de Visser	7	2			
3		v.d. Velken	30	3			
4		Wak	11	4			
5		Jac	45	5			
6		Bouwman	g3	6			
7		Baatholmeus	47	7			
8				8			
9				9			
10				10			

Lesrooster van Mario in 6 vwo

Je bleef buiten wachten tot de bel ging om 8.15, dan werden pas de 3 dubbele toegangsdeuren door Frans en Adriaan geopend. Eén zo'n deur is er nu nog over, de andere hebben plaats gemaakt voor lokaal 0.59.

Veel jongens kwamen met hun Zündap of Kreidler, en meisjes met een Puch.

Als je te laat was moest je een wit briefje halen bij een conrector. Maakte niet uit bij wie, als je maar niet bij juffrouw Ceelen moest zijn. Zij zat daar waar nu slechts een deur is, namelijk bij 1.38 en 1.39 en 1.50 naast de toiletten. Daar is nog een stukje muur met een deur erin. Zij gaf wiskunde, en maakte je een taalfout bij een proefwerk dan ging er ook een punt van je cijfer af.

Een "wit briefje"

Of je lesuitval had, dat kon je zien op het prikbord in de hal. Er waren nog geen kluisjes, alles was kapstok. Je gymtas hing daar ook aan. Tijdens de kleine pauze gooide iedereen alle boekentassen daar op de grond. Je maakte daarna een rondje naar het winkeltje.

De aula was waar nu 1.50, 1.52 en 1.53 zijn. 1.54 was het podium van het toneel. De toneelgroep gaf daar voorstellingen en er werden filmavonden in de aula georganiseerd. Eén film weet ik nog: Quest for Fire. Tegenover de aula, wat nu 1.58 is, was een soort bar waar je een bekertje thee voor 10 cent kon kopen. Nu zijn daar vakken waar je je tas in kan zetten. Frans en Adriaan surveilleerden in de aula, en je mocht niet eerder weg voordat alle tafels leeg waren.

Tijdens de grote pauze werd er volop gekaart. Vooral rikken. Tenslotte in lokaal 1.57 was de bibliotheek.

Het OLC van nu was een gymzaal, via een klein gangetje kon je daar naartoe. Daar is nu oa de kamer van Gijsje. Het Atrium was er niet en ook niet de huidige aula.

Bij de gymlessen waren de jongens en meisjes gescheiden. Gymleraar van den Hoogen begon standaard met een aantal keren opdrukken. Het sportveld was veel groter, namelijk ook daar waar nu een gymzaal en lokalen zijn.

Geschiedenis van de school in fragmenten

Ook het brugklas gebouw was eerst een kleuterschool, waar wij soms les maatschappijleer van mevrouw Tax kregen. Nog een vak wat wij toen kregen was godsdienstles. In mijn herinnering waren er twee docenten, Breuring en De Rooij. Laatstgenoemde begon de les met een gebed.

Muziek werd gegeven in lokaal 2.40. Eerst was er maar één leraar namelijk Janssen.

Bij hem kreeg je klassieke muziek, maar gelukkig daarna ook Van der Kraats met popmuziek.

Voor muziek bij Janssen moest je ook een liedje zingen voor punt. Op het podium stond een piano, waar je niet aan mocht komen. Nu staat die piano in de aula.

Het vak expressie was voor vooral jongens handarbeid in lokaal 3.52 waar nu muziek in zit. De leraar had naar zeggen de playboy in zijn bureaulaasje liggen.

Voor vooral meisjes was er handwerken in lokaal 2.46.

Dan tenslotte kon je ook nog kiezen voor tekenen van Van Roesel. De strengste leraar op school. Het tekenlokaal was in 1.10. Hij had een eenrichtingsverkeer ingesteld op de trappen in de hal. Waar nu de rector zijn kamer heeft was de trap omhoog, en waar nu ICT zit de trap omlaag. Owee als je dit andersom deed.

Ook een strenge docent was Claassens van frans, maar hij gaf ook bijles als je dat nodig had. Hij sprak zelfs cassette bandjes voor je in. (heb er nog steeds eentje)

Docenten rookten in de klas. Als je in de middelste rij vooraan, recht tegenover De Visser bij Engels zat dan was je de pineut. Hij rookte de ene sigaret na de andere.

Voor alle vakken waren er ook iedere les mondelinge overhoringen en mocht je opgaven die huiswerk waren voor in de klas op het bord maken.

Leraren hadden vaak ook een bijnaam. Eéntje van biologie heette Monkey. Hij droeg geiten wollen sokken en sandalen. Een andere leraar noemde wij Pukkie.

Geschiedenis van de school in fragmenten

De docentenkamer was waar nu lokaal 1.14 is, en de administratie waar nu een docentenwerkplek is in de hal op de verhoging.

Een schoolreisje was er alleen in het laatste jaar, alleen in Nederland en België.

Als afsluiting van je examenjaar was er een examenstunt. In polonaise met muziek door de hele school, en door elk klaslokaal, behalve als er een proefwerk aan bezig was. (Zag je wel aan de gezichten van de boze leraren.)

Klassenfoto's werden er nog niet gemaakt, maar mijn scheikunde lerares Bartholomeus heeft er wel eentje gemaakt als aandenken aan haar vwo 6 klas.

Mario Lange

Herinneringen aan een linkse(?) school

Toen ik in 1978 op het Maaslandcollege kwam, was dat een andere school dan ik zag toen ik er in 2006 solliciteerde naar de functie 'docent Nederlands'. Het gebouwencomplex was uitgebreid. De voormalige kleuterschool, waar ik maatschappijleer kreeg van mevrouw Tax, was verdwenen en ik denk dat de lucht van haar parfum nog in het gebouw zal hebben gehangen toen dit gesloopt werd. Extra gebouwen en verbindingsbruggen waren verschenen en het grasveld waar we gym hadden, was behoorlijk verkleind. Het schoolgebouw was groter geworden, maar toen ik

rondgeleid werd, rook de verdieping waar de lessen geschiedenis en aardrijkskunde nog altijd gegeven worden nog steeds naar geschiedenis en aardrijkskunde; het rook er nog steeds naar Maaslandcollege.

In de oudbouw, nu de hal genoemd, hebben de lokalen van economie plaatsgemaakt voor de medewerkerskamer. Daar waar meneer Visser zijn sigaretten uitdrukte in het bakje van de krijtjes en plaatsnam op de verhoging waarop zijn bureau stond, is nu de koffiehoek. In het lokaal van economie II, waar ik iedere les wachtte tot het witte spuugbolletje verscheen op de onderlip van meneer Hamerlinck en dat ik tot mijn gruwel iedere les weer zag verschijnen en waar ik iedere les weer hoopte dat hij het weg zou halen, wat hij nooit deed, staan nu tafels waaraan medewerkers hun pauzes of tussenuren slijten.

Leerlingen verdringen zich tijdens de pauzes voor de deur van de medewerkerskamer ervan uitgaand die docent te spreken te krijgen waar een prangende vraag aan gesteld moet worden. De vroegere docentenkamer – zéker geen medewerkerskamer – was een gedeelte van de school waar wij, leerlingen uit de vorige eeuw, niets te maken hadden. Geen enkele leerling haalde het in het hoofd om daar tijdens pauzes voor de deur, die overigens altijd dicht was, te gaan staan. Alleen tijdens de leerlingenstaking met de eis voor ijsvrij is er postgevat voor deze deur maar of die toen open is gegaan, betwijfel ik.

Het Maasland had de naam een linkse school te zijn in de dagen dat ik daar rondliep. Links Oss stuurde zijn kinderen naar het Maaslandcollege en rechts vond een plek binnen de muren van het TBL. Voor mijn ouders was er dan ook geen enkele reden om voor mij, hun derde kind, over een andere school na te denken dan die waar hun twee oudere dochters al zaten.

Wat er nou eigenlijk zo links was aan het Maaslandcollege weet ik eigenlijk niet. Ik kan me een flink aantal baarddragende enigszins langharige docenten herinneren met pijp of shaggie en voeten, al dan niet in geitenwollen sokken, gestoken in sandalen, maar er liepen toch ook veel pakken rond. De laatste pakdragende docent is met de pensionering van Marcel Bouwman uit de lokalen van het Maasland verdwenen en ik merk dat ik dat toch enigszins jammer vind.

Denkend aan de onderwijsvernieuwers van die tijd en docenten die met ons, de leerlingen, in gesprek gingen, komen er niet echt veel namen bij me op. Piet Offermans en Jan Lemmens moet ik hierbij wel noemen. Er waren er vast meer,

maar ik ben of hun namen vergeten of ik heb geen les van ze gehad. Veel docenten waren toch nog van de oude stempel en dwongen gezag af. Ik heb zelfs ooit nog een klap gekregen van een niet nader te noemen docent aardrijkskunde, die vervolgens ook nog mijn tas in het trappengat naar beneden gooide. Zwaar verontwaardigd over dit vertoon van gezag, toog ik naar mijn toenmalige mentor Jos Jansen, die dit voorval probeerde te sussen. Achter hem en mij stond geen apparaat van leerlingbegeleiders, -ondersteuners, coaches, helpgroep of andere contactpersonen, laat staan dat er afdelingsleiders of nog hogere functionarissen op de hoogte werden gesteld. Jos loste dit zelf op en mijn ouders zijn hier nooit over benaderd en namen zelf ook geen contact met de school op. Het ging allemaal ietsje anders in die tijd. Ik heb er overigens geen trauma aan overgehouden en als ik terugdenk aan mijn opstelling in die tijd, kan ik het de docent niet eens echt kwalijk nemen. Aan dit stukje zelfinzicht moet ik met regelmaat denken als ik onze huidige leerlingen verongelijkt hun hakken in het zand zie zetten en ik weet dat bij de meesten van hen de lach om hun eigen gedrag ooit zal komen.

We hadden veel vrijheid, maar dat kon niet anders dan ten kosten gaan van veiligheid. Mijn zus Dorien bracht in havo 3 meer tijd door in de Banda in de stad dan op school. Toen zij mevrouw Ceelen in de waan bracht dat haar bovenmatige afwezigheid het gevolg was van problemen thuis en dat bemoeienis van school de situatie weleens zou kunnen verergeren, was mijn zus direct van de vragen over haar afwezigheid verlost, maar ze werd ook nooit meer bevraagd. Bovenstaande voorbeelden laten een groot contrast zien met het huidige schoolklimaat. Door de invoering van coaching is de leerlingbegeleiding, die toch al intensiever was geworden, nog verder uitgebreid en dat is natuurlijk een goede zaak en zorgt voor een veiliger leeromgeving dan in de jaren '80 van de vorige eeuw het geval was.

Vrijheid hadden we ook in de T-tuin en tijdens de schoolfeesten in de Meule in Heesch. Aan beide locaties bewaar ik warme herinneringen en op beide locaties heb ik nooit ook maar één docent gezien. Het is nu compleet ondenkbaar dat er geen surveillanten aanwezig zijn waar zich groepen leerlingen ophouden. Ik kan me op deze locaties echter geen enkele vervelende situatie herinneren waarbij ik de aanwezigheid van een docent gemist heb. Soms is er tegenwoordig misschien wel sprake van overbescherming, zijn we daarin een beetje doorgeschoten en is voor jezelf zorgen en opkomen ook iets wat geleerd moet worden en waar leerlingen ruimte voor moeten krijgen. Een beetje vertrouwen in onze leerlingen, dat ze best iets zonder ons toezicht kunnen, is volgens mij ook niet verkeerd.

Over de T-tuin is al veel geschreven en het was inderdaad een heerlijke plek om de pauzes en vooral de vrijdagmiddagen door te brengen. Wat moeten de T-tuingangers gestonken hebben nadat ze iedere pauze vanuit een blauwe wolk van rook weer in de lokalen zaten. Ik heb daar toentertijd nooit bij stilgestaan. Het is echt een gemis voor de huidige leerlingen dat zij geen ruimte hebben waar zij zelf de dienst uit kunnen maken.

De schoolfeesten in de Meule waren geweldig. Deze feesten werden door de meeste leerlingen bezocht en het was er dan ook altijd ontzettend druk. In mijn herinnering waren die feesten er met grote regelmaat (één keer per maand?) en altijd op donderdagavond. Misschien wilde school ons voorbereiden op de donderdag-studenten-stapavonden waar velen van ons na de middelbare school mee te maken

Geschiedenis van de school in fragmenten

zouden gaan krijgen? Ik betwijfel het, maar het was een goede leerschool. Net als het Maasland en dat is het nog steeds.

Sandra Peters

Aflevering 47 De jaren '80 (1)

Maria Paula Valk-Draad (roepnaam toen Myriam Draad) heeft van 1980 tot 1986 het vwo op het Maaslandcollege doorlopen. Haar herinneringen aan die tijd heeft zij in januari 2022 opgeschreven. Anno 2022 woont Myriam in Duitsland. Op dit moment hard bezig met haar promotie-onderzoek.

Het mooie aan dit verhaal is de wijze waarop Myriam schrijft over leraren uit die tijd. En de onuitwisbare indruk die zij blijkbaar hebben achtergelaten bij Myriam. Met aan het slot een wel heel vooruitziende blik van oud-collega Leo Zelissen (scheikunde) die mede de toekomst van Myriam heeft bepaald.

Myriam sluit af met een aantal wijze lessen. Om over na te denken!

Geert Arts

Maasland: waardevolle levenslessen en een voorbeeld hoe in het leven te staan

Fris van de basisschool met slechts enkele mensen die ik van daar kende, landde ik op die grote grijze schoenendoos ("nieuwe" deel tenminste), het Maaslandcollege. Niet op het prestigieuze, mooi rode bakstenen gebouw, het Titus Brandsma Lyceum, want die was voor de elite (want ouder... slechts 25 jaar, maar OK). Geliefde familieleden en vrienden, geen elite, zijn naar het TBL gegaan, dus zo erg kon het niet zijn, maar goed, zo stonden die twee scholen toentertijd in Oss bekend!

De twee concurrenten naast elkaar

Met Barbara van den Brekel landde ik in één klas en later kwam daar Babs Mercx ook nog bij. We bleven al die atheneumjaren bevriend, ook al liep de trajectkeuze uiteindelijk totaal uiteen. Die vriendschap droeg ons zelfs, ondanks verschillende studiekeuze, nog door de Radboud Universiteit, toen Katholieke Universiteit Nijmegen

hetend. Pas jaren later, toen ik in Duitsland belandde, verloren we elkaar uit het oog, zoals ook de waardevolle vriendschappen met Astrid Arts, Karin Heinen, Milou van Reyssen en Annelie Hermans die landswissel uiteindelijk niet overleefden.

Vier jarenlange vriendinnen bij de Drentse Fietsvierdaagse

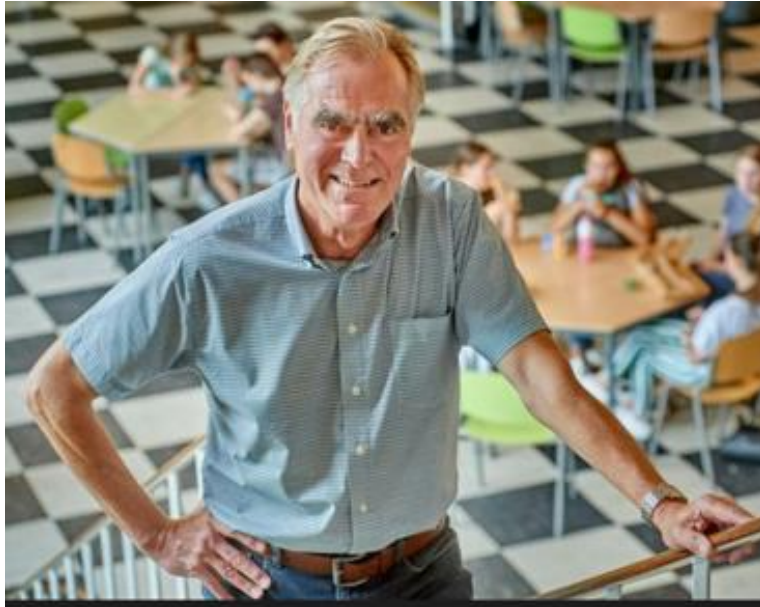
Wat was er zo bijzonder aan het Maaslandcollege, dat het zulke goede decenniumlange vriendschappen opleverde? Ik denk, dat de atmosfeer, die er geleefd werd, daartoe een belangrijke, zo niet allerbelangrijkste, bijdrage aan leverde. De tolerantie en het respect naar, zoals ook het geduld en de interesse met en in anderen was hier een essentieel onderdeel van.

Religieonderwijs behandelde

alle religies op de hele wereld. Daar ondervind ik nog steeds profijt van.

Het leerde me, dat de kern van elke religie de liefde van de mensen naar elkaar toe is. Later werd ik me bewust, dat die liefde ertoe leidt, elkaar te helpen waar nodig, zodat we als groep sterker staan. Ook viel me op, dat vele rituelen en regels binnen elke religie, het overleven en het probleemvrijer samenleven dienen: een hoofddoek dragen om de mannen ervan te weerhouden al te geïnteresseerd te zijn in vrouwen (vrouwen in onze contreien bedekten hun hoofd ook nog tot halverwege de twintigste eeuw), geen varkensvlees eten in het Midden-Oosten (komende uit een familie die bij Zwan werkte (later Unox), weet ik dat varkensvlees het snelst bederft in hitte en je daarvan gigantisch ziek kan worden). Natuurlijk hielp het, dat meneer Th. Breuring (?) streng (maar rechtvaardig) was: hij kreeg de klas met een enkele blik stil en had tegelijkertijd humor (als hij lachte, straalden zijn blauwe ogen onder zijn witte harenstralenkrans op een verder bijna kaal hoofd en zijn gezicht verlichtte al bij de kleinste glimlach). Hij liet die andere culturen opleven als geen ander.

Die liefde voor het vak voelde ik ook bij vele andere leraren. Daar was de aardrijkskundeleraar, meneer H. van Maarschalkerweerd (?), met die superzware bril op zijn neus en de gekneusde huid eronder, die leek op mijn kleine opa, met al zijn foto's van zijn wereldreizen, die bij ons het "Fernweh" wekten en die vreemde wereld vertrouwd maakten. Daar was de geschiedenislerares, mevrouw M. Grever (?), slank, lang en in mijn ogen knap, die bij het vertellen door de klas wandelde en met haar hoofd wiebelde, wat ik prompt probeerde na te doen, die onze huidige samenleving begrijpelijker/ begripvoller maakte door de link met het verleden en dus naar het ontstaan ervan legde. Daar was meneer H. De Vocht, die me Duits bijbracht, later essentieel vanwege mijn emigratie naar Duitsland. Bij hem kon ik een keer niet op het woord voor kippen komen. Ik dacht, dat als ik het Nederlandse woord maar zo goed mogelijk verduitsst uit zou spreken, het wel goed zou komen (Hühner werden tot Kiiiien, de klas ging helemaal los en dit verhaal doet het nog steeds goed op feesten ;-D).

Marcel Bouwman, nog steeds slank en sportief, maar zonder snor en ietsje grijsler.

Daar was Marcel Bouwman, met zijn sportieve lichaam, zware donkere wenkbrauwen en snor, nette bloezen en strakke broeken, die tijdens een Nederlandse les de tijd nam, mij uit te leggen, dat ik voor een opstel drie punten onder mijn gemiddelde van toen kreeg, omdat ik had geschreven over de financiële uitbuiting in sterfgevallen: Bloemen, kisten, kaarten, de koffietafel, begrafeniskosten van staat en kerk. Dat liep op. Het kon een familie in de schulden drijven. In mijn atheneumtijd stierf zowat elk jaar een geliefd familielid van me. Mijn emoties hadden me

veel schrijffouten laten maken. Drie lessen leerde hij me: 1) fouten maken is niet erg, 2) als je emotioneel bent, laat dan het geschrevene nog even liggen en kijk er later nog eens naar (helpt niet alleen tegen schrijffouten, maar ook om de inhoud nog eens te overdenken en minder offensief te formuleren) en 3) neem de tijd voor mensen in nood, ook al draait je omgeving om je heen door en loopt daar even alles in het honderd, want die ene persoon heeft daar baat bij, soms wel een leven lang. In die tijd was ook mijn biologieleraar, meneer N. Kok, met zijn wilde baard en schouderlange krullenbos vergezeld van een wipneus, heel empathisch: bij het zoveelste sterfgeval, kon ik een belangrijke toets niet waarnemen. Hij gaf me zonder toets toch een goed cijfer, echter meer dan 1 punt onder mijn gemiddelde, dat daardoor achteruitliep en ik tot het eindrapport niet meer goed zou kunnen maken. Twee leren trok ik hieruit: 1) dankbaar te zijn voor dingen, die anderen voor me doen, ook al werken ze in mijn nadeel, want hun intentie was goed en 2) te veel "Streber" zijn schrikt mensen af, dat wordt niet begrepen: Mijn reactie, stil verrast en zeker niet van blijdschap juichend over dit geschonken goede punt, maakte me zacht gezegd erg ongeliefd bij mijn klasgenoten.

In die tijd viel ik er echt buiten. De klas was verdeeld in groepen: de "college-girls" (kakkerige kleding en kleurrijke make-up), de "emo`s" (zwarte t-shirts en jeans, soldatenboots en de meiden met zwart opgemaakte ogen), en de doorsnee (onopvallend gekleed, maar niet doorsnee van karakter, want elke mens is bijzonder!). Ik had de ene dag boerenkleding en klompen aan, de andere dag trok ik mijn schotse rok aan en een nette bloes met een broche, en op weer andere dagen kleedde ik me zo mogelijk Aziatisch met een turban op mijn hoofd en lange Indische oorbellen, de soldatenboots en zwarte kleren kwamen soms ook voor. Niemand wist wie ik was, wat me interesseerde, welk karakter ik had. Ik was maar vreemd, een Streber, ernstig. Een meisje uit mijn klas vroeg me elke ochtend bij aankomst waarom ik zo boos keek. Ik was -meestal- alleen maar diep in gedachten bij mijn zieke familielid en alle daarmee verbonden ellende. Dus was ik verrast en ontkende ik, meteen een glimlach op mijn gezicht leggend. Dit ging gevoeld maanden zo, tot ik op een dag écht woest keek (niet meer dan dat): Ze sprong drie meter achteruit en rende toen weg. Het eindigde dit hoofdstuk, maar leerde me wel beter op mijn gezichtsuitdrukking te letten:

a) anderen weten niet van je innerlijke strijd, ze interpreteren jouw uitdrukking op hun manier en die ligt meestal naast de waarheid en b) leg een glimlach op je gezicht en je voelt je meteen een stuk blijer. Probeer het uit, het werkt echt!

Die glimlach leverde me uiteindelijk misschien toch nog de acceptatie door andere scholieren op: Ik had me gemeld mee te willen doen als acteur voor de “bonte avond” op het eindexamenfeest. Niemand was daar blij mee, maar ik bleef voet bij stuk houden, ook al was ik als de dood. God, wat hadden we een lol tijdens de voorbereidingen en op de avond zelf. Een medescholier zei achteraf, het jammer te vinden, dat ze niet eerder had geweten, dat ik zo “leuk” was (OMG ja, zeker jammer...) en dat ze me altijd heel dapper had gevonden, omdat ik durfde me zo excentriek te kleden en elke dag weer anders. Wie had dát gedacht?

Dit was voor mij ook een “eye opener”: a) Ik wist niet, dat er medescholieren buiten mijn vrienden waren, die ook positieve dingen over me dachten en b) het overtuigde me ervan, mijn eigen plan te trekken en te doen, wat ik dacht dat goed was en tegelijkertijd, altijd ook naar anderen en hun bewegredenen te zoeken, ja actief te zoeken, want anders zie je enkel je eigen interpretatie. De waarheid bestaat namelijk niet. Die maken we zelf, door de interpretatie van onze waarnemingen en onze omgang ermee. Dus in plaats van erbuiten te liggen, was het heel makkelijk geweest om met iedereen vriendjes te zijn. Met een open houding en interesse in anderen, tolerantie en begrip, kom je daarin heel ver.

Mijn agenda's: Zonder social media genoeg tijd die creatief van binnen en buiten te versieren.

Die open en tolerante houding werd ook geleefd, door meneer Th. Hageman, Engels leraar, gespierd, sportief en stoer, waar mijn medescholier uit de zwarte jeans-club, Rick Goossens, fan van was. Rick is mede door Hagemans voorbeeld zelf Engels leraar geworden. Rick: “Zo moet een leraar zijn!” Ik vond Hageman te “modern” en hij kreeg de klas niet stil (genoeg in mijn ogen). Overigens is die zelfreflectie op mijn waarneming en die van een ander, gecombineerd met tolerantie, een les die ik mezelf elke dag, en steeds weer opnieuw, bewust moet maken!

En natuurlijk was daar ook de wiskundeleraar meneer H. Van Tilburg, die een kleine tic had, altijd met zijn ogen knipperend en zijn keel schrapend, maar hij was tegelijkertijd de beste leraar, die ik ooit in wiskunde heb gehad. Hij legde het zo geduldig en stap voor stap uit, steeds vragend of de klas bij kon blijven, voldoende gelegenheid gevend tot vragen stellen, dat mijn gemiddelde met twee punten omhoog sprong, ik de liefde voor wiskunde ontdekte en nog dagelijks in mijn werk daarmee te maken heb. Ook leerde ik, me niet aan een tic van een ander te storen. Als kind was ik door alle stress thuis nogal overgevoelig en maakte me dat geknipper en kuchen aanvankelijk behoorlijk gek, maar ik leerde het te accepteren en daardoor kon ik het negeren en mijn aandacht ergens anders op richten: een handige techniek, die ook op andere levenssituaties toepasbaar is.

Eindexamenfeest, 1986.

Een belangrijk moment in mijn leven, wat ik op dat moment niet wist, maar achteraf zo zie, was een opmerking van mijn scheikundeleraar, meneer L. Zelissen, redelijk aan het einde van mijn tijd op het Maasland. Hij vroeg me, wat ik erna ging doen. Ik vertelde hem, dat ik verloskundige wilde worden, maar dat ik niet toegelaten zou worden, omdat ik met 18 van school zou gaan en je voor die opleiding, vanwege verantwoordelijkheidsgevoel, minimaal 19 jaar mee moest brengen (alsof je in dat ene jaar die belangrijke eigenschap nog plotseling zou kunnen ontwikkelen). De decaan, meneer G. Verlaan met zijn donkere langere baard, en mijn ouders hadden me aangeraden een tussenjaar iets anders te gaan doen. Mijn keus viel daarbij op Algemene Geneeskunde, later hernoemd in Gezondheidswetenschappen, en momenteel in Biomedische Wetenschappen. Zelissen: "Myriam, waarom ga je niet de wetenschap in? Ik denk, dat je daarvoor heel geschikt bent. Je werkt geconcentreerd, nauwgezet en minutieus aan al je opdrachten. Bij uitstek een werkhouding voor de wetenschap. Ik ben ervan overtuigd, dat je dat kan." Ondanks alle goede cijfers, had ik een zelfvertrouwen gelijk nul, maar de woorden van deze kleine man, met zijn vriendelijke blauwe ogen en ronde grijze krullenbol, hebben me samen met het vertrouwen, dat anderen in me stelden, al door menigeen wetenschappelijk dal heen getrokken. En later dit jaar, dan 54 jaar oud, sta ik op het punt te gaan promoveren.

En de leer daaruit is:

- Nooit opgeven: Alles gaat -een keer- voorbij. Het leven is meestal "gewoon", soms super, soms -veel- minder leuk. Maar we veren altijd weer terug naar het statistische gemiddelde "gewoon". De kunst is daarmee tevreden te zijn en dit fenomeen te accepteren, zonder in apathie te vervallen.
- Het gaat niet om prestige, maar om het overwinnen van innerlijke angsten.

Geschiedenis van de school in fragmenten

- Het gaat niet om “Streberei” maar om je allerbeste te geven en een steentje bij te dragen aan de maatschappij.

In mijn geval, betekent dat, die maatschappij een beetje gezonder te maken, ziekenhuisopnamen te vermijden, de zorg te verbeteren en te weten, dat je de wereld weliswaar niet kan redden, maar de poging ertoe, de zin van het leven uit kan maken....

Maaslandcollege, hartstikke bedankt!

Maria Paula Valk-Draad

Januari 2022

Aflevering 48

De jaren '80 (2)

Marilou Nillesen (1970) is historicus, journalist en onderzoeker. Na ruime ervaring in de regionale journalistiek werkt ze nu bij het Brabants Historisch Informatiecentrum in 's-Hertogenbosch, en publiceert vrijwel dagelijks historische verhalen. Het verleden prikkelt haar nieuwsgierigheid. Het boek *Ontwaak zonder mij* (2020) is haar debuutroman.

Marilou heeft tussen 1982 en 1989 op het Maaslandcollege de opleiding vwo gevolgd. Vervolgens heeft zij geschiedenis gestudeerd aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Haar “erebaantje” in de keuken van de school heeft Marilou geïnspireerd om onderstaand verhaal te schrijven.

In de periode dat Marilou op het Maaslandcollege zat had de school ongeveer 1100 leerlingen. De oudbouw en het jaren zeventig gebouw waren nog in oorspronkelijke staat. Dat wil zeggen: waar nu de kunstlokalen zijn gevestigd waren in die tijd de aula (mét toneel), de bibliotheek en de keuken te vinden.

Geert Arts

Het theevrouwtje

“Hoe ze heette? Weet ik veel, gewoon het theevrouwtje. Die had verder geen naam.”

Oké, via mijn zus kom ik niet verder. Nieuwe poging: appje naar een vriendin.

“Hebben wij ooit thee geschonken? Wat aardig! Hoe het theevrouwtje echt heette? Euh...”

Laatste kans, weet die andere vriendin het nog? “Nee hoor, alles blanco hier.”

Ik weet niet of generaties scholieren haar kennen onder die naam. Maar voor mij, vaste klant op het Maaslandcollege van 1982 tot 1989, was zij hét theevrouwtje. Donkere, priemende ogen onder zware wenkbrauwen, grijs permanent, robuust figuur met een zware, puntige boezem. Waar Madonna in de jaren negentig furore maakte met haar *bullet bra* liep het theevrouwtje al minstens een halve eeuw op haar voor.

Het theevrouwtje is mijn zus, mijn twee middelbare schoolvriendinnen Annelique en Annemarie en mij goed bijgebleven want vijf dagen in de week stonden wij in de middagpauze naast haar, en verkochten thee (voor 15 cent worden we het na wat heen en weer ge-app eens). Voor wie het nog niet op zijn netvlies heeft: in de jaren tachtig had je in de aula aan de rechterkant een grote balie, met daarvoor een rolluik. Zodra die openging, stonden daar wel honderd bekertjes dampende thee. Met een overzichtelijke keuze: met suiker, of zonder.

De aula in de jaren tachtig

Zelf kregen Annelique en ik dit 'erebaantje' via mijn zus Jacqueline en haar vriendin Kitty. En Kitty nam het weer over van haar broer, Herman. Geen idee of je aan bepaalde voorwaarden moest voldoen, behalve een zekere betrouwbaarheid dat je op tijd kwam om de stroom van leerlingen te voorzien van een bekertje warm water. Een jaar of twee later schonk ik samen met Annemarie.

Ik kan me niet herinneren dat één van ons veel sprak met het theevrouwtje, of dat ze ooit informeerde naar onze schoolresultaten. Gelukkig was daar conciërge Adriaan die zichtbaar meer levensvreugde uitdroeg. Dat, plus dat hij in het wisselgeld voor de thee altijd op zoek was naar *Willemientjes*; dubbeltjes waarop koningin Wilhelmina nog stond. Het gebeurde niet vaak dat we er eentje tegenkwamen. Maar als dat wél gebeurde was ook onze dag goed.

Ons bijbaantje zorgde voor beperkte privileges. Naast *all you can drink* thee mocht je schenken tijdens feesten en partijen; ook die van docenten. En dat betekende dat je *live* meemaakte hoe er door sommigen onmatig werd ingenomen met laveloos gedrag tot gevolg. Onbetaalbare ervaringen voor vijftienjarigen. Overigens zeiden ook geheel nuchtere docenten geregeld tegen ons dat die regel 'drinken mag vanaf de bovenbouw' voor ons uiteraard niet gold. Een eerste koevoet tussen de toegangspoort naar volwassenheid.

Eén keer per jaar werden we beloond met een boekenbon, uitgereikt door rector Creighton. Dat verliep ieder jaar volgens hetzelfde teleurstellende procedé. Enigszins opgelaten naar zijn kantoor lopen (vanuit de hal links naast de hoofdingang), dan een korte blik naar elkaar, diep ademhalen en aankloppen. Na zijn barse 'binnen' bedremmeld naar binnenstappen en benauwd piepen dat 'wij thee schonken', en dan snel met je boekenbon weer naar buiten. Blij dat we weer weg konden, weg van de rector die ook na een paar jaar geen idee had wat je had gedaan, en ieder jaar weer dacht dat je voor straf bij hem naar binnen was gestuurd.

Terwijl ik nu in mijn hoofd naar zijn kantoortje loop, zie ik rechts van de hoofdingang een vertrek van de conciërges. En als daar niet het goedlachse gezicht van Frans Govers zat, dan zat daar een oudere man die ik mijn hoofd Ome Joop noemde, vanwege zijn vele gelijkenissen met die van de Dik voor mekaar show. Maar zijn echte naam was Van der Heijden. Piet van der Heijden.

Piet van der Heijden en Frans Govers in de loge van de conciërge

En, het valt me opeens te binnen, hij was de man van het theevrouwtje! Behalve het huwelijk verbonden in gezamenlijke stuursheid als permanente levenshouding. Mysterie opgelost. Mevrouw Van der Heijden was hét theevrouwtje.

In ons laatste jaar als theeschenkers werd haar plaats trouwens ingenomen door Joke Beerens, die in alles haar tegenpool was: vriendelijk, goedlachs en geïnteresseerd. Het betekende wel een eind van een tijdperk want dat jaar hebben we geen Willemientje meer gevonden.

*Marilou Nillesen
januari 2022*

Naschrift Geert Arts:

Het verrassende aan herinneringen is vaak dat leeftijd een rol speelt. Riek van der Heijden heeft een bepaalde indruk achtergelaten bij Marilou. Heel begrijpelijk, een puber op een middelbare school.

Mijn herinneringen aan Riek zijn anders. Een bijzonder bescheiden vrouw. Heel erg correct in de omgang met een sterk gevoel voor hiërarchische verhoudingen. Zeer zorgzaam en bijzonder dienend in haar taak. En altijd punctueel. Iemand die de zaakjes goed voor elkaar had. Ik kan me nog goed herinneren dat zij dagelijks met een buffetkar de lange weg moest afleggen tussen de keuken (destijds op de plek waar nu beeldende vorming een werkkamer heeft) en de personeelskamer (destijds op de plek waar nu

Linksonder Piet, rechtsonder Riek

lokaal 1.14 is gehuisvest). Met koffie en thee. En op weg naar de personeelskamer om die gereed te maken voor de lunch. Een deel van de ruimte werd voorzien van bordjes met mes en vork. Bestemd voor het personeel dat genoemde attributen nodig had om de boterham te verorberen. En dat werd door Riek zeer goed bestierd. Haar echtgenoot Piet heeft lange tijd de functie van hoofdconciërge uitgeoefend op school. Het echtpaar woonde tegenover de hoofdingang, links op de hoek van de Vianenstraat. Piet was een harde werker. Eigenwijs, streng, maar rechtvaardig. Op eigen wijze heeft hij jarenlang vanuit de loge links van de ingang van de school het reilen en zeilen van het Maaslandcollege in de gaten gehouden. Met de onafscheidelijke sigaret. En met zijn bijzondere gebruik van de intercom: eerst flink in de microfoon blazen en vervolgens met harde stem de boodschap verkondigen.

Aflevering 49

De jaren '90 (1)

In de tweede helft van de jaren negentig van de vorige eeuw was er rust, reinheid en regelmaat op het Maaslandcollege. Tenminste: relatieve rust. Er stonden onderwijshervormingen in de steigers, alleen waren die nog niet bij de scholen bekend. En het Tweetalig vwo werd in die periode geïntroduceerd.

In die tijd kwam Geert Piek op het Maaslandcollege. Een rustige, intelligente en serieuze leerling. Samen met zijn mede-leerlingen zorgde hij voor een mooie periode op school, niet alleen voor zichzelf maar ook voor het personeel.

Tegenwoordig is Geert chef van de redacties Oss & omgeving en Uden-Veghel & omgeving van het Brabants Dagblad. Geert is gehuwd met Elke van Herpen (ook oud leerling van onze school).

Geert Arts

Gewoon maar toch bijzonder

Wie vwo deed aan het Maaslandcollege van 1995 tot 2001, voelde zich opgejaagd. Want de zogeheten tweede fase kwam eraan. En haalde je je eindexamen niet, dan moest je de resterende vakken elders halen om toch nog je papiertje te krijgen. Iedereen dacht: dan zal er wel een oogje worden dichtgeknepen, maar niks daarvan. Uit mijn hoofd: 6 van de 66 eindexamenkandidaten haalden het niet, en slechts

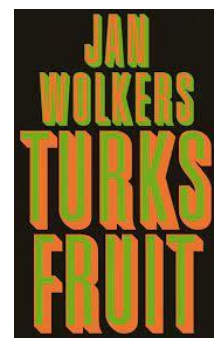
eentje in de herkansing. In coronatijd waren extra herkansingen aan de orde van de dag, maar toen... Nee hoor, van matsen was echt geen sprake!

Dat was nogal een afknapper voor vijf generatiegenoten, zoals dat ongetwijfeld ook gold voor de havisten een jaar eerder. Zij hadden opmerkelijk genoeg 6 vwo als vangnet. In 2000-2001 kregen we Nederlands met onze stamklas plus wat verdwaalde havo-klanten die een jaar eerder niet gematst werden. Gezakt is, was en blijft gezakt.

De tweede fase was een vaag begrip, waarvan niemand echt idee had wat het was. Zoals ook het tweetalig onderwijs nooit concreet werd, omdat pas in 1996 daarmee gestart werd. Wij leefden in het hier en nu, mochten zeven vakken kiezen en dat was het (havo zes, mavo vijf). Nou ja, niet helemaal. De voorwaarden: Nederlands, één buitenlandse taal - ja, Engels mocht je skippen! - en minimaal wiskunde A of wiskunde B. De term pretpakket is vermoedelijk uit het collectieve geheugen van de generaties onder ons verdwenen, maar bij ons valt die tot op de dag van vandaag.

Sommigen zeggen: een pretpakket was een alfa-pakket. Net of de talen ondergeschikt waren aan de exactere vakken. Het standaard-verweer van de alfa-mensen: alle vakken worden op een bepaald niveau gegeven, maar de beta-vakken liggen minder mensen. Zelf was ik er ook zo eentje, al kon en kan ik me daar niet echt druk om maken. Wat in elk geval buiten kijf staat: het vwo-diploma kreeg je ook met een alfa-pakket bepaald niet cadeau. Mijn pakket: Nederlands, Frans, Engels, Duits, wiskunde A, economie 2 en geschiedenis.

Alleen die talen stonden al gelijk aan het lezen van circa 55 boeken lezen, uittreksels maken, enzovoort. Voor Nederlands 23 hoogwaardig literaire verhalen lezen, maar ook 12 Engelse, 11 Duitse en 10 Franse boeken - pin me niet vast op eentje meer of minder. Sommige boeken las je klassikaal, werd het voorgelezen door je leraar en vervolgens voorzien van context, maar bij Turks Fruit werd daar een beetje preuts van afgeweken, ook al was dit een verplicht boek op je lijst.

Zou dat nu ook nog zo gebeuren? Wellicht zaten wij net in een periode dat langzaam maar zeker seks steeds meer onderdeel uit gaan maken van je opleiding. De fijne kneepjes van geslachtsgemeenschap leren tijdens biologie, dat zat waarschijnlijk al langere tijd in de lesstof (en dan maar hopen dat je niet de beurt kreeg voor een overhoring vooraan in de klas), maar voor het vak verzorging gold dat niet. Ik denk dat wij een van de eerste lichtingen waren met dat vak. Wat bijbleef is de voorlichting over veilig vrijen: de opdracht om een condoom over een banaan te schuiven, was net zo hilarisch als dat die goed

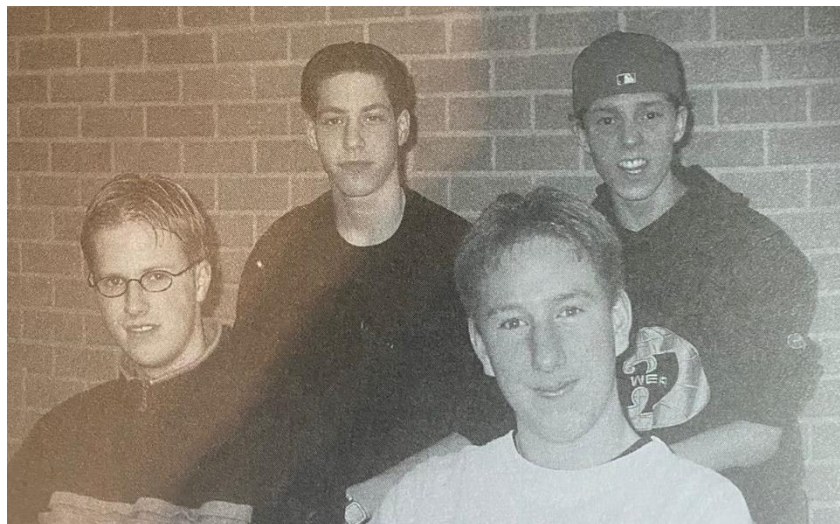
was, zeg je nu met terugwerkende kracht. Zou dat nog altijd gebeuren?

Maar hoe je het ook wendt of keert, streetwise worden tijdens een les van een veel oudere leraar, echt cool is dat niet. Dat doe je in informelere settings, zoals de T-Tuin voor de alto's (daarover later meer) of het snoepwinkeltje. Dat was vaste kost voor ons, met voor de één een saucijzenbroodje en de ander twee worstenbroodjes met curry, het liefst opgegeten tijdens een potje tafelvoetbal. En er werd gerookt, onvoorstelbaar als je nu terugblikt. Het assortiment was nog niet zo breed; energiedrankjes en de frikandelbroodjes hadden hun intrede nog niet gedaan. Toch niet de meest bedorven generatie dus.

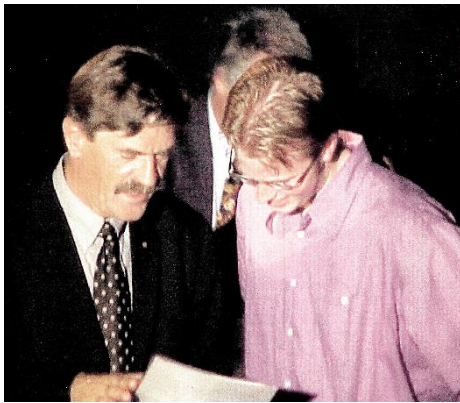
Een generatie waarbij, zoals bij elke generatie, iedereen zich naarmate de jaren vorderen een bepaalde kant op ontwikkelt/zich een identiteit aanmeet en vrienden (in mijn geval voor het leven) vindt en 'bindt'. De vormende jaren, zo zou ik het willen stellen. Je durft meer en laat je de les niet meer lezen. Leven en laten leven ook. Het viel bij ons mooi samen met de start van een nieuw millennium.

Dat was in de beginjaren wel anders. Allereerst: de korte broek was not done. Tenzij je het pispaaftje van de klas wilde worden natuurlijk. Want dat werd je geheid als je

die aantrok. Dus, al was het nog zo heet, je deed het niet in de eerste drie, vier jaargangen. Die eerste jaren, het was het tijdperk van de gabbers. De norm was het niet, dat zou overdreven zijn, maar een kale kop gecombineerd met een Cavello of Australian (trainingspakken), dan was je eigenlijk per definitie wel dé man of vrouw. Gelukkig zag je bij de ouderejaars al de alto's, de vrije geesten die zich nergens iets van aantrokken en soms wel erg extreem gekleed waren. Een flard van een herinnering: bakkebaarden laten groeien, een andere kleur broek dan het blauwe van een spijkerbroek, en uitgemaakt worden voor alto of Elvis. Nu vooral een leuke anekdote, toen bijnamen die je liefst zo snel mogelijk van je af wilde schudden.

En dan is het belangrijkste aspect nog niet genoemd: de leraren. We zaten in een tijdsvak waarin er een wisseling van de wacht was. Veel oudere leraren die de laatste jaren voor hun pensioen nog passie voor hun vak hadden en de verantwoordelijkheid van de leerling het grootste goed vonden. Oftewel, niet boos worden als iemand zijn huiswerk niet heeft gemaakt, maar zijn of haar teleurstelling tonen. Voor mij in elk geval de juiste tactiek. Ze werden afgelost door de jonkies, die logischerwijs in het begin nog echt moesten zoeken en ongetwijfeld nu de routiniers zijn die zich niet gek laten maken. En wellicht over een tijdje de leraren zijn van je kinderen.

Want hoewel velen over de wereld uitgezworven zijn, zijn de meeste generatiegenoten in de regio gebleven. En dan deel je herinneringen: die van een grote school die toch altijd klein voelde, ondanks de noodlokalen die aan de overkant gebruikt werden. Het massale, het grote, het kwam eraan, omdat we elke jaar populairder werden door de open dagen - de colatest bij

economie vergaarde eeuwige roem - maar het bleef gevoelsmatig op afstand. Zoals ook die tweede fase op afstand bleef. En we daarmee toch stiekem best een bijzondere generatie werden.

Geert Piek, vwo-leerling 1995-2001

Geert Piek

Schaepmanlaan 53
5344 BB OSS
(0412) 632750

Geboortedatum: 18-10-1982
Klas in 2000-2001: vw6a

Vakkenpakket: ne fa du en gs wa et

Mijn ervaringen op het Maaslandcollege:

In een lange periode ben ik getransformeerd van een brugpieper tot een eindexamenkandidaat en in die tussentijd zijn er heel veel leuke dingen gebeurd, bijv.: werken aan het Parijsboekje met Gerard, de buitenlandse reis naar Parijs, 3 dagen Valkenburg, de filmmarathon in de vijfde, waarin we de hele nacht films hebben gekeken en geslapen, met een groep naar de Efteling. Voor de rest wil ik nog de personen bedanken, die mij als eerste vertrouwen en steun gaven wanneer ik dat nodig had: Tim, Marinus, Ralph, Danny, Eileen, Paul en Arjen.

Vervolgopleiding, werk, toekomstverwachtingen:

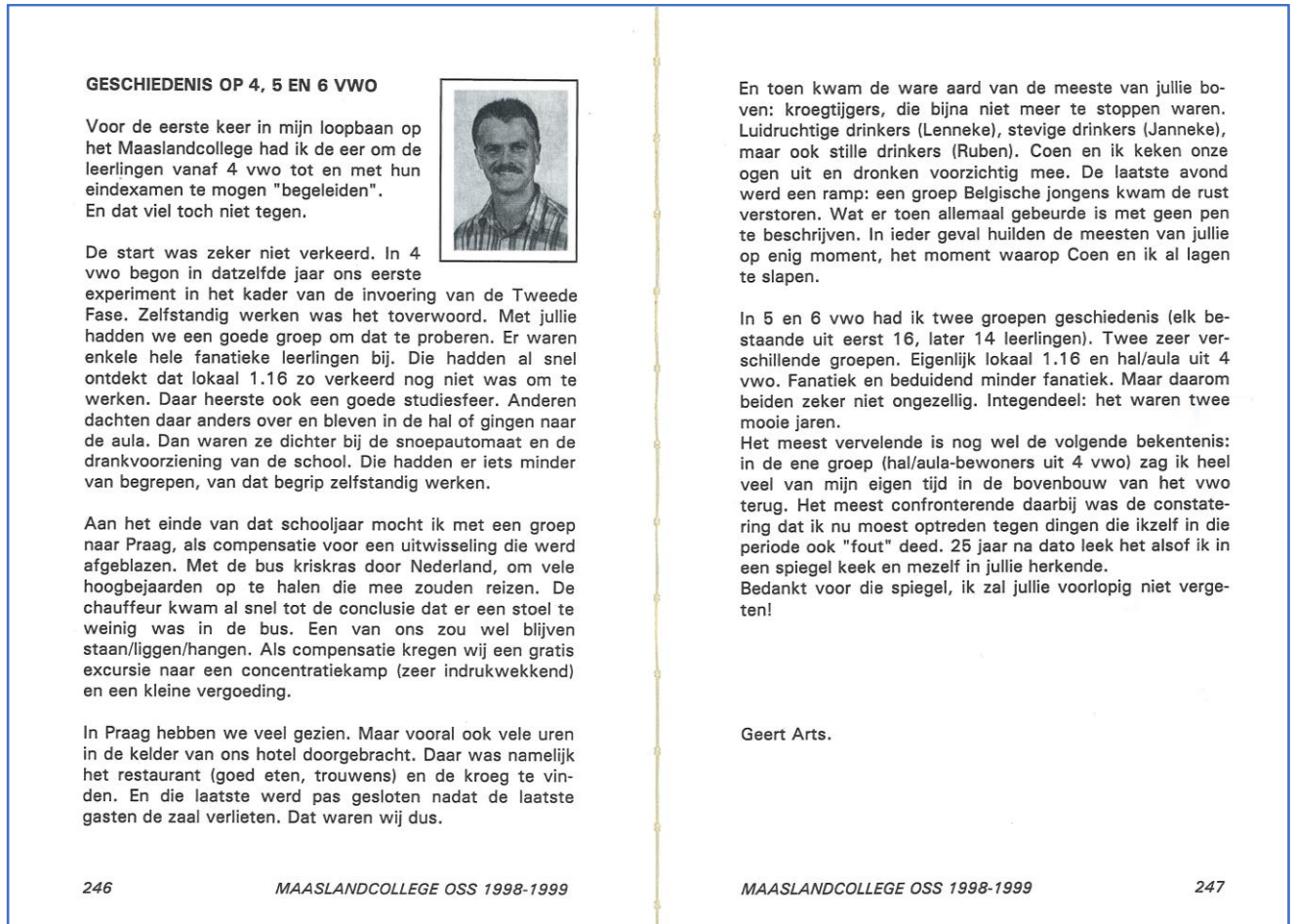
Oss, juni 2014. Na een week werken op de redactie van het Brabants Dagblad met een interview met minister van economische zaken Danny Hartogs, ga ik nog vlug even verse melk halen bij boer Arjen. Daarna haal ik bij bloemist Van Tilburg snel even bloemen, die ik zal geven aan Sander Rossen, die mijn boekhouding altijd keurig verzorgt. Na deze zakelijke afspraak brengt mijn chauffeur Marinus mij weg naar Wassenaar, waar ik nog wekelijks filosoofeer over de leuke Maaslandperiode met Ralph, Tim en Paul.

Aflevering 50

De jaren '90 (2)

Sommige gebeurtenissen vergeet je niet snel. Ook sommige jaargroepen blijven op een of andere wijze in je hoofd zitten. Zo ook met de lichter vwo-ers die in 1999 het Maaslandcollege verliet. In het jaarboek van hun eindexamenjaar heb ik destijds een bijdrage geschreven.

Het was de tijd van de invoering van de Tweede Fase. De zelfstandige leerling, met eigen verantwoordelijkheid. En met heel veel mooie gedachten. In het verhaal van Hilde de Wit – van der Zanden komen veel van mijn herinneringen terug. De waanzinnige reis naar Praag. De bijzondere humor uit die tijd. De luidruchtigheid van velen van deze leerlingen. In het eindexamenboek kom ik de namen van toen weer tegen. Grappig: ik noem in het stuk de naam van Ruben, als stille drinker. Blijkbaar had ik een vooruitziende blik: op LinkedIn staan de mooiste verhalen van Ruben als wijnkenner.

Ruben Gielis · 1st
Medewerker at Wijnhuis Rosmalen

Andere namen? Lenneke Albers (noemde mij in het eerder genoemde boek "Geert Arts, je bent net superman"), Femke Bosman, Erna Dorussen, Dirk van Erp (zoon van Ton), Ebru Gunaydin, Stephan Jacobs, Sarina Karouw, Jesse Keet, Maartje van Lent, Anneke Lowes, Krijn Nagtzaam, Carla Niesink, Janneke van den Oever, Joyce van Orsouw, Flweur Somers, Mynke Trommelen, Coen Janssen, Marieke Zantkuijl, Hynh Le, Laura Romanillos.

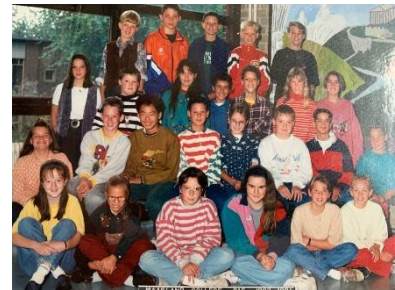
Een confronterende herinnering. Daarom des te leuker.

Geert Arts

Hilde de Wit - Van der Zanden: kroniek van een schoolleven

Brugklas 1993

Met gigantische en loodzware Kipling rugzak op je blinkende fiets naar school. Alles was nog op papier, dus ik denk dat bij sommigen het gewicht van de tas aardig in de buurt kwam van hun lichaamsgewicht. Informatiekunde...gigantische vierkante computers met ms-dos en floppy disks. Verplicht douchen bij de gym en er alles aan doen om daar onderuit te komen (met je rug strak tegen de douchewand en de kraan wel aan). Brugklaskamp, op de fiets naar Sint Michielsgestel en dan echt drie dagen verstoken zijn van contact met het thuisfront, want geen mobiele telefoons nog.

2vwo/3vwo

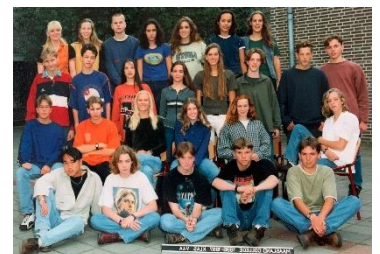

Les in techniek, kraanleertjes vervangen en een houten vrachtwagentje maken. Duits kwam erbij en we maakten voorzichtig kennis met het uitgaansleven via schoolfeesten in de Iemhof en de theetuin en met een knipkaart konden we 1 x in de twee weken naar de Vlaam en ja het was heel gewoon dat we daar als 14/15-jarigen bier en bessen-7up dronken. De vrijwilligers

waren ook altijd druk met dronken pubers verplegen.

4vwo

Tijd om een 'stroming' te kiezen! Natuurkunde-Scheikunde, Natuurkunde-Economie II, Scheikunde -Economie II of...Economie II-muziek. Mijn keuze viel als lui Alfa-meisje op de laatste. En zo zaten we met 10 leerlingen bij muziek componisten en bijbehorende muziekstukken te leren. Onze uitwisseling met Spanje ging niet door, omdat een leerling uit het jaar voor ons wiet aan de

Spanjaarden had verkocht en de Spaanse school niks meer van ons wilde weten. Gelukkig wisten we als klas zelf nog een 5 daagse trip naar Praag met Peter Langehout (wie kent hem nog) reizen te regelen. In een

dubbeldekker bus met bovenin bejaarden en onderin v4a. We bezichtigden alle trekpleisters, maar wisten ook vaak genoeg te ontsnappen naar obscure kroegjes waar je moest opletten niet opgelicht te worden. De Duitse Mark was geliefder dan de Tsjechische kronen (nee nog even geen Euro's toen). Ook in het hotel vloaide de drank rijkelijk en waren de docenten (Coen Brunen en Geert Arts) druk om al het puber drama dat daardoor ontstond in toom te houden.

5vwo

Het jaar stond bol van de schoolonderzoeken, voorbereiding op de eindexamens. Leren, werken en uitgaan. De pauzes brachten we door in de T-tuin. Daar werd gerookt en hadden we zwaar serieuze tafelvoetbalcompetities. Lange tijd kon dat gratis, als je het staafje maar langzaam genoeg uit de tafel trok, kwamen de ballen gratis weer

tevoorschijn. Femke Bosman en ik versloegen iedereen en haalden daarmee het wekelijkse nieuwsblad van de school. Natuurlijk kon het niet eeuwig duren en ontdekte conciërge Govers ons bedrog. Betaald is zo'n competitie een stuk minder leuk. Ook de trip naar Valkenburg was historisch. Met huurfiets door de heuvels van Valkenburg naar Maastricht bij temperaturen van 30+ graden. Sommige leraren hebben het maar amper overleefd, want s avonds moesten ze ook nog op

jacht om pubers uit Valkenburgse kroegen te plukken. Toen dat niet lukte sloten ze zelf maar aan in de polonaise...

Het was een druk jaar, want de veldstudiedagen waren er ook nog. Eigenlijk alleen voor leerlingen met biologie, aardrijkskunde, natuur- of scheikunde, maar omdat dit zo sneu was voor de alfamensen mocht je ook mee als je geschiedenis in je pakket had. Op de fiets naar hei-en-boeicop. Dat ligt bij Vianen en daar gingen de

geschiedenis leerlingen dan ook iedere dag naartoe om op het gemeentehuis een verslag te maken over de landbouwsituatie aldaar door de jaren heen. Naast het gemeentehuis zat -hoe handig- een Albert Heijn, waar wij probeerden om iedere dag de drankvoorraad aan te vullen. Helaas vielen rugzakken die strak stonden van de bierblikjes toch wel op en moesten we meer dan eens een fles Feigling in onze stretchbroek verstoppen. De jongens verbleven in een andere schuur dan de meisjes en de pogingen om ongezien van de ene naar de andere schuur te komen bleven niet onopgemerkt. Al had ik meer lol toen ik eenmaal 'opgepakt' was. Zittend naast de leraren kon je precies zien wie er allemaal 'fluisterend' door het struikgewas tiggerden.

6vwo

nog steeds genoeg ruimte voor uitgaan. Schuimparty's hadden hun intrede gedaan en als je eenmaal 18 was mocht je je eigen ziekbriefjes schrijven! Nog 1 x met z'n allen op de foto en een pagina tekst schrijven voor het eindexamenboek.

*Hilde de Wit - Van der Zanden
februari 2022*

Eindexamens en afscheid nemen. Galabal bij Zwijsen op dezelfde vloer waar we ook onze examens moesten maken. Het ruimtegebrek op school werd toen al aardig nijpend, we hadden inmiddels ook eenrichtingsverkeer op de trappen en geschiedenisles aan de overkant van de straat in de leegstaande basisschool. Druk met het halen van rijbewijzen, inschrijven voor vervolgoopleidingen en het halen van examens, was er, je raadt het al, ook

Hilde van der Zanden

Molenstraat 25
5397 EK LITH
(0412) 481608

Geboortedatum: 26-10-1980
Klas in 1998-1999: vw6a

Vakkenpakket: ne fa en gs wa ee et

Mijn ervaringen op het Maaslandcollege:

Best gezellig. Veel geleerd, vooral tijdens het project in 4 vwo. Ook heel veel gefietst, naar school, naar Hei- en Boeicop en naar Aachen ... bergje op ... bergje af ... En dan waren er nog de nieuwe verkeersregels op de trap, ook erg verwarrend. Maar ik heb toch nog één vraag vraag: "Wie was Joachim Stiller nou eigenlijk"? P.S. Vier billen op 1 kruk!

Vullegopleiding, werk, toekomstverwachtingen:

Ik heb ooit ergens gelezen dat wat voor ons toekomst is, op een andere planeet alweer verleden tijd is (?). Dus ik denk dat ik daar maar heen ga. Als ik terug ben kom ik wel vertellen hoe het was. Grapje! Ik ga rechten doen en ik hoop dat ik heel veel geld ga verdienen, want geld maakt niet gelukkig, maar het is wel makkelijk om te hebben!

Aflevering 51

Rond de eeuwwisseling

Tweede Fase – eerste lichting – een bijzondere tijd

Ineens krijg je een berichtje op Facebook onder ogen, dat Geert Arts op zoek is naar oud-scholieren van het Maaslandcollege om bij te dragen aan een boek. Direct besluit ik hem te mailen. ‘Beste meneer Arts’, want ja, ook 20 jaar later is hij in mijn hoofd nog altijd menéér Arts en géén Geert.

Even wennen

Ik begon in 1996 op het VWO, brugklas 1G, oftewel ik was een BIG. De keuze was eenvoudig gemaakt, want het TBL (daar stinkt het naar erwtensoep) en het Mondriaan (veel te nieuw) waren het zeker niet. Nee, het Maaslandcollege, met zijn zwart-witte tegelvloer in de hal en alle cachet van een prachtig oud pand, dat was ‘m zéker wel.

Een pittig jaar, want als je van het kleinste basisschooltje uit Heesch komt, dan was het Maasland ineens wel heel erg groot. In de eerste week van de middelbare school, als brugpieper met zo’n leren boekentas, die het ook nog eens aandurfde om een rijstwafel te eten midden in de aula (“getver wat een kutbrugger met zo’n stinkwafel”). Midden in het gabber tijdperk (dat was ik niet) én met een beugel. Tja. Daar moest ik het maar mee doen. Dagelijks 5km fietsen naar school, vaak in de regen. Zat je de hele dag met natte kleren in de klas. Biologie in een lokaal vooraan in de hal, waar flessen met dieren op sterk water stonden (getver). Gymmen in het oude gymlokaal beneden, waarvan de gang er naartoe koud en donker was. Maar ook elke dag een kopje thee halen voor 15 cent bij die lieve mevrouw in de kantine van de aula.

Op de fiets naar school

Brugklas 1G

Betrokken docenten

Vanaf de tweede voelde ik me een stuk meer in mijn element. Ik herinner me dat je vrijwillig extra Engelse les kon krijgen 's middags. Het gedichtje ‘three blind mice’ zit voor eeuwig in mijn hoofd gestampt. Ook de schoolfeesten waren legendarisch, via een klasgenootje lukte het ons om Charlie Lownoise en Mental Theo op het schoolfeest te krijgen. Dat was echt te gek! Ook

bijzonder waren de buitenlesactiviteiten. Ging ik met twee vriendinnen wekelijks op zaterdagochtend achter in de auto van meneer Van Enckevort naar Nijmegen om te schaatsen. Nu als volwassene zou ik denken, welke docent wil er nu in zijn weekend met scholieren op pad ;-)

Sowieso is dat iets wat ik me herinner van school: de docenten. De meesten waren echt altijd betrokken en toegankelijk. Meneer Govers de conciërge kon streng zijn, maar was rechtvaardig. Adriaan daarentegen met zijn blozende wangen was altijd blij en in voor een grapje. Dat grapjes maken was trouwens ook iets waar onze vwo-klassen in uitblonken. We hebben vast regelmatig bij de leraren het bloed onder de nagels vandaan gehaald! Ik herinner nog vele docenten: een docente met bossen okselhaar, een docent die altijd zeverde tijdens het praten, een docent met nike-air-jeruzalems en bijbehorende aftershave-geur. Of de gymdocent van wie we zo vaak coopertests en shuttle-run tests moesten lopen. Mevrouw Steenmeijer die me geholpen heeft met flyers, zodat ik mijn vader van het roken af kon krijgen. Mevrouw Vader die altijd zo geduldig wiskunde kon uitleggen. Meneer Arts met zijn enthousiaste geschiedenislessen.

Meneer Bouwman staat me nog het beste bij. Had ik eerst een niet-leuke docente voor Nederlands, bij meneer Bouwman bloeide mijn liefde voor taal op. Streng (vonden de meesten) doch rechtvaardig (vond ik). Ook al kreeg ik weleens een 0 voor een dictee. Want tja, spelling en grammatica: het is nu eenmaal gewoon goed of fout. Ik weet nog altijd Bouwmans passie voor de Nederlandse taal en de leuke weetjes die hij altijd vertelde. Dat Amsterdam eigenlijk Amsteldam was vanwege de ligging aan de Amstel. Rotterdam vanwege de ligging aan de Rotte. Brooklyn eigenlijk een verengelste versie van Breukelen is. Dat als je een achternaam hebt met 'van' dat dan altijd een geografische plaats/locatie volgt (van Gemert, van Herpen, van de Berg). Maar ook tautologieën, pleonasmen en contaminaties. 's Hertogenbosch en 's Gravenhage. Prachtig hoe hij met taal kon toveren.

Tweede Fase

Waren de eerste drie jaar redelijk overzichtelijk en gestructureerd, in de vierde belandde ik in het eerste jaar van de Tweede Fase. Een jaar waarin de school nog moest uitvinden hoe het moest, en wij als scholieren vooral teveel vrijheid voelden. Volgens mij is er geen jaar geweest waarin zoveel leerlingen in het snoepwinkeltje verbleven. Een schok was het ook toen we ontdekten dat we niet gewoon proefwerken hadden, maar pta's, oftewel 'dingen die meetelden voor ons eindexamen'. Een profiel kiezen was ook een uitdaging, want de keuzevakken in het profiel waren grotendeels nog niet klaar. De prachtige hal met zijn zwart-wit tegels werd omgetoverd tot studieruimte en ineens veel minder aantrekkelijk door bureaus met groene geluiddempende schotten eromheen. Dat was achteraf nog niets vergeleken met de lokalen op de begane grond (0.32 en verder) die ineens rood, geel en blauw geschilderd werden. Weg was de charme van het oude gebouw, en welkom hoofdpijn.

Naar huis bellen: bus met pannel

Een ander onderdeel van de Tweede Fase was de buitenlandse reis. Gingen de vwo-klassen in de jaren voor ons naar prachtige bestemmingen, zoals Boedapest. Wij, de 15 leerlingen met maatschappij-profielen, kregen een uitwisseling met een school in Duitsland net over de grens en zouden daarna naar Berlijn afreizen. De 80 leerlingen met natuur-profielen daarentegen gingen naar Normandië en daarna door naar

Parijs. Je raadt het al, dat wilden wij natuurlijk ook! Na heel veel stampij was het compromis dat we na de uitwisseling ook door mochten naar Parijs. En dat, beste Meneer Arts, heb je volgens mij geweten hoor. Met 15 giebelende pubermeiden in de TGV naar Parijs. Ik geloof dat je echt gillend gek werd van ons. En na de drie dagen rondstruinen in Parijs gingen we met alle 4 vwo-klassen terug in de bus. Helaas ging de bus net buiten Parijs kapot en hebben we 11 uur op een parkeerplaats staan wachten, tot de vervangende bus was gekomen. Wat een avontuur!

Slapende begeleiders in de TGV

Eten met Duitse uitwisselingsscholieren. Zij waren al 18+, ikzelf was 15

Als je moet wachten op de bus, dan maar een groepsfoto.

Een laatste anekdote uit 4vwo was de staking. Alle scholieren in Nederland mochten staken tegen de Tweede Fase en naar Den Haag om daar te gaan demonstreren. Er waren zelfs bussen geregeld vanuit school. Wij dus naar Den Haag, maar omdat het zo vol was op het Malieveld, ging ik met een paar vriendinnen stiekem winkelen. Achteraf bleek dat de demonstratie compleet uit de hand was gelopen, met grote rellen tot gevolg. Onze ouders natuurlijk allemaal in paniek en de school in rep en roer om iedereen weer veilig in de bus en in Oss te krijgen. En wij waren gewoon winkelen 😊

Later als je groot bent

Het profielwerkstuk was ook nieuw in de Tweede Fase. Een soort miniscriptie, achteraf gezien. Het boek 'De eeuw van mijn vader' was net uit en ons profielwerkstuk ging daarover. Je moest een vanuit geschiedenis onderzoek doen naar je familie en één familielid centraal stellen. Hoe leuk vond ik het om uit te zoeken hoe het zat met mijn familie en hoe ik elke keer weer een puzzelstukje ontdekte in onze eigen familiegeschiedenis.

Onderzoek doen voor het profielwerkstuk.

Van de laatste jaren herinner ik me verder niet zoveel meer. Ik heb teruggelezen in mijn jaarboek dat de reis naar Valkenburg in de 5^e het allerleukste was. Maar het enige wat ik me daar nog van herinner, was de hele dag fietsen in de regen en dat enkelen van ons straalbezopen in de discotheek onder de tafel lagen.

Wel weet ik dat we ons langzaam steeds meer gingen oriënteren op erná. Wat ga jij doen? Waar ga jij heen? We overlegden en piekerden en bezochten voorlichtingsdagen bij de vleet. Er ontstonden kampjes van klasgenoten die al wisten dat ze naar Groningen of Amsterdam gingen. Anderen gingen naar Tilburg of, zoals ik, naar Nijmegen. Ik wist niet wat ik wilde, iets met geschiedenis (maar bah, toch geen leraar worden!), Nederlands of een andere taal. Ik weet nog dat meneer Arts me nog probeerde te overtuigen voor Geschiedenis, maar helaas. Uiteindelijk ben ik bedrijfscommunicatie Frans aan de Radboud Universiteit gaan studeren en heb ik ook nog een minor geschiedenis gevolgd. Inmiddels werk ik al 15 jaar in de communicatie. Mijn passie ligt nog altijd bij historie, taal en schrijven. Met dank aan meneer Arts en meneer Bouwman en het Maaslandcollege.

Mijn ervaringen op het Maaslandcollege:

In de afgelopen zes jaar is mijn leven enorm veranderd, positief gelukkig. Ik heb veel mensen leren kennen en goede vrienden gemaakt. Ik heb veel leuke dingen gedaan, waarvan Valkenburg het allerleukst was! Ik heb zeker genoten hier op school!

Vervolgopleiding, werk, toekomstverwachtingen:

Ik ga bedrijfscommunicatie Spaans studeren. Later hoop ik dan als communicatiedeskundige de hele wereld rond te reizen en alle belangrijke talen te spreken.

Michelle Breemans
februari 2022

Aflevering 52

't Is gedaon

Vooraf

Dag lezer,

Wellicht ken je me niet. Of niet goed. Dat is niet zo vreemd. Want de laatste jaren ben ik minder zichtbaar geweest op school, overigens wel (eens) aanwezig. Ik probeer je te verleiden om deze aflevering, in een reeks van inmiddels 52 stuks, te gaan lezen. Niet in het kader van leesbevordering of basisvaardigheden. Maar om andere redenen. Welke? Die komen in de loop van deze aflevering wel aan bod. En om je een indruk te geven wie ik ben (en was) kun je hiernaast alvast wat kennis vergaren. Het is de stand van zaken op 27 juni 2023 trouwens.

Wie ben ik:

Vanaf 1984 ben ik als docent geschiedenis en Global Perspectives verbonden aan de school, na een (niet geheel voltooide) studie Nederlands Recht en de (voltooide) studie Geschiedenis aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Enkele jaren in het bedrijfsleven actief geweest en als zelfstandig ondernemer (huiswerkinstituut, begeleidingsbureau). Gehuwd, 2 kinderen (31 en 33 jaar oud). Actief sporter. Actief in lokale organisaties.

Wat neem ik mee:

Ruime en brede ervaring in heel veel aspecten van het schoolse leven. Zowel leidinggevend als onderwijsinhoudelijk, mentoraten, betrokken bij veel ontwikkelingen binnen en buiten onze school. Een zeer ruim netwerk in Oss en daarbuiten. Betrokken bij benoeming nieuwe rectoren, public relations, introductie tvwo, invoering diverse onderwijsvernieuwingen, preventiemedewerker, sectievoorzitter, AOS. Was afdelingsleider brugklas en van de mavo afdeling. Auteur van de serie *Geschiedenis van de school in fragmenten*.

Actief betrokken bij medezeggenschap, in de (P)MR en de OPR. Sinds 2016 ook in de GMR van OMO. Vanaf augustus 2021 ben ik voorzitter van de GMR.

De laatste aflevering

In 1947 opende MMS Regina Mundi haar deuren. Anno 2022 bestond haar opvolger het Maaslandcollege 75 jaren. Om dat jubileum kleur te geven begon ik in april 2019 met het schrijven van een reeks afleveringen. Onder de naam *Geschiedenis van de school in fragmenten* zijn er uiteindelijk 51 van die afleveringen verschenen. Elke aflevering weer heel verschillend wat betreft inhoud en aandachtsveld. In 2019 had ik niet alleen het jubileum van de school voor ogen. Ik was ook bezorgd over het historisch besef dat in de school te weinig aanwezig was. Hoe is het allemaal begonnen, wat zijn belangrijke ontwikkelingen geweest, hoe komt het dat ook deze school een eigen karakter heeft. Allemaal vragen die beantwoord moesten worden. Waarom? Omdat een groot gedeelte van die belangrijk weg vanuit de historie naar het heden vergeten dreigde te worden. En nu, op 27 juni 2023, verschijnt de laatste aflevering. 't Is gedaon, deze pelgrimstocht komt aan haar einde. Zijn mijn doelen bereikt? Ik vrees van niet. Maar de afleveringen die er liggen hebben deels eeuwigheidswaarde. Ik hoop dat ze nog lange tijd gelezen gaan / blijven worden.

Deze laatste aflevering schrijf ik puur vanuit mezelf. Na 39 jaren actieve dienst op het Maaslandcollege is ut gedaon: Limburgs dialect voor “het is voorbij”. Het is letterlijk mooi geweest. Maar ik wil niet eindigen met een losse flodder. Naast enkele persoonlijke ervaringen wil ik afsluiten met een boodschap. Nieuwsgierig geworden? Lees dan verder.

39 jaren Maaslandcollege

En het begon allemaal op vrijdag 17 augustus 1984. Na diverse korte en wat langere aanstellingen op diverse scholen (o.a. Venlo, Gulpen en Doetinchem) was ik aangenomen als docent geschiedenis op het Maaslandcollege in Oss. Dat hoorde ik begin juli, na een aantal gesprekken. Allereerst met Klaas Creyghton (rector) en Jan Sillekens (conrector en docent geschiedenis) Een van de vragen van Klaas luidde min of meer als volgt: hoe gaat u dat in uw lessen oplossen, aan de ene kant het scheppingsverhaal en aan de andere kant de evolutietheorie? Blijkbaar was mijn antwoord dusdanig dat er ook van zijn kant een “go” kwam.. Dat alles vond plaats in de rectorkamer (nu 0.11). Met statig eikenhouten meubilair, stevig en robuust. Vervolgens werd ik naar boven gebracht (nu 1.11), voor een gesprek met Tineke Lemmens (brugklasleidster en docent Frans) en Ton van Erp (docent geschiedenis). Tineke zocht met name naar mijn kijk op leerlingen. Ik zou immers ook het klassendocentschap in de brugklas gaan vervullen. Van Ton herinner ik me zijn imposante verschijning en vriendelijke woorden.

De laatste vrijdag van de zomervakantie was die 17^e augustus. In de ochtend door Ton ontvangen op school, rondgeleid en in de watten gelegd met alle materialen die nodig waren om een goede start te maken. Destijds had de sectie geschiedenis een eigenhandig geschreven (typen, plaatjes plakken, stencilen!) lesmethode in de onderbouw. Die bijzonder goed was overigens. En zo zou ik de eerste weken wel door kunnen komen. Na de lunch bracht Ton me naar Geffen. Het vermaarde brugklasteam onder leiding van de gedreven Tineke zou daar het schooljaar openen. Aanwezig waren (naast Tineke en ondergetekende) Anke Fabels, Frans Arts, Tom Wolters en Truus Mestrum. Ger Verlaan was nog op vakantie. Een bijzonder gezelschap van kundige docenten. Anno 2023 zouden we spreken van een dreamteam.

En nu? 39 jaar later. Op 29 juni heb ik mijn laatste vergadering. Een overleg in Tilburg over de CAO OMO. En dat was het dan. Dan is het “gedaon”. In de tijd tussen 17 augustus 1984 en 29 juni 2023 is er veel gebeurd. Met mij, met (oud-)collega's, met (oud-)leerlingen. En natuurlijk met mijn directe omgeving. Tijd om op enkele punten terug te blikken.

De namenlijst van mijn eerste brugklas in Oss. Ik ken ze nog vrijwel allemaal, van naam en vaak ook van specifieke details. Zo was Rob van Boekel een deugniet, verstopte zich altijd voordat de les begon. Kleine jongen, moeilijk te vinden in zo'n groot lokaal. Hilariteit alom. Zelfs zo erg dat Jac Willemen me terecht kwam wijzen, er was immers een les bezig waarin zijn stagiaire werd beoordeeld. Marco van Kreij, werd bevorderd naar 2 mavo. Vrijwel dagelijks zijn bedrijf aan de Rijksweg in Schaijk

voorbij gereden de afgelopen 20 jaren. Ronny Huysdens, zoon van Frans Huysdens onze latere toa op school.

Kijk ik in de agenda van dat jaar dan verbaas ik me over de vele activiteiten en taken die wij als brugklasteam op onze schouders namen. Scholingen, bezoeken scholen, intensieve contacten met leerlingen én ouders. En het feit dat ik op 2 scholen actief was: ook in Venlo op het Thomascollege. Op maandagochtend 3 lesuren, trein in, na de middagpauze in Oss aan de slag en weer terug. Telkens weer spannend of het ging lukken in de krappe tijd.

Dat ging een aantal jaren door. Zomervakanties kwamen als een geschenk uit de hemel. Twee scholen, actief in de sportwereld, lange treinreizen. En toen maakte Tineke Lemmens bekend dat zij haar taak als brugklasleidster ging neerleggen. Ik kreeg het vertrouwen om deze taak op me te nemen. En zo begon in augustus 1988 fase 2 van mijn loopbaan in Oss. In september van dat jaar verhuisden wij naar Cuijk, voor ons (mijn partner en mij) een strategische keuze tussen Venlo en Oss.

Een enerverende periode breekt aan. Ik neem heel veel taken op mijn schouders, krijg enorm veel nieuwe onderwerpen op mijn bordje. En neem alles heel serieus. Veel contacten met ouders. Veel contacten met collega-scholen In Oss en omgeving. Opzetten van Overleg BoVo (basis- en voortgezet onderwijs). Organiseren. Open dagen. Voorlichting verzorgen. Basisscholen bezoeken. PR regelen en zelfs schrijven van brochures. Veel zaken waar tegenwoordig andere functionarissen en mensen voor worden ingeschakeld.

Ondertussen werd het onderwijslandschap in Oss een stuk overzichtelijker. De zelfstandige mavo'scholen (5 in getal) werden gekoppeld aan de bestaande scholen voor voortgezet onderwijs door middel van fusies. Dat ging niet zonder slag of stoot. Diverse jaren met spannende en vreemde ontwikkelingen gingen er aan vooraf. Het Maaslandcollege ging, na een dramatische aanmelding in 1989 (124 leerlingen) in 1990 fuseren met mavo De Pelgrim, gehuisvest aan de Staringstraat in Oss. Dat fusieproces mocht ik wat betreft de inrichting van het onderwijs en de begeleiding in de brugklas vorm geven. Voor een onervaren persoon een hele klus. Maar wel een die enorm veel voldoening heeft gegeven. De fusie met De Pelgrim heeft de school veel opgeleverd. Een brede scholengemeenschap van mavo, havo en vwo bijvoorbeeld. Na enkele jaren van huisvestingsperikelen uiteindelijk in één gebouw bij elkaar. De enige school in Oss anno 2023 waar leerlingen op één plek een breed aanbod van onderwijstypen kunnen vinden! Unique sellingpoint dus.

Kern van mijn taak was en bleef toch het geven van geschiedenislessen. De eerste jaren vooral in de brugklas en de onderbouw (we hadden toen nog een eigen lesmethode. Uitstekend opgebouwd en met uitdagende en gevarieerde opdrachten). Later ook in de bovenbouw. Wanneer ik de agenda's uit al die jaren bekijk (gelukkig hadden we toen klassenlijsten én handgeschreven cijfers) komen heel veel herinneringen terug. Van bijzondere leerlingen, leuke klassen, tijdrovende kwesties. Passend onderwijs was tot 2014 geen begrip, leerlingen met zorgbehoeften bestonden er echter ook toen in allerlei maten en vormen.

In de jaren die volgden ben ik een eigen weg gaan volgen. Met vele zijpaden. Met heel veel eigen (-wijze) keuzes. Die lang niet altijd oor anderen werden begrepen. Dat hoeft ook niet. Ik heb van geen enkele keuze spijt of spijt gekregen. Op een school en in het onderwijs, ja zelfs in het leven, komen heel veel kansen voorbij. Je moet ze zien. En benutten. Dan kun je een enorm gevarieerde en spannende loopbaan vervolgen. Ik heb dat gedaan. Binnen en buiten de schoolmuren. Met een enorme variatie in taken en werkvelden. Met heel veel contacten ook buiten de school. In het stukje Vooraf op pagina 1 heb je daar een korte samenvatting van kunnen lezen. En die was verre van compleet. De slogan "Onderwijs: elke dag anders" zou door mij verzonnen kunnen zijn. Want dat is het ook.

Voor mij was 5 november 2022, de dag van de geweldige reünie bij gelegenheid van het 75 jarig jubileum, het moment waarop ik afscheid heb genomen van de leerlingen. Een niet te beschrijven ervaring. Met heel veel mooie verhalen, dierbare herinneringen en bijzondere mensen. Ik heb 2 weken nodig gehad om weer te landen. Het was overweldigend en deed me beseffen dat je als leraar letterlijk het verschil kunt maken. Maar ook

dat je soms echte fouten hebt gemaakt. Ook dat is goed om te horen trouwens.

In eerdere afleveringen van *Geschiedenis van de school in fragmenten* is veel te lezen over personen (bijvoorbeeld de vier musketiers), rectoren (Creighton, Van Kleef, Metzemaekers, Van Meegen, Vis) die tijdens mijn loopbaan de scepter zwaaiden, het gebouw en de groei van de school en nog veel meer. Wanneer je dat combineert met de uitgaven die zijn verschenen bij het veertig-, vijftig- en zestigjarig jubileum van de school (ik heb ze allemaal mee mogen maken) krijg je een completer beeld van de school in al haar facetten. Voor huidige en nieuwe collega's een must om te lezen (zelfs te bestuderen). Als historicus ben ik ervan overtuigd dat het heden en de gedachten over de toekomst onlosmakelijk verbonden zijn met de ervaringen en gebeurtenissen uit het verleden. Geen toekomst zonder verleden, een slogan die ik in diverse publicaties van de school regelmatig heb gebruikt.

Afsluiting

Je bent en blijft leraar. Ik kan het niet nalaten om te eindigen met enkele welgemeende boodschappen.

Weet dat je als onderwijzers voor veel mensen het verschil maakt of kunt maken. Die wetenschap maakt je verantwoordelijkheid niet alleen groter maar laat je ook beseffen dat onderwijs niet zomaar iets is. In de levens van alle jongeren in ons land speelt onderwijs een rol. En dat onderwijs wordt verzorgd door mensen. Die mensen

bepalen mede de toekomst van deze leerlingen. Belangrijker en ingrijpender kan ik jullie werk niet maken.

Soms weet je niet waarom je het allemaal doet. Hear hear: die beloning komt er vroeger of later. Een metselaar ziet meteen resultaat. Een medewerker in het onderwijs krijgt dat vaak later te horen. Marcel van Herpen heeft een boekje geschreven met als titel *Werk voor de reünie*. Citaat: Als je weet waarom leerlingen je dan een goede leraar vinden, kun je daar nu naar handelen.

Dan komt meteen het volgende punt naar boven: lesgeven is topsport. Ooit een T-shirt gekregen met deze spreuk. Ik heb alle jaren elke les met een gezonde spanning vooraf gegeven. Waarom? Omdat elke les bijzonder is. Leerlingen hebben recht op goede lessen. En moeten niet afgescheept worden met het afdraaien van een riedeltje. Wanneer je naar het theater gaat of naar een sportwedstrijd gaat kijken, dan verwacht je een bijzondere prestatie van de hoofdpersonen. Zo moet het ook in het onderwijs gaan. In elke les moet iets bijzonders zitten zei ik destijds ook tegen de studenten op de Radboud Universiteit waar ik tijdelijk vakdidacticus was. Een bijzondere opdracht, een levensles, iets waar leerlingen later nog over praten aan de keukentafel of onder elkaar. Wat dan ook.

Je bent als leraar motivator en inspirator. En die leerling is meer dan een bezoeker aan een vakles. Een leerling voelt echte belangstelling van de leraar, heeft ook het recht om stout te zijn of niets te doen, moet namelijk leren. En waar leer je iets van? Van een voorbeeld (lees: docent). Maar ook van het maken van fouten. En die moeten we niet enkel afstraffen maar zien als stap in de richting van zelfstandigheid en volwassenheid.

Tenslotte: ben creatief. Laat je niet alleen leiden door protocollen en draaiboeken. Maar doe dingen waarvan jij vindt dat die een toegevoegde waarde hebben voor het onderwijs en dus voor de leerlingen.

Ik stop ermee.

Voor jullie allemaal: dank voor alles. Ga met volle kracht door met het goede werk. Blijf gezond en lach geregeld.

Weet dat ik met veel plezier terugkijk op 39 jaren Maaslandcollege. En ook vol trots deze laatste aflevering van een meerjarig project afsluit.

Geert Arts
27 juni 2023